PDF Eraser Free

JOHN C. MAXWELL

HỌC TỪ THẤT BẠI

NHỮNG BÀI HỌC VĨ ĐẠI NHẤT TRONG CUỘC ĐỜI ĐỀU ĐẾN TỪ THẤT BẠI

Table of Contents

PDF Eraser Free

Sách cùng tác giả
JOHN C. MAXWELL
MỤC LỤC
Lời tác giả
Lời giới thiệu của Huấn luyện viên John Wooden
Lời cảm ơn
1Khi bạn thất bại, mọi thứ thật đau đớn
- Bài học này quá đau đớn
- Đánh giá thất bại
- Tại sao thất bại lại đau đớn như vậy?
- Biến bại thành thắng

2Khiêm tốn: Tinh thần của Học hỏi
- Kiêu hãnh đi trước thất bại
- Người "tốt" trở thành "rất tốt" là nhờ đức tính khiêm nhường
- Tinh thần đúng mực giúp bạn học hỏi bằng cách nào?
- Một tấm gương khiêm nhường

3Thực tế: Nền tảng của Học hỏi
- Thực tại xấu xí xuất hiện
- Thân trẻ mồ côi
- Xây dựng trên nền tảng vững chắc
- Ba thực tế của cuộc sống
- Đừng để cuộc đời làm khó bạn

4Trách nhiệm: Bước đầu tiên của Học hỏi
- Giọng đọc vàng
- Từ Giấc mơ đến Ác mộng
- Con đường đen tối
- Điều gì sẽ xảy ra khi ta không biết chịu trách nhiệm?
- Chuyện gì sẽ xảy ra khi ta học được cách biết chịu trách nhiệm?

5Cải thiện: Tâm điểm của Học hỏi

Lời tác giả

PDF

Nhiều năm qua tôi đã có cơ hội gặp gỡ thường xuyên với John Wooden, cựu Huấn luyện viên bóng rổ của đội UCLA. Mỗi lần gặp, tôi thường dành nguyên một ngày để chuẩn bị những câu hỏi cần đặt ra. Tôi biết đây là một đặc ân hiếm hoi để học hỏi nhiều điều từ một nhà tư vấn như ông.

John vô cùng tốt bụng và sâu sắc. Lần cuối gặp nhau, ông hỏi tôi đang làm gì. Lúc đó tôi vừa mới phác thảo xong dàn ý của cuốn *Học từ thất bại* và vô cùng hào hứng với cuốn sách. Tôi lấy ra vài trang của cuốn sách và đưa ông xem, giải thích cặn kẽ chủ đề cuốn sách cũng như động lực giúp tôi viết nó.

"Ý tưởng này thật tuyệt vời. Anh có thể giúp mọi người bằng cuốn sách này." Ông nói và sau đó còn khiến tôi ngạc nhiên hơn khi đề nghị "Tôi có thể viết lời giới thiệu cho cuốn sách được không?".

Thật vinh dự! Dĩ nhiên là tôi đồng ý.

Ông đã viết lời giới thiệu như đã hứa và ông mất chỉ vài tháng sau đó. Tôi cảm thấy mình thật vinh dự khi nhận ra đó có thể là một trong những câu chữ cuối cùng ông viết.

Đó là hoàn cảnh câu chuyện John Wooden viết lời giới thiệu cho cuốn sách. Tôi rất biết ơn những quan điểm của ông. Có thể ông ra đi trước chúng ta nhưng chắc chắn ông sẽ không bao giờ bị lãng quên.

Lời giới thiệu của Huấn luyện viên John Wooden

PDF Eraser Free

John C. Maxwell là người mà tôi tự hào gọi là bạn.

Không hẳn vì ông là tác giả của hơn 50 cuốn sách về lãnh đạo và phẩm chất cá nhân, mặc dù con số này cũng khá ấn tượng. Cũng chẳng phải những lời khích lệ của ông đã truyền cảm hứng cho hàng triệu người đánh giá lại các lựa chọn và ưu tiên của mình, cho dù việc đó rất quan trọng. Và cũng không phải do ông là con người của những nguyên tắc và lòng tin, cho dù đó là những đặc tính đáng ngưỡng mộ. Tôi tự hào gọi John là bạn bởi ông là người hiểu rằng trên tất cả, sống là học hỏi và sử dụng những bài học đó để trở thành người quản lý tốt hơn, nhân viên tốt hơn, cha mẹ tốt hơn, anh chị em tốt hơn, người bạn tốt hơn, người hàng xóm tốt hơn và con chiên ngoan đạo hơn.

Triết lý này trở thành nền tảng của cả đời tôi và tôi biết ơn John đã luôn cống hiến để là người nhắc nhở vĩ đại rằng chúng ta có thể học hỏi nhiều và tốt hơn thế nữa. Chưa bao giờ tôi nghĩ mình là một huấn luyện viên mà tôi xem mình như một thầy giáo, còn lớp học tiểu học của tôi là sân bóng rổ. Tuy vậy tôi cũng hiểu rằng mình suốt đời vẫn là người học trò. Tôi cố gắng mỗi ngày để học hỏi điều mới, có cách nhìn khác hoặc để nắm bắt những hiểu biết sâu sắc hơn về thế giới. Tư duy đó sẽ giúp đầu óc ta có được sự trẻ trung, lạc quan và vui vẻ. Cứ mỗi lần John tới gặp tôi, tập giấy nhớ màu vàng của ông đầy những câu hỏi mà ông ấy định đặt ra cho tôi. Tôi không khỏi bật cười với hình ảnh một trong những chuyên gia tư vấn hàng đầu thế giới vẫn luôn háo hức tìm hiểu các thông tin chi tiết và sẵn sàng đặt câu hỏi để có được những thông tin đó. Đây là cách ghi nhớ tuyệt vời mà tôi cũng sẽ học theo.

Xét cho cùng thì việc ta được trao bằng không có nghĩa là ta ngừng học hỏi. Trên thực tế thì đó mới là thời điểm quá trình học tập bắt đầu. Những bài học trên lớp không phải thứ ta mang theo suốt đời, chúng chỉ cung cấp cho ta công cụ cơ bản để đối mặt với thế giới thực bên ngoài bốn bức tường phòng học. Thế giới thực đó sẽ khiến bạn đau đớn. Sẽ làm tổn thương bạn. Đôi khi nó sẽ xô đẩy bạn, làm bạn bầm dập; khi khác nó lại khiến bạn choáng váng vì ngạc nhiên. Những thất bại đó tấn công bạn với mọi hình hài và kích thước, trong mọi khía cạnh của cuộc sống từ vấn đề tài chính cho tới trái tim, sức khỏe của bạn, và hơn nữa nó lại là thứ được đảm bảo. Cái không được đảm bảo chính là cách bạn phản ứng lại với những thách thức đó.

Như những gì John bàn luận trong cuốn sách này, có sự khác biệt lớn giữa những người biết học hỏi từ thất bại của bản thân với những người không làm được điều đó. Bạn có muốn tinh thần của mình sa sút, mệt mỏi đến mức chẳng còn sức lực gì nữa? Hay bạn muốn nắm lấy cơ

hội được học tập, đánh giá và cân nhắc vấn đề vừa xảy ra và sử dụng tri thức đó để trang bị cho bản thân có thể ứng phó với cuộc đời?

PDF Eraser Free

Những nguyên tắc cần thiết cho việc học hỏi mà John nêu trong cuốn sách này là kết quả của những quan sát vô cùng sâu sắc như cách thức diễn tiến của một quá trình và ông chỉ ra một cách chính xác tính cách hay thuộc tính nào sẽ ra đời từ quy trình nào. Bằng cách phân tích "ADN của những người biết học hỏi", mà thực tế là ông đã thực hiện rất súc tích, John dẫn dắt và giới thiệu cho ta những yếu tố cần thiết để đối phó với những kiểu thất bại khác nhau, biến những bài học đó thành vũ khí lợi hại vừa giúp ta tránh né, phòng thủ lẫn phản công những thách thức trong tương lai.

Tôi cá là bất kỳ ai vừa trải qua cảm giác thất bại, thất vọng hoặc vừa nhận tin xấu (nói chung là bất kỳ ai có mặt trên Trái đất này) sau khi đọc thông điệp của John chắc chắn sẽ tìm ra ít nhất một quan điểm có thể thay đổi mạnh mẽ những gì họ hình dung về những khoảnh khắc đen tối của cuộc đời mình.

Nếu ta làm theo lời khuyên của John và học cách xem những thất bại như cơ hội để phát triển thông qua học hỏi thì ta sẽ trở nên bất bại. Cuộc đời chứa đầy những thất bại nhưng nếu được trang bị phù hợp, ta sẽ vượt qua được những thất bại đó. Bởi khi một người rút ra được điều gì đó quý giá từ những giây phút khó khăn, họ sẽ tự giải thoát mình khỏi sự kiểm soát của hoàn cảnh đó đối với tâm trí, thân thể, trái tim và tâm hồn mình.

Những trang sách này không chỉ là cuốn cẩm nang chỉ dẫn cách thức vượt qua những giai đoạn khó khăn, nó còn trao cho ta món quà giá trị nhất: hy vọng.

Lời cảm ơn

PDF Eraser Free

Xin cảm ơn:

Charlie Wetzel, thư ký của tôi;

Stephanie Wetzel, Giám đốc truyền thông của tôi;

Linda Eggers, Trợ lý cấp cao của tôi.

PDF Eraser Free

Khi bạn thất bại, mọi thứ thật đau đớn

Một người bạn của tôi tên là Robert Schuller đã từng hỏi: “Nếu biết mình sẽ không thất bại, chúng ta cần gì phải nỗ lực nữa chứ?”. Đó là một câu hỏi tuyệt vời, một câu hỏi truyền đầy cảm hứng. Phần lớn khi nghe câu hỏi đó, mọi người bắt đầu mơ mộng trở lại. Họ được thúc đẩy vươn tới những mục tiêu của mình và dám liều lĩnh hơn.

Tôi có một câu hỏi mà tôi nghĩ cũng quan trọng không kém: Bạn học hỏi được gì khi thất bại?

Mặc dù mọi người thường luôn sẵn sàng chia sẻ về những ước mơ nhưng lại chưa được chuẩn bị đầy đủ để trả lời cho câu hỏi về những thiếu hụt của mình. Mọi người hầu như không muốn nhắc tới sai lầm và thất bại. Họ không muốn đương đầu với chúng. Chúng khiến họ xấu hổ. Và khi phát hiện ra mình không đạt được điều gì đó, họ lại tự lẩm nhẩm câu quen thuộc kiểu như “Đôi khi bạn thành công, đôi khi bạn thất bại”. Thông điệp ở đây là “Hy vọng thành công, chờ đợi thất bại và chấp nhận kết quả dù thế nào chăng nữa”.

Như vậy có gì sai? Đó không phải cách suy nghĩ của người chiến thắng!

Những người thành công tiếp cận thất bại theo cách khác. Họ không cố giấu giếm thất bại. Họ không chạy trốn khỏi chúng. Thái độ sống của họ không bao giờ theo kiểu *Đôi khi bạn thành công, đôi khi bạn thất bại*, thay vào đó họ nghĩ rằng *Đôi khi bạn thành công, đôi khi bạn học hỏi*. Họ hiểu rằng những bài học quý giá nhất của cuộc đời đến từ những thất bại, nếu ta biết tiếp cận chúng một cách phù hợp.

Bài học này quá đau đớn

Tôi gặt hái được rất nhiều thành công trong cuộc sống nhưng cùng lúc phải trải qua số lần thất bại còn nhiều hơn thế. Một số thất bại không phải do lỗi của tôi. Tuy nhiên rất nhiều thất bại lại do chính tôi gây ra, chúng xuất phát từ những chọn lựa tồi và những sai lầm ngớ ngẩn. Ngày 12 tháng 3 năm 2009, tôi đã có một sai lầm ngớ ngẩn nhất trên đời. Tôi đi qua khu vực kiểm soát an ninh tại một sân bay lớn với khẩu súng ngắn bị bỏ quên trong cặp tài liệu. Đó là điều ngớ ngẩn nhất tôi từng làm. Chuyện là thế này.

Thứ Bảy tuần trước tôi có mặt tại Birmingham, Alabama, nói chuyện tại nhà thờ Church of the Highlands. Đó là một nhà thờ tuyệt vời do mục sư khả kính Chris Hodges sáng lập. Ông là

một người bạn tốt, công tác trong ban quản trị của EQUIP – một tổ chức phi lợi nhuận mà tôi thành lập để giảng dạy về các kỹ năng lãnh đạo trên toàn thế giới. Các thành viên của Chris rất thú vị và tôi đã có khoảng thời gian vô cùng vui vẻ cùng họ cuối tuần đó.

PDF Eraser Free

Khi tôi có lịch hẹn thuyết trình ở đâu đó, tôi thường sử dụng máy bay thương mại. Nhưng nếu địa điểm không quá xa nhà và có nghĩa rằng tôi có thể về nhà và ngủ trên chiếc giường của mình, tôi sẽ chọn máy bay tư nhân. Lần trở về nhà này tôi sử dụng máy bay tư nhân.

Khi chuẩn bị lên máy bay tại sân bay để trở về nhà, một người bạn của mục sư Chris – người lái xe cùng chúng tôi – muốn tặng tôi một món quà: khẩu súng ngắn Beretta.

Anh bảo rằng: "Cái này dành tặng cho Margaret, để cô ấy cảm thấy an toàn khi anh đi công tác".

Tôi có những người bạn rất hiểu biết về súng ống. Một số người hay đi săn. Vài lần tôi cũng từng đi săn với bạn bè. Tôi dùng súng trường và súng săn, nhưng thật sự tôi không hiểu mấy về súng. Và thú thật là tôi không quá quan tâm, tôi không thích mà cũng chẳng ghét súng. Chỉ là ít khi tôi nghĩ đến chúng. Tôi không phải chuyên gia kỹ thuật nhưng tôi biết khẩu súng này là món quà được trao bằng cả tấm lòng nên tôi đã nhận và cất vào cặp tài liệu của mình.

Sau khi hạ cánh, viên phi công nhận xét là khẩu súng rất đẹp và hỏi tôi: "Ông có biết cách lên đạn không?".

Tôi trả lời: "Tôi không biết".

Anh ấy nói: "Vậy để tôi làm cho".

Anh ấy lên đạn, đảm bảo rằng khẩu súng đã được khóa an toàn và đưa trả cho tôi. Tôi cất lại vào cặp rồi về nhà.

Và rồi tôi quên béng mất nó.

Mấy ngày sau đó, tôi vô cùng bận rộn. Tôi có buổi nói chuyện với một nhóm lớn tại Dallas và tôi phải tập trung toàn lực vào việc chuẩn bị sẵn sàng cho nó. Cũng có một phút ngắn ngủi nào đó khi đang chuẩn bị bài giảng, tôi tự nhủ *"Mình phải nhớ bỏ khẩu súng đó ra khỏi cặp"*. Nhưng lúc đó tôi đang viết dở và không muốn bị ngắt giữa chừng vì đang theo mạch viết. Thế là tôi nghĩ *"Mình sẽ làm sau".*

Thời gian trôi đi. Cuộc sống vẫn bận rộn. Tôi vẫn làm việc. Và trước khi kịp nhận ra, thứ Năm đã tới và tôi đi đến sân bay.

Nếu cùng khoảng tuổi tôi, có thể bạn sẽ nhớ nhân vật hoạt hình có tên là Ngài Magoo. Đó là

người cứ lang thang hết từ nguy hiểm này tới nguy hiểm khác mà không hề bị thương chút nào. Vài người bạn từng gọi tôi là Ngài Magoo. (Nếu bạn chưa đủ tuổi để biết được Ngài Magoo thì có lẽ bạn sẽ biết Forrest Gump[1]. Bạn bè cũng gọi tôi như thế.)

Vào ngày thứ Năm đó, vào đúng cái khoảnh khắc tệ hại nhất giống Ngài Magoo, tôi đi tới khu vực kiểm tra an ninh, thả cặp tài liệu vào băng chuyền. Ngay khi vừa định bước qua máy phát hiện kim loại, tôi chợt nhớ ra khẩu súng.

Trong lúc hoảng quá, tôi buột miệng thốt lên: "Có khẩu súng trong đó! Có khẩu súng trong đó!"

Thực sự đây đúng là một trong những thứ ngớ ngẩn nhất tôi từng làm. Tôi có cảm giác mình như một thằng ngốc. Và tình hình còn bi thảm hơn khi có rất nhiều người ở khu vực kiểm tra an ninh biết đến tôi, bao gồm cả người vận hành màn hình thiết bị soi. Anh ấy nói rằng: "Ngài Maxwell, tôi rất tiếc nhưng tôi phải báo cáo vụ việc này". Tin tôi đi, kết quả này chẳng có gì ngạc nhiên. Họ dừng mọi thứ lại, tắt băng chuyền, còng tay tôi lại rồi dẫn tôi đi.

Hóa ra viên cảnh sát trưởng – người điền nốt báo cáo cảnh sát cũng biết tôi. Anh ấy làm việc tập trung trong khoảng một tiếng. Sau khi hoàn thành các thủ tục, anh ấy quay sang phía tôi, cười và nói: "Tôi rất thích các cuốn sách của ông. Tôi mà biết chúng ta gặp nhau trong hoàn cảnh này thì tôi đã mang theo vài cuốn để ông ký tặng rồi".

Tôi trả lời là: "Anh mà giúp tôi thoát khỏi mớ rắc rối này thì tôi sẽ ký tặng sách cho anh tới cuối đời luôn".

Người thợ chụp ảnh căn cước cũng biết tôi. Khi họ đưa tôi vào phòng nơi anh làm việc, anh hỏi tôi: "Ông Maxwell, ông làm gì ở đây vậy?".

Anh ấy mở khóa còng cho tôi và nói với viên cảnh sát là tôi không cần dùng tới chúng.

Chẳng cần phải nói gì nhiều, khi anh ấy chụp ảnh, tôi cười không nổi.

Đánh giá thất bại

Ngay sau khi được bảo lãnh, tôi gặp luật sư của mình, anh ấy bảo rằng: "Mục đích chính của ta là giữ im lặng vụ này".

Tôi bảo "Không thể được" và kể cho anh ấy về tất cả những người biết đến tôi mà tôi đã gặp trong tình huống đó. Chắc chắn là tin tức về vụ này sẽ được tung ra vào buổi tối. Để mọi người rõ thực hư câu chuyện và giảm thiểu hình ảnh tiêu cực, trước khi bản tin được phát, tôi viết lời

nhắn trên Twitter với nội dung là: *Định nghĩa về sự Ngu ngốc: Nhận quà là một khẩu súng. Quên khuấy nó đã được lên đạn và đi tới sân bay. Cán bộ an ninh không hài lòng!*

PDF Eraser Free

"Khi tôi biết lắng nghe những thất bại của mình, khi đó tôi đã trưởng thành."

– Hugh Prather

Đã quá nhiều lần trong đời, tôi không đủ cẩn trọng. Và lần này là việc đặt một khẩu súng vào cặp tài liệu. Ngay sau khi bộ phận an ninh phát hiện ra khẩu súng, tôi bắt đầu tự thuyết giảng trong im lặng về sự bất cẩn của chính mình. Những lời của Hugh Prather phù hợp với tôi một cách hoàn hảo lúc đó: "Đôi lúc tôi phản ứng với việc vấp phải sai lầm như thể tôi phản bội chính mình. Nỗi sợ hãi vấp phải sai lầm của tôi dường như dựa trên một giả định ngầm rằng tôi gần như hoàn hảo và rằng nếu tôi thận trọng hơn thì tôi sẽ không bị trượt chân ra khỏi thiên đường như thế. Nhưng một sai lầm chính là lời tuyên bố về cách thức tôi đang làm, một đòn giáng mạnh vào cách thức mà tôi định làm, một lời nhắc nhở rằng tôi đang bỏ qua thực tế. Khi tôi biết lắng nghe những thất bại của mình, khi đó tôi đã trưởng thành."

Hai chữ "thận trọng" là điều tôi rút ra được từ trải nghiệm này. Sai lầm vẫn có thể cho phép chừng nào thiệt hại không quá lớn. Hoặc như người ta vẫn nói ở Texas: "Nếu chưa bị mất con bò thì bạn làm đổ bao nhiêu sữa cũng không sao!".

Tôi bị thuyết phục rằng tất cả chúng ta chỉ cách sự ngu ngốc có một bước chân. Đáng lẽ tôi đã bị "mất con bò" của mình do rắc rối đó. Không ai trong chúng ta hoàn hảo đến nỗi có thể không mắc phải một hành động ngớ ngẩn nào đó. Và thứ mà ta phải mất cả đời để gây dựng rất có thể bị sụp đổ chỉ trong chốc lát. Hy vọng của tôi là việc cố gắng cả đời để sống trong sự chính trực sẽ đáng giá hơn một hành động ngu ngốc.

May mắn là ngay khi câu chuyện trên được công bố, các bạn tôi bắt đầu tập hợp lại và ủng hộ tôi. Bởi tôi biết chắc người ta sẽ hỏi những câu hỏi về việc đó nên ngay lập tức tôi đã kể về nó trên trang blog của mình, trang JohnMaxwellonLeadership.com với bài viết tên là *Người khôn làm việc dại thì vẫn là kẻ dại*. Những lời bình luận ủng hộ của mọi người tràn ngập bài viết. Chúng thực sự đã nâng đỡ tinh thần tôi rất nhiều.

Những người bạn khác thì lại có cách tiếp cận hài hước hơn. Khi tôi nói chuyện tại Nhà thờ Crystal Cathedral, Gretchen Schuller nói: "John, bảo vệ muốn kiểm tra người anh trước khi anh phát biểu". Bill Hybels gửi cho tôi lá thư trong đó viết: "Không tình dục? Không bê bối tiền bạc? Nhàm chán…" Angela Williams gửi e-mail cho trợ lý của tôi là Linda Eggers với nội dung: "Nói với John rằng anh ấy là người hùng của tôi. Trong mắt tôi anh ấy ngày càng đáng kính. Tôi có nhiều 'huynh đệ'. Rất nhiều người mang theo súng ngắn, cả đàn ông lẫn đàn bà. Mẹ của Art đã bị bắt ở sân bay Atlanta do trong chiếc ví lớn của bà có khẩu súng ngắn theo kiểu Clint

Eastwood… mà bà ấy cũng quên béng nó." Và Jessamyn West thì chỉ ra rằng: "Tha thứ cho lỗi lầm của người khác rất dễ; tha thứ cho lỗi lầm của chính mình đòi hỏi phải can đảm và dũng cảm hơn."

PDF Eraser Free

Sau đó tôi bắt đầu nhận được rất nhiều gợi ý của mọi người dành cho tiêu đề cuốn sách sắp tới của tôi, bao gồm:

- Lập băng đảng găngxtơ trong bạn
- 21 Điều luật không thể bác bỏ của An ninh hàng không
- 21 Lý do không bàn cãi, không thể bác bỏ vì sao bạn không được quên súng trong cặp khi tới sân bay
- Lãnh đạo từ giữa băng đảng
- Xách súng lên và đi

Giờ tôi cảm thấy vô cùng may mắn bởi tòa án đã bác bỏ tình huống đó và nó đã được xóa khỏi hồ sơ của tôi. Tôi có thể cười vào toàn bộ sự việc. Trên thực tế, không lâu sau trải nghiệm đau đớn đó, tôi đã làm cho mình một tờ giấy nhớ để ghi nhớ rằng trong cuộc đời này, đôi khi bạn thành công, đôi khi bạn học hỏi. Tôi thường cất nó trong cặp tài liệu (thay cho khẩu súng). Đó là một tấm thẻ có hai mặt. Một mặt là ảnh bìa tạp chí *Success Magazine* số ra tháng 4 năm 2009. Tôi được chọn làm khuôn mặt trang bìa và trông tôi rất oách! Nụ cười triệu đô. Complê xanh. Phong thái thể hiện sự thành công và tự tin. Nửa triệu người mua tạp chí đó, xem ảnh của tôi và đọc những lời tôi viết về thành công.

Mặt kia của chiếc thẻ là tấm ảnh căn cước. Nó được chụp chỉ hai tuần sau khi tờ tạp chí kia được xuất bản! Không có nụ cười triệu đô. Không complê xanh, chỉ có bộ quần áo nỉ. Dáng điệu thảm hại và hoàn toàn chán nản. Mục đích của nó là để bạn thấy rằng khoảng cách giữa một căn hộ penthouse[(2)] với nhà tiêu ngoài trời không cách xa nhau là mấy.

Tại sao thất bại lại đau đớn như vậy?

Trong đời, đôi lúc bạn thành công. Ngày còn trẻ, tôi có chơi bóng rổ và rất hiếu thắng. Tôi muốn chiến thắng và ghét bị thua. Vào những năm mười chín đôi mươi, tôi đến dự buổi họp lớp và chơi một trận với các cựu cầu thủ khác. Tất cả chúng tôi đều háo hức muốn chứng tỏ rằng phong độ của mình vẫn như xưa và trận đấu trở nên đầy bạo lực. Dĩ nhiên là tôi muốn thắng nên chơi rất thô bạo. Sau khi đốn ngã một cầu thủ đối phương xuống sàn, cậu ấy hét lên giận dữ: "Lùi lại đi, chỉ là trò chơi thôi mà!".

Tôi trả lời: “Vậy để tôi thắng đi”.

Tôi không hẳn tự hào về việc đó nhưng tôi nghĩ nó minh họa cho việc chúng ta mong muốn giành chiến thắng như thế nào. Khi ta thắng, không có gì đau đớn cả; khi ta thua, mọi thứ thật đau đớn. Và lần duy nhất mà bạn nghe được ai đó nói câu: “Chỉ là trò chơi thôi mà” thì đó là khi họ đang thua.

PDF Eraser Free

Hãy thử nghĩ đến một số thất bại bạn gặp trong đời và cảm giác của bạn lúc đó. Không tốt chút nào. Và nó không chỉ là nỗi đau của khoảnh khắc đó, thất bại còn gây cho ta những khó khăn khác. Dưới đây là một số khó khăn:

1. Thất bại khiến ta mắc kẹt về mặt cảm xúc

Tác giả kiêm diễn giả Les Brown từng nói: “Thời gian vui vẻ ta cất vào túi, thời gian đau buồn ta khắc trong tim”. Tôi thấy điều đó là hoàn toàn chính xác. Trái tim tôi vẫn mang theo một vài khoảnh khắc buồn. Cá là bạn cũng vậy. Những trải nghiệm tiêu cực tác động tới chúng ta sâu sắc hơn trải nghiệm tích cực, và nếu bạn giống tôi thì có thể bạn cũng bị mắc kẹt về mặt cảm xúc.

> “Thời gian vui vẻ ta cất vào túi, thời gian đau buồn ta khắc trong tim.”
>
> ***– Les Brown***

Mới đây tôi vừa bị mắc kẹt về mặt cảm xúc sau khi gây ra một sai lầm ngớ ngẩn. Ron Puryear, người bạn tuyệt vời của tôi đã mời tôi tới nghỉ vài ngày tại ngôi nhà xinh đẹp bên bờ sông của anh ấy ở Idaho[3], để tôi có thể nghỉ dưỡng và bắt đầu viết sách. Khung cảnh tràn đầy cảm hứng và hoàn hảo để viết sách và tư duy. Căn nhà nhìn ra một hồ nước đẹp tuyệt vời với những ngọn đồi phủ kín cây cỏ phía đằng sau. Phong cảnh hữu tình. Bởi tôi sẽ có một số buổi nói chuyện ở các thành phố Spokane, Edmonton, Los Angeles và tất cả các thành phố ở phía Tây nước Mỹ nên tôi quyết định chấp nhận lời mời của anh.

Con rể tôi Steve và anh bạn Mark của chúng tôi cũng ở đó bởi hai người sẽ cùng tôi đến thành phố Edmonton của Canada. Khi chúng tôi ngồi trong ô tô ở thành phố Spokane, Washington để đến sân bay, Steve hỏi: “Mọi người mang theo hộ chiếu chưa?” Tim tôi chùng hẳn xuống! Tôi quên mất rồi!

Giờ thì không thể đơn giản chỉ là quay xe lại và trở về nhà mà lấy. Tôi đang ở tít phía Tây, còn hộ chiếu của tôi ở mãi tận Florida, cách đấy hơn hai ngàn dặm. Sáu tiếng nữa tôi sẽ phải thuyết trình tại Edmonton. Tôi bắt đầu hoảng sợ. Tôi phải làm sao bây giờ?

Steve, Mark, tôi và Linda – trợ lý của tôi cố giải quyết vấn đề đó trong hai giờ kế tiếp. Cứ mỗi

phút trôi qua lại cho thấy tôi đang vấp phải vấn đề lớn. Tôi biết là mình sẽ chẳng được phép đặt chân lên máy bay để sang Canada mà không có hộ chiếu. (Tin tôi đi, tôi đã hỏi rồi!) Chúng tôi cũng biết rằng không thể lấy hộ chiếu qua đường chuyển phát nhanh được. Người nhà ở Florida cũng chẳng thể bắt một chuyến bay thương mại mà mang sang cho tôi kịp giờ. Tôi sẽ không thể thuyết trình tối nay. Khả năng giải quyết vấn đề đó là bất khả thi.

PDF Eraser Free

Cuối cùng thì sau một hồi tích cực làm việc và tư duy sáng tạo, chúng tôi đã tìm ra giải pháp. Ban tổ chức ở Edmonton đồng ý rời buổi nói chuyện tối hôm đó vào buổi tối hôm sau. Cùng lúc, chúng tôi thuê một chiếc máy bay phản lực tư nhân bay từ Florida tới Spokane mang theo hộ chiếu của tôi. Trong đầu tôi hiện lên hình ảnh biếm họa rằng ai đó đặt hộ chiếu của mình vào một trong những chiếc ghế, như thể nó là một hành khách vậy. Ôi trời, tôi thấy mình thật ngu ngốc.

Lúc nửa đêm, khi máy bay tới nơi, chúng tôi lên máy bay và hướng tới Edmonton. Chúng tôi đến thành phố vào sáng hôm sau, tôi đã có mặt trong buổi họp ngày hôm đó và tham gia thuyết trình vào buổi tối. Tôi đã hoàn thành nhiệm vụ.

Tin tốt là chúng tôi đã giải quyết được vấn đề. Tin xấu là cái giá để sửa lỗi đó là 20.000 đôla!

Ngày kế tiếp tôi bị mắc kẹt trong cảm xúc. Tôi liên tục tự hỏi mình:

Vì sao một người đi lại kì cựu như tôi mà lại mắc lỗi sơ đẳng đến vậy?

Tôi đã gây ra sự bất tiện như thế nào cho những người phải rời buổi thuyết trình vào buổi tối hôm sau?

Sao tôi không nghĩ tới hộ chiếu sớm hơn 24 giờ, như vậy tôi chỉ mất có vài trăm đôla thay vì hàng nghìn đôla như thế?

Tôi sẽ làm gì nếu chúng tôi không tìm ra giải pháp?

Những ý nghĩ và câu hỏi đó cứ ám ảnh tôi mãi. Để có thể hồi phục lại, tôi đã uống milk shake[(4)] (thứ đồ uống giúp giải khuây), đi bơi và cố gắng nghỉ ngơi. Tôi có cảm giác mình như nô lệ cho chính những cảm xúc của mình.

Tôi thường xử lý các tình huống thất bại và sai lầm khá nhanh nhưng lần này tôi cảm thấy không thoải mái lắm. Tôi đã phải vật lộn để vượt ra khỏi nhà ngục do chính mình dựng lên với những câu hỏi giả định nếu-thì. Hôm nay tôi có thể cười vào việc đó nhưng ngay cả bây giờ tôi vẫn cảm thấy thật ngu ngốc khi bỏ quên một thứ cơ bản như vậy.

Người ta nói rằng nếu con tàu đại dương mà biết tư duy và có cảm xúc thì nó đã chẳng bao giờ rời bến. Nó có thể sẽ sợ hàng nghìn con sóng lớn mà nó sẽ gặp trong hành trình vượt đại dương của mình. Lo lắng và sợ hãi là những cảm xúc khiến trái tim con người yếu mềm. Thất

bại cũng vậy. Chúng cũng khiến chúng ta yếu đuối, giam cầm ta, khiến ta tê liệt, nản lòng và mệt mỏi. Để thành công, ta cần phải tìm ra những cách để không bị mắc kẹt về mặt cảm xúc.

PDF Eraser Free

2. Thất bại đánh bại ta về mặt tinh thần

Cuộc đời là một chuỗi những mất mát liên tiếp, bắt đầu từ việc mất đi sự ấm áp và dễ chịu trong bụng mẹ – nơi nuôi dưỡng ta trong suốt chín tháng đầu khi ta chuẩn bị chào đời. Thời ấu thơ ta lại mất đi sự xa hoa khi được lệ thuộc hoàn toàn vào mẹ. Ta mất những món đồ chơi ưa thích. Ta mất những tháng ngày chỉ việc vui đùa và khám phá. Ta mất đi cái đặc quyền được theo đuổi những vui thú của tuổi trẻ mà bỏ qua hết mọi trách nhiệm. Ta bị chia tách khỏi sự bảo bọc của gia đình khi ta rời tổ ấm đó và nhận lấy những trách nhiệm của một người trưởng thành. Trong suốt quãng thời gian làm người trưởng thành, ta mất việc, mất vị trí. Lòng tự trọng của ta có thể bị tổn thương. Ta mất tiền. Ta lỡ mất các cơ hội. Bạn bè, người thân cũng qua đời. Và tôi thậm chí còn chẳng muốn nói đến một số mất mát về thể chất mà ta phải gánh chịu khi tuổi ngày một cao! Ta mất tất cả những thứ đó và còn nhiều hơn thế, cho đến một ngày ta đối diện với sự mất mát cuối cùng – cuộc sống của ta. Không thể phủ nhận cuộc sống của chúng ta đầy những mất mát. Một số mất mát khá lớn, nhưng số khác lại nhỏ. Và những mất mát mà ta phải đối mặt tác động đến sức khỏe tinh thần của ta. Một số người biết cách xử lý khá tốt nhưng nhiều người lại không.

Phẩm chất giúp phân biệt một người thành công với một người không thành công là khả năng xử lý những thất vọng và thất bại. Việc này khá thách thức bởi những thất bại thường có thể đánh bại ta về mặt tinh thần. Tôi biết trong trận chiến đó, tôi phải đấu tranh. Khi chuyện đó xảy ra, suy nghĩ của chúng ta thường như những gì mà Harry Neale – huấn luyện viên đội Vancouver Canucks những năm 1980 đã nói: “Năm ngoái chúng tôi không giành thắng lợi ở sân bạn và năm nay chúng tôi không thể thắng ở sân nhà. Tôi không biết còn chỗ nào để chơi nữa không!”

Phẩm chất giúp phân biệt một người thành công với một người không thành công đó là khả năng xử lý những thất vọng và thất bại.

Việc gặp quá nhiều thất bại sẽ tác động tới trí óc chúng ta. Nó đánh bại ta và ta gặp rắc rối trong việc tìm ra giải pháp cho những thách thức của mình. Khi những thất bại ngày một nhiều hơn, chúng sẽ dần trở thành gánh nặng. Ta hối tiếc những thất bại của ngày hôm qua. Ta sợ hãi những thất bại của ngày mai. Sự hối tiếc làm cạn kiệt nguồn năng lượng của ta. Chúng ta không thể phát triển dựa trên sự hối tiếc. Lo sợ cho tương lai sẽ khiến ta sao nhãng và e dè.

Chúng ta đều muốn thành công nhưng đồng thời ta cũng nên được đào tạo về thất bại. Tác

giả J. Wallace Hamilton cũng nhắc đến điều đó trong một bài viết của mình trên cuốn tạp chí *Leadership*: "Sự gia tăng tỷ lệ tự tử, nghiện rượu và thậm chí một số hình thức suy nhược thần kinh là bằng chứng cho thấy hiện nay rất nhiều người đang được đào tạo để thành công trong khi lẽ ra họ nên được đào tạo về thất bại. Thất bại phổ biến hơn thành công rất nhiều; nghèo đói thường gặp hơn giàu sang; và sự thất vọng thường thấy nhiều hơn là kỳ vọng."

PDF Eraser Free

Ta cần phải chuẩn bị cho những sai lầm, thất bại và mất mát trong cuộc sống bởi mỗi người chúng ta đều phải đối mặt với chúng. Tuy nhiên khi chúng xuất hiện ta phải kiểm soát chứ không để chúng phát triển thêm. Tác giả William A. Ward đã nói: "Con người, cũng như cây cầu, được thiết kế để có thể chịu được tải trọng trong một khoảng thời gian chứ không phải tất cả khối lượng một năm cộng lại liền một lúc".

3. Thất bại tạo ra khoảng cách giữa thứ "Tôi nên làm" với "Tôi đã làm"

Thành công tạo nên vòng tuần hoàn tích cực trong cuộc sống. Khi ta thành công, ta tự tin. Càng tự tin thì ta càng có khả năng thực hiện những hành động cần có. Xu hướng chuyển dịch từ biết sang hành động thường mang lại thành công.

Thất bại cũng có thể tạo nên một vòng tuần hoàn trong cuộc sống chúng ta – nhưng đó là vòng tuần hoàn tiêu cực. Thất bại, nhất là khi thất bại liên tiếp, lại có thể dẫn đến sự bất an. Khi cảm thấy bất an, ta sẽ nghi ngờ về bản thân mình. Nó khiến chúng ta do dự khi đưa ra quyết định. Ngay cả khi ta biết rằng mình nên làm điều đó thì ta chỉ thực hiện một cách miễn cưỡng. Khi khoảng cách đó được tạo ra và ta không vượt qua được, thành công gần như là điều không thể.

Khi ngồi hồi tưởng về những thất bại của mình và nghĩ đến việc nó đã tác động tới mình thế nào, tôi nhận ra có một vài thời điểm nó khiến tôi như bị mắc kẹt. Tôi thấy nhiều người cũng rơi vào trường hợp như mình. Dưới đây là 11 cái bẫy mà mọi người thường mắc phải:

- **Bẫy sai lầm:** "Tôi sợ mình sẽ làm gì đó không đúng." Thất bại kéo ta lại đằng sau!
- **Bẫy mệt mỏi:** "Hôm nay tôi mệt lắm." Thất bại khiến ta rã rời.
- **Bẫy so sánh:** "Người khác có đủ tố chất hơn tôi." Thất bại khiến ta cảm giác mình kém cỏi hơn người khác.
- **Bẫy thời gian:** "Đây không phải lúc thích hợp." Thất bại khiến ta do dự.
- **Bẫy cảm hứng:** "Tôi không muốn làm việc đó ngay lúc này." Thất bại tước bỏ

cảm hứng của ta.

- **Bẫy bao biện mọi chuyện:** "Có thể nó chưa thực sự cần thiết". Thất bại che khuất tầm nhìn của ta.
- **Bẫy hoàn hảo:** "Luôn có một cách tốt nhất để làm việc này và tôi phải tìm ra nó trước khi bắt đầu thực hiện." Thất bại khiến ta đặt câu hỏi về chính bản thân mình.
- **Bẫy kỳ vọng:** "Tôi tưởng rằng làm việc đó rất dễ nhưng không phải vậy." Thất bại nhấn mạnh những khó khăn.
- **Bẫy công bằng:** "Đáng lẽ tôi không phải là người làm việc đó." Thất bại khiến ta thắc mắc: "Sao lại là mình?"
- **Bẫy ý kiến số đông:** "Nếu tôi thất bại, người khác sẽ nghĩ tôi thế nào?" Thất bại khiến ta tê liệt.
- **Bẫy tự kỷ ám thị:** "Nếu lần này tôi làm hỏng có nghĩa rằng tôi là kẻ thất bại." Thất bại tác động tiêu cực lên cách ta nhìn nhận về bản thân.

Tất cả những bẫy trên đều do thất bại gây ra và chúng tạo nên khoảng cách giữa thứ ta biết và việc ta làm. Nếu muốn thành công, ta phải xây chiếc cầu bắc qua khoảng cách đó.

4. Thất bại đầu tiên thường không phải thất bại lớn nhất

Khi gặp thất bại, ta vẫn còn sự lựa chọn. Nếu ta phản ứng một cách hợp lý ngay lập tức, thất bại đó sẽ trở nên nhỏ bé hơn. Nhưng nếu ta phản ứng sai cách, hoặc không phản ứng lại chút nào thì thất bại đó sẽ trở nên to lớn hơn. Và thường thì nó sẽ kéo theo những thất bại khác. Khi thất bại đến liên tiếp, chúng dường như ngày càng lớn hơn, quật vào ta như những con sóng trong cơn giông tố kinh hoàng. Số lượng các thất bại càng tăng thì sự tự tin trong ta càng giảm.

Chúng ta còn khiến mọi việc tồi tệ hơn khi so sánh bản thân mình với người khác, bởi hiếm khi ta so sánh một cách công bằng. Ta so sánh cái tốt nhất của mình, gồm cả những dự định tốt của ta với cái dở nhất của người khác, hoặc ta so sánh cái dở nhất của mình với cái tốt nhất của họ. Điều đó có thể dẫn đến vòng tuần hoàn tiêu cực khi tự nói với bản thân. Tuy vậy vẫn có một số điều bạn cần biết:

Người quan trọng nhất bạn từng nói chuyện là chính bạn, vậy hãy cẩn trọng với những điều bạn nói.

Người quan trọng nhất bạn sẽ đánh giá là chính bạn, vậy hãy cẩn trọng với điều bạn nghĩ.

Người quan trọng nhất bạn sẽ yêu là chính bạn, vậy hãy cẩn trọng với việc bạn làm.

Giáo viên dạy Yoga và cũng là nhà văn Kripalvananda đã từng nói: “Con yêu quý, đừng làm tổn thương trái tim con thêm nữa. Mỗi lần chỉ trích mình, con lại đang tự làm tổn thương trái tim con”. Tôi tin là khi thất bại, ta rất dễ rơi vào tình trạng nghĩ về việc mình đáng lẽ có thể làm hay xử lý theo cách khác. Quá trình tự nói chuyện có thể trở nên tiêu cực. Khi nó càng tiêu cực thì ta càng cảm thấy các thất bại có vẻ lớn hơn. Khi quá trình tự nói chuyện của ta trở nên giận dữ, không mang tính xây dựng hoặc có cảm giác tội lỗi, ta sẽ càng có ít khả năng phá vỡ vòng tuần hoàn tiêu cực đó.

Nếu có thể vượt qua thất bại ở giai đoạn đầu và không cho nó cơ hội lớn mạnh hơn, ta có thể tiến lên phía trước. Làm được việc này không phải lúc nào cũng dễ dàng, nhưng ngay cả đối với những người vừa trải qua thất bại vô cùng tồi tệ cũng vẫn có thể học cách làm điều đó. Tôi từng đọc một câu chuyện kể rằng tướng Robert E. Lee[5] đến thăm ngôi nhà xinh đẹp của bà quả phụ giàu có ở Kentucky sau cuộc Nội chiến. Trong chuyến viếng thăm này, bà quả phụ chỉ cho ông phần còn lại của cây cổ thụ to lớn đã bị đạn pháo của Liên bang miền Bắc phá hoại nghiêm trọng. Bà kể với tướng Lee về những tác động của sự mất mát đó, mong tìm được sự cảm thông từ ông. Thay vào đó, sau một hồi im lặng dài, ông khuyên: “Chặt nó đi, quý bà đáng kính, và hãy quên nó đi.” Ông khuyên bà hãy bước tiếp về phía trước. Ta cũng cần học cách làm được làm điều đó theo cách tích cực.

5. Không thất bại nào giống thất bại nào

> “Nếu bạn có thể cho rằng tinh thần câu lạc bộ của mình vẫn tốt sau khi thua mười trên mười hai trận thì trí thông minh của bạn khá thấp.”
>
> ***– Paul Richards***

Các huấn luyện viên các môn thể thao đồng đội luôn là những người sống trong thế giới chỉ có thắng và thua. Huấn luyện viên bóng bầu dục huyền thoại Knute Rockne từng chua cay nói rằng: “Một lần thất bại sẽ tốt cho con người, nhưng quá nhiều thất bại lại không hề tốt cho một huấn luyện viên”. Và nhà quản lý kỳ cựu của liên hiệp bóng bầu dục chuyên nghiệp Paul Richards đã nói rằng: “Nếu bạn có thể cho rằng tinh thần câu lạc bộ của mình vẫn tốt sau khi thua mười trên mười hai trận thì trí thông minh của bạn khá thấp”. Tuy vậy bạn chẳng cần phải là huấn luyện viên hay cầu thủ của một môn thể thao đồng đội thì mới cảm nhận được tác động của sự thất bại.

Tôi nhớ rõ về một buổi tư vấn nhiều năm trước đây cho một người đàn ông bị anh trai mình ghét bỏ. Họ không nói chuyện với nhau trong nhiều năm. Khi lắng nghe khách hàng và quan sát ông ta, tôi có thể cảm nhận được sự tức giận đang dâng trào khi ông kể lại những chi tiết về

mâu thuẫn của họ. Sự tức giận đi đến đỉnh điểm bằng những câu như thế này: “Nhìn xem những gì anh ta làm với tôi này. Nhìn xem những gì anh ta làm với tôi này!”

PDF Eraser Free

Tôi yên lặng đợi đến khi ông ta bình tĩnh trở lại và sẵn sàng lắng nghe. Tôi bình tĩnh nói: “Hãy nhìn xem những gì anh làm với chính mình!”

Ông ấy đã sai? Đúng! Nhưng ông ấy đang có một trải nghiệm tồi tệ và khiến cho sự thất bại còn tệ hại hơn.

Số lượng hay sự nghiêm trọng của những thất bại không quan trọng bằng cách bạn trải nghiệm những thất bại đó. Đúng, mọi thất bại đều đau đớn. Và chúng tác động đến chúng ta, hiếm khi theo hướng tích cực. Sự thất bại làm mình thay đổi, nhưng ta không được để chúng kiểm soát chúng ta. Ta không thể để nỗi sợ hãi bị người khác xem là ngu ngốc hay bất tài vô dụng làm chúng ta tê liệt. Ta không thể để nỗi sợ hãi về những hậu quả tiêu cực khiến chúng ta không dám liều lĩnh. Để cho những trải nghiệm tiêu cực trong quá khứ làm méo mó tương lai của bạn cũng giống như việc sống trong quan tài. Nó đóng sập nắp lại và kết liễu cuộc đời bạn.

Có một truyện cổ Hy Lạp về một vận động viên điền kinh chạy rất tốt, nhưng lại chỉ xếp vị trí á quân trong cuộc đua quan trọng nhất của mình. Đám đông chúc mừng người thắng cuộc và thậm chí dựng tượng để vinh danh người đó. Lúc đó người ở vị trí á quân kia lại tự cho mình là kẻ thua cuộc. Sự ghen tị gặm nhấm tâm hồn anh. Anh ta chẳng thể nghĩ chuyện gì khác ngoài việc bị đánh bại và nỗi căm giận anh chàng quán quân kia, người đã chiến thắng anh. Hàng ngày mỗi khi nhìn thấy bức tượng, anh lại nhớ về cơ hội vinh quang đã mất của mình. Anh ta quyết định sẽ phá nó.

Vào một tối muộn, anh tới chỗ bức tượng và đục vào đế của nó để làm nó yếu dần đi. Các đêm tiếp theo anh đều quay lại, đục từng chút, từng chút một. Nhưng bức tượng vẫn đứng vững không suy chuyển. Ngày qua ngày, anh ta càng cảm thấy tức giận hơn. Rồi một đêm, khi anh vung búa đầy giận dữ, mọi việc đã đi quá xa. Bức tượng bằng đá cẩm thạch nặng nề cuối cùng cũng lung lay. Với tất cả trọng lượng của mình, nó đổ rầm xuống người anh, khiến anh chết ngay tức khắc. Anh ta đã biến một thất bại nhỏ thành thất bại chết người.

Làm thế nào để có thể giảm thiểu tác động tiêu cực của những thất bại khiến ta ngày một suy kiệt? Trước tiên hãy cứ để nó qua đi về mặt cảm xúc. Năm 1995, khi Jerry Stackhouse còn là ngôi sao sáng của đội Philadelphia trong giải NBA những năm 1976, lúc được hỏi bí quyết để chơi bóng rổ chuyên nghiệp, anh đã trả lời rằng: “Thắng và quên nó đi. Thua và lại quên nó đi”. Nếu ta muốn vượt qua nghịch cảnh và tránh không để những thất bại hạ gục, ta phải biết cách bỏ qua nó. Và rồi ta phải rút ra bài học từ nó!

Biến bại thành thắng

PDF Eraser Free

Nếu bạn chuẩn bị thất bại và thực tế là bạn đã thất bại, ai cũng vậy thôi, vậy thì sao bạn không biến nó thành thành quả? Làm cách nào bạn có thể thực hiện được điều đó? Bằng cách học hỏi từ thất bại đó. Một thất bại sẽ không hẳn là thất bại nếu bạn học hỏi được điều gì đó từ nó. Thất bại sẽ định nghĩa con người bạn nếu bạn cho phép chúng làm vậy. Nếu bạn đứng yên tại chỗ đúng nơi mà bạn thất bại thì rốt cục bạn sẽ mắc kẹt tại đó. Nhưng hãy nhớ điều này: Các lựa chọn của bạn sẽ bắt đầu đưa ra tuyên bố về bạn. Bạn có thể lựa chọn để thay đổi, phát triển và học hỏi từ những thất bại đó.

Dĩ nhiên làm được điều đó không dễ dàng gì. Trong bộ truyện tranh nổi tiếng *Đậu phộng* (Peanuts), nhân vật cậu bé Charlie Brown nói với cô bé Lucy sau trận đấu bóng chày, cúi đầu xuống, hoàn toàn thất vọng.

"Lại thua trận nữa! Ôi trời ơi!", Charlie rền rĩ. "Tớ chán bị thua lắm rồi. Bất kể tớ làm gì, tớ đều thua!"

Lucy trả lời: "Hãy nghĩ theo cách này nhé Charlie Brown. Ta học hỏi được nhiều điều khi thua hơn là khi thắng."

Charlie nói: "Nó làm tớ trở thành người thông minh nhất thế giới!"

Suy nghĩ đó rất hay nhưng không phải ai cũng học hỏi được từ những thất bại của mình. Thất bại sẽ không tự nó biến thành bài học nếu ta không cố gắng. Thất bại mang lại cho ta cơ hội học hỏi nhưng nhiều người lại không biết nắm bắt nó. Và khi họ không làm được như thế, việc thất bại *thực sự* đau đớn.

Quá trình học hỏi không hề dễ dàng vào những thời điểm khó khăn bởi nó đòi hỏi ta phải làm những việc phi thực tế. Thật khó có thể cười khi ta không hạnh phúc. Thật khó để có thể phản ứng một cách tích cực khi ta bị thất bại làm cho tê liệt. Để làm được điều đúng đắn khi mọi thứ trở nên sai lầm đòi hỏi phải có tính kỷ luật. Làm thế nào ta có thể trở nên mạnh mẽ về mặt cảm xúc khi ta đã quá mệt mỏi? Ta sẽ đối mặt với người khác thế nào khi bị bẽ mặt? Làm sao có thể hồi phục trở lại khi ta liên tiếp bị đánh gục?

Tôi viết cuốn sách này để trả lời những câu hỏi trên và cả những câu hỏi khác nữa về việc học hỏi từ những thất bại, bởi tôi tin rằng nó có thể giúp đỡ bạn. Mục tiêu ưu tiên hàng đầu trong đời tôi đó là gia tăng giá trị cho con người. Hy vọng rằng cuốn sách này sẽ gia tăng giá trị cho bạn, hướng dẫn bạn biết cách học hỏi từ những thất bại của mình. Phần lớn chúng ta đều cần người nào đó có thể giúp mình tìm ra cách thức thực hiện điều đó. Nếu đó là nguyện vọng của

bạn – trở thành người biết học hỏi từ thất bại – thì bạn cần học cách nhìn vào thất bại, nuôi dưỡng những tố chất giúp bạn phản ứng lại với thất bại và phát triển khả năng học hỏi từ chúng. Tôi tin rằng bạn có thể làm được điều đó nhờ bản đồ lộ trình sau:

PDF Eraser Free

Khiêm tốn: Tinh thần của Học hỏi

Thực tế: Nền tảng của Học hỏi

Trách nhiệm: Bước đầu tiên của Học hỏi

Cải thiện: Tâm điểm của Học hỏi

Hy vọng: Động lực của Học hỏi

Tinh thần ham học: Lộ trình của Học hỏi

Nghịch cảnh: Chất xúc tác của Học hỏi

Vấn đề: Cơ hội của Học hỏi

Trải nghiệm xấu: Nhận thức của Học hỏi

Thay đổi: Cái giá của Học hỏi

Trưởng thành: Giá trị của Học hỏi

Thánh Ignatius Loyola, một trong những học giả vĩ đại nhất của thế giới đã từng nói rằng chúng ta chỉ có thể học hỏi khi ta thực sự sẵn sàng. Khi tôi đi du lịch và gặp gỡ các nhà lãnh đạo trên khắp thế giới, tôi đã quan sát thấy hai điều. Một là phần lớn mọi người đang phải trải qua những thời điểm khó khăn. Ý tưởng viết cuốn sách này thực sự đến với tôi khi tôi đang trong lịch trình đi diễn thuyết khắp châu Á. Tôi có thể cảm nhận rằng mọi người đang gặp rắc rối và tôi muốn tìm ra cách giúp họ lèo lái qua những đại dương khó khăn đó. Hai là tôi chưa bao giờ trải nghiệm khoảng thời gian nào như lúc này, khi có rất nhiều người cởi mở không chỉ đối với việc học tập mà còn với việc xem lại những giá trị và ưu tiên của mình.

Cũng có thể bạn đang ở giai đoạn phải chịu đựng một số thất bại và giờ bạn đã sẵn sàng cho việc học hỏi. Emmet Fox[6] từng nói rằng những khó khăn đến với bạn vào đúng lúc là để giúp bạn trưởng thành và tiến lên phía trước bằng cách vượt qua những khó khăn đó. Ông nói rằng: “Bất hạnh thực sự duy nhất, bi kịch thực sự duy nhất sẽ đến khi chúng ta chịu đựng mà không chịu rút ra bài học”.

Ta hãy cùng nhau đúc rút những bài học này và rồi ta có thể nói: “Đôi khi bạn thành công, đôi khi bạn học hỏi”.

PDF Eraser Free

PDF Eraser Free

Khiêm tốn: Tinh thần của Học hỏi

Đã bao giờ bạn để ý thấy một số người hồi phục rất nhanh sau khi gặp thất bại? Họ học hỏi từ những thất bại đó và thậm chí còn giỏi hơn chính mình trước kia. Cùng lúc đó thì lại có những người tưởng chừng như thất bại, gục ngã và không bao giờ gượng dậy được. Khi phải trải qua điều gì đó tiêu cực, bạn có thể thực sự thấy một sự đi xuống từ từ theo đường xoắn ốc. Cho dù có cố gắng thế nào thì bạn cũng không thể giúp được họ. Đơn giản là họ không rút ra bài học từ những sai lầm của mình.

Đâu là sự khác biệt giữa hai loại người này? Tôi tin rằng đó không phải là do thời gian, địa vị xã hội, mức độ của nghịch cảnh hay bất kỳ thứ gì khác nằm ngoài tầm kiểm soát của họ. Sự khác biệt nằm ở bên trong mỗi con người. Đó là tinh thần của mỗi cá nhân. Những người được hưởng lợi từ nghịch cảnh sở hữu một tinh thần khiêm tốn và vì lẽ đó, họ có xu hướng thực hiện những thay đổi cần thiết để học hỏi từ những sai lầm và thất bại của mình. Họ khác một trời một vực với những người đầy kiêu hãnh, không muốn để nghịch cảnh trở thành người thầy của mình và kết quả là không thể học hỏi được điều gì.

Kiêu hãnh đi trước thất bại

Ai cũng phải trải qua nghịch cảnh. Một số người trở nên khiêm nhường. Số khác lại trở nên khó tính. Và rồi họ mang theo tinh thần đó tới bất kỳ đâu. Với những người để bản thân trở nên khó tính thì mọi chuyện sẽ thành bi kịch bởi một người khó tính sẽ khó tiếp thu hơn rất nhiều.

> "Người kiêu hãnh quan tâm tới việc ai đúng. Người khiêm nhường quan tâm tới cái gì đúng."
>
> ***– Ezra Taft Benson***

Ezra Taft Benson[(1)] đã quan sát và thấy rằng: "Người kiêu hãnh quan tâm tới việc ai đúng. Người khiêm nhường quan tâm tới cái gì đúng." Đó là một mô tả khá chính xác. Sự kiêu hãnh khiến người ta bào chữa cho bản thân ngay cả khi họ biết rằng họ không đúng. Mà đó mới chỉ là khởi đầu thôi! Hãy nhìn vào những tác động tiêu cực mà sự kiêu hãnh đem lại cho con người:

- **Đổ lỗi**: Thay vì nhận trách nhiệm, những người kiêu hãnh lại đổ lỗi cho người khác. Họ tin rằng đó là lỗi của người khác bất kể khi nào có vấn đề xảy ra với họ.

- **Phủ nhận**: Thay vì thể hiện sự khách quan và thực tế thì họ lại không dám đối diện thực tế. Người kiêu hãnh khi làm lãnh đạo của một doanh nghiệp sẽ chọn cách bỏ qua những việc mà người khác thấy là hiển nhiên. Những người kiêu hãnh nếu là thành viên của một gia đình không êm ấm sẽ thường có tư duy duy lý cho hành động của họ và người khác.
- **Đầu óc không cởi mở**: Thay vì là một người cởi mở và chịu tiếp thu, những người kiêu hãnh thường ở thế phòng thủ và chống đối những ý tưởng mới. Họ nói: "Lúc nào tôi chẳng làm như thế" và họ chẳng mấy quan tâm tới sự đổi mới và tiến bộ.
- **Cứng nhắc**: Thay vì linh hoạt, dễ thích nghi thì những người kiêu hãnh lại cứng nhắc. Họ nói: "Tôi sẽ làm theo cách của mình hoặc không thì tôi đi". Những bóng ma của quá khứ, ngay cả những thành công trong quá khứ cũng ám ảnh họ và kéo họ lại phía sau.
- **Bất an**: Những người kiêu hãnh thổi phồng giá trị của mình lên và hạ thấp giá trị của người khác bởi họ cảm thấy bất an. Họ nhận lấy thành công còn sai lầm thì là của người khác. Khi những người bất an ở các vị trí lãnh đạo, thay vì nuôi dưỡng tinh thần tập thể thì họ lại khiến chí khí của người khác tụt giảm và đẩy người tài ra xa mình.
- **Cách biệt**: Thay vì tạo sự kết nối thì những người kiêu hãnh lại là những người nằm ngoài tầm với – tách biệt với chính bản thân họ, với gia đình, cộng đồng, khách hàng và đối tác. Niềm kiêu hãnh khiến người ta nghĩ rằng họ là trung tâm của mọi chuyện trong khi thực tế hoàn toàn không phải vậy.

Bạn có thấy mô tả nào phía trên kia giống với mình không? Đáng tiếc rằng trong những năm đầu khi mới làm lãnh đạo, tôi không có được đức tính khiêm nhường cần thiết để có tinh thần học hỏi. Thực tế là tôi trái ngược hoàn toàn: Tôi là kẻ kiêu ngạo, tôi luôn cạnh tranh và hiếu thắng. Và khi đã thắng rồi thì tôi trở thành kẻ không ai chịu đựng nổi. Tôi mà đánh bại được ai là tôi phải nói cho họ biết rằng tôi đã chiến thắng. Tôi còn nói cho mọi người quen của anh ta biết là tôi đã thắng. Tôi khiến mọi người khó chịu. Nhưng thật tệ là tôi lại không nhận thức được điều đó. Tôi đã không nhận ra được rằng mình bất trị thế nào cho tới khi bạn bè tặng tôi một chiếc áo phông có dòng chữ "Thật khó mà khiêm tốn khi bạn tuyệt vời như tôi". Ai cũng cười lúc họ tặng áo cho tôi nhưng trong thâm tâm tôi ngờ rằng họ đang cố nói lên sự thật trong con người tôi.

Sau đó tôi có đến gặp một trong những người tặng áo và hỏi có phải tôi thực sự là người như

thế không.

Cô ấy trả lời: "Đúng, đó chính là anh. Nhưng chúng tôi quý mến anh và biết rằng anh có thể thay đổi".

PDF Eraser Free

Câu nói đó thực sự khiến tôi mở mắt. Những lời nói tốt đẹp của cô ấy đã chạm đến tôi và thuyết phục được tôi. Tôi quyết định sẽ cố gắng thay đổi thái độ của mình, từ một chuyên gia xuống người thợ học việc.

Quyết định đó phải mất một thời gian dài mới thực hiện được – hai hoặc ba năm gì đó. Những người kiêu ngạo rất khó trở nên khiêm tốn ngay được. Nhưng đó lại là bước khởi đầu của sự thay đổi trong tôi, một niềm khao khát có được đức tính khiêm tốn giúp ích cho việc học hỏi. Tôi vẫn tự tin nhưng tôi cố gắng mỗi ngày để giữ cho sự tự tin đó không trở thành rào cản khả năng học hỏi của mình.

Có thể bạn là một người khiêm nhường, có tinh thần học hỏi. Nếu đúng như vậy thì thật tuyệt vời. Nhưng nếu không phải thì tin tốt lành là bạn có thể thay đổi. Nếu bạn dám làm thì bạn sẽ làm được. Nếu bạn không chắc mình có thực sự khiêm nhường hay không, chẳng hạn bạn bè không tặng bạn chiếc áo phông như thế, thì có thể điều này sẽ giúp ích cho bạn. Kirk Hanson – Giáo sư đại học và cũng là Giám đốc cấp cao của Trung tâm Markkula về Đạo đức học ứng dụng của trường Đại học Santa Clara đã đưa ra một danh sách những tố chất của một người lãnh đạo không có tinh thần học hỏi. Ông nói rằng những tố chất đó thường được xem là gót chân Asin của những lãnh đạo đó. Tôi tin rằng điều đó cũng đúng với bất kỳ ai không có tinh thần học hỏi. Tôi thay đổi một chút các quan điểm của ông, diễn đạt lại theo dạng câu hỏi để từ đó, bạn có thể tự hỏi mình có tố chất nào như thế không.

- Bạn có xu hướng nghĩ rằng mình biết hết mọi chuyện không?
- Bạn có xu hướng nghĩ rằng mình cần phải tham gia không?
- Bạn có đôi lúc tin rằng các quy định không phải dành cho mình không?
- Bạn có tin rằng mình sẽ không bị thất bại không?
- Bạn có xu hướng tin rằng tự mình làm được hết mọi việc không?
- Bạn có tin rằng bạn tốt hơn những người khác, rằng họ là những người kém hơn hoặc vị trí thấp hơn bạn?
- Bạn có nghĩ rằng bản thân mình quan trọng tương đương hoặc hơn tổ chức của mình?

Nếu đồng ý với nhiều câu hỏi trên đây thì có lẽ bạn không có tinh thần học hỏi. Nhưng đừng nản lòng. Vạn sự khởi đầu nan. Bạn có thể thay đổi. Hãy nhớ rằng, kết quả cuối cùng mới là

điều quan trọng nhất trong đời, chứ không phải xuất phát điểm.

PDF Eraser Free

Người "tốt" trở thành "rất tốt" là nhờ đức tính khiêm nhường

Người có nhiều tài năng thường xử lý mọi việc ở cấp độ cao, nhưng những người tốt nhất lại đạt cấp độ hiệu quả cao nhất bởi họ sở hữu tinh thần học hỏi. Gần đây tôi nhớ lại điều này khi được nghe kể về câu chuyện thời niên thiếu của một trong những người hùng của tôi: John Wooden. Cựu huấn luyện viên bóng rổ đội UCLA này là một huyền thoại. Ông giành được mọi phần thưởng, huân huy chương trong sự nghiệp huấn luyện của mình. Ông còn là người vinh dự được bầu vào hội đồng thành viên của Tòa nhà danh vọng tôn vinh những huyền thoại bóng rổ với tư cách vừa là cầu thủ vừa là huấn luyện viên.

Wooden vô cùng tài năng – tài năng đến nỗi ông có nguy cơ trở thành người kiêu ngạo và không chịu học hỏi. Khi lớn lên, ông luôn là cầu thủ giỏi nhất đội và trở thành thủ lĩnh của đội bóng trường trung học của mình, dẫn dắt đội giành ngôi vị quán quân giải vô địch các bang cả ba mùa liên tiếp. Nhưng ông lại là con người may mắn vì đã rút ra được bài học ngay từ thuở nhỏ, nó giúp ông phát triển tinh thần học hỏi của mình từ sớm. Ông giải thích rằng:

> Tôi bỏ quên đồng phục ở nhà và không muốn chạy hàng dặm về nhà để lấy bộ quần áo trước khi trận đấu buổi chiều diễn ra. Hơn nữa tôi lại là cầu thủ giỏi nhất đội, thế là tôi chắc mẩm rằng huấn luyện viên sẽ không đời nào để tôi phải ngồi ghế dự bị. Nhưng tôi đã lầm.
>
> Khi biết chắc là mình không được phép tham gia trận đấu mà không có đồng phục, tôi đã nhờ đồng đội mình về nhà để lấy áo cho tôi. Dù gì thì tôi cũng là ngôi sao, đúng không? Sao tôi lại không được phép nhờ một trong những cầu thủ dự bị chứ? Với cái thái độ đó, hiển nhiên là trận đấu diễn ra mà không có tôi. Khi tôi cố giải thích với huấn luyện viên, van nài ông cho tôi chơi vì rõ là chúng tôi đã bị lép vế về đội hình thi đấu, ông nói với tôi rất đơn giản là: "Johnny, có một số thứ còn quan trọng hơn cả chuyện thắng thua".
>
> Một số điều *quan trọng hơn cả chuyện thắng thua ư?* Không có nhiều huấn luyện viên có thể thuyết phục được một cậu nhóc 13 tuổi tin vào điều đó. Nhưng khi tôi ngồi một cách thảm hại trên ghế dự bị, chứng kiến cảnh đội mình càng ngày càng tụt lại phía sau, tôi bắt đầu nhận ra rằng có thể huấn luyện viên Warriner đã đúng. Khi tôi trưởng thành, cảm giác đó vẫn còn lại trong tôi và tôi thực sự biết ơn tầm quan trọng của nó. Bài học cuộc đời về trách nhiệm và sự khiêm nhường mà tôi cần học được công bố trong mục thua trận của hồ sơ xếp hạng của liên đoàn bóng đá cấp trung học. Đến đầu hiệp hai thì huấn luyện viên mới gọi tôi vào chơi.

Ở tuổi 13, Wooden có mọi tính cách mà Kirk Hanson nói về những lãnh đạo kiêu ngạo. Cậu nhóc nghĩ rằng mình giỏi hơn người khác, rằng mình không cần phải tuân thủ mọi quy tắc như người khác, rằng cả đội chẳng thể nào thành công nếu thiếu cậu và rằng cậu là *hạt nhân* của đội. May mắn là cậu nhóc có người huấn luyện viên tin rằng có những thứ còn quan trọng hơn chuyện thắng thua, đó là sự học hỏi. Và may mắn cho Wooden nữa đó là ông đã sớm học được bài học cuộc đời này.

PDF Easier Free

Tôi thì tin rằng đó là một trong những chìa khóa then chốt giúp ông trở thành người vĩ đại như vậy. Bài học về tính khiêm nhường đó đã ảnh hưởng đến cuộc đời và sự nghiệp huấn luyện viên của ông, giúp ông trở thành người sẵn sàng học hỏi cả đời. Tinh thần ham học của ông cho phép ông đặt ra những câu hỏi mà không phải huấn luyện viên nào cũng dám hỏi. Nó thôi thúc ông nắm giữ những giá trị mà người khác dễ có ý định thỏa hiệp. Nó trao cho ông sức mạnh để đem sự độ lượng vào chiến thắng mà hiếm người làm được. Đó là lý do ông muốn được người khác nhớ đến, không phải vì những chiến thắng vẻ vang của mình, mà nhớ đến với tư cách là người đã làm hết sức mình để dạy cho các cầu thủ về những điều quan trọng trong cuộc sống.

Tinh thần đúng mực giúp bạn học hỏi bằng cách nào?

John Wooden hiểu rằng đôi khi bạn thành công, đôi khi bạn học hỏi, nhưng nó chỉ xảy ra khi bạn có đức tính khiêm nhường. Tính khiêm nhường là nền tảng cho tất cả những ai học hỏi được từ thành công và thất bại của mình. Nó là chìa khóa cho thành công ở nấc thang cao nhất.

Bạn có thể nghĩ rằng: "*Cái gì cơ? Tôi phản đối! Tôi có thể kể ra hàng tá người thành công mà chẳng khiêm nhường chút nào?*". Tôi cũng vậy. Nhưng họ sẽ còn thành công đến thế nào nếu họ có tinh thần học hỏi? Đáng lẽ họ còn có thể thành công hơn nữa. Tính khiêm nhường mở ra cánh cửa cho sự học hỏi và thậm chí là thành công ở những cấp độ cao hơn. Dưới đây là một số lý do:

1. Tính khiêm nhường giúp ta có cái nhìn chính xác hơn về bản thân và cuộc sống

Tác giả cũng là nhà tư vấn kinh doanh Ken Blanchard phát biểu rằng: "Khiêm tốn không phải là nghĩ bản thân mình kém hơn người khác mà là nghĩ đến bản thân mình ít hơn". Khi tập trung quá nhiều vào bản thân, ta sẽ đánh mất tầm nhìn. Tính khiêm nhường cho phép ta vừa giữ được tầm nhìn mà vẫn thấy được bức tranh toàn cảnh. Nó giúp ta nhận ra rằng có thể ta đang đứng trong bức tranh đó chứ ta không phải là *toàn bộ* bức tranh.

Tôi có may mắn được gặp Billy Graham[2]. Những thành tựu ông đạt được với tư cách là thủ lĩnh tôn giáo như một huyền thoại. Chúng có thể khiến cho con người đánh mất tầm nhìn, nhưng ông dường như không bị ảnh hưởng. Với tôi thứ còn đáng giá hơn cả những thành tựu của ông chính là đức tính khiêm nhường. Ví dụ tiêu biểu cho tinh thần đó chính là một cuộc gặp tình cờ trong thang máy. Một người nhận ra ông và hỏi: "Ông có phải là Billy Graham không?"

Graham đáp: "Đúng rồi".

Người đàn ông kia đáp lời: "Ôi, ông thực sự là một người vĩ đại".

Graham trả lời: "Không, tôi không phải là người vĩ đại. Chỉ là tôi có thông điệp vĩ đại thôi".

Khi ta sở hữu tính kiêu ngạo chứ không phải khiêm nhường, nó sẽ phủ mây mù lên những quan điểm của ta và thế giới quanh ta. Nhà tâm lý học hàng đầu Carl Jung đã từng nói: "Thông qua sự kiêu ngạo, ta luôn tự lừa dối mình. Nhưng sâu thẳm dưới bề mặt của một lương tâm ở mức trung bình vẫn có một giọng nói đều và nhỏ vang lên: 'Có gì đó lạc nhịp'."

Khi việc thiếu tính khiêm nhường khiến ta "lạc nhịp" với chính mình, thế giới này sẽ thành mờ ảo, không rõ nét. Ta đánh mất tầm nhìn và sẽ khó khăn trong việc học hỏi. Làm sao ta có thể phát hiện ra những thiếu hụt của mình hay những điều ta cần học khi ta không thể *thấy* chúng?

"Hãy chỉ cho tôi một gã sợ bị trông xấu xí, tôi sẽ chỉ cho bạn một gã mà bạn có thể đốn ngã bất kể lúc nào."

– Lou Brock

Tính khiêm nhường giúp ta hiểu biết và mở rộng tầm nhìn. Bởi ta không tập trung vào việc biện minh cho chính mình hoặc làm sao để trông tốt đẹp hơn, ta sẽ phán đoán tốt hơn. Cầu thủ bóng chày vĩ đại Lou Brock đã nói: "Hãy chỉ cho tôi một gã sợ bị trông xấu xí, tôi sẽ chỉ cho bạn một gã mà bạn có thể đốn ngã bất kể lúc nào". Tại sao? Vì mắt mũi anh ta chỉ dán vào những thứ quanh mình.

Để có được cái nhìn chính xác về bản thân mình đã khó, giữ được nó còn khó hơn. Nhưng tính khiêm nhường lại giúp bạn làm được điều đó. John Wooden hiểu điều đó và ông làm việc để giúp các cầu thủ của mình có được cách nhìn khiêm tốn. Ông không muốn họ bị sao nhãng bởi những lời chỉ trích hay cả những lời tán dương. Ông biết rằng dù có xứng đáng hay không thì họ cũng vẫn luôn ghét bị chỉ trích và thích được tán dương hơn.

Wooden thường nói với các cầu thủ rằng: "Sức mạnh của các bạn với tư cách là một cá nhân

phụ thuộc vào cách các bạn phản ứng lại với cả những lời chỉ trích lẫn tán dương. Nếu các bạn để một trong hai thứ đó có bất kỳ tác động đặc biệt nào lên mình, nó sẽ khiến các bạn bị tổn thương... Bạn rất khó có thể kiểm soát những lời chỉ trích hay tán dương mà người khác dành cho bạn. Đừng tin tuyệt đối vào điều đó. Hãy cứ để đối thủ bị mắc kẹt trong những ý kiến đánh giá của người khác. Còn các bạn đừng như vậy."

PDF Eraser Free

Tính khiêm nhường giúp ta có được lộ trình để nhìn nhận sự việc như nó vốn có, khả năng học hỏi và niềm ước ao được tiến bộ. Trong khi sự kiêu ngạo khiến đầu óc không cởi mở và luôn tìm cách biện minh cho bản thân thì tính khiêm nhường lại giúp ta có đầu óc cởi mở và khao khát tiến bộ. Tính khiêm nhường khiến mọi thứ được nhìn nhận một cách hợp lý, và nếu ta cho phép, nó còn có thể giúp ta bổ sung thêm tính hài hước.

Thành công không nằm ở chỗ xóa bỏ những vấn đề và sai lầm mà ở chỗ vượt qua và sống chung với nó.

Winston Churchill – một trong những vị thủ tướng vĩ đại nhất của nước Anh khi được hỏi: "Ông có cảm thấy phấn khích khi biết rằng cứ mỗi lần mình phát biểu thì hộitrường lại đầy ắp người không?".

Ông trả lời: "Nghe cũng mát lòng mát dạ đấy. Nhưng cứ mỗi lần cảm thấy như thế, tôi lại luôn nhớ rằng nếu không vì phải thuyết trình những vấn đề chính trị mà tôi cần tập trung thì số lượng khán giả còn đông gấp đôi".

2. Tính khiêm nhường giúp ta học hỏi và phát triển dù có thất bại

Khi có đức tính khiêm nhường, người ta sẽ có cái nhìn rõ ràng và thực tế về chính mình, tầm nhìn của họ cũng sẽ luôn rõ ràng và thực tế khi họ phải đối mặt với những lỗi lầm, thất bại của mình cũng như của người khác. Khả năng nhìn nhận mọi việc rõ ràng giúp họ luôn sẵn lòng học hỏi và phát triển. Thành công không nằm ở chỗ xóa bỏ những vấn đề và sai lầm mà ở chỗ vượt qua và sống chung với nó.

Elbert Hubbard[(3)] đã mô tả về thất bại như sau: "Thất bại là khi một người vấp ngã nhưng lại không biết cách tận dụng trải nghiệm đó".

Những người khiêm nhường và thông minh không bao giờ e ngại phải thừa nhận rằng mình đã sai. Khi làm được điều đó, họ đang nói rằng hôm nay mình khôn ngoan hơn hôm qua.

Một người khiêm nhường sẽ học hỏi từ sai lầm như thế nào? Bằng việc dừng lại và chiêm nghiệm, tôi dám chắc rằng kinh nghiệm không phải người thầy tốt nhất mà phải là kinh

nghiệm đã qua đánh giá. Tôi học được bài học này từ đoạn viết trong cuốn Sách Giảng viên[4]: "Ngày gặp may mắn, hãy cứ vui hưởng. Ngày bị rủi ro, hãy ngẫm mà xem." Người ta tin rằng Vua Solomon chính là người viết cuốn sách này, ông được coi là người thông thái nhất. Khi một người với sự thông thái như vậy phát biểu, tất cả chúng ta đều tập trung lắng nghe.

PDF Eraser Free

Những người khiêm nhường và thông minh không bao giờ e ngại phải thừa nhận rằng mình đã sai. Khi làm được điều đó, họ đang nói rằng hôm nay mình khôn ngoan hơn hôm qua. Và tất nhiên là vẫn có những tác dụng bên lề khác. Như nhà văn Mỹ vĩ đại Mark Twain châm biếm: "Phải luôn công nhận lỗi lầm một cách chân thành. Nó sẽ khiến những kẻ có quyền hành lơ là và cho bạn cơ hội cam kết nhiều hơn".

Sai lầm có thể là người thầy tốt nhất của ta. Nếu sẵn sàng thừa nhận những sai lầm và học hỏi từ chúng, ta sẽ hiểu biết và khôn ngoan. Ta có thể như vậy nếu dành chút thời gian để chiêm nghiệm và đặt câu hỏi:

Cái gì không đúng?

Không đúng từ lúc nào?

Không đúng từ đâu?

Vì sao lại không đúng?

Tôi đã khiến chuyện này sai ở đâu?

Tôi rút ra được bài học gì từ trải nghiệm này?

Tôi sẽ áp dụng những gì vừa học được vào tương lai như thế nào?

Quá trình đặt câu hỏi có thể khá chậm chạp và không thoải mái, nhất là đối với những người có thiên hướng hành động. Nhưng nó luôn có phần thưởng. Tính khiêm nhường chứa đầy những sai lầm. Tính khiêm nhường cho phép ta học hỏi từ những sai lầm đó.

3. Tính khiêm nhường cho phép ta bỏ qua sự cầu toàn mà liên tục nỗ lực

Cháu nội tôi – John, con trai của Joel con trai tôi và Liz con dâu tôi – là một cậu nhóc tuyệt vời. (Tôi vẫn nói vậy ngay cả khi nó không phải cháu tôi!) Thằng bé rất thông minh, nhưng nó cũng đôi lúc có xu hướng hơi nghiêm túc và cầu toàn. Để giúp thằng bé, cha mẹ nó đã mua tặng một cuốn sách có tên *Những sai lầm có ích* (Mistakes That Worked) của Charlotte Foltz Jones. Họ cùng đọc và cuốn sách này đã giúp thằng bé hiểu rằng nó không cần phải trở thành người hoàn

hảo thì mới thành công được.

> Trong cuốn sách, Jones viết:
>
> Cứ gọi chúng là sự vô tình. Gọi là sai lầm. Thậm chí là vận may.
>
> Nếu sự thật vỡ lở ra, ta có thể vô cùng ngạc nhiên bởi có rất nhiều các phát minh và khám phá vĩ đại đến từ sự tình cờ, bất ngờ và không định trước.
>
> Những nhà phát minh được đề cập trong cuốn sách này không chỉ là những người thông minh mà còn vô cùng tỉnh táo. Việc thất bại rồi dẫn đến bỏ dở toàn bộ ý tưởng rất dễ xảy ra. Nhưng thất bại mà vẫn nhận ra chức năng khác cho thất bại đó mới là khó.
>
> Các nhà phát minh được đề cập trong cuốn sách này đã dạy cho tất cả chúng ta bài học được minh họa rõ ràng nhất trong câu nói của Bertolt Brecht năm 1930: "Trí thông minh không phải là để không phạm sai lầm, mà là để nhanh chóng nhìn ra cách khiến chúng tốt đẹp lên".

Một trong những câu chuyện ưa thích của John trong cuốn sách này là về dược sĩ John Pemberton ở Atlanta, bang Georgia. Năm 1886, vị dược sĩ này muốn điều chế một loại thuốc để giải tỏa những mệt mỏi, hỗ trợ cho hệ thần kinh và làm dịu những cơn đau.

Pemberton vô cùng hài lòng với sản phẩm mới của mình, một loại nước mà ông trộn với nước để uống lạnh. Nhưng rồi một sự tình cờ thú vị đã xảy ra. Trợ lý của Pemberton đã vô tình trộn thứ nước pha chế đó với nước soda. Thứ nước này đã biến đổi tính chất. Pemberton chẳng mấy tự hào để thừa nhận rằng thứ nước nguyên bản đầu tiên ông chế ra lại không bằng sản phẩm của anh chàng trợ lý và kết quả là ông quyết định không bán thứ nước đó với danh nghĩa là dược phẩm mà chuyển sang là nước giải khát. Ông gọi nó là Coca-Cola. Ngày nay Coca-Cola trở thành thứ nước giải khát được ưa chuộng hàng đầu thế giới.

4. Tính khiêm nhường cho phép ta tận dụng tối đa những sai lầm của mình

Lý do cuối cùng đó là tính khiêm nhường, ham học hỏi giúp ta biết cách tận dụng tối đa những sai lầm và thất bại của mình. Nhà văn Mark Twain có một lần đã được yêu cầu kể tên nhà phát minh vĩ đại nhất trong số những nhà phát minh. Ông trả lời là "Sự tình cờ". Câu trả lời của ông vô cùng thông minh nhưng cũng cho ta thấy một sự thật hiển nhiên. Khi chúng ta khiêm nhường, đầu óc ta cởi mở hơn để có thể coi những sai lầm của mình là những triển vọng cho sự tiến bộ và phát triển.

Nhà văn Mark Twain có một lần đã được yêu cầu kể tên nhà phát minh vĩ đại nhất trong số những nhà phát minh. Ông trả lời là "Sự tình cờ".

Lịch sử đã ghi nhận rất nhiều trường hợp các phát minh lúc đầu chỉ là sự nhầm lẫn nhưng sau đó hóa ra chúng là các phát minh vĩ đại. Năm 1839, Charles Goodyear đang tiến hành các thí nghiệm với cao su. Chất này lấy từ nhựa cây và đã được biết đến từ nhiều thế kỷ. Người ta đã tìm mọi cách để đưa nó vào sử dụng nhưng khi bị làm nóng nó sẽ chảy ra, còn khi gặp lạnh thì lại bị vỡ vụn. Goodyear thử trộn chất này với nhiều chất khác nhưng nó vẫn chưa thành chất có thể sử dụng được. Rồi một ngày ông vô tình làm rơi vài giọt cao su được trộn lẫn với lưu huỳnh vào bếp lò. Hơi nóng đã khiến cho cao su trở nên cứng mà lại dẻo. Ngay cả khí lạnh cũng không làm cho nó bị giòn. Vậy là sự tình cờ đã giúp Goodyear chuyển hóa cao su thành một chất được sử dụng trong rất nhiều sản phẩm và ngành nghề như hiện nay.

Giấy bóng kính cũng là một sản phẩm ra đời từ sự vô tình. Kỹ sư dệt người Thụy Sỹ, Jacques Brandenberger muốn tạo ra một loại vải chống thấm nước sau khi thấy chai rượu bị đổ vào chiếc khăn trải bàn. Lớp màng bọc ông tạo ra lại quá cứng và giòn, không thể sử dụng được. Nhưng Brandenberger lại phát hiện ra lớp phim trong suốt được tách ra khỏi bề mặt vải theo cả tấm lớn. Đến năm 1908, ông đã phát minh ra chiếc máy dùng để sản xuất ra những tấm phim đó.

Penicillin cũng là kết quả của sự nhầm lẫn. Năm 1928, khi nhà nghiên cứu Alexander Fleming vô tình đưa một loại mốc vào một chiếc đĩa nuôi cấy vi khuẩn cúm, vi khuẩn yếu đi và chết. Sau lần vô tình đó, ông nghiên cứu kỹ lưỡng kết quả thí nghiệm. Ông tách rồi xác định loại mốc, từ đó dẫn đến sự hình thành của một loại vắc-xin có khả năng cứu sống vô vàn sinh mạng con người.

Sức mạnh của chiếc lò vi sóng được một kỹ sư phát hiện ra khi ông vô tình làm chảy thanh sô-cô-la trong túi khi sử dụng lò. Teflon được phát hiện khi một nhà nghiên cứu sử dụng tủ lạnh để làm việc vô tình bỏ quên mẫu qua một đêm trong đó. Giấy nhớ được phát minh nhờ sự vô tình phát triển được một loại keo dán mới.

"Nếu mọi chuyện không như ý thì danh tiếng luôn có thể được đảm bảo bằng một lỗi lầm khủng khiếp."

- John Kenneth Galbraith

Nếu có tinh thần tích tực trong công việc, bạn có thể xoay chuyển một sai lầm thành cơ hội. Thành công và danh vọng không phải lúc nào cũng đến với những người tài giỏi nhất. Đôi khi chúng đến với những người biết cách biến nghịch cảnh thành một lợi thế. Hoặc như John Kenneth Galbraith từng nói: "Nếu mọi chuyện không như ý thì danh tiếng luôn có thể được đảm bảo bằng một lỗi lầm khủng khiếp".

Một tấm gương khiêm nhường

PDF Eraser Free

Tôi rất thích câu chuyện về tính khiêm nhường trong cuộc đời của một con người được người ta gọi là Người đàn ông Phục hưng của nước Mỹ. Mối tình đầu của anh chính là nghệ thuật và khi trưởng thành, anh muốn trở thành một họa sĩ. Tuy vậy anh lại có tư tưởng của người ham học và bản tính khiêm nhường, nó nuôi dưỡng trí tò mò của anh và khiến anh quan tâm tới nhiều lĩnh vực khác nhau. Ở trường Yale, anh được học các môn triết học tôn giáo, toán học và khoa học; anh tốt nghiệp năm 19 tuổi. Sau khi chính thức hoàn thành việc học tập tại trường, cha mẹ nài ép anh trở thành thợ học việc cho một người bán sách. Nhưng đam mê cháy bỏng nhất của anh là trở thành họa sĩ. Anh cố gắng thuyết phục cha mẹ cho phép anh ra nước ngoài để được đào tạo trở thành một nghệ sĩ. Sau một năm, cuối cùng cha mẹ cũng mủi lòng mà gửi anh sang Anh để học vẽ. Anh đặc biệt nổi trội. Bức tượng thạch cao anh khắc được trao huy chương vàng tại giải thưởng Adelphi Society về Nghệ thuật, ngoài ra bức tranh lớn vẽ trên vải của anh cũng nhận được sự ủng hộ tích cực của Học viện Hoàng gia Anh.

Khi trở về Mỹ, anh mở một xưởng vẽ tại Boston và trở thành họa sĩ được mến mộ, anh đi khắp các làng, thị trấn để tìm người thuê vẽ chân dung. Thời gian ở Concord, New Hampshire, anh đã gặp một cô gái, và anh đã kể về cô trong bức thư gửi cho cha mẹ ngày 20 tháng 8 năm 1816:

> Cha mẹ kính mến,
>
> Con viết vài dòng để báo là con vẫn khỏe và đang rất bận, ngày kia con sẽ được nhận 100 đôla, mà con nghĩ thế là khá đủ cho ba tuần; có thể con sẽ ở đây trong vòng nửa tháng bắt đầu từ ngày hôm qua; ở nơi này con còn có nhiều mối quan tâm khác chứ không phải chỉ có tiền bạc; cha mẹ có biết nhà Walker ở đây không, Chas. Walker – con trai của Judge W. – có hai con gái, cô cả vô cùng xinh đẹp, dễ thương và tính tình cũng rất tuyệt vời… Có thể con đang tự huyễn hoặc mình nhưng con nghĩ là mình sẽ là theo đuổi được cô ấy; có thể cha mẹ cho rằng con là kẻ liều lĩnh, luôn phải lòng theo cách đó nhưng con lo sợ mình là một gã độc thân già và giờ con 25 tuổi; vẫn không cần phải vội vàng, cô gái đó mới 16.

Anh yêu điên cuồng. Chưa đến một tháng sau, anh viết tiếp một lá thư cho cha mẹ và kể thêm chuyện:

> Mọi chuyện dường như vượt xa cả những kỳ vọng lạc quan nhất của con. Càng hiểu cô ấy, con càng thấy cô ấy đáng yêu hơn, cô ấy vô cùng xinh đẹp mà lại không hề đỏng đảnh, cô ấy thùy mị khiêm nhường, ngay thẳng và tốt bụng. Mỗi lần hỏi thăm cô ấy, con lại luôn được chiêm ngưỡng tính cách đó: vô cùng đáng yêu, nết na và ngọt ngào. Khi hiểu rõ, con nghĩ cha mẹ sẽ không trách con vì đã vội vã hành động, con đã liều thổ lộ lòng mình với cô ấy và

thay vì nhận được những câu trả lời mơ hồ và khó hiểu, cô ấy đã nói với con một cách thẳng thắn nhưng đầy khiêm nhường và cũng rụt rè, rằng cô cũng dành tình cảm cho con, tình cảm đó đủ để nói rằng chúng con đã đính hôn với nhau;... chưa có ai được ban ơn như con, nhưng con cũng lại là một kẻ khốn khổ vô ơn bạc nghĩa; xin hãy cầu chúc cho con để con có một trái tim đầy biết ơn những nghịch cảnh con gặp phải nhưng chúng lại luôn luôn mang may mắn đến với con.

PDF Eraser Free

Cô ấy đã đợi anh trong hai năm và vào ngày 29 tháng 9 năm 1818, họ làm đám cưới. Gần một năm sau, con gái đầu lòng của họ ra đời.

Gia đình phát triển và sự nghiệp họa sĩ của anh cũng thành công. Anh đã vẽ chân dung cho nhiều người nổi tiếng như nhà phát minh Eli Whitney, Hiệu trưởng trường Yale ông Jeremiah Day, nhà văn và nhà từ điển học Noah Webster, Hầu tước La Fayayette và Tổng thống Hoa Kỳ James Monroe. Cùng thời gian đó anh vẫn dành tình yêu của mình cho phát minh và cải tiến. Anh và em trai đã chế ra chiếc máy bơm nước cho xe cứu hỏa, họ đã đăng ký bản quyền sáng chế nhưng không kiếm lợi từ nó. Anh còn phát minh ra máy cắt đá cẩm thạch, dùng để tạc tượng nhưng không lấy được bằng sáng chế cho chiếc máy này.

Dường như anh đã đi đúng hướng. Sau đó vào năm 1825, lúc đang vẽ tranh tại New York, anh nhận được thư từ cha nói rằng vợ anh đang ốm nặng. Anh vội vã trở về nhà, nhưng khi về đến nơi thì người vợ đã qua đời. Lòng anh tan nát bởi sự ra đi của cô. Tệ hơn nữa là khi anh về đến nhà thì người vợ vừa được chôn cất. Anh còn không có cả cơ hội tham gia đám tang vợ mình.

"Cuộc đời mỗi con người là một cuốn nhật ký mà họ dự định dựng lên một câu chuyện nhưng lại viết ra một câu chuyện khác, và thời điểm họ khiêm nhường nhất chính là lúc so sánh phần mà họ đã viết ra với phần họ từng thề là sẽ thực hiện."

– J. M. Barrie

Người đàn ông đó tên là Samuel F. B. Morse. Ông đã bình phục dần từ nỗi tang thương nhưng nỗi thất vọng về sự chậm chạp của công nghệ thông tin vẫn ám ảnh trong ông. Rồi ông bắt đầu học về điện và điện từ. Năm 1832, ông thai nghén việc chế tạo một thiết bị có khả năng gửi lời nhắn qua dây điện đến những khoảng cách xa. Ông cũng bắt đầu soạn ra bộ ký hiệu gồm các chấm và gạch được sử dụng để liên lạc truyền tín hiệu.

Đầu những năm 1800 là thời điểm phát triển nhanh chóng của các thí nghiệm và thành tựu về lĩnh vực điện. Morse đã học hỏi những thành tựu của người khác và nghiên cứu các phát minh của họ. Ông sửa đổi các thiết kế của mình vài lần. Đến năm 1838, ông cho giới thiệu một thiết bị liên lạc mới với tên gọi là máy điện báo. Morse đã nổi tiếng từ việc phát minh chiếc

máy đó và bộ ký hiệu mang tên ông. Phát minh đã đưa cả thế giới vào kỷ nguyên truyền thông. Trước kia phải mất vài ngày, hàng tuần hay hàng tháng để liên lạc với người thân ở xa, thì nay nhờ có Morse, việc liên lạc chỉ mất có vài phút. Công nghệ đã làm thay đổi cả thế giới.

PDF Eraser Free

Morse nhận được rất nhiều phần thưởng danh dự cho phát minh máy điện báo nhưng ông vẫn luôn khiêm tốn về thành tựu đó. Ông từng nói: “Tôi tạo ra một ứng dụng có giá trị về điện không phải vì tôi giỏi hơn người khác mà là nhờ Chúa, người muốn ban phước cho con người, người phải tiết lộ điều đó cho một người và Chúa đã tiết lộ cho tôi.” Với thái độ đó, không có gì ngạc nhiên khi ông vượt qua được những thất vọng và mất mát, học hỏi và phát triển. Ông sở hữu một tinh thần ham học. Và chúng ta cũng nên cố gắng để có được điều đó.

Nhà văn chuyên viết tiểu thuyết J. M. Barrie đã quan sát thấy rằng: “Cuộc đời mỗi con người là một cuốn nhật ký mà họ dự định dựng lên một câu chuyện nhưng lại viết ra một câu chuyện khác, và thời điểm họ khiêm nhường nhất chính là lúc so sánh phần mà họ đã viết ra với phần họ từng thề là sẽ thực hiện”. Điều này cũng đúng với tôi. Theo nhiều cách khác nhau, tôi vẫn có thiếu sót về những thứ tôi muốn làm và muốn trở thành. Tuy nhiên, vào thời điểm khi chúng ta so sánh cái mình muốn làm với cái mình đã thực sự làm, nếu biết khiêm tốn và sẵn sàng học hỏi những điều mà cuộc sống đã dạy, ta sẽ có thêm nhiều cơ hội thành công. Và với việc biết được rằng mình đã cố gắng hết sức, có thể chúng ta sẽ hài lòng với việc đáng lẽ ta đã có thể làm và thành công.

PDF Eraser Free

Thực tế: Nền tảng của Học hỏi

Charlene Schiff được sinh ra trong một gia đình khá giả, hạnh phúc ở một làng nhỏ tên là Horochow thuộc Ba Lan. Cô có một tuổi thơ êm đẹp. Cha cô là giáo sư triết học tại một trường đại học gần nhà, ông rất yêu cô và cũng rất kiên nhẫn với cô, ngay cả khi cô làm điều gì sai. Một lần khi mẹ cô đang sơn sửa lại một số phòng trong nhà, Charlene hấp tấp lấy chổi sơn và sơn lên cây đàn piano của gia đình. Cha cô không hề quát mắng. Ông đã phạt cô, nhưng ông cũng cân nhắc khá kỹ khi thấy cô bé ngay lập tức tỏ ra hối lỗi. Ông đã tận dụng ngay cơ hội này để dạy cho cô về tầm quan trọng của việc không được phá hủy tài sản của người khác.

Mẹ Charlene là một giáo viên nhưng bà đã bỏ nghề giáo để ở nhà nuôi dạy Charlene và chị gái cô tên là Tia. Mẹ vô cùng chiều chuộng cô, bà mua cho cô quần áo, đồ chơi và khuyến khích cô mỗi ngày. Cô có một cuộc sống vô cùng hạnh phúc.

Thực tại xấu xí xuất hiện

Nhưng rồi mọi thứ bắt đầu thay đổi. Năm 1939, khi cô lên 10, Ba Lan bị Đức và Liên Xô đánh chiếm và bị chia đôi. Làng Horochow, nơi Charlene sinh sống trở thành lãnh thổ của Liên Xô. Tuy vậy cuộc sống gia đình cô lúc bấy giờ chưa có nhiều biến đổi. Nhưng đến năm 1941 thì đã khác. Đó là khi Hitler quyết định giành quyền kiểm soát toàn bộ Ba Lan, cho quân tiến vào thành phố. Ngay lập tức, người cha thân yêu của Charlene bị quân Phát xít Đức bắt đi. Cô không bao giờ còn được gặp lại cha mình nữa. Rồi Charlene, mẹ và chị gái chuyển sang sống ở khu Do Thái, phải ở chung phòng với ba gia đình khác. Charlene khi đó mới 11 tuổi.

Mẹ của Charlene bị buộc phải đi lao động. Và đôi khi hai cô gái cũng bị bắt đi làm việc. Thực phẩm rất khan hiếm, đó quả thực là một cuộc chiến sống còn. Nhưng rồi mẹ của Charlene nghĩ ra một kế hoạch. Bà bắt đầu tìm kiếm những người sống ở ngoại ô sẵn lòng cho họ vào ở và che giấu họ. Bà tìm thấy một người nông dân đồng ý che giấu cho chị của Charlene – người lớn hơn cô năm tuổi. Một người nông dân khác nói rằng ông có thể che giấu cho Charlene và mẹ cô.

Charlene nhớ lại: “Vào một ngày trong năm 1942, tôi đoán lúc đó là đầu hè, tôi không nhớ ngày tháng chính xác nhưng tôi nhớ là mình tỉnh ngủ và chào tạm biệt người chị gái tuyệt vời của tôi. Sau vài ngày, nếu không nghe thêm được tin tức gì thì có nghĩa là chị tôi đã đến nơi an

toàn và mọi thứ diễn ra y như kế hoạch, mẹ tôi trở về nhà sau buổi làm việc và bảo tôi lấy những bộ quần áo và giầy dép đẹp nhất, mang theo một bộ dự phòng và rằng chúng tôi có thể sẽ rời khu Do Thái tối hôm đó."

PDF Eraser Free

Khu Do Thái mà họ đang sống bị bao quanh ba mặt là hàng rào, còn mặt thứ tư bị chắn bởi một con sông. Tối muộn hôm đó, tranh thủ lúc đêm khuya, họ rời phòng và hướng thẳng tới phía bờ sông. Họ lội qua sông. Nhưng trước khi sang được bờ bên kia, họ nghe tiếng súng nổ. Phía trên bờ, binh lính đang chờ sẵn. Chúng quát to: "Lũ Do Thái, tao thấy chúng mày rồi!". Những người khác cũng có chung kế hoạch như Charlene và mẹ cô. Họ cũng muốn trốn thoát. Nhiều người đang ẩn náu đã đứng dậy và giơ tay đầu hàng. Khi làm vậy, họ đã nhanh chóng bị bắn.

Charlene và mẹ cô đang nấp trong đám sậy. Nước ngập tới cổ cô bé. Mẹ bắt cô giữ im lặng và cho cô ăn miếng bánh mì sũng nước. Họ cứ ở dưới sông như vậy trong bốn ngày! Vào buổi sáng ngày cuối cùng, Charlene tỉnh dậy nhưng mẹ cô đã bỏ đi.

Thân trẻ mồ côi

Tình trạng của cô thật thảm khốc. Ở tuổi 11, cô bé sống đơn côi trên đất địch, nơi cô có thể bị truy đuổi rồi bị giết hại. Charlene hồi tưởng lại: "Tôi muốn thét to lên nhưng tôi biết mình phải giữ im lặng".

Khi binh lính đi khỏi, Charlene tìm đường về trang trại, nơi người nông dân đã hứa che giấu cho cô và mẹ. Nhưng thay vì được chào đón nồng nhiệt, họ bảo cô ban ngày có thể ở trong kho thóc nhưng ban đêm thì phải rời đi nếu không họ sẽ giao cô cho quân Phát xít.

Ban đầu Charlene không thể đối mặt với tình cảnh thực tế của mình. Cô nói: "Tôi sống như một con thú, đi từ khu rừng này sang khu rừng khác, tìm kiếm mẹ. Tôi không cho phép bản thân nghĩ rằng mình sẽ không bao giờ tìm thấy mẹ. Tôi phải đi tìm mẹ. Tôi sẽ đi đâu, sẽ ăn gì, ai sẽ chăm lo cho tôi?".

Thực tế về một tình huống quá sức chịu đựng như vậy có thể khiến một số người suy sụp, trong khi những người khác lại có thể điều chỉnh và học hỏi rằng mình phải làm gì để sinh tồn. Charlene thuộc nhóm thứ hai. Một cô bé lớn lên ở thị trấn, phụ thuộc hoàn toàn vào mẹ thì giờ đây lại phải cố gắng tự mình sống sót trong rừng. Đôi lúc cô lạc bước qua chỗ những người Do Thái khác cũng đang lẩn trốn nhà cầm quyền. Có lần cô tình cờ gặp một nhóm nhỏ gồm đàn ông, đàn bà và cả trẻ nhỏ, họ cũng trốn ra khỏi khu Do Thái. Khi lũ trẻ trong làng phát hiện ra

nhóm người, họ cùng Charlene đã trốn trong một đống rơm gần đó. Nhưng dân làng đã dùng xỉa để đâm vào đống rơm, toàn bộ nhóm người đã chết ngoại trừ Charlene.

PDF Eraser Free

Một lần khác khi Charlene quay về nơi ngủ sau khi xin ăn, một cô gái chừng 18 tuổi đã kết bạn với cô và đề nghị được giúp cô. Họ đồng ý sẽ gặp nhau vào sáng hôm sau. Nhưng cả đêm hôm đó, Charlene có dự cảm xấu về cô gái nọ. Ngày hôm sau, cô nấp mình trên cành cây cao và chờ đợi. Cô gái kia đã xuất hiện, nhưng lần này là đi cùng anh trai. Charlene đã nghe được rằng cả hai đang có ý định bắt cóc và giao cô cho nhà cầm quyền để lấy tiền thưởng.

Cũng có một số thời điểm Charlene được chứng kiến lòng tốt trong suốt những năm đó. Một lần, một cô gái làm thuê trong trang trại phát hiện cô đang ngủ trong kho thóc và đã mang đồ ăn, quần áo tới cho cô. Charlene nhớ lại: "Tôi phải mất một lúc lâu mới hiểu ra. Cuối cùng tôi cũng đã được đối xử như con người, bằng lòng tốt và sự hào phóng. Tôi đã từng quên mất cảm giác đó." Cô gái đó đã cho Charlene ăn trong suốt gần hai tuần. Nhưng rồi một ngày có hai cảnh sát ập đến trang trại và bắn chết cô gái, họ nói cô là dân Do Thái.

Charlene kể lại: "Tôi sống một mình trong rừng khoảng hai năm. Ban ngày tôi ngủ trong cái hố nhỏ tự đào và đêm tôi bò ra ngoài tìm đồ ăn, bất kể là thứ gì. Lúc đó tôi rất ốm yếu."

Năm 1944, quân Xô Viết phát hiện ra Charlene khi họ dẫm phải cô lúc cô đang nằm trong hố trú ẩn. Họ đưa cô đến bệnh viện, tại đó cô được chăm sóc và dần dần hồi phục. Mục đích của cô là chuyển đến Mỹ, nơi các thành viên khác của gia đình đã sang từ trước chiến tranh. Cuối cùng vào năm 1948, hành trình sang Mỹ của cô cũng thành công. Ba năm sau cô kết hôn.

Charlene không muốn nói với người khác về những trải nghiệm của mình và giữ kín những chuyện đó trong nhiều năm. Nhưng dần dần, Ed – chồng cô đã thuyết phục được cô rằng cô cần kể câu chuyện của mình cho những người khác. Anh nói rằng: "Em có trách nhiệm và bổn phận với sáu triệu người đã hy sinh ấy". Giờ cô chia sẻ câu chuyện đời mình và hoàn cảnh thực tế mà cô phải đối mặt với hy vọng rằng nó sẽ giúp ích được cho người khác. Charlene nói rằng: "Tôi cũng muốn gửi tới một thông điệp về niềm hy vọng cho các bạn trẻ hiện nay. Tôi là người lạc quan, và tôi thấy rằng thế hệ trẻ sẽ rút ra những bài học từ sai lầm của thế hệ chúng tôi và sẽ chiến đấu chống lại sự bất công và thái độ bàng quan."

Xây dựng trên nền tảng vững chắc

Nếu chúng ta muốn thành công trong cuộc sống và học hỏi từ những thất bại của bản thân, ta phải có khả năng đối diện với thực tế và dùng nó làm nền tảng cho sự phát triển của mình. Việc

này có thể khá khó khăn. Những người từng trải qua những hoàn cảnh khốc liệt như trường hợp của Charlene có thể đã bị vùi dập nặng nề. Nhưng ngay cả những thất bại hay mất mát bớt tàn khốc hơn vẫn có thể khiến ta có xu hướng lẩn trốn thực tại. Ta có thể đổ lỗi cho người khác về hoàn cảnh của mình. Ta có thể bao biện hoặc tìm lý do. Hoặc có thể ta sẽ rút lui về thế giới nhỏ bé của riêng mình, giống như người đàn ông trong một trong những câu chuyện yêu thích của tôi về "thực tế". Ông mắc chứng mất ngủ trong 30 năm, và cuối cùng đã quyết định đi gặp bác sỹ tâm lý.

PDF Eraser Free

Bác sỹ hỏi: "Sao ban đêm ông lại mất ngủ?"

Người đàn ông trả lời: "Bởi tôi đang cố gắng giải quyết các vấn đề của thế giới".

Bác sỹ nhấn mạnh thêm: "Thế đã bao giờ ông giải quyết được chưa?"

Người đàn ông trả lời một cách nghiêm túc và kiên nhẫn: "Gần như lần nào cũng làm được".

Bác sỹ lại hỏi: "Thế thì làm sao mà ông lại không ngủ được?"

"Tôi nghĩ là những dải băng giấy lớn được ném trong lễ diễu hành vinh danh tôi đã khiến tôi không thể ngủ được."

Quãng đường đi từ thất bại đến thành công sẽ dễ dàng hơn là đi từ lý do bao biện tới thành công.

Chừng nào việc bỏ trốn khỏi thực tế còn có khả năng đem lại cho ta sự giải thoát tạm thời khỏi những vấn đề của chính mình thì quãng đường đi từ thất bại đến thành công sẽ dễ dàng hơn là đi từ lý do bao biện tới thành công. Khi ta mất khả năng nhìn thấy thực tế, ta sẽ nhanh chóng lạc lối. Ta không thể tạo ra những thay đổi tích cực trong cuộc sống nếu ta từ chối chấp nhận sự thật đang diễn ra. Bạn không thể tự mình tiến bộ nếu bạn tự đùa với cuộc đời mình.

Ba thực tế của cuộc sống

Hoàn cảnh thực tế của mỗi người mỗi khác. Tuy nhiên cũng có những hoàn cảnh luôn chính xác cho tất cả mọi người.

1. Cuộc sống đầy khó khăn

Theo một cách nào đó, người ta dường như tin rằng cuộc sống có vẻ khá dễ dàng. Đây chính là vấn đề của xã hội Mỹ ngày nay. Ta trông chờ có một con đường bằng phẳng và dễ dàng đi tới thành công. Ta mong chờ cuộc sống của mình không có rắc rối, lộn xộn. Tamong chờ chính phủ sẽ giải quyết các vấn đề cho mình. Ta mong chờ sẽ được nhận thưởng mà không phải trả giá.

Đó không phải thực tế! Cuộc sống khó khăn hơn rất nhiều.

Trong cuốn *Những bài học lớn nhất của cuộc sống* (Life's Greatest Lessons), Hal Urban đã viết:

PDF Eraser Free

> Một khi ta chấp nhận sự thật rằng cuộc sống đầy khó khăn, khi ấy ta bắt đầu trưởng thành. Ta bắt đầu hiểu rằng mỗi vấn đề cũng đồng thời là một cơ hội. Khi đó ta đào sâu vấn đề và phát hiện ra ta được tạo nên bởi những điều gì. Ta bắt đầu chấp nhận những thách thức của cuộc sống. Thay vì để cho những khó khăn đánh gục, ta chào đón chúng như một phép thử cho tính cách của mình. Ta dùng chúng như một phương thức để vượt qua nghịch cảnh.
>
> Cùng lúc đó, ta cần hiểu rằng xã hội sẽ hàng ngày gửi dồn dập cho ta những thông điệp mang nội dung hoàn toàn trái ngược. Chẳng hạn như công nghệ đem tới cho ta phương thức sống theo kiểu "chỉ cần bấm nút". Ta có thể mở cửa gara, nấu bữa tối, rửa bát, ghi lại chương trình ti vi yêu thích và thanh toán hóa đơn chỉ bằng cách nhấn các nút thích hợp. Ngoài ra, ta còn được nghe đi nghe lại rằng luôn có một cách nhanh chóng và dễ dàng để làm mọi việc. Chỉ trong vòng vài ngày, tôi đã đọc tin và nghe nói rằng bạn có thể đã mất vài trăm bảng, học cách nói trôi chảy một ngôn ngữ, trở thành nhân vật mới nổi của chương trình phát thanh, được cấp giấy phép thầu và kiếm được hàng triệu đôla bất động sản. Bạn có thể làm được tất cả những việc đó trong vài ngày mà chỉ tốn rất ít hoặc thậm chí là không mất tí công sức nào. Và rồi cả tin lợn cũng có thể bay.
>
> Những quảng cáo đó đầy rẫy quanh ta bởi những người làm trong lĩnh vực quảng cáo và marketing rất hiểu về hành vi con người. Họ biết rằng hầu hết mọi người đều *không* chấp nhận rằng cuộc sống đầy khó khăn và thay vào đó luôn tìm kiếm những cách thức dễ dàng và nhanh chóng.

Chẳng có cách thức nào nhanh chóng và dễ dàng đâu. Chẳng có thứ gì giá trị nào trong cuộc đời đến mà ta không cần nỗ lực. Đó là lý do vì sao nhà tâm lý học M. Scott Peck mở đầu cuốn sách *Con đường ít người qua lại* (The Road Less Traveled) của ông bằng câu: "Cuộc sống đầy khó khăn". Ông muốn đặt nền tảng cho mọi quan điểm mà ông trao đổi trong cuốn sách. Nếu không hiểu và chấp nhận sự thật rằng cuộc sống đầy khó khăn, ta sẽ chỉ khiến bản thân mình dễ thất bại và không chịu học hỏi.

2. Cuộc sống khó khăn với tất cả mọi người

Ngay cả nếu ta chịu thừa nhận rằng cuộc sống này khó khăn với tất cả mọi người thì trong sâu thẳm nhiều người vẫn ngầm hy vọng rằng sự thật đó là không đúng với họ. Tôi rất tiếc phải nói rằng điều đó không thể. Không ai có thể trốn thoát được những vấn đề, thất bại và mất mát của

cuộc đời. Nếu ta muốn tiến bộ thì nhất thiết ta phải đi qua những khó khăn của cuộc sống. Hoặc như nhà thơ Ralph Waldo Emerson[1] từng nói: "Bước đi của con người ngã về phía trước". PDF Eraser Free

> "Bước đi của con người ngã về phía trước."
>
> ***– Ralph Waldo Emerson***

Cuộc đời không dễ dàng mà cũng chẳng công bằng. Tôi đã phải chịu đựng rất nhiều điều bất công đến với mình. Tôi cá là bạn cũng vậy. Tôi phạm sai lầm, tự khiến mình thành kẻ ngốc, làm tổn thương người mình yêu quý và trải qua những thất vọng đến tan nát tâm hồn. Tôi cá là bạn cũng vậy. Chúng ta không thể né tránh được những khó khăn của cuộc đời. Mà bạn cũng không nên cố. Vì sao? Bởi những người thành công trong cuộc sống không cố trốn thoát khỏi nỗi đau, sự mất mát và bất công. Họ học cách đối mặt, chấp nhận chúng và tiến lên phía trước hướng thẳng tới những khó khăn đó. Đó là mục tiêu của tôi. Và nó cũng nên là mục tiêu của các bạn.

3. Cuộc sống nhiều khi khó khăn với người này hơn những người khác

Trong cuốn truyện tranh được nhiều người yêu thích *Đậu phộng* (Peanuts), Charlie Brown thiểu não trút bỏ tâm tình của mình với Lucy, khi cô bé đứng trong quầy hàng giả làm bác sỹ tư vấn tâm lý chỉ với giá 5 xu của mình. Charlie thổ lộ rằng cậu rất bối rối về cuộc sống và không biết mình đang đi đâu, Lucy nói rằng: "Cuộc đời như chiếc ghế trên boong tàu. Trong hải trình cuộc đời, một số người đặt ghế quay về phía đuôi tàu để có thể nhìn thấy họ vừa đi qua đâu. Số khác lại hướng ghế về phía trước, họ muốn thấy mình sẽ đi đến đâu." Rồi Lucy hỏi: "Cậu sẽ đặt chiếc ghế của mình theo hướng nào?"

Charlie trả lời: "Tớ còn chưa bao giờ mở được chiếc ghế đó ra cơ."

Hãy đối diện với điều đó: Cuộc sống nhiều khi khó khăn với người này hơn những người khác. Sân chơi đó không công bằng. Bạn có thể sẽ phải đối diện với nhiều khó khăn hơn và ở mức độ cao hơn tôi. Hoặc cũng có thể là ít hơn. Cuộc sống của bạn ngay lúc này có thể như đang lướt đi trên vùng nước yên ả. Hoặc có thể như trong vùng biển động. So sánh cuộc sống của mình với của người khác thực sự không mang lại lợi ích gì. Cuộc sống không công bằng và ta cũng không nên mong chờ điều đó. Càng sớm đối diện được với thực tế thì ta càng có khả năng đối diện với bất cứ thứ gì đến với ta.

Đừng để cuộc đời làm khó bạn

Cuộc sống của bạn vốn đã nhiều khó khăn rồi. Thực tế là bạn sẽ phải đối diện với những khó khăn có sẵn đó cho dù nó có là gì đi chăng nữa. Một trong những yếu tố quan trọng là đừng làm mọi chuyện khó khăn thêm, nhưng không may là nhiều người có vẻ như đang làm điều đó.

PDF Eraser Free

Để giúp bạn ứng phó với thực tế đó, tôi muốn chỉ ra năm trong số những điều phổ biến nhất mà mọi người thường khiến cuộc sống của họ khó khăn hơn, để từ đó bạn có thể tránh không phạm những sai lầm đó.

1. Cuộc sống sẽ khó khăn hơn với những người ngừng phát triển và không chịu học hỏi

Bạn biết đấy, một số người còn chẳng buồn nỗ lực phát triển dù chỉ trong ý định. Một số người nghĩ rằng họ sẽ tự động mà phát triển. Số khác lại không đánh giá cao sự phát triển và hy vọng rằng mình sẽ tiến bộ trong cuộc sống mà không cần phải nỗ lực. Với những người đó, cuộc sống sẽ khó khăn hơn nó vốn có.

Những người không chịu phát triển cũng giống như những người cùng thời của nhà khoa học vĩ đại Galileo, ông cố thuyết phục họ tin vào những điều ông hiểu biết được từ khoa học. Họ cười nhạo ông và từ chối không công nhận các khám phá của ông, cho rằng các học thuyết của ông là không đúng bởi chúng mâu thuẫn với những lý thuyết của Aristotle.

Trong một lần, Galileo quyết định cho mọi người xem thí nghiệm để làm bằng chứng rõ ràng về một trong những quan sát của ông: Hai vật có khối lượng khác nhau khi rơi cùng độ cao sẽ chạm đất cùng thời điểm. Vào ngày làm thí nghiệm, ông trèo lên đỉnh ngọn tháp nghiêng Pisa. Khi đám đông phía dưới quan sát, ông cùng lúc thả hai viên đạn, một viên nặng nửa cân, viên kia nặng năm cân. Cả hai chạm đất cùng lúc. Không thể nghi ngờ gì nữa, học thuyết của Galileo đã đúng. Nhưng nhiều người vẫn không tin vào điều đó, ngay cả khi họ đã tận mắt chứng kiến bằng chứng rõ ràng đó. Và họ vẫn cứ tiếp tục thuyết giảng về những học thuyết lỗi thời của Aristotle. Họ cứ muốn bám lấy thứ họ đã có – ngay cả khi nó không còn chính xác, chứ không muốn thay đổi và phát triển.

Trong khi một số người phải đối diện với nhiều khó khăn hơn trong cuộc sống bởi họ từ chối không phát triển thì lại có những kiểu người khác tự tạo khó khăn cho chính mình: đó là những người thỏa mãn với những thành tựu mình đạt được và trở thành mẫu người bình ổn.

> “Hãy đánh giá các trận đấu như nhau, cho dù thắng hay thua.”
>
> ***– Jim Tressel***

Vài năm trước, Margaret và tôi có đến thăm Bảo tàng Nobel ở Stockholm, Thụy Điển. Chúng

tôi dành hàng giờ lắng nghe các bài nói chuyện và đọc về những người đã tạo ra sự thay đổi lớn lao trong cuộc sống của nhiều người. Ngày hôm đó anh chàng hướng dẫn viên du lịch đã chia sẻ một số điều khiến chúng tôi vô cùng ngạc nhiên. Anh ấy nói rằng có rất ít người được nhận giải Nobel làm được điều gì lớn lao sau khi các thành tựu của họ được ghi nhận. Tôi không tin vào điều đó, tuy nhiên sau khi thực hiện một số nghiên cứu, tôi kết luận rằng anh ấy đã nói đúng. Daniel McFadden – người từng được nhận giải Nobel về Kinh tế năm 2000 nói rằng: "Nếu không cẩn thận thì giải Nobel lại là dấu chấm hết cho sự nghiệp của bạn. Nếu tôi để điều đó xảy ra, tôi sẽ dành cả đời mình đi loanh quanh chỉ để cắt mấy cái ruy-băng." Nhà văn được nhận giải Nobel về Văn học T. S. Eliot thì gay gắt hơn: "Giải Nobel là tấm vé đến lễ tang của một người. Không ai làm được cái gì nữa kể từ khi họ nhận giải."

Thành công có thể bóp méo khả năng quan sát thực tế của ta. Nó có thể khiến ta nghĩ rằng mình tốt hơn so với con người thực của mình. Nó có thể khiến ta tin rằng mình còn rất ít thứ cần phải học. Nó có thể thuyết phục ta rằng ta chẳng nên trông đợi phải đối mặt và vượt qua thất bại. Đó là những khái niệm vô cùng nguy hiểm cho bất kỳ ai muốn tiếp tục phát triển.

Vậy ta phải chiến đấu chống lại những ý tưởng đó bằng cách nào? Bằng cách đối diện với thực tế. Các huấn luyện viên thành công hiểu tầm quan trọng của những đánh giá thành thật và dựa trên thực tế. Trong môn bóng bầu dục, nó có nghĩa là ngồi nhiều giờ trong phòng chiếu phim để đánh giá khả năng chơi bóng của đội. Anh bạn Jim Tressel của tôi, cựu huấn luyện viên của đội Ohio State nói rằng: "Hãy đánh giá các trận đấu như nhau, cho dù thắng hay thua." Tại sao? Bởi chúng ta có xu hướng đánh giá các trận đấu khi ta thắng kém khách quan hơn khi ta thua. Chiến thắng khiến con người thư giãn và tận hưởng dư vị chiến thắng. Hãy cứ làm như thế và bạn có thể sẽ đi theo con đường hướng tới thất bại.

2. Cuộc sống sẽ khó khăn hơn với những người không tư duy một cách hiệu quả

Một trong những khác biệt lớn nhất giữa những người thành công với người thất bại là cách tư duy của mỗi người. Tôi cảm nhận điều đó vô cùng rõ ràng khi viết cuốn sách mang tên *Tư duy của người thành công* (How Successful People Think). Những người tiến lên phía trước tư duy khác với những người còn lại. Họ làm mọi việc đều có lý do, và họ sẽ tiếp tục nghĩ về việc họ sẽ làm, lý do làm việc đó và cách thức để có thể tiến bộ.

Như vậy không có nghĩa rằng người nào tư duy giỏi cũng đều thành công. Họ cũng phạm sai lầm như bất kỳ ai. Tuy vậy họ không lặp lại sai lầm của mình. Và đó chính là điểm khác biệt lớn của họ. Frank Gaines, nguyên thị trưởng thành phố Berkeley, California nhiệm kỳ 1939 - 1943

đã giải thích:

> Tôi chưa bao giờ thấy khó chịu với những người phạm sai lầm nếu họ có lý do cho việc mình làm. Nếu họ nói với tôi rằng: "Tôi đã nghĩ như thế, lí do là như thế và từ đó tôi quyết định như vậy", nếu rõ ràng là họ đã suy nghĩ thấu đáo, cảm thấy cần phải hành động, ngay cả khi kết quả không như mong muốn, chuyện đó vẫn chấp nhận được. Người mà bạn phải canh chừng là những người không thể nói với bạn vì sao họ lại hành động như thế.

PDF Eraser Free

Tôi phải thừa nhận rằng ngay cả khi đánh giá cao tầm quan trọng của việc suy nghĩ thấu đáo, tôi vẫn thường cảm thấy tội lỗi vì đã không suy nghĩ cẩn thận như đáng ra phải làm. Một ví dụ điển hình cho việc đó xảy ra những năm 1980, khi tôi là mục sư của một nhà thờ ở San Diego, California. Thời đó nhiều mục sư như tôi đã nghe nói đến sự lớn mạnh rất thú vị của một giáo đoàn ở Seoul, Hàn Quốc, được hình thành từ sự khởi đầu của nhiều nhóm nhỏ, tụ hợp lại từ khắp nơi trong thành phố. Tôi đã tới Hàn Quốc để học hỏi. Thời gian ở đó vô cùng thú vị, đến nỗi khi trở về nhà, tôi đã chia sẻ câu chuyện về những nhóm nhỏ đó cho mọi người trong giáo đoàn của mình. Họ cũng tràn đầy cảm hứng như tôi.

Vài tuần sau đó, trong niềm hân hoan, tôi dự tính sẽ khởi động khoảng 30 nhóm nhỏ trong năm tới. Mọi người ủng hộ rất tích cực và chúng tôi đã lập ra một chương trình các nhóm nhỏ. Giá mà tôi có thể nói rằng nó thành công rực rỡ, nhưng tôi không thể. Chỉ vẻn vẹn vài tháng, chúng tôi nhận thấy nó không hiệu quả. Đến cuối năm, thay vì thành lập được 30 nhóm nhỏ thì chúng tôi chỉ có ba! Chuyện gì xảy ra vậy?! Tôi đã không huấn luyện kỹ càng cho những người lãnh đạo các nhóm. Nhóm nào hình thành mà không có người lãnh đạo được đào tạo đầy đủ thì đều chìm dần và dẫn đến giải tán.

Giờ thì với tôi bài học trở nên rõ ràng và đơn giản: Một tổ chức chỉ có thể duy trì được khi nó có bao nhiêu nhóm thì phải có bấy nhiêu người lãnh đạo giỏi cho mỗi nhóm. Đó là thực tế. Trước kia tôi đã không suy nghĩ thấu đáo chuyện đó nhưng tôi đã nhanh chóng rút ra bài học cho mình. Hai năm sau đó, tôi đào tạo cho hàng trăm lãnh đạo và rồi chúng tôi khởi động lại chương trình các nhóm nhỏ. Vào lần thứ hai đó chúng tôi đã thành công.

Cuộc sống thường trở nên khó khăn hơn khi ta không chịu tư duy. Có một câu chuyện cười tôi đọc được nhiều năm trước đã mô tả việc rất nhiều người khiến tình huống thêm tồi tệ do không suy nghĩ thấu đáo. Câu chuyện kể về các kiểu chiến lược mà người ta đã dùng khi phát hiện ra mình đang cưỡi một con ngựa chết. Họ đã thử những cách sau:

- Mua một cái roi ngựa to hơn
- Đổi người cưỡi

- Nói theo kiểu như: "Chúng ta vẫn thường cưỡi con ngựa này như thế"
- Chỉ định một ủy ban học cưỡi ngựa
- Sắp xếp một chuyến đi đến những địa điểm khác để xem họ cưỡi ngựa thế nào
- Thay đổi luật quy định rằng "loài ngựa không chết"
- Cùng lúc dùng vài con ngựa chết để tăng tốc độ
- Tuyên bố rằng "Chẳng có con ngựa nào bị chết đến nỗi không cưỡi được"
- Cấp thêm vốn để tăng năng suất của con ngựa
- Mua một sản phẩm nào đó để giúp con ngựa sống lại
- Hình thành một nhóm chất lượng nhằm tìm ra các cách tận dụng ngựa chết
- Kiểm tra lại yêu cầu về năng suất lao động của ngựa
- Đề xuất đưa con ngựa chết đó lên vị trí giám sát

PDF Eraser Free

Những cách thức lố bịch đó vẫn được sử dụng trong kinh doanh, nhưng rất có thể ta lại áp dụng chúng trong các tình huống khác trong cuộc sống nếu ta không biết sử dụng cái đầu của chính mình. Cuộc đời đã đầy rẫy những thất vọng và đau đớn rồi, ta không cần phải làm chúng trở nên trầm trọng hơn nữa.

3. Cuộc sống sẽ khó khăn hơn với những người không đối diện với thực tế

"Phần lớn mọi người dành cả đời mình để sống trên hòn đảo ảo tưởng mang tên 'Ngày nào đó tôi sẽ'."

– Denis Wailey

Có vẻ những người đối mặt với quãng thời gian khó khăn nhất trong đời là những người không chịu nhìn vào thực tế. Tác giả và diễn giả Denis Wailey đã nói rằng: "Phần lớn mọi người dành cả đời mình để sống trên hòn đảo ảo tưởng mang tên 'Ngày nào đó tôi sẽ'." Nói cách khác, họ nghĩ rằng *Ngày nào đó tôi sẽ làm việc này. Ngày nào đó tôi sẽ làm việc kia. Ngày nào đó tôi sẽ giàu có*. Họ không sống trong một thế giới thực.

Họ giống như một người phụ nữ nhan sắc bậc trung nói chuyện với cha xứ trong buồng thú tội.

"Con cảm thấy tội lỗi vô cùng." Cô thú tội với cha xứ. "Vừa sáng nay con nhìn vào gương và thấy ngưỡng mộ sắc đẹp của mình."

"Chỉ có vậy thôi sao, con gái?" Cha xứ, người biết cô từ lúc cô còn là đứa trẻ, hỏi.

"Vâng, thưa Cha." Cô rụt rè đáp.

Cha xứ đáp: “Vậy đừng lo. Nhầm lẫn không phải tội lỗi.”

“Hoặc là bạn đối mặt với thực tế, hoặc là chắc chắn thực tế sẽ tìm đến bạn.”

PDF Eraser Free

– Alex Haley

Tác giả cuốn *Nguồn cội* (Roots) Alex Haley từng nói: “Hoặc là bạn đối mặt với thực tế, hoặc là chắc chắn thực tế sẽ tìm đến bạn.” Nếu muốn trèo lên đỉnh ngọn núi cao nhất, bạn không thể mong đợi có thể làm được điều đó chỉ trong một đêm. Bạn không thể kỳ vọng chuyện đó trừ khi bạn được học cách leo núi và có luyện tập thể chất. Và nếu bạn vẫn cố chối từ thực tế mà tìm cách leo núi, sớm muộn bạn cũng gặp rắc rối.

Việc bạn làm mới là quan trọng. Và để thành công, việc đó phải dựa trên thực tế. Nhà báo Sydney J. Harris đã quan sát thấy rằng: “Người theo chủ nghĩa hoàn hảo tin rằng việc làm trước mắt không quan trọng. Người theo thuyết hoài nghi lại tin rằng việc làm lâu dài không có tác dụng gì. Người thực tế tin rằng những gì đã thực hiện hoặc không được thực hiện trước mắt sẽ tác động đến kết quả lâu dài.”

Cuộc sống đầy khó khăn. Nhưng tin tốt đó là: Rất nhiều thứ trong đời bạn khao khát đều có thể đạt được – nếu bạn sẵn sàng đối mặt với thực tế, nhận biết được xuất phát điểm của mình, tính toán được chi phí cho mục tiêu và thực hiện nó. Đừng để hoàn cảnh thực tiễn làm bạn nhụt chí. Tất cả những người có được ngày hôm nay là nhờ họ đã khởi đầu từ ngày hôm qua.

4. Cuộc sống sẽ khó khăn hơn với những người chậm trễ đưa ra những điều chỉnh thích hợp

Larry – em trai tôi – là người thầy của tôi trong rất nhiều lĩnh vực. Cậu ấy đặc biệt có năng khiếu về kinh doanh và tài chính. Tôi luôn nghe cậu ấy nói: “Mọi người không biết nhanh chóng cắt bỏ các khoản lỗ.” Cậu ấy đã dạy tôi cách biến khoản lỗ đầu tiên thành khoản lỗ cuối cùng. Tôi thấy để làm được điều đó rất khó. Bạn thì sao? Thay vì cắt bỏ những mất mát đó, ta lại ngụy biện cho nó. Ta cố biện hộ cho quyết định đó. Ta đợi chờ để xem nó có thay đổi không và chứng minh rằng ta đã đúng. Larry đã khuyên tôi nên đối mặt với vấn đề và sửa chữa nó hoặc đứng ngoài mọi chuyện.

Vận động viên đấm bốc hạng nặng Evander Holyfield đã nói: “Ai cũng từng có một kế hoạch cho tới khi họ bị đánh gục.” Anh ấy nói vậy là có ý gì? Áp lực của hoàn cảnh khó khăn có thể khiến bạn quên mất kế hoạch của mình và nếu bạn không xử lý tình huống một cách khéo léo, bạn sẽ không thể đưa ra các điều chỉnh. Đó chính xác là thứ bạn cần phải làm: đưa ra những điều chỉnh thích hợp.

Chuyên gia quảng cáo và cũng là bạn tôi, Linda Kaplan Thaler đã từng rất thành công trong việc giúp tiếp thị và định vị thương hiệu cho sản phẩm của các công ty. Cô ấy là người nghĩ ra ý tưởng đưa con vịt thật vào trong các quảng cáo bảo hiểm của Aflac. Cô ấy thực hiện quảng cáo cho rất nhiều sản phẩm thành công nhưng cô lại thực sự muốn được đại diện cho những sản phẩm không thành công. Cô ấy nói rằng: "Tôi rất thích được làm việc với những sản phẩm nằm trong danh sách D." Tại sao? Những công ty đó "đang tuyệt vọng nên họ sẽ để tôi làm bất kỳ việc gì". Buồn thay là nhiều người lại không sẵn lòng đối diện với thực tế và đưa ra các điều chỉnh cho tới khi họ mất đi thứ gì đó. Nếu muốn thành công, chúng ta không thể đợi lâu như vậy được.

5. Cuộc sống sẽ khó khăn hơn với những người không phản ứng phù hợp với nghịch cảnh

Những người phản ứng phù hợp với nghịch cảnh là những người nhận thức được rằng phản ứng của họ với các thách thức sẽ tác động lên kết quả sự việc. Họ chấp nhận và hiểu rõ thực tế tình huống của họ, từ đó hành động một cách hợp lý. Tôi biết chuyện đó ban đầu không dễ dàng gì. Bản chất lạc quan có xu hướng khiến tôi muốn mình bỏ qua một cơn khủng hoảng nào đó và hy vọng nó sẽ tan biến. Điều đó không hiệu quả. Mong ước chẳng giải quyết được gì. Phủ định một vấn đề chỉ khiến nó trầm trọng hơn. Việc trở nên nóng giận và la hét, hay giận cá chém thớt với những người bạn yêu thương cũng vậy. Tôi đã phải học cách nói với bản thân mình thế này: "Đó là cách chuyện đó xảy ra. Mình có vấn đề. Nếu muốn giải quyết vấn đề thì phải hành động. Giải pháp tốt nhất là gì?". Khi gặp phải một thách thức, bạn có thể biến một quả chanh thành cốc nước chanh, hoặc bạn cũng có thể để nó khiến cả cuộc đời bạn trở nên chua loét. Đó là lựa chọn của bạn.

Đối diện với thực tế, giữ được sự tự tin khi kỳ vọng và thể hiện tốt nhất có thể không phải chuyện dễ dàng nhưng cũng không phải không thực hiện được. Nó sẽ tạo ra sự khác biệt khổng lồ trong cuộc sống của bạn. Nó đem lại cho bạn nguồn lực để học hỏi, trưởng thành và thành công. Đó chính là điều mà Jim Lovell đã làm khi ông điều khiển tàu Apollo 13 phóng lên Mặt trăng. Khi tên lửa Saturn đang đẩy họ tới Mặt trăng bỗng nhiên bị trục trặc, họ đành phải hủy bỏ nhiệm vụ đó và cố gắng quay lại Trái đất an toàn, tương lai thật ảm đạm. Lovell tính toán thấy cơ may sống sót của họ vô cùng mong manh. "Nhưng bạn không giữ mãi chuyện đó trong đầu", Lovell kể lại vào dịp đoàn tụ sau 40 năm của các phi hành gia và những nhân viên điều hành bay mặt đất còn sống. "Bạn không nói nó mong manh thế nào mà nói về việc bạn làm thế nào để tăng cơ may sống sót."

Tác giả và cũng là chuyên gia kinh tế Jim Collins từng nói: “Bạn sẽ có cảm giác hồ hởi khi dám đối đầu trực diện với hoàn cảnh khó khăn và nói: “Ta sẽ không bao giờ từ bỏ. Ta sẽ không bao giờ đầu hàng. Có thể sẽ phải mất một thời gian dài nhưng ta sẽ tìm ra cách khuất phục nó”. Đó là cách rất hay để nói về phản ứng phù hợp với thách thức. Bạn sẽ tạo ra cơ hội bằng cách đối diện với nó và hành động, chứ không phải tảng lờ đi và giả vờ không thấy. Nếu muốn học hỏi, bạn phải biết xây dựng khả năng giải quyết vấn đề, các kế hoạch và khả năng hành động của bạn trên một nền tảng vững chắc. Thực tế là thứ duy nhất không bị chao đảo dưới sức nặng của những thách thức kia.

PDF Eraser Free

PDF Eraser Free

Trách nhiệm: Bước đầu tiên của Học hỏi

Trách nhiệm là khả năng quan trọng nhất mà một người có thể sở hữu.

Chúng ta thường nghĩ rằng trách nhiệm là thứ *được trao* cho ta từ những người có vị trí cao hơn như cha mẹ hay cấp trên. Thực tế cũng thường như vậy. Nhưng trách nhiệm cũng đồng nghĩa là thứ gì đó mà ta sẵn sàng *đón nhận*. Sau hơn 40 năm làm công tác lãnh đạo và hướng dẫn, tôi rút ra kết luận rằng trách nhiệm là khả năng quan trọng nhất mà một người có thể sở hữu. Không gì có thể thúc đẩy tiềm năng của ta phát triển nếu ta không bước lên và nói: "Tôi là người có trách nhiệm". Nếu không biết cách chịu trách nhiệm, bạn không thể kiểm soát cuộc sống của mình.

Một người bạn của tôi tên là Truett Cathy – người sáng lập chuỗi nhà hàng đồ ăn nhanh Chick-fil-A thường nói rằng: "Nếu có chuyện gì đó xảy ra thì đều do tôi". Đó là tư duy chính xác để có thể thành công. Thái độ biết chịu trách nhiệm đối với cuộc đời, với hành động, với những lỗi lầm và sự phát triển của bản thân sẽ giúp đưa bạn đến đúng nơi bạn luôn có thể học hỏi và thường xuyên thành công. Trong thể thao, việc đó được gọi là chơi đúng vị trí.

Khi được đặt ở đúng vị trí, các cầu thủ có thể chơi tốt và thành công. Nó không đảm bảo rằng họ sẽ khiến trận đấu cuốn hút hơn hay họ sẽ chiến thắng. Nhưng nếu chơi không đúng vị trí thì chiến thắng là bất khả thi. Đặt sai một vài vị trí, bạn sẽ thua cuộc.

Mỗi lần thất bại, chúng ta có thể chọn cách chấp nhận nỗi đau hoặc đưa ra lời biện hộ nhưng cũng có thể chọn cách chịu trách nhiệm để từ đó hành động phù hợp để thành công. Nếu có phản ứng phù hợp với thất bại – dám chịu trách nhiệm, ta sẽ nhìn thẳng vào thất bại và rút ra bài học. Kết quả là ta sẽ không có xu hướng lặp lại sai lầm đó nữa. Tuy nhiên nếu ta thoái thác trách nhiệm, ta sẽ không xem xét kỹ những thất bại của mình và không rút ra được bài học. Hậu quả là ta sẽ thường xuyên trải qua những thất bại và mất mát tương tự nhau hết lần này tới lần khác.

Giọng đọc vàng

Đó là câu chuyện về Ted Williams. Không, đây không phải cầu thủ bóng chày huyền thoại chơi cho đội Red Sox, đây là người mà hình ảnh video của ông tràn ngập trên vỉa hè các tuyến phố

và cả trên YouTube. Có thể bạn đã từng xem chúng. Một người đàn ông vô gia cư đứng ở lối ra của đường cao tốc, tay cầm một tấm biển và hy vọng nhận tiền bố thí của người qua đường. Một lái xe cầm chiếc máy quay đã dừng lại và nói với ông: "Này, tôi sẽ giúp ông kiếm tiền bằng chính sức mình. Hãy nói câu gì đó bằng giọng nói tuyệt vời của ông đi."

PDF Eraser Free

Khoác trên mình bộ quân phục đã bạc màu và mái tóc rối bời lâu không cắt, người đàn ông vô gia cư đó đã đọc một bài diễn văn được chuẩn bị kỹ càng với giọng nói vô cùng truyền cảm như trên đài phát thanh. Trên thực tế, Ted từng được gọi là "Radio" và ông luôn tâm niệm rằng giọng đọc vàng của mình là món quà của Thượng đế.

Ted trở nên nổi tiếng chỉ sau một đêm khi đoạn video về ông được tải lên YouTube được lan truyền chóng mặt. Ông xuất hiện trên các chương trình truyền hình *Today Show, Entertainment Tonight* và *Dr. Phil*. Đó là một câu chuyện có hậu – một người vô gia cư với tài năng đặc biệt đã được tưởng thưởng xứng đáng. Nhưng câu chuyện về Ted còn có ý nghĩa sâu xa hơn, đó là minh chứng cho sức mạnh của trách nhiệm trong vai trò là bước khởi đầu của quá trình học hỏi.

Từ Giấc mơ đến Ác mộng

Khi lên 10, Ted được mẹ mua cho chiếc đài radio Panasonic. Ông thường xuyên nghe đài. Thứ khiến ông say mê nhất chính là các DJ. Ông nghe nhạc của họ mỗi đêm, nghe những lời giới thiệu của họ, bắt chước cách lên xuống giọng của họ. Lên 12 tuổi, ông được tặng một chiếc máy ghi âm băng cát-xét và một chiếc micro nhân dịp Giáng Sinh. Mỗi ngày ông đều dành hàng giờ để ghi âm, tạo ra những đoạn phát thanh radio của riêng mình, đọc những bản tin ông viết ra, luyện tập những câu nói khó. Ông phát hiện ra điều ông mong muốn được làm nhất trong cuộc đời mình chính là xuất hiện trên sóng phát thanh.

Năm 17 tuổi, Ted đã bước một bước gần hơn đến giấc mơ của mình. Một sỹ quan tuyển dụng trong quân đội Hoa Kỳ nói với ông rằng ông có thể trở thành một chuyên gia truyền thông. Vậy là ông bỏ học và nhập ngũ. Tuy nhiên người sỹ quan kia lại không đề cập đến chuyện công việc đó yêu cầu kỹ năng đánh máy, mà Ted thì không có. Vậy là sau khi hoàn tất thời gian huấn luyện cơ bản, ông bị điều về đơn vị bảo dưỡng xe tải. Ông tự nhận xét mình lúc đấy là "một thợ cơ khí của đội tuần tra nhà xí ngoài trời ở Nam Hàn". Khoảng thời gian đó, Ted bắt đầu uống rượu nhiều hơn, cộng thêm việc có những hành vi xấu khác, ông bị đuổi khỏi quân ngũ.

Ted chuyển đến sống ở Nam Carolina và cuối cùng cũng tìm được việc tại một đài phát thanh nhỏ, ở đó ông bắt đầu học làm kinh doanh và dần thành công. Sau thời gian từng vi phạm pháp

luật và phải ngồi tù, ông chuyển đến Columbus, Ohio và làm đám cưới với một người ông quen ở trường trung học. Ông tìm được việc và thỉnh thoảng đi dẫn chương trình tại các buổi hòa nhạc hoặc câu lạc bộ ban đêm. Khi trong vùng có một đài phát thanh mới hoạt động, ông xin làm DJ ở đó. "Tôi làm việc rất chăm chỉ", Ted nhớ lại, "Hàng ngày tôi đều đi làm từ sớm, ghi âm từng đoạn nhạc và trộn lại với nhau kèm theo các hiệu ứng âm thanh". Chương trình của ông bắt đầu lúc bảy giờ tối và kết thúc lúc nửa đêm. Thời gian đó ông còn tham gia lồng tiếng cho các phim quảng cáo.

PDF Eraser Free

Con đường đen tối

Dần dần Ted trở thành DJ số một ở Columbus. Nhưng chưa bao giờ ông thực sự cai được rượu – ngay cả khi bị đuổi việc do nghiện rượu và những hành vi tồi tệ thường đi kèm với nó. Ngay cả khi ông buộc phải đổi việc. Hay khi cuộc hôn nhân bị đổ vỡ. Hay khi bị giáng chức. Ông vẫn uống rượu. Ông thậm chí còn hút cần sa. Rồi một ngày cuộc sống của ông trượt dốc thảm hại. Vài người bạn đến chơi nhà và họ cho ông hút thử ít cocain dạng vụn. Ngay lập tức ông bị nghiện.

Ông nói rằng: "Ban đầu tôi nghĩ *Mình sẽ chỉ hút vào cuối tuần*. Rồi *Mình sẽ chỉ hút vào ban đêm và cuối tuần, mọi chuyện sẽ ổn thôi*". Ông cứ tiếp tục tự dối mình và hút ngày càng nhiều hơn. Ted nhớ lại: "Sau hai tháng kể từ ngày đầu tiên hút cocain, tôi từ bỏ công việc mơ ước của mình – điều duy nhất tôi muốn làm trong cuộc đời." Ông nghỉ việc chỉ để có thể hút cả ngày. Ông thực sự đã làm điều đó. "Sau ba tháng sử dụng ma túy, gần như tất cả những điều tôi tích lũy trong đời mình suốt năm năm đã biến mất."

Ted chuyển từ tình trạng nghèo đói sang vô gia cư. Ông sống trên đường phố, ngủ trong rừng, trên ghế của người lạ và trong những căn nhà dành cho dân buôn bán và nghiện ma túy. Ông sống trong một vòng luẩn quẩn không điểm dừng của tất cả những tình trạng nghiện ngập, lạm dụng thuốc, lừa gạt, trộm cắp vặt, vô gia cư và đôi lúc lại bị tống vào tù. Suốt thời gian đó ông luôn tự dối lòng rằng mình vẫn ổn. Nhưng thực tế không phải vậy. Ông đang giết dần giết mòn bản thân. Ông nói rằng: "Tự dối mình là một thói quen rất khó từ bỏ. Nhưng sự thật là tôi chẳng có gì hào hứng với cuộc đời này cả. Làm sao vui cho nổi khi cứ mỗi năm lại có vài tháng ở tù. Làm sao sống tích cực được khi không bao giờ được tắm, hơi thở hôi hám, lục lọi thùng quyên tiền của tổ chức từ thiện Salvation Army trong bộ đồ sũng nước mưa cũng chỉ để có gì đó mặc cho tươm tất… Tôi chẳng là gì ngoài một gã khánh kiệt, chạy tới chạy lui hết nghịch cảnh này tới nghịch cảnh khác." Thời gian đó kéo dài 20 năm!

Vào thời điểm Ted được người lái xe phát hiện ở góc phố với tấm biển trên tay, ông vẫn đang nỗ lực thay đổi đời mình nhưng lại cũng đang vật lộn để tìm được lối đi. Sự nổi tiếng nhất thời không giúp ích được nhiều. Ông vẫn chưa thực sự nhìn thẳng vào việc mình nghiện ngập và tự mình chịu trách nhiệm về việc đó. Ông đồng ý lời đề nghị của Tiến sỹ Phil trong chương trình *Dr. Phil* để được cai nghiện, nhưng ông không thực sự muốn đi. Ông bỏ dở chỉ sau vẻn vẹn 12 ngày. Nhiều tháng sau khi uống thêm khá nhiều rượu và dùng thuốc phiện, cuối cùng ông thấy đã quá đủ.

PDF Eraser Free

"Tôi quay lại gặp Tiến sỹ Phil, trên tay cầm mũ, với thái độ khiêm nhường và xin ông ấy cho mình thêm cơ hội", Ted kể lại. Cơ hội thứ hai đó đã có tác dụng. "Lần đầu tiên trong đời kể từ lần cuối cùng tôi làm hỏng đời mình ở đài phát thanh năm 1996, tôi hoàn toàn hết bệnh. Tôi không phải chữa trị. Không có chứng nghiện nào cần phải chữa trị cả. Đó là lần đầu trong đời tôi có cảm giác tự do." Và đó có thể là lần đầu tiên trong đời ông học được bài học. Vì sao? Bởi cuối cùng thì ông cũng tự chịu trách nhiệm cho cuộc đời và những lựa chọn của mình, và đó chính là bước khởi đầu của quá trình học hỏi.

Điều gì sẽ xảy ra khi ta không biết chịu trách nhiệm?

Câu chuyện về những người nghiện như Ted Williams thường buồn và luôn giống nhau đến bất ngờ. Khi Ted còn sống lang thang trên phố, ông đã nói dối, lừa đảo và ăn cắp chỉ để nuôi dưỡng cho thói quen của mình. Ông phản bội những người ông yêu quý. Ông van nài mẹ gửi tiền cho mình để có thể đến New York dự tang lễ của cha và khi bà gửi tiền thì ông lại tiêu hết vào ma túy. Ông phản bội vợ mình. Ông bỏ rơi con cái. Và ông chối bỏ trách nhiệm với tất thảy mọi thứ.

Câu chuyện về Ted là một ví dụ cực đoan nhưng cũng không hiếm người trốn tránh trách nhiệm như ông. Người ta làm vậy suốt, nhất là khi họ thất bại hoặc phạm sai lầm. Đơn giản là họ không muốn đối mặt với những chuyện đó. Nếu trốn tránh trong một thời gian dài sẽ xảy ra những vấn đề sau:

1. Hình thành tâm lý coi mình là nạn nhân

20 năm trước, Charles J. Sykes đã viết cuốn sách có nhan đề *Quốc gia của những nạn nhân* (A Nation of Victims) để mô tả về tâm lý coi mình là nạn nhân đang gia tăng của người Mỹ. Trong cuốn sách ông miêu tả một đặc vụ FBI đã biển thủ 2000 đôla và bị thua sạch do chơi bạc ở thành phố Atlantic. Anh ta đã bị sa thải nhưng rồi lại được phục chức sau khi thuyết phục được

tòa án rằng xu hướng chơi bài bằng tiền của người khác là "điều khoản ưu tiên" và do đó được pháp luật Liên bang bảo vệ.

PDF Eraser Free

Sykes đã tả về một cậu thanh niên ăn cắp một chiếc xe trong bãi đậu xe, sau đó bị chết khi đang lái nó và gia đình cậu ta đã kiện người chủ bãi đỗ xe về tội không hành động để ngăn chặn những vụ trộm như thế.

Ông kể câu chuyện về một người đàn ông bị kết tội khoe "của quý" nơi công cộng đến hơn 30 lần và thừa nhận rằng đã tự "khoe mình" tới hơn 1000 lần. Khi không được chấp thuận công việc là người hướng dẫn trò chơi ở công viên do lí lịch đã từng bị bắt giữ, anh ta còn kiện lại nhà tuyển dụng với lí lẽ rằng anh ta chưa bao giờ làm việc đó ở công viên, mà chỉ là ở các thư viện và các hiệu giặt là tự động. Văn phòng lao động của Bang đã đồng ý và quyết định rằng anh ta có thể đã là nạn nhân của tình trạng phân biệt việc làm bất hợp pháp.

Nếu những chuyện đó xảy ra thì tâm lý coi mình là nạn nhân ở Mỹ đang ngày càng trầm trọng. Thay vì tự mình chịu trách nhiệm với cuộc sống, rất nhiều người lại đang cố tìm lối thoát dễ dàng hơn bằng cách tự coi mình là nạn nhân của xã hội, của nền kinh tế, một âm mưu hay một nạn phân biệt nào đó. Tâm lý coi mình là nạn nhân khiến họ tập trung vào thứ họ không thể làm thay vì thứ họ có thể. Đây chính là công thức cho những thất bại liên tiếp.

Tâm lý coi mình là nạn nhân khiến họ tập trung vào thứ họ không thể làm thay vì thứ họ có thể. Đây chính là công thức cho những thất bại liên tiếp.

Chỉ khi Ted Williams chín chắn hơn và bắt đầu biết chịu trách nhiệm đối với cuộc sống, ông mới nhận ra rằng vấn đề lớn nhất của ông đó là sự tự cho mình quyền. Nó là gốc rễ của vô số khó khăn trong đời ông, như ông từng gọi nó là "vấn đề của đời tôi". Ông nói rằng: "Tôi hy vọng quân đội cho tôi vào đơn vị truyền thông ngay cả khi tôi không đủ năng lực. Tôi hy vọng các đài phát thanh phải yêu chiều tôi ngay cả khi tôi lợi dụng niềm tin của họ". Chỉ tới khi ông có thái độ biết ơn với những gì ông có và biết chịu trách nhiệm thì cuộc đời ông mới có sự chuyển biến.

2. Có cái nhìn không thực tế về cuộc đời

Cuộc đời không như những gì ta mơ ước. Nếu ta được lựa chọn, cuộc đời sẽ dễ chịu hơn rất nhiều. Nó sẽ công bằng hơn. Có nhiều niềm vui hơn. Không còn nỗi đau và sự chịu đựng. Ta sẽ chỉ làm việc khi thấy thích. Và ta sẽ không bao giờ chết. Nhưng cuộc đời không như thế. Nó chẳng dễ dàng gì. Nó không hề công bằng. Ta phải chịu đựng nỗi đau. Ngay cả những nghề nghiệp tốt nhất thì vẫn có những công việc khó nhằn và những khoảng thời gian vất vả cực nhọc. Và ai trong chúng ta rồi cũng phải chết.

Nó có công bằng không? Không. Cuộc đời không công bằng. Johnny Carson đã từng nói: "Nếu cuộc đời công bằng thì Elvis vẫn còn sống và tất cả những kẻ mạo danh khác sẽ chết". Trong cuộc đời, nhiều khi ta được nhiều hơn những gì ta xứng đáng nhưng cũng có khi ta không được tưởng thưởng xứng đáng như những gì đáng ra được nhận. Và cũng chẳng có gì đảm bảo rằng cuối cùng kết quả sẽ cân bằng. Kinh Thánh nói rằng Chúa khiến mặt trời mọc lên để chiếu sáng cho kẻ gian ác lẫn người lương thiện và Ngài ban mưa cho người công chính cũng như kẻ bất chính. Có thể ta sẽ thắc mắc vì sao nhưng việc tìm kiếm câu trả lời không giúp ích được gì nhiều. Có thể ta sẽ không bao giờ hiểu được tại sao mọi chuyện lại diễn ra như vậy. Nếu cứ tập trung vào câu hỏi tại sao, ta sẽ chẳng bao giờ có được bước tiến thực sự trong đời.

PDF Eraser Free

"Nếu cuộc đời công bằng thì Elvis vẫn còn sống và tất cả những kẻ mạo danh khác sẽ chết."

– Johnny Carson

Một sai lầm nữa đó là so sánh bản thân với người khác. Nó sẽ dẫn đến sự vỡ mộng cũng như thất vọng tràn trề bởi bất cứ lúc nào bạn cũng có thể tìm được người nào đó giỏi hơn mình. Tôi đọc được một câu chuyện hài về chủ đề này, tác giả nói rằng kiếp tới cô ấy muốn trở thành một con gấu. Cô viết rằng:

> Nếu là một con gấu, bạn sẽ ngủ đông. Bạn không làm gì ngoài chuyện ngủ trong sáu tháng liền. Tôi làm được điều đó. Trước khi ngủ đông, bạn sẽ phải ăn như điên. Tôi cũng làm được điều đó. Nếu là một con gấu, bạn sinh con (cỡ chỉ bằng quả óc chó) lúc đang ngủ và khi thức dậy thì chúng đã trưởng thành một phần, trở thành những chú gấu con xinh xắn, đáng yêu. Chắc chắn là tôi làm được. Nếu bạn là gấu mẹ, ai cũng biết rằng bạn đầy quyền lực. Bạn có thể bạt tai bất cứ kẻ nào dám làm phiền các con bạn. Nếu con bạn không nghe lời, bạn cũng có thể tát chúng. Tôi làm được điều đó. Nếu là một con gấu, bạn tình sẽ *mong đợi* rằng bạn thức dậy với những tiếng càu nhàu. Anh ta *mong đợi* rằng chân bạn sẽ đầy lông và người thì đầy những mỡ. Quá tuyệt… Tôi sẽ làm một con gấu!

"Thất bại là mẹ thành công."

– Benjamin Franklin

Benjamin Franklin đã viết: "Thất bại là mẹ thành công". Đúng, nhưng chỉ khi bạn nỗ lực tìm hiểu cuộc đời diễn ra như thế nào và chấp nhận nó. Thay vì tập trung vào việc *vì sao* mọi chuyện diễn ra như thế, ta nên tìm hiểu xem mọi chuyện diễn ra *như thế nào*. Có rất nhiều bài học ta cần học và những bài học đó chuẩn bị hành trang cho ta đến những cuộc chiến trong tương lai.

3. Liên tục tìm lí do để đổ lỗi

Khi trốn tránh trách nhiệm, con người ta hay tìm lí do để đổ lỗi. Nó giống như một quy trình sáng tạo để tìm cho ra kẻ giơ đầu chịu báng phù hợp. Một lần tôi đã tư vấn cho một người đàn ông đầy những rắc rối cả trong cuộc sống lẫn các mối quan hệ. Khi bắt đầu nói đến các vấn đề của mình, ông ta nói rằng: "Có ba thứ sai lầm trong đời tôi, đó là vợ tôi, mẹ tôi và con trai tôi". Đó chính là hình thức tìm lí do đổ lỗi.

PDF Eraser Free

Tôi biết các công ty bảo hiểm chính là địa chỉ nhận được rất nhiều những lời biện hộ sáng tạo của các lái xe, những người không muốn chịu trách nhiệm với hành động của mình. Tôi rất thích đọc chúng, và tôi hy vọng các bạn cũng sẽ thích. Dưới đây là một số những lời biện minh tôi tâm đắc:

"Lúc tôi đi đến đoạn đường giao nhau thì một cái hàng rào đột ngột xuất hiện, che khuất tầm nhìn của tôi."

"Một cái xe vô hình từ đâu xuất hiện, đâm sầm vào xe tôi rồi biến mất."

"Cái cột điện lao tới rất nhanh. Tôi cố bẻ tay lái để tránh nó thì nó đã đâm ngay vào mũi xe của tôi."

"Nguyên nhân gián tiếp cho tai nạn này là một thằng nhóc ngồi trong một cái xe nhỏ có cái mồm rõ to."

"Tôi đã lái xe được bốn năm rồi, thế rồi tôi buồn ngủ lúc đang cầm lái và bị tai nạn."

"Tôi đang lái xe đến gặp bác sỹ trên chiếc xe bị hỏng phần đuôi thì đột nhiên cái khớp các-đăng bị gẫy, khiến tôi bị tai nạn."

"Để không đâm vào thanh giảm chấn của chiếc xe đằng trước, tôi đã đâm vào người đi bộ."

Tác giả kiêm biên tập viên Christopher Buckley đã kể lại một câu chuyện hấp dẫn về một sự cố xảy đến với nam diễn viên David Niven, người đầu tiên thủ vai bộ phim *Điệp vụ báo hồng* (Pink Panther). Ông viết rằng:

Trong gia đình mình, chúng tôi thường kể câu chuyện này với sự kính trọng, câu chuyện về sự lỡ lời. Nó xảy đến với David Niven – một người bạn của cha tôi. Ông ấy là người tuyệt nhất trên đời, không hề có một ý niệm xấu xa nào trong con người ông cả. Ông là một người ngọt ngào và tốt bụng. Một ngày, ông tham gia một bữa tiệc khiêu vũ sang trọng và nói chuyện với một người đàn ông khác. Họ đứng ở chân cầu thang chính, và khi đó có hai người phụ nữ xuất hiện phía trên cầu thang và đi xuống. David huých tay vào người kia và nói: "Tôi bảo này, đây chắc chắn là người phụ nữ xấu xí nhất tôi từng thấy trên đời".

Người kia đanh giọng: "Vợ tôi đấy".

Như cố bám vào cọc, David nói: "Ý tôi là người phụ nữ kia cơ".

Người kia lần nữa lại đanh giọng và nói: "Đó là con gái tôi!"

Và David trả lời: “Tôi không nói gì cả!”.

Buckley nhận xét tiếp rằng: “Trong nhà, chúng tôi gọi đó là ‘Bào chữa kiểu David Niven’. Kiểu bào chữa đó đến rất đúng lúc.”

PDF Eraser Free

Bất kỳ dạng thức tìm lí do đổ lỗi nào cũng đều xuất hiện đúng lúc vào một khoảnh khắc nào đó, nhưng nó sẽ không hiệu quả về mặt lâu dài. Bạn không thể trưởng thành và học hỏi nếu chỉ tập trung vào việc tìm ai đó để đổ lỗi thay vì nhìn thẳng vào những thiếu sót của mình.

4. Bỏ lỡ cơ hội kiểm soát cuộc đời của mình

Ai sẽ phải chịu trách nhiệm về những điều xảy ra trong cuộc đời bạn? Bạn có nghĩ rằng mình nên chịu trách nhiệm về bản thân mình? Hay bạn cảm thấy như thể việc đó nằm ngoài tầm kiểm soát của mình và bạn hầu như không thể làm được gì?

Các nhà tâm lý học nói rằng một số người mang trong mình khả năng kiểm soát mang tính *nội tại*, hầu hết mọi thành công và thất bại của họ đều phụ thuộc vào nó. Còn một số người khác thì khả năng kiểm soát lại nằm *ở bên ngoài*, họ đổ lỗi cho người khác khi có chuyện không như ý xảy ra. Vậy nhóm nào sẽ thành công hơn? Chính là nhóm biết tự chịu trách nhiệm. Nhóm nào có cảm giác hài lòng nhiều hơn? Chính là nhóm biết tự chịu trách nhiệm. Nhóm nào rút ra bài học từ những sai lầm và liên tục phát triển và tự cải thiện? Chính là nhóm biết chịu trách nhiệm.

Chịu trách nhiệm với cuộc đời của bạn là một lựa chọn. Nó không có nghĩa rằng bạn tin là mình có thể kiểm soát mọi thứ xảy ra trong đời. Không ai làm được thế. Nhưng bạn có thể chịu trách nhiệm với bản thân mình và mọi lựa chọn mà bạn đưa ra. Tôi rất thích cách tác giả kiêm bác sỹ trị liệu cột sống Eric Plasker nhìn vào những lựa chọn của chúng ta theo danh sách có tên là “Tôi lựa chọn cuộc sống của mình”. Bạn có thể đọc lướt qua những dòng dưới đây, nhưng xin đừng làm vậy. Bạn có thể rút ra rất nhiều điều từ những lựa chọn mà Plasker xếp cặp với nhau dưới đây:

Tôi chọn cái chết.

Tôi chọn chán ghét.

Tôi chọn khép mình.

Tôi chọn khóc lóc.

Tôi chọn phủ nhận.

Tôi chọn phớt lờ.

Tôi chọn mình luôn đúng.

PDF Eraser Free

Tôi chọn sự phân tán.

Tôi chọn làm việc.

Tôi chọn giận dữ.

Tôi chọn tuyệt vọng.

Tôi chọn từ bỏ.

Tôi chọn chịu đựng.

Tôi chọn hủy hoại.

Tôi chọn thất bại.

Tôi chọn dập tắt.

Tôi chọn ăn may.

Tôi chọn theo sau.

Tôi chọn buông trôi vô định.

Tôi chọn các lựa chọn của mình.

Tôi chọn sự sống.

Tôi chọn yêu thương.

Tôi chọn cởi mở.

Tôi chọn cười vang.

Tôi chọn tin tưởng.

Tôi chọn lắng nghe.

Tôi chọn sự thấu hiểu.

Tôi chọn sự tập trung

Tôi chọn rong chơi.

Tôi chọn chấp thuận.

Tôi chọn hy vọng.

Tôi chọn bền bỉ.

PDF Eraser Free

Tôi chọn hàn gắn.

Tôi chọn tạo dựng.

Tôi chọn thành công.

Tôi chọn khơi mào.

Tôi chọn vượt trội.

Tôi chọn lãnh đạo.

Tôi chọn cam kết dài lâu.

Tôi chọn cuộc đời của tôi.

"Chúa trời không hỏi xem con người có chấp nhận cuộc sống hay không. Đó không phải một sự lựa chọn. Bạn buộc phải nhận nó. Lựa chọn duy nhất đó là sống như thế nào."

– Henry Ward Beecher

Mục sư Henry Ward Beecher – một người theo chủ nghĩa bãi nô từng phát biểu rằng: "Chúa trời không hỏi xem con người có chấp nhận cuộc sống hay không. Đó không phải một sự lựa chọn. Bạn buộc phải nhận nó. Lựa chọn duy nhất đó là sống như thế nào." Bạn sẽ tiếp cận cuộc sống của mình như thế nào? Bạn sẽ cứ mặc kệ mọi chuyện xảy đến với mình? Hay bạn sẽ nắm bắt các cơ hội do chính mình tạo ra một cách đầy hào hứng và có trách nhiệm?

5. Từ bỏ cơ hội phát triển để thành công

Khi không biết cách chịu trách nhiệm, ta không chỉ hình thành nên tâm lý coi mình là nạn nhân, có cái nhìn không thực tiễn về cuộc sống, tìm cách đổ lỗi và bỏ lỡ cơ hội kiểm soát cuộc đời mình mà bạn còn xóa bỏ mọi khả năng biến sự phát triển thành thành công. Và đó chính là bi kịch thực sự của việc không biết chịu trách nhiệm.

Thành công thực sự là một hành trình. Ta phải tiếp cận nó bằng một tư duy mang tính dài hạn. Ta phải bám chặt vào nó, luôn tập trung và hướng về phía trước. Mọi lời bào chữa như những lối thoát khỏi con đường thành công, khiến ta bị lạc lối. Tìm cách thoát thì dễ nhưng nó lại khiến ta bị chệch hướng. Không bao giờ có chuyện từ bào chữa lại đi được đến thành công. Vì vậy ta phải quay lại con đường đó, tiếp tục tiến lên phía trước. Nếu ta muốn làm điều gì đó và biết chịu trách nhiệm, ta sẽ tìm ra cách. Nếu không ta sẽ chỉ tìm thấy lời biện hộ. Biện hộ có

thể giúp ta giảm bớt áp lực và khiến ta cảm giác thoải mái hơn trong một thời gian ngắn, nhưng về lâu dài thì lại không thể giúp ta thành công.

PDF Eraser Free

Nhà văn người Mỹ Richard Bach đã từng nói: "Tranh cãi cho những nhược điểm của bạn cũng có nghĩa là bạn có những nhược điểm đó." Tôi có thể không thích điều đó nhưng tôi chịu trách nhiệm với những gì tôi trở thành của ngày hôm nay. Hoàn cảnh hiện tại của tôi là kết quả trực tiếp của những lựa chọn trước kia của tôi. Tương lai của tôi sẽ là kết quả của những suy nghĩ và hành động trong hiện tại này. Tôi là người biết chịu trách nhiệm và bạn cũng vậy.

Chuyện gì sẽ xảy ra khi ta học được cách biết chịu trách nhiệm?

Thất bại là điều không thể tránh khỏi nhưng có đưa ra lí do bào chữa hay không là do ta lựa chọn.

Trong cuốn *Bạn nên khiêu vũ tiếp* (You Gotta Keep Dancin'), tác giả Tim Hansel đã viết rằng: "Nỗi đau là điều không thể tránh khỏi nhưng nỗi bất hạnh là do ta lựa chọn". Tương tự như vậy, ta cũng có thể hiểu về việc chịu trách nhiệm là: Thất bại là điều không thể tránh khỏi nhưng có đưa ra lí do bào chữa hay không là do ta lựa chọn. Khi ta biết cách chuyển biến từ lời bào chữa đến việc chịu trách nhiệm, cuộc đời ta bắt đầu thay đổi ngay lập tức. Dưới đây là những thay đổi:

1. Ta thực hiện bước đầu tiên của quá trình học hỏi

Khi bạn chịu trách nhiệm đối với bản thân mình thì cũng có nghĩa là bạn chịu trách nhiệm đối với việc học hỏi của mình. Bạn càng làm việc đó sớm bao nhiêu thì nó càng tạo ra kết quả tích cực bấy nhiêu. Giáo sư và cũng là nhà báo từng được trao giải Pulitzer – William Raspberry – có lời khuyên rất hữu ích về tầm quan trọng của việc nhận trách nhiệm và đưa ra những lựa chọn sáng suốt khi bạn còn trẻ. Ông nói rằng:

> Nếu muốn được đánh giá là người trụ cột đáng tin cậy trong cộng đồng khi bạn ở tuổi 50 thì bạn không thể là một kẻ vô trách nhiệm, cẩu thả ở tuổi 25… Thời điểm để lo lắng về danh tiếng của bạn chính là trước khi bạn thực sự *có* nó. Bạn là người định đoạt cho danh tiếng của mình bằng cách đưa ra quyết định bạn sẽ là ai, là người như thế nào và luôn tâm niệm điều đó trong đầu, ngay cả khi bạn có được những thành công vang dội.

Nếu biết chịu trách nhiệm khi còn trẻ thì bạn sẽ có thêm nhiều cơ hội để trở nên thông thái hơn khi về già. Đối với vài người trong chúng ta, quá trình này đòi hỏi một thời gian khá dài. Đôi khi tôi có cảm giác rằng chỉ khi bước sang tuổi 65 tôi mới bắt đầu hiểu được về cuộc đời.

Giờ khi chính thức trở thành một công dân lớn tuổi, tôi có thể nói rằng tôi hiểu hai điều về cuộc đời mình. Thứ nhất là cuộc đời này chứa đầy những điều bất ngờ. Cuộc sống của tôi rốt cuộc không như những gì tôi tưởng. Một số điều trở nên tốt đẹp hơn tôi tưởng tượng nhưng một số thì lại tệ hơn. Cho dù có là ai thì bạn cũng không thể nào biết được cuộc sống của mình rồi sẽ ra sao.

PDF Eraser Free

Thứ hai là chỉ khi tôi chịu trách nhiệm với những việc mình có thể kiểm soát trong cuộc sống và cố gắng hết mình để học hỏi từ những điều đó thì tôi mới cảm thấy hài lòng. Nhưng không may là thách thức cá nhân của tôi lại đang kìm chân tôi, khiến tôi không thể kiểm soát những thứ nằm ngoài phạm vi ảnh hưởng của mình. Cứ mỗi lần tôi với quá xa và mọi chuyện trở nên tồi tệ, tôi lại cảm thấy mất phương hướng, phí hoài năng lượng và thất vọng. Đó là một bài học khó khăn cho tôi.

Nếu bạn có thể tìm ra được điểm cân bằng giữa việc chịu trách nhiệm đối với những thứ bạn có thể kiểm soát và bỏ qua những điều không thể thì bạn sẽ có thể đẩy nhanh quá trình học hỏi của mình. Nhưng ngay cả khi phải rất lâu sau bạn mới rút ra được bài học thì bạn vẫn được hưởng lợi từ nó. Điều này hoàn toàn đúng với trường hợp của Ted Williams. Khi bắt đầu thực hiện bước đầu tiên của quá trình học hỏi, ông đã ở tuổi 50. Và ông vẫn đang học hỏi, trưởng thành và cải thiện cuộc sống của mình.

2. Ta nhìn mọi việc dưới góc nhìn phù hợp

Chịu trách nhiệm đối với chính mình không có nghĩa là bạn quá nghiêm khắc đối với bản thân. Nếu làm vậy bạn sẽ nhìn những khía cạnh khác của cuộc đời dưới góc nhìn tiêu cực. Như Henri Frederic Amiel đã nói: “Chúng ta chưa bao giờ bất mãn với người khác như khi chúng ta bất mãn về chính mình.” Chịu trách nhiệm không có nghĩa là nuôi dưỡng thái độ tiêu cực. Nó có nghĩa là sẵn sàng đón nhận mọi việc dưới cái nhìn tích cực hơn.

> “Chúng ta chưa bao giờ bất mãn với người khác như khi chúng ta bất mãn về chính mình.”
>
> ***– Henri Frederic Amiel***

Tôi đã gặp những con người để cho thất bại đánh gục họ. Họ nói những câu như: “Rắc rối đó làm hỏng cả đời tôi” hay “Người ấy khiến tôi phát điên”. Sự thật là chẳng cái gì có thể làm hỏng đời bạn hay khiến bạn phát điên mà không có sự cho phép của bạn! Nếu bạn thấy mình giống với những mô tả trên đây thì hãy ngừng lại ngay lập tức. Bạn có quyền thay đổi cách suy nghĩ và bạn sẽ học được cách làm được điều đó bằng cách nhìn mọi việc dưới một góc nhìn phù hợp.

Năm 2009, khi Tom Watson – vận động viên chơi golf – 50 tuổi, ông tham gia giải Vô địch

mở rộng Anh trong một trận đấu vô cùng khó khăn. Ông chưa từng được nhận một giải thưởng lớn nào trong suốt 25 năm. Giờ thì ông đã tiến đến vòng đánh lỗ cuối của trận đấu. Nếu vượt qua được lỗ cuối với bốn lượt đánh, ông sẽ thắng. Nhưng tới lượt đánh thứ hai, ông phát bóng quá mạnh và bóng lăn ra ngoài khu vực lỗ cờ. Kết quả là ông đánh quá một lượt so với bốn lượt quy định và phải chơi vòng đấu loại play-off với Stewart Cink và cầu thủ này đã giành giải nhất.

PDF Eraser Free

Một trận thua đầy thất vọng. Các phóng viên im lặng khi họ đi vào phòng họp báo sau trận thua của Watson. Phản ứng của cựu vận động viên này thế nào? Ông đùa tếu rằng: "Đây có phải tang lễ đâu, đúng không?" Ông có thể tự cười chuyện đó bởi ông nhìn mọi thứ dưới góc độ thích hợp. Với ông, đây không phải tận cùng thế giới.

Những học viên ưu tú nhất là những người không xem thất bại là mãi mãi. Họ xem chúng là kết quả tạm thời. Như luật sư Patricia Sellers từng nói: "Những người thành công nhất trong việc phục hồi lại sau thất bại là những người không coi thất bại như căn bệnh ung thư mà xem nó như giai đoạn tuổi dậy thì: khó xử và bất tiện, nhưng lại là giai đoạn chuyển biến sang giai đoạn trưởng thành hơn."

3. Ta không lặp lại những sai lầm của mình

Đâu là sự khác biệt giữa những người thành công và người không thành công? Đó không phải là sự thất bại. Cả hai nhóm đều thất bại. Tuy nhiên những người biết chịu trách nhiệm với bản thân sẽ học hỏi được từ thất bại của họ và *không lặp lại những thất bại đó*.

Bạn hãy thử nghĩ lại xem khi còn là một đứa trẻ bạn đã tập đi như thế nào? Bạn thử đi theo một cách nhưng không thành công và bạn bị ngã. Rồi bạn lại thử đi theo kiểu khác mà vẫn không thành công, và lại ngã. Có thể bạn đã thử tới *hàng trăm* cách, thậm chí *hàng nghìn*, tất cả các cách đó đều *không* giúp bạn đi được. Và rồi cuối cùng bạn thử lại một cách khác và lần này bạn *thành công*.

Đó chính là cách mà bạn học đi, học ăn, học lái xe đạp, ném bóng và tất cả các hoạt động cơ bản khác trong cuộc sống. Sao bạn có thể nghĩ rằng mình sẽ học hỏi được mọi điều mà không phạm phải sai lầm và thất bại? Nếu muốn học hỏi được nhiều hơn, bạn phải hành động nhiều hơn. Tuy nhiên bạn cần chú ý đến những thứ *không* hiệu quả và từ đó có những điều chỉnh hợp lý.

Trong cuốn sách nói có tựa đề *Tâm lý học Thành công* (The Psychology of Achievement), Brian Tracy đã viết về bốn người đàn ông trở thành triệu phú ở tuổi 35. Ông nói rằng trung bình mỗi người đều từng làm 17 ngành nghề khác nhau trước khi tìm ra nghề thực sự phù hợp

với mình. Thông điệp ở đây là gì? Để thành công, bạn không thể chỉ cứ thử đi thử lại mỗi một việc. Bạn phải dừng lại, chịu trách nhiệm đối với những lựa chọn của mình, đánh giá xem cái nào đúng, cái nào sai, đưa ra các điều chỉnh và thử lại lần nữa. Đó mới chính là cách để thành công.

PDF Eraser Free

"Tất cả những người thành công mà tôi biết đều đạt được mục tiêu bởi họ có khả năng phân tích thất bại và được hưởng lợi từ việc đó vào lần thực hiện tiếp theo."

– William Moulton Marston

William Moulton Marston – cha đẻ của nhân vật Wonder Woman[(1)] đã nhận xét rằng: "Tất cả những người thành công mà tôi biết đều đạt được mục tiêu bởi họ có khả năng phân tích thất bại và được hưởng lợi từ việc đó vào lần thực hiện tiếp theo". Thất bại không phải người thầy tốt nhất. Kinh nghiệm cũng không phải. Chỉ có những trải nghiệm đã qua đánh giá mới có thể dạy cho chúng ta. Đó là nơi mà lợi ích ẩn chứa trong bất kỳ kinh nghiệm nào chúng ta có.

4. Ta mạnh mẽ hơn

Chính trị gia người Mỹ Eleanor Roosevelt đã quan sát thấy rằng: "Bạn sẽ có được sức mạnh, lòng dũng cảm và sự tự tin từ mỗi trải nghiệm mà lúc đầu bạn thực sự lo sợ. Có thể bạn sẽ tự nhủ: 'Mình đã sống sót qua tình cảnh khủng khiếp này. Mình sẽ xử lý được tình huống sắp tới.' Bạn phải làm những việc mà bạn nghĩ là sẽ không thể."

Mỗi lần bạn dám chịu trách nhiệm, đối mặt với sự sợ hãi, tiến lên phía trước cho dù có phải trải qua những thất bại, mất mát, sai lầm và thất vọng, bạn sẽ thấy mình mạnh mẽ hơn. Và nếu bạn chịu khó làm đi làm lại những việc mình buộc phải làm, rồi sẽ có ngày bạn được làm những việc mình muốn làm.

Khả năng đó chỉ xảy ra khi bạn chịu trách nhiệm với việc trở thành người mà Chúa đã ban tặng cho bạn, chứ không phải trở thành người khác. Trong cuốn sách mang tên*Tự tin: Làm thế nào để thành công khi là chính mình* (Confidence: How to Succeed at Being Yourself), tác giả Alan McGinnis đã viết:

> Zuscha – một giáo sĩ của phong trào Hasid Do Thái, khi sắp từ trần và được hỏi ông nghĩ vương quốc của Chúa như thế nào, ông đã trả lời rằng: "Tôi không biết. Nhưng có một điều tôi biết rất rõ. Khi tới đó, tôi sẽ không bị hỏi những câu đại loại như: 'Sao ông không là Nhà tiên tri Moses? Sao ông không phải vua David?', mà sẽ được hỏi là: 'Sao ông không là Zuscha? Sao ông không là chính mình?'."

Ta cần phải tự hỏi mình câu hỏi tương tự như vậy: Ta có đang là chính mình không? Ta có đang chịu trách nhiệm hoàn toàn cho công việc đó không? Nếu câu trả lời là có thì nó sẽ giúp ta

mạnh mẽ lên từng ngày.

5. Ta dùng hành động để chứng minh cho lời nói

PDF Eraser Free

Bước cuối trong quá trình chịu trách nhiệm đó là đảm bảo rằng lời nói của mình đi đôi với hành động. Jeff O'Leary, tác giả cuốn *Những nguyên tắc chỉ huy của một vị tướng* (The Centurion Principles) khuyên rằng: "Vào cuối mỗi ngày, hãy ký tên mình vào công việc bạn đã làm. Nếu không thể làm được việc đó, hãy đi tìm một công việc mới". Nếu bạn sẵn lòng ký tên mình vào tất cả những việc bạn làm, điều đó thể hiện được tính chính trực. Tạo thách thức cho đời mình lại thể hiện sự chính trực ở cấp độ cao hơn.

Đó là những gì mà tác giả kiêm tư vấn gia Frances Cole Jones mô tả trong cuốn sách*Nhân tố kỳ thú* (The Wow Factor) của mình. Bà viết rằng:

"Hãy ký tên vào công việc vào cuối mỗi ngày. Nếu không thể làm được việc đó, hãy đi tìm một công việc mới."

– Jeff O'Leary

> Trong các binh chủng lính thủy đánh bộ, "người gấp dù" – những người làm nhiệm vụ gấp dù (ráp dù lại sau khi sử dụng) cho các binh lính khác sẽ phải thực hiện ít nhất một lần nhảy trong một tháng. Ai là người đã gấp những chiếc dù đó của họ? Chính họ. Một trong những chiếc dù mà họ đã gấp cho người khác sẽ được lựa chọn ngẫu nhiên, và họ sẽ phải nhảy bằng chính chiếc dù đó. Phương pháp này giúp đảm bảo rằng không người nào làm việc cẩu thả, bởi suy cho cùng thì "Chiếc dù bạn nhảy có thể chính là chiếc dù bạn đã gấp".
>
> Quân đội La Mã cũng từng sử dụng phương pháp tương tự để đảm bảo độ an toàn của những cây cầu và các ống dẫn nước: Người thiết kế nhịp cầu vòm sẽ phải đứng dưới mỗi nhịp khi các giàn giáo làm vòm được dỡ ra.
>
> Nếu bạn muốn công ty mình tồn tại lâu như những chiếc cầu La Mã thì hãy tự hỏi xem liệu mỗi nhân viên trong công ty có thực sự chịu trách nhiệm đối với kết quả làm việc theo những phương pháp như trên không và tự hỏi cả bản thân mình nữa. Bạn có làm mọi việc với sự tập trung và cam kết như thể đang có một mạng sống phụ thuộc vào việc bạn làm không?

Nghe có vẻ như Jones đang cường điệu hóa khi đòi hỏi bạn phải chịu trách nhiệm với mỗi nhiệm vụ mà bạn thực hiện như thể cuộc đời bạn phụ thuộc vào nó, nhưng không đến nỗi cực đoan như vậy. Vì sao? Bởi cuộc đời ta thực sự phụ thuộc vào những gì ta làm. Ted Williams đã phải mất đến hơn 50 năm cuộc đời để rút ra được bài học. Nhưng phần thưởng ta nhận được lại rất lớn. Cuộc đời ta đang sống là cuộc đời duy nhất ta có và nó không phải buổi thử quần áo.

Mỗi phút ta phí phạm sẽ đều trôi đi mãi mãi. Ta có thể lựa chọn một là nhận lấy trách nhiệm cho hành động của mình, hai là tìm lý do bào chữa.

PDF Eraser Free

Hy vọng rằng bạn cũng như tôi, lựa chọn cách đối diện với thực tế và dám chịu trách nhiệm. Nếu làm được thế, bạn sẽ sẵn sàng đào sâu học hỏi và tập trung vào việc cải thiện bản thân. Đây sẽ là chủ đề của chương tiếp theo.

PDF Eraser Free

Cải thiện: Tâm điểm của Học hỏi

Bạn cập nhật các tin tức địa phương, các sự kiện quốc gia và quốc tế, các tin tức mới nhất liên quan tới nghề nghiệp và sở thích của mình như thế nào? Phần lớn mọi người sử dụng phương tiện thông tin xã hội, vào xem các trang blog yêu thích và xem video qua Internet. Bạn có thể có bất kỳ thông tin nào bạn muốn một cách dễ dàng nhờ sử dụng điện thoại thông minh, máy tính bảng hoặc máy tính.

Thời đại Thông tin trước khi có Internet

Mọi thứ khác biệt vô cùng khi tôi còn trẻ. Bạn sẽ phải tốn khá nhiều công sức để có được tin tức và thông tin. Phần lớn mọi người đọc báo để cập nhật các sự kiện trên thế giới. Muốn nghe bản tin mới nhất lúc tối muộn thì nghe trên radio. Và nếu bạn muốn tra cứu chuyên sâu hơn thì tới thư viện. Nhưng rồi mọi chuyện bắt đầu thay đổi vào những năm 1950 với sự xuất hiện của truyền hình và nó bùng nổ vào những năm 1960 khi các chương trình tin tức ban đêm được hình thành.

Quán quân xuất sắc của những chương trình đó – người đặt nền móng để chúng trở nên phổ biến tới từng gia đình trên nước Mỹ chính là Walter Cronkite. Từ năm 1962 đến năm 1981, Cronkite là ngôi sao của chương trình *CBS Evening News*. Mọi người gọi ông là "Bác Walter" bởi họ vô cùng yêu mến và tin tưởng ông. Năm 1972, kết quả của hai cuộc điều tra cho thấy ông được bình chọn là "người đàn ông được tin tưởng nhất nước Mỹ". Ông từng dẫn các bản tin về các cuộc ám sát Tổng thống John F. Kennedy, Martin Luther King Jr. và Bobby Kennedy. Ông đảm nhận dẫn tin về việc tàu Apollo 11 hạ cánh xuống Mặt Trăng cũng như hủy bỏ nhiệm vụ của tàu Apollo 13. Ông đưa tin về vụ bê bối Watergate, Chiến tranh Việt Nam và khủng hoảng con tin tại Iran. Ông là người đưa tin trong suốt hai thập kỷ đầy sự kiện của lịch sử nước Mỹ. Rất nhiều người coi ông là con người tuyệt vời nhất. Brian Williams – ngôi sao hiện thời của chương trình tin tức đêm*NBC Nightly News* nói rằng: "Ông là cha đẻ đặt nền móng cho nghề nghiệp của chúng tôi."

Ban đầu Cronkite khởi nghiệp là một phóng viên báo giấy và làm trong Thông tấn xã của Mỹ vài năm. Là phóng viên chiến tranh mảng Thế chiến thứ hai, ông chẳng biết sợ là gì. Ông bay sang lãnh thổ của địch cùng các lính phòng không, ngồi trên chiếc máy bay ném bom B-17

trong một nhiệm vụ ném bom ở Đức, đảm nhận việc đưa tin về trận đánh Battle of the Bulge[1]. Andy Rooney – nhà biên kịch lâu năm của chương trình *60 Minutes*, đã biết Cronkite khi ở Châu Âu vào thời gian chiến tranh. Trong những năm 1990, nhiều năm sau khi Cronkite nghỉ hưu, Rooney đã nói rằng: "Bất kỳ ai nghĩ rằng Walter Cronkite của ngày hôm nay là nhân vật đầy quyết đoán của các bản tin truyền hình đều sẽ phải ngạc nhiên khi biết ông lại là một phóng viên cứng rắn và đầy cạnhtranh trên những trang báo giấy. Ông trở thành người được mến mộ nhất từng có trong lịch sử truyền hình bởi ông hiểu về tin tức mình đưa và quan tâm đến nó. Ông là kẻ luôn tò mò. Người được ông phỏng vấn luôn cảm nhận được rằng Cronkite quan tâm đến điều mình nói và ông rất hiểu biết về vấn đề mình đang làm."

PDF Eraser Free

Cronkite là một tài năng xuất sắc, nhưng khởi đầu của ông không hề dễ dàng. Sự nghiệp của ông thành công là bởi ông luôn nỗ lực trau dồi. Ông đã sớm rút được bài học cho mình khi được thuê làm phát thanh viên radio cho các trận bóng của đội Trường đại học Oklahoma. Ông là một phát thanh viên đầy tài năng nhưng ông không mặn mà gì với môn bóng bầu dục và cũng chẳng thuộc tên tất cả các cầu thủ. Vậy là ông lên một kế hoạch để giúp mình xác định tên các cầu thủ trong suốt thời gian phát sóng. Cronkite nhớ lại: "Tôi phát minh ra một loại bảng điện tử mà nhân viên xác định tên cầu thủ của đội bạn chỉ bằng thao tác nhấn một nút trên bảng có thể xác định giúp tôi tên của những người tham gia mỗi trận đấu."

Cronkite tự tin sắp xếp mời các lãnh đạo cấp cao của đài cũng như các nhà tài trợ tham gia buổi tường thuật đầu tiên của mình. Nhưng trong trận đầu đã có vấn đề xảy ra. Cronkite kể lại: "Những nhân viên xác định tên cầu thủ làm việc chẳng ra gì, còn cái bảng điện tử thì vô dụng". Ông chẳng thể gọi được tên cầu thủ nào. Ông vật lộn tìm kiếm thông tin trong chương trình và khi trận đấu diễn ra, những bình luận tại chỗ của ông quá chậm chạp đến nỗi phản ứng của khán giả với trận đấu còn diễn ra trước những tường thuật của ông. Như Cronkite nhận xét thì "Buổi tường thuật đó là một thảm họa".

Rất may là ban lãnh đạo của đài đã đồng ý cho ông cơ hội thứ hai, nhưng ông biết rằng nếu muốn thành công, ông phải nỗ lực tự cải thiện rất nhiều. Do đó Cronkite đã đưa ra một kế hoạch mới. Ông giải thích:

> Tôi đã thuê một nhân viên trong đài làm người xác định tên cầu thủ cho tôi, nhờ anh ấy nhấn các nút trên chiếc bảng điện tử cho tôi. Tôi và anh ấy học thuộc lòng tên và số hiệu áo, tuổi, đặc điểm thể chất cũng như quê nhà của mỗi một thành viên trong mỗi đội gồm 30 tới 40 cầu thủ – những đội sẽ đấu với đội trường đại học của tôi.
>
> Mỗi ngày chúng tôi dành ra ba đến bốn tiếng để tập trung học thuộc. Mỗi người chúng tôi sẽ đọc to một thông tin về một cầu thủ – có thể là tên hoặc số hiệu. Sau đó người kia sẽ

phải điền tất cả các thông tin khác về cầu thủ đó.

Nhiệm vụ đó không có gì thú vị và phải học thuộc như vẹt, bắt đầu từ thứ Hai và kéo dài tới ngày diễn ra trận đấu vào thứ Bảy kế tiếp. Chúng tôi đã bỏ lỡ vô số buổi tiệc chiêu đãi sau mỗi trận đấu vào các cuối tuần. Nhưng rồi quá trình thực hành đó đã có kết quả tốt, các buổi tường thuật của chúng tôi thành công vang dội từ trận thứ hai trở đi đó.

PDF Eraser Free

Trải nghiệm đầu đời trong sự nghiệp phát thanh của tôi đã dạy tôi một bài học vô giá… Với mỗi câu chuyện định đưa ra, tôi đều nghiên cứu kỹ lưỡng toàn bộ những tài liệu có sẵn liên quan tới sự kiện đó, hoàn cảnh của nó và những người liên quan. Tôi cũng không lập kế hoạch hay thiết kế ra những chiếc máy giúp tiết kiệm công sức, cho phép tôi bỏ qua bước chuẩn bị tối quan trọng đó, nó làm giới hạn hoàn toàn khả năng của tôi. Khẩu hiệu của tôi là: Không có đường tắt cho sự hoàn hảo.

Bạn phản ứng lại thế nào?

Phần lớn chúng ta đều không mong đợi sẽ đạt được sự hoàn hảo, nhưng chúng ta muốn kết quả ở một mức độ cao hơn. Điều đó đòi hỏi phải có sự cải thiện. Người ta thường nói rằng ba từ khó thốt lên lời nhất đó là: "Tôi sai rồi". Khi ta mắc một sai lầm hay thất bại nào đó, như Cronkite đã làm vào lần tường thuật trận đấu đầu tiên, ta không muốn thừa nhận việc đó. Thay vào đó ta lại thường làm một trong những việc sau:

- **Bùng nổ**: Ta phản ứng lại bằng sự tức giận, oán hận, chỉ trích, tìm lý do bào chữa và thỏa hiệp.
- **Che giấu**: Ta cố tìm cách che giấu lỗi lầm để bảo vệ cho hình ảnh của mình. Người đã phạm một sai lầm rồi lại đưa ra lý do bào chữa là người phạm hai sai lầm.
- **Lẩn trốn**: Ta thu mình lại và bắt đầu tách biệt mình với những người có khả năng sẽ khám phá ra sai lầm của ta.
- **Từ bỏ**: Ta giơ tay đầu hàng và từ bỏ. Ta không bao giờ giải quyết sai lầm đó một cách tích cực.

Chúng ta phản ứng giống như một cậu lính thủy đang trong lần tập trận. Chỉ huy đã yêu cầu tuyệt đối không được sử dụng bộ đàm. Vậy mà chàng lính trẻ lại vô tình bật bộ đàm của mình và mọi người đã nghe thấy cậu lẩm bẩm: "Trời ạ, mình bất cẩn quá!"

Vị chỉ huy ra lệnh cho bật tất cả các kênh lên rồi nói: "Yêu cầu người nào đã bật bộ đàm hãy xưng danh!"

Sau đó là một khoảng thời gian lặng thinh dài, rồi giọng cậu lính đó lại vang lên lần nữa: "Tôi đã bất cẩn rồi, nhưng sẽ không bất cẩn đến thế đâu!"

PDF Eraser Free

Được rồi, đây chỉ là câu chuyện cười ngớ ngẩn, nhưng con người chúng ta cũng hành động như thế trong đời thực. Chẳng hạn một lần John H. Holliday – người sáng lập đồng thời là biên tập viên của tờ *Indianapolis News* – lao ào ào vào phòng sáng tác, vẻ đầy kiên quyết tìm cho ra tên "thủ phạm" nào đã sử dụng sai từ *high* (tính từ) thành *height* (danh từ). Khi kiểm tra bản gốc thì họ phát hiện ra rằng chính ông là người đã dùng sai. Sau khi được báo cáo, ông nói: "Ồ nếu đấy là do tôi sử dụng thì chắc chắn phải là chính xác rồi". Và trong 30 năm tiếp theo, tờ *Indianapolis News* vẫn sử dụng sai từ *height*. Đây là trường hợp trái ngược với phản ứng của Cronkite.

Những điều cốt lõi của việc cải thiện

Thời Đồ đá kết thúc không phải do khi đó con người đã dùng sạch đá. Nó chấm dứt là do con người luôn học hỏi và cải thiện bản thân. Ước mong cải thiện bản thân luôn nằm trong gen của mỗi người thành công. Đam mê trong nhiều năm nay của tôi đó là trở nên tốt đẹp hơn. Một phần của đam mê đó là nỗ lực hết mình để mỗi ngày một tốt hơn, tuy nhiên ước nguyện cải thiện bản thân còn nhắc nhở tôi phải biết học hỏi những người có chung đam mê với mình. Nó đã giúp tôi học hỏi được một số điều quan trọng trong cuộc sống và tôi muốn chia sẻ với bạn.

1. Tự cải thiện bản thân là bước đầu tiên để cải thiện những thứ khác

Vài năm trước tôi từng chủ trì một cuộc họp bàn tròn gồm 20 người thành công. Một người đã thể hiện sự tức tối khi không thể cải thiện tình hình kinh doanh cũng như cuộc sống cá nhân. Ông ta hỏi rằng: "Làm cách nào tôi có thể tránh được tình trạng này?". Khi chúng tôi đưa ra các câu hỏi và ông cởi mở trả lời, chúng tôi đã phát hiện ra một điều. Ông ta lo lắng về thành công hơn là cho sự trưởng thành của bản thân. Ông ta đã để chuyện đó xảy ra.

> "Khả năng phát triển và cải thiện bản thân mới là thứ giúp những người lãnh đạo khác biệt với những kẻ khác."
>
> ***– Bennis và Nanus***

Thành công không phải lúc nào cũng đi đôi với trưởng thành, nhưng sự trưởng thành lại luôn củng cố cho thành công. Phần thưởng lớn nhất cho sự cực nhọc của ta không phải những gì ta có cho nó mà là những gì ta trở nên nhờ nó. Câu hỏi quan trọng nhất không phải "Tôi đang có

gì?” mà phải là “Tôi đang trở thành người thế nào?”.

Hai tác giả Warren Bennis và Burt Nanus đã kết luận rằng: “Khả năng phát triển và cải thiện bản thân mới là thứ giúp những người lãnh đạo khác biệt với những kẻ khác”. Khả năng đó cũng giúp phân biệt người thành công với người không thành công. Và mỗi ngày qua đi, khả năng đó lại trở nên quan trọng hơn.

PDF Eraser Free

Thế giới đang quay với một tốc độ không tưởng. Tôi vừa kể vui về sự kết thúc của Kỳ Đồ đá. Một số nhà khảo cổ học tin rằng thời kỳ đó kéo dài hàng triệu năm. Tiếp sau đó là Kỳ Đồ đồng, kéo dài khoảng 2000 năm. Tiếp theo là Kỳ Đồ sắt, kéo dài chưa đến một nghìn năm. Mỗi một thời kỳ trong lịch sử kỹ thuật kéo đến ngày một nhanh.

Trong kỷ nguyên hiện đại này, tri thức, công nghệ và sự cải tiến vẫn liên tục tăng tốc. Giờ ta đang sống trong thời đại công nghệ thông tin, do vậy thế giới di chuyển với tốc độ thậm chí còn nhanh hơn nữa. Các nhà kinh tế học thuộc Trường đại học California Berkeley đã tính toán rằng trong năm 2000, số lượng thông tin được tạo ra trên toàn thế giới nhiều gấp 37.000 lần so với lượng thông tin của toàn bộ số sách và tài liệu có trong Thư viện Quốc hội Mỹ. Trong năm 2003, số lượng thông tin mới được tạo ra còn cao gấp đôi con số đó. Và số lượng thông tin này được tạo ra trước khi các ứng dụng Twitter, Facebook, YouTube và các lựa chọn ứng dụng tạo thông tin khác ra đời.

Thông tin trên đã quá rõ ràng. Nếu bạn không tiến lên phía trước thì thế giới sẽ bỏ qua bạn. Nếu bạn muốn cải thiện cho bản thân, gia đình, công việc, hoàn cảnh kinh tế, tầm ảnh hưởng của mình hay bất cứ thứ gì khác, điều đầu tiên bạn cần làm đó chính là tự cải thiện chính bản thân mình.

2. Sự cải thiện đòi hỏi ta phải bước ra khỏi vùng an toàn của chính mình

Nhà văn Fyodor Dostoyevsky đã nhận xét rằng: “Thực hiện bước đầu tiên, phát âm một từ mới là thứ con người sợ hãi nhất”. Thay vào đó, con người chúng ta nên sợ hãi nhất thứ đối lập – chính là không thực hiện bước nào. Vì sao? Bởi nếu ta không bước lên phía trước, thoát khỏi vùng an toàn và đặt chân lên vùng đất đầy ẩn số, ta sẽ không thể cải thiện và trưởng thành. Sự an toàn không đưa chúng ta lên phía trước. Nó không giúp ta vượt qua các trở ngại. Nó không giúp ta hoàn thiện quá trình. Bạn sẽ không thể có được thứ gì đó thú vị nếu cứ luôn làm những việc an toàn. Ta phải hy sinh sự an toàn để có thể cải thiện.

Ta phải làm sao để có thể bước ra khỏi vùng an toàn của chính mình? Theo như tôi quan sát,

ta cần thực hiện hai điều:

Chế ngự ác cảm để có thể phạm sai lầm

PDF Eraser Free

Jack V. Matson, giáo sư danh dự ngành kỹ thuật môi trường của trường đại học Pennsylvania và là Giám đốc sáng lập của Trung tâm Leonhard vì Sự tiến bộ của Giáo dục Kỹ thuật, đã phát triển ra những khóa học về thiết kế sáng tạo dựa trên "sự thất bại nhanh chóng một cách thông minh". Triết lý của ông đó là kích thích sự sáng tạo bằng cách khuyến khích các sinh viên dám chấp nhận thất bại và nhận ra rằng thất bại là điều tất yếu của thành công.

Trong thời gian giảng dạy ở Trường đại học Houston, ông đã sáng tạo ra một khóa học mang tên Thất bại 101 và tổ chức một buổi hội thảo quốc tế mang tên "Đón chào sự Thất bại". Trong khóa học Thất bại 101, Madson yêu cầu cả lớp xây mô hình que kem các sản phẩm mà không ai muốn mua – từ bồn tắm nước nóng dành cho chuột lang đến các loại diều có thể bay trong bão. Matson nói rằng các sinh viên của ông đã học được cách cân bằng thất bại bằng sự sáng tạo, thay cho bị đánh gục và nó giúp họ bước ra khỏi vùng an toàn mà thỏa sức làm những điều mới lạ.

Ta có thể học hỏi rất nhiều điều từ Matson. Ta cần phải thất bại nhanh chóng để rồi có thể thoát ra khỏi nó. Nếu ta không thất bại hoặc không phạm sai lầm, điều đó có nghĩa là ta đang chơi quá an toàn. Chuyên gia về quản lý Peter Drucker đã giải thích rằng: "Tôi không bao giờ đề bạt một người lên vị trí cao nếu người đó chưa từng phạm sai lầm nào… Nói cách khác, anh ta chắc chắn là hạng tầm thường".

Sai lầm không phải thất bại. Nó là bằng chứng cho thấy ta đang nỗ lực. Nếu hiểu được điều đó, ta có thể dễ dàng bước ra khỏi vùng an toàn, thử sức với cái mới và cải thiện bản thân.

Thoát khỏi cuộc sống bị cảm xúc kiểm soát

Cal Ripken (con). – cầu thủ huyền thoại của đội bóng chày Baltimore Oriole – đã chơi liên tiếp 2632 trận nhiều hơn tất cả các cầu thủ khác: Nghĩa là ông chưa từng bỏ lỡ một trận bóng nào trong hơn 16 mùa giải! Khi được hỏi đã bao giờ ông bước ra sân bóng với nỗi đau thể chất chưa, Ripken trả lời rằng: "Có chứ, gần như là hàng ngày".

"Đặc điểm thường thấy nhất ở những người thành công mà tôi thấy đó là họ chiến thắng được cám dỗ từ bỏ mọi thứ."

– Peter Lowe

Ripken không cho phép cảm xúc – ngay cả cảm xúc về nỗi đau thể chất, khiến ông gục ngã và không thể chơi bóng. Ông vượt qua chúng. Nếu bạn muốn thành công trong việc bước ra khỏi

vùng an toàn để từ đó có thể cải thiện, hãy làm theo tấm gương của ông.

Sự cải thiện đòi hỏi một lời cam kết sẽ tiến bước xa hơn sau khi tâm trạng khiến ta đưa ra quyết định cải thiện đó qua đi. Diễn giả Peter Lowe đã từng nói với tôi rằng: "Theo tôi, đặc điểm thường thấy nhất ở những người thành công mà tôi thấy đó là họ chiến thắng được cám dỗ từ bỏ mọi thứ". Không bị cảm xúc chi phối nghĩa là ta có thể đối mặt với nỗi sợ hãi, bước ra khỏi vùng an toàn và thử làm những điều mới. Đó là một phần quan trọng của sự cải tiến.

PDF Eraser Free

3. Sự cải thiện không hợp với từ "Sửa lỗi nhanh"

Người thua cuộc thất bại không phải vì họ tập trung vào thất bại. Họ thất bại là bởi họ chỉ tập trung vào việc vật lộn xoay xở.

Chúng ta đang sống trong một xã hội với căn bệnh "về đích". Có quá nhiều người chỉ muốn làm đủ để có thể "đến đích" sau đó họ sẽ về hưu. Kevin Myers – một người bạn của tôi đã nói thế này: "Mọi người đều tìm kiếm sự sửa chữa nhanh chóng nhưng cái họ thực sự cần lại là sự phù hợp. Những người tìm kiếm giải pháp sửa chữa sẽ không làm được điều đúng đắn khi áp lực được giảm bớt. Những người theo đuổi sự hòa hợp sẽ làm những việc họ nên làm cho dù có chuyện gì xảy ra." Đó là sự thật. Người thua cuộc thất bại không phải vì họ tập trung vào thất bại. Họ thất bại là bởi họ chỉ tập trung vào việc vật lộn xoay xở.

Sự cải thiện không đến với những người chỉ mải mê tìm ra giải pháp sửa chữa nhanh chóng. Nó đến với những người chậm mà chắc, làm việc để có kết quả tốt hơn. Nếu bạn là người có tư duy mau chóng phải tìm ra giải pháp, bạn cần chuyển nó thành tư duy liên tục cải thiện. Điều đó đồng nghĩa với hai việc làm sau:

Chấp nhận thực tế rằng cải thiện là một trận đấu không hồi kết

Tôi tin rằng tất cả chúng ta đều nhất trí với nhà thơ Carl Sandberg khi ông nói rằng: "Có một con đại bàng trong tôi muốn bay vút lên và một con hà mã chỉ muốn đầm mình trong bùn". Chìa khóa của thành công đó là hành động theo thôi thúc muốn bay vút lên chứ không phải niềm mong mỏi được đầm mình trong bùn. Và đó là một trận chiến không bao giờ có hồi kết, chí ít là đối với bản thân tôi. Tôi tin rằng bất kỳ người thành công nào cũng đều thành thật khi nói rằng: "Tôi vươn đến đỉnh cao một cách khó khăn, phải chiến đấu với sự lười biếng và ngu dốt của bản thân trên mỗi bước đường".

Tác giả kiêm chuyên gia về nghệ thuật lãnh đạo Fred Smith – người từng hướng dẫn cho tôi nhiều năm, nói rằng có thứ gì đó thuộc bản chất con người khiến ta có xu hướng tìm kiếm sự

ổn định và ở lại nơi làm ta cảm thấy thoải mái. Cái mà ông đang mô tả chính là cám dỗ rút lui khỏi cuộc chiến để giành được sự cải thiện. Fred nói rằng: "Dĩ nhiên đến một lúc nào đó chúng ta đều cần sự ổn định. Chúng ta leo cao rồi trở về trạng thái ổn định để hấp thu những thứ được học. Nhưng một khi đã tiếp thu được kiến thức, ta lại tiếp tục leo cao. Không may là khi ta tiếp thu được thì đó lại là lần leo cuối cùng của ta. Khi đó thì ta đã già, có thể là 40, cũng có thể là 80 tuổi."

PDFEraser Free

Nếu bạn mới chỉ bắt đầu hành trình tìm kiếm sự cải thiện, đừng nhụt chí. Xuất phát điểm không quan trọng. Cái quan trọng là bạn kết thúc ở đâu. Và bạn đến được đó là nhờ sự kiên trì đấu tranh với cuộc chiến về sự cải thiện. Trong quá trình đấu tranh, hãy ghi nhớ phương châm dưới đây:

Tôi không ở nơi mình định đến,

Tôi không phải người mình muốn trở thành,

Tôi không phải người như trước đây.

Tôi chưa học được cách đi tới đích;

Tôi mới chỉ học cách tiếp tục tiến lên.

Nếu áp dụng được những lời này vào cuộc sống, chắc chắn rồi bạn sẽ thành công.

Chấp nhận thực tế rằng cải thiện là kết quả của nhiều bước nhỏ khác nhau

Những khác biệt nhỏ qua thời gian sẽ tạo nên khác biệt lớn! Sự cải thiện đạt được nhờ những tiến bộ dần dần từng chút một chứ không phải những tiến bộ lớn đột xuất.

Ngày nay con người vẫn mải mê tìm kiếm bí quyết thành công. Họ muốn có một viên đạn thần kỳ, một câu trả lời dễ dàng, một thứ gì đó có thể đưa họ đến thành công hoặc nổi tiếng một cách chớp nhoáng. Thành công thường không đến theo cách đó. Andrew Wood[(2)] phát biểu rằng: "Thành công trong hầu hết mọi chuyện đều không đến từ một sự kiện quan trọng của số phận mà từ một quá trình đơn giản và có sự tích tụ lâu dài". Nghe khá nhàm chán phải không? Có thể nó không thú vị nhưng nó lại là sự thật. Những khác biệt nhỏ qua thời gian sẽ tạo nên khác biệt lớn! Sự cải thiện đạt được nhờ những tiến bộ dần dần từng chút một chứ không phải những tiến bộ lớn đột xuất.

Thời trẻ tôi thường thấy và nghe nói về những người thành công, nhưng tôi thường tự nhủ: "Sẽ chẳng bao giờ mình làm được thế". Và rồi tôi trở nên nhụt chí. Vì sao? Bởi tôi nhìn thấy có

một khoảng cách quá lớn giữa tôi với người đó. Sự khác biệt giữa tôi và người đó là không thể vượt qua được. Nhưng thứ tôi không nhận ra đó là quá trình mà họ đi qua và những thành quả họ gặt hái được đều đến từ những bước nhỏ – những thành công nhỏ bé của lòng nhiệt thành, bỏ bớt một phần cái tôi và sự chính xác từ những điều rất nhỏ. Hầu hết mọi người đều không nhận ra những bước đã được ẩn đi của họ. Cũng như tôi, họ chỉ nhìn thấy thành quả tích lũy trong mỗi kết quả.

PDF Eraser Free

Nhà văn – nghệ sỹ Elbert Hubbard đã nói rằng: "Ranh giới giữa thất bại và thành công vô cùng mong manh, đến nỗi hiếm khi chúng ta biết được mình đã bước sang bên nào, mong manh đến nỗi ta thường đứng trên ranh giới đó mà thậm chí cũng không hay. Đã bao nhiêu lần một người giơ tay đầu hàng khi mà chỉ cần bỏ thêm chút công sức, một chút kiên nhẫn nữa thì họ đã thành công?" Đó là lý do mà ta nên thực hiện nhiều bước nhỏ trong quá trình cải thiện. Ai mà biết được khi bước nhỏ kế tiếp lại chính là bước đột phá mà ta vẫn hằng tìm kiếm?

4. Sự cải thiện là lời cam kết hàng ngày

David D. Glass, Chủ tịch kiêm CEO của chuỗi siêu thị Walmart khi được hỏi tại sao lại ngưỡng mộ Sam Walton – người sáng lập ra Walmart đã trả lời rằng: "Chưa từng có một ngày nào trong cuộc đời ông kể từ khi tôi quen ông mà ông ấy lại không tự mình cải thiện theo một cách nào đó". Đúng là một thành tích! Nó thể hiện lời cam kết vững chắc cho sự cải thiện liên tục.

Vào những ngày đầu tiên trong hành trình trưởng thành cá nhân của tôi, tôi đã được nghe những câu chuyện về Earl Nightingale[(3)] và nó đã làm thay đổi cuộc đời tôi. Ông ấy nói rằng: "Nếu bạn học một môn học một giờ mỗi ngày, năm ngày một tuần, trong vòng năm năm bạn sẽ trở thành chuyên gia trong lĩnh vực đó". Đó chính là lý do tôi đưa ra lời cam kết phải cải thiện trong lĩnh vực lãnh đạo mỗi ngày.

Một số thứ đơn giản là phải được thực hiện hàng ngày. Bạn đã nghe câu nói: "Mỗi ngày một quả táo giúp bạn tránh xa bác sỹ" chưa? Tất nhiên là ăn liền một lúc bảy quả táo sẽ không mang lại cho bạn lợi ích như vậy. Nếu muốn cải thiện thì ý định phát triển cần phải trở thành một thói quen. Thói quen là thứ mà ta làm liên tục chứ không phải chỉ một lần là đủ. Động lực có thể giúp bạn đi tiếp nhưng chính những thói quen tích cực và sự thực hành thường xuyên mới là thứ giúp bạn luôn cải thiện.

Khi tôi làm việc để cải thiện bản thân mỗi ngày, có hai từ giúp tôi luôn đi đúng hướng. Từ đầu tiên là *ý định*. Mỗi sáng thức dậy, tôi đặt ra mục đích học một thứ gì đó trong ngày. Nó giúp hình thành trong tôi tư duy phải tìm kiếm những điều có thể giúp mình cải thiện.

"Những câu quan trọng nhất mà ta từng nói là những câu ta tự nói với bản thân, nói về chúng ta và khi ta ở một mình."

PDF Eraser Free

– Al Walker

Từ thứ hai là *suy ngẫm*. Thời gian ngồi một mình chính là điểm cốt yếu cho việc tự cải thiện. Khi tôi dành thời gian suy nghĩ về những thách thức, kinh nghiệm và quan sát của mình, nó cho phép tôi có được bức tranh toàn cảnh. Nó còn cho tôi thời gian để có thể đối thoại tích cực với bản thân. Nhà văn Al Walker đã phát biểu rằng: "Những câu quan trọng nhất mà ta từng nói là những câu ta tự nói với bản thân, nói về chúng ta và khi ta ở một mình". Trong suốt thời gian "hội thoại" đó, ta tự kiểm điểm bản thân và khiến mình cảm thấy thông thái hơn, hoặc ta có thể học hỏi và mạnh mẽ hơn, từ đó trở nên tốt đẹp hơn.

Nếu bạn muốn dành ra chút thời gian mỗi ngày để cố gắng cải thiện bản thân, có thể bạn sẽ muốn tự hỏi mình ba câu hỏi sau đây vào cuối mỗi ngày, đó là:

- Ngày hôm nay tôi học được gì? Cái gì đã nói với trái tim lẫn trí óc của tôi?
- Ngày hôm nay tôi đã trưởng thành thế nào? Cái gì đã chạm tới trái tim tôi và ảnh hưởng tới hành động của tôi?
- Tôi sẽ làm gì cho khác biệt? Nếu tôi không thể nói cụ thể mình dự định làm gì cho khác biệt thì tôi sẽ chẳng thể học hỏi được gì.

Có một điều tôi sẽ *không làm* đó là tự so sánh mình với người khác trong thời gian suy ngẫm đó. Tôi có lý do để không làm việc đó. Tôi không mong mình vượt trội so với người khác. Tôi chỉ mong mình tốt hơn so với chính bản thân mình trước đó. Ý định và sự suy ngẫm luôn thúc giục tôi làm điều đó.

Hãy chủ động cải thiện

Sự cải thiện nằm trong tầm với của tất cả mọi người, bất kể người đó giàu kinh nghiệm hay còn non nớt, đầy học thức hay ngu dốt, giàu hay nghèo. Để bắt đầu cải thiện ngay từ hôm nay, bạn cần thực hiện ba điều sau:

1. Quyết định rằng bạn xứng đáng cải thiện

Nếu muốn cải thiện bản thân, bạn phải tin rằng mình có thể cải thiện. Tác giả Denis Whitley đã đưa ra một định nghĩa vô cùng thú vị về sự phát triển cá nhân. Ông nói rằng đó là thứ niềm tin có giá trị trong ước mơ của bạn. Ông nói: "Phát triển cá nhân là niềm tin mà bạn xứng đáng bỏ

ra công sức, thời gian và năng lượng cần thiết để tự mình phát triển. Nó cho bạn quyền được đầu tư cho chính mình để bạn có thể phát huy được những tiềm năng trong mình".

PDF Eraser Free

"Phát triển cá nhân là niềm tin mà bạn xứng đáng bỏ ra công sức, thời gian và năng lượng cần thiết để tự mình phát triển. Nó cho bạn quyền được đầu tư cho chính mình để bạn có thể phát huy được những tiềm năng trong mình."

– Denis Whitley

Bạn có thể đầu tư cho chính mình. Bạn không cần giấc mơ của ai cả, mà đó phải là giấc mơ của bạn. Và bạn cũng không cần phải trở thành ai khác để có thể cố gắng hết mình. Triết gia vĩ đại Thomas Carlyle đã từng viết rằng: "Hãy để mỗi người được trở thành tất cả những gì mà họ có tiềm năng trở thành". Tôi không thể nghĩ ra một định nghĩa nào về thành công hay hơn nữa. Cuộc đời thử thách tất cả chúng ta phải phát triển những khả năng của mình ở mức cao nhất. Ta thành công khi ta chạm được đến đỉnh cao nhất trong mỗi chúng ta – khi ta nỗ lực hết sức có thể. Cuộc đời không bắt ta lúc nào cũng phải đứng ở vị trí dẫn đầu. Nó chỉ yêu cầu ta hãy làm hết sức mình để cải thiện những kinh nghiệm ta đang có, dù kinh nghiệm đó đang ở cấp độ nào.

2. Chọn một lĩnh vực cần cải thiện

Có một câu chuyện vui về một người giàu có ở Texas khi mất. Khi luật sư yêu cầu toàn thể gia đình tập trung để nghe di chúc, họ hàng gần xa đã tụ tập đông đủ để xem họ có tên trong di chúc hay không.

Vào ngày mọi người đã tề tựu đông đủ, ông luật sư ủ rũ mở di chúc ra và bắt đầu đọc:

"Gửi Ed em họ tôi, tôi để lại trang trại gia súc của mình."

"Gửi Jim em trai tôi, tôi để lại các tài khoản tiền tệ của mình."

"Gửi Fred, hàng xóm và là bạn tốt của tôi, tôi để lại cổ phần của mình."

"Và cuối cùng, gửi người em họ George của tôi, người lúc nào cũng chỉ ngồi loanh quanh và chẳng bao giờ làm việc gì nhưng lại muốn được nhớ đến trong di chúc của tôi, tôi muốn nói rằng: 'Chào George'. "

Phần lớn chúng ta một là chẳng muốn cải thiện bản thân như trường hợp của George, hoặc lại thiếu kiên nhẫn để có thể trở thành tất cả những điều mình muốn tới nỗi cố gắng cải thiện tất cả mọi thứ vào cùng một lúc. Cả hai cách đều sai lầm. Bạn cần có sự tập trung. Nhà tâm lý học William Jones đã khuyên rằng: "Nếu bạn muốn trở nên giàu có, bạn sẽ giàu có; nếu bạn muốn trở thành người tốt đẹp, bạn sẽ tốt đẹp; nếu bạn muốn trở nên thông thái, bạn sẽ thông

thái. Nhưng hãy chỉ ước lần lượt từng điều thôi, đừng ước hàng trăm thứ bất khả thi cùng một lúc".

PDF Eraser Free

Bạn sẽ có vô khối thời gian để cải thiện những kỹ năng khác trong cuộc đời. Giờ thì hãy tập trung vào một thứ giúp củng cố thế mạnh và gần với mục tiêu của bạn nhất. Ghi nhớ lời khuyên của Earl Nightingale về việc dành một giờ mỗi ngày để cải thiện lĩnh vực bạn mong muốn. Sau đó thực hiện từ từ nhưng phải đều đặn. Chúng ta luôn đánh giá quá cao những thứ ta có thể đạt được trong một ngày hoặc một tuần, nhưng lại đánh giá thấp những thứ ta có thể đạt được trong một năm. Hãy thử tưởng tượng xem bạn sẽ gặt hái được những gì trong vòng năm năm.

3. Tìm ra những cơ hội để cải thiện ngay khi bạn mới thất bại

Cải thiện bản thân một cách tập trung và có chiến lược là điều vô cùng quan trọng để có thể thành công. Việc học hỏi từ những lần thất bại ngay khi chúng mới đến cũng vậy. Tôi sẽ giải thích cặn kẽ hơn về vấn đề này trong các chương tiếp theo về nghịch cảnh, vấn đề và những trải nghiệm xấu. Tuy vậy hãy để tôi được nói điều này, một số bài học trong đời không chờ đợi ai. Bạn phải biết cách tận dụng chúng một cách tốt nhất khi chúng đến. Nếu không xem xét kỹ lưỡng vấn đề từ đâu ra trong khi những thông tin đó vẫn còn "nóng hổi", bạn sẽ lỡ mất khả năng rút ra bài học từ nó. Hơn nữa, nếu bạn bỏ qua việc rút ra bài học ngay khi vấn đề xảy ra, có thể bạn sẽ lại phải trải qua thất bại thêm lần nữa!

Tri thức có thể đến từ việc học trên ghế nhà trường, nhưng sự khôn ngoan lại đến từ việc học hỏi và cải thiện bản thân ngay khi mới mắc sai lầm.

Giáo sư về kinh doanh George Knox đã nói rằng: "Khi bạn ngừng nỗ lực trở thành người tốt hơn là khi bạn ngừng trở thành người tốt. Khi bạn ngừng trưởng thành là khi bạn ngừng trở thành người hữu ích – một cây cỏ dại trong khu vườn thịnh vượng… Chúng ta là người của ngày hôm nay bởi chúng ta đã từng là người của ngày hôm qua. Và những suy nghĩ của ngày hôm nay sẽ quyết định hành động của chúng ta vào ngày mai." Những người biết học hỏi từ thất bại tự cho mình cái quyền đó. Với tư cách là một người bạn, tôi cũng cho bạn quyền đó. Tri thức có thể đến từ việc học trên ghế nhà trường, nhưng sự khôn ngoan lại đến từ việc học hỏi và cải thiện bản thân ngay khi mới mắc sai lầm.

Tôi luôn tâm niệm rằng mình đang trong quá trình học hỏi. Khi duy trì được tư duy đó, tôi nhận ra rằng mình không cần phải trở thành người hoàn hảo. Tôi không cần phải có tất cả mọi thứ cùng một lúc. Tôi không cần phải cố gắng có được mọi câu trả lời. Tôi không cần phải biết hết mọi điều chỉ trong một ngày. Khi tôi mắc sai lầm, không phải bởi tôi là kẻ thất bại hay vô dụng. Chỉ là tôi đã chưa làm đúng việc gì đó vì tôi vẫn chưa cải thiện bản thân đủ ở một số phần

trong quá trình đó mà thôi. Và điều đó thôi thúc tôi liên tục trưởng thành và cải thiện bản thân. Nếu tôi chưa hiểu rõ điều gì thì đó lại là cơ hội cho tôi để cải thiện mình trong lĩnh vực mới đó.

PDF Eraser Free

"Tôi làm việc với cùng nguyên tắc như những người huấn luyện ngựa. Bạn bắt đầu từ những mức rào thấp, những mục tiêu dễ dàng đạt được rồi nâng dần lên."

– Ian MacGregor

Tôi đang đi trên cả một chặng đường dài. Tôi cố gắng làm giống như lời của nhà công nghiệp Ian MacGregor: "Tôi làm việc với cùng nguyên tắc như những người huấn luyện ngựa. Bạn bắt đầu từ những mức rào thấp, những mục tiêu dễ dàng đạt được rồi nâng dần lên." Khi mới bắt đầu, mức rào của tôi thấp tới mức đáng xấu hổ. Nhưng dần dần tôi đã nâng được chúng lên. Đến hôm nay, tôi vẫn nâng mức rào lên từng chút, từng chút một. Đó là cách duy nhất mà tôi biết để có thể liên tục cải thiện bản thân và tôi luôn luôn muốn thực hiện điều đó bởi lẽ cải thiện chính là tâm điểm của việc học hỏi.

PDF Eraser Free

Hy vọng: Động lực của Học hỏi

Cách đây không lâu, tôi có ký tặng sách cho độc giả sau khi thuyết trình trước nhiều người tại trung tâm hội nghị. Cứ mỗi khi thuyết trình, tôi đều cố gắng sắp xếp để có thể ký tặng sách, bắt tay và nói chuyện với mọi người. Ngày hôm đó, rất nhiều độc giả xếp thành một hàng dài, tôi ký nhanh hết sức để có thể ký hết cho mọi người.

Có một phụ nữ bước lên, đưa cho tôi quyển sách để ký và nói rằng: "Tám năm qua tôi đã đọc sách và nghe các bài giảng của ông. Ông đã tặng tôi một món quà vô cùng ý nghĩa và tôi rất biết ơn ông."

Tôi ngừng ký và trong khoảnh khắc tôi tự hỏi đó là món quà gì. Phải chăng đó là sự đơn giản trong bài thuyết trình của tôi ư? Hay là tính thực tiễn? Sự hài hước? Vô cùng tò mò nên tôi đã hỏi: "Tôi đã tặng bà món quà ý nghĩa gì thế?"

"Niềm hy vọng." Cô trả lời. "Cứ mỗi lần đọc sách hay nghe bài giảng của ông, tôi luôn ra về cùng với niềm hy vọng. Cảm ơn ông."

Người phụ nữ đó cầm sách và đi về nhưng những lời nói của cô vẫn luôn còn trong tôi. Tôi rất biết ơn điều đó bởi niềm mong mỏi của tôi là có thể mang lại giá trị cho người khác và nếu cô ấy có thêm hy vọng nghĩa là tôi đã thực sự mang lại giá trị cho cô.

Một trong những niềm đam mê của tôi là nghệ thuật lãnh đạo. Tôi học hỏi kỹ năng đó mỗi ngày và một trong những niềm vui lớn của tôi là truyền đạt lại nó cho người khác. Cựu thành viên nội các John W. Gardner đã nói rằng: "Nhiệm vụ đầu tiên và cuối cùng của một người lãnh đạo là giữ cho niềm hy vọng sáng mãi – niềm hy vọng rằng ta có thể tìm ra con đường đến một thế giới tốt đẹp hơn, dù có chuyện gì xảy ra trong ngày, dù bản thân có trì trệ, nông cạn và lưỡng lự." Vị tướng vĩ đại Napoleon thậm chí còn nói một cách đơn giản hơn: "Lãnh đạo là người bán hy vọng cho người khác".

Những mất mát trong cuộc đời chẳng có gì thú vị cả nhưng có một mất mát mà không ai có thể đủ sức vượt qua, đó là mất đi niềm hy vọng. Những mất mát trong cuộc đời chẳng có gì thú vị cả nhưng có một mất mát mà không ai có thể đủ sức vượt qua, đó là mất đi niềm hy vọng.

Là tác giả và cũng là nhà lãnh đạo, tôi muốn trở thành người đem lại hy vọng cho người khác. Tôi tin rằng nếu người lãnh đạo có thể giúp người khác tin rằng việc bất khả thi lại là việc khả

thi thì rất có thể họ sẽ làm được việc tưởng chừng như bất khả thi đó. Vì vậy khi đọc tới chương này, cho dù bạn đang phải trải qua những mất mát hay khó khăn nào cần vượt qua, hãy cứ ngẩng cao đầu. Những mất mát trong cuộc đời chẳng có gì thú vị cả nhưng có một mất mát mà không ai có thể đủ sức vượt qua, đó là mất đi niềm hy vọng. Nếu bạn không còn hy vọng, mà có thể đó sẽ là sự mất mát cuối cùng của bạn, bởi khi hy vọng mất đi thì nghĩa là động lực cũng như khả năng học hỏi của bạn cũng ra đi theo.

PDF Eraser Free

Hy vọng là thứ gì đó thật đẹp

Năm 1979 tôi viết cuốn sách đầu tiên của mình mang tên *Nghĩ thử xem* (Think on These Things). Nó thành công vượt quá mong đợi của tôi trong việc giúp người khác suy nghĩ về những điều mang lại lợi ích cho cuộc sống của họ. Có một chương viết về niềm hy vọng. Trong đó, tôi đã viết những câu như thế này:

Hy vọng mang lại gì cho con người?

- Hy vọng tỏa sáng rực rỡ vào thời khắc đen tối nhất.
- Hy vọng cất lên lời ca khi mọi giai điệu tan biến hết.
- Hy vọng đem lại niềm tin khi bằng chứng chỉ có giới hạn.
- Hy vọng lắng nghe câu trả lời khi không ai nói gì.
- Hy vọng vượt qua mọi rào cản khi không ai giúp đỡ.
- Hy vọng chịu đựng khó khăn khi không ai quan tâm.
- Hy vọng mỉm cười tự tin khi không ai cười vang.
- Hy vọng tìm kiếm câu trả lời khi không ai cất tiếng hỏi.
- Hy vọng thúc giục ta đến vinh quang khi không ai khích lệ.
- Hy vọng dám cho đi khi không ai chia sẻ.
- Hy vọng mang lại thắng lợi khi không ai là kẻ chiến thắng.

Nói tóm lại, hy vọng luôn cho đi. Nó cho ta ngay cả khi ta chẳng còn gì hoặc còn lại rất ít. Nó là một trong những tài sản quý giá nhất ta có trong đời.

Hy vọng mang lại cho ta cảm hứng. Nó cho ta động lực sống và học tập. Dưới đây là một số lý do:

1. Hy vọng luôn nói Có với cuộc đời

Tác giả và là nhà thần học Paul Tillich khi được hỏi về chủ đề xuyên suốt trong cuốn sách của

ông mang tên *Dũng cảm để trở thành* (The Courage to Be) trước khi mất đã nói rằng cuốn sách viết về lòng dũng cảm thực thụ: dám nói có với cuộc đời bất chấp mọi khó khăn và nỗi đau như một phần trong sự tồn tại của loài người. Ta phải dũng cảm tìm ra thứ gì đó tích cực và ý nghĩa về bản thân và cuộc đời mỗi ngày. Ông nói đó chính là chìa khóa để có một cuộc sống đủ đầy. "Cuộc sống đầy yêu thương có thể chính là hình thái cao nhất của lòng dũng cảm."

PDF Eraser Free

Vậy con người tìm thấy lòng dũng cảm ở đâu để có thể nói Có với cuộc đời? Tôi tin rằng nó đến từ niềm hy vọng. Trong cuộc sống, bạn cần phòng trước những rắc rối. Bạn phải phòng trước nghịch cảnh. Bạn phải phòng trước mâu thuẫn. Nhưng những điều đó không có nghĩa rằng bạn phải mất hy vọng. Bạn có thể làm theo lời khuyên của Ann Landers[(1)]: "Phòng trước rắc rối, coi nó là một phần không thể thiếu trong cuộc đời và khi rắc rối đến, hãy ngẩng cao đầu, nhìn thẳng vào nó và nói: 'Tao to lớn hơn mày. Mày không thể đánh gục được tao'."

Tôi tin đó chính là những gì mà Tổng thống Barack Obama đã làm trong chiến dịch tranh cử vào Nhà Trắng năm 2008. Đó là một ngày quan trọng trong lịch sử nước Mỹ, ngày 20 tháng 1 năm 2009, khi một vị Tổng thống gốc Phi lần đầu tiên đắc cử. Dù bạn theo đảng phái chính trị nào thì kết quả bầu cử đó cũng đã trả lời cho rất nhiều câu hỏi về màu da và tiềm năng của con người. Ngày hôm đó tôi cầm trên tay một tờ báo và đọc được một đoạn quảng cáo dài nguyên trang như sau:

~~Bạn không thể xóa bỏ chế độ nô lệ.~~

~~Bạn không thể xây đường ray xe lửa từ Ấn Độ Dương tới Thái Bình Dương.~~

~~Bạn không thể cho phụ nữ quyền bầu cử.~~

~~Bạn không thể ngồi trên một chiếc máy bay mà bay từ New York tới Paris.~~

~~Bạn không thể đánh bại quân phát xít Đức.~~

~~Bạn không thể lập kế hoạch xây dựng lại Châu Âu sau khi bị chiến tranh tàn phá.~~

~~Bạn không thể chữa bệnh bại liệt.~~

~~Bạn không thể cho phép trẻ em da trắng và trẻ em da màu học cùng trường.~~

~~Bạn không thể đưa người lên Mặt Trăng.~~

~~Bạn không thể thông qua Đạo luật dân quyền.~~

~~Bạn không thể đánh bại người Nga trong môn khúc côn cầu.~~

~~Bạn không thể dỡ bỏ Bức tường Berlin.~~

~~Bạn không thể vẽ bản đồ gien người.~~

~~Bạn không thể bầu cho một người da màu làm Tổng thống của Hợp chủng quốc Hoa Kỳ.~~

PDF Eraser Free

~~Còn gì nữa không, hỡi nước Mỹ? Bởi cho dù có là gì thì câu trả lời vẫn cứ là Có, chúng tôi có thể.~~

Ngày hôm đó ở Mỹ, niềm hy vọng là một điều thật đẹp đẽ. Từ Có được nói trên môi mỗi người dân. Đó chính là điều hy vọng làm được. Hãy chấp nhận nó và nó sẽ trao quyền cho bạn.

2. Hy vọng giúp ta tràn đầy năng lượng

Người ta nói rằng một người có thể sống đến 40 ngày mà không cần thức ăn, bốn ngày không có nước, bốn phút không có không khí nhưng chỉ có bốn giây nếu không có hy vọng? Vì sao? Hy vọng mang lại sức mạnh, nguồn năng lượng cho cuộc sống của ta. Hy vọng là thứ gì đó đầy quyền lực. Nó giúp ta tiếp bước vào những thời điểm khó khăn. Nó cho ta niềm phấn khích đi đến tương lai. Nó cho ta lí do để sống. Nó cho ta sức mạnh và lòng dũng cảm.

Tôi nghĩ rằng chẳng phải ngẫu nhiên mà những người đang bị trầm cảm lại hay thiếu năng lượng. Thiếu hy vọng và thiếu năng lượng luôn song hành với nhau. Những người đang khốn đốn tìm niềm tin vào bản thân sẽ phải rất khó khăn để tìm ra nguồn năng lượng giúp xử lý những thách thức trong cuộc đời. Ngược lại, những người tràn đầy hy vọng là những người tràn đầy năng lượng. Họ chào đón cuộc đời và tất cả những gì cuộc đời mang lại, kể cả những thách thức.

3. Hy vọng tập trung hướng lên phía trước

Cha tôi rất thích kể chuyện, đặc biệt là truyện cười. Dưới đây là một trong những câu chuyện yêu thích của ông:

"Nhìn ông buồn quá, ông bạn già. Ông đang lo lắng chuyện gì thế?", Joe hỏi.

Bill trả lời: "Tương lai của tôi".

Câu hỏi là: "Thế cái gì khiến tương lai của ông vô vọng vậy?"

Câu trả lời là: "Quá khứ của tôi".

Giờ thì bạn đã biết vì sao tôi thích kiểu hài hước này rồi!

Tôi có thể đồng cảm với Bill, và bạn cũng vậy. Quá khứ có xu hướng xâm chiếm thực tại của chúng ta bằng sự tiêu cực, đánh cắp niềm vui và hy vọng của ta. Nếu ta chỉ chăm chăm vào quá khứ, nó sẽ có nguy cơ đánh cắp luôn cả tương lai của ta. Đó là lí do vì sao mà tôi lại thích câu

nói của Ralph Waldo Emerson: “Khi mỗi ngày kết thúc thì hãy để nó kết thúc thật sự… Bạn đã làm những gì bạn có thể; chắc chắn sẽ có một số sai lầm ngớ ngẩn và vô lý xảy ra; hãy quên chúng đi càng sớm càng tốt. Ngày mai là một ngày mới, bạn hãy bắt đầu một ngày mới thật tốt và thanh thản.”

PDF Eraser Free

Niềm hy vọng luôn có tương lai. Nó hướng về phía trước với sự kỳ vọng. Nó mong mỏi được lên kế hoạch cho ngày mai. Và nó mở ra cho chúng ta biết bao cơ hội lớn hơn. Có câu chuyện về một nhân viên bán hàng đến từ miền Đông nước Mỹ, đến làm việc tại một thị trấn sát biên giới miền Tây. Khi nhân viên bán hàng đang nói chuyện với người chủ cửa hàng tạp hóa thì ông chủ trại gia súc bước vào. Người chủ đi ra hỏi chuyện khách hàng.

Ông chủ trại đưa cho người bán hàng một danh sách những thứ ông cần nhưng lại nói rằng mình muốn mua chịu.

Người chủ cửa hàng hỏi: “Mùa xuân này ông có dựng hàng rào không?”

Ông chủ trại trả lời: “Có chứ, Will.”

“Thế ông dựng hàng rào để quây gia súc của ông hay để ngăn không cho gia súc nhà khác vào đất nhà mình?”

“Để quây gia súc của tôi. Tôi đang làm thêm hơn 145 hecta nữa sang bên kia sông.”

“Nghe vậy tôi rất mừng Josh ạ. Ông sẽ được mua chịu. Cứ nói với Harry những gì ông cần mua.”

Nhân viên bán hàng rất bối rối. Anh ta nói: “Tôi đã biết đủ hình thức mua chịu rồi, nhưng chưa thấy kiểu nào như kiểu này. Như vậy là sao?”

Người chủ cửa hàng trả lời: “Nếu một người quây rào để ngăn không cho gia súc nhà khác vào đất nhà mình, có nghĩa là anh ta đang ở thế phòng ngự, chỉ chăm chăm giữ những gì mình có. Còn nếu anh ta quây rào để giữ gia súc của mình bên trong thì có nghĩa là anh ta đang làm ăn phát triển và ngày càng lớn mạnh. Tôi lúc nào cũng cho những người như vậy mua chịu, bởi nó có nghĩa là anh ta có hy vọng.”

Bạn có hướng đến phía trước không? Bạn có hy vọng cho tương lai không? Nếu bạn đặt kỳ vọng cao cho ngày mai thì có thể bạn sẽ khát khao đạt được nó. Bạn làm vậy bằng cách nào? Bằng việc phát triển, học hỏi và cải thiện. Thiếu hy vọng dẫn đến sự thờ ơ cho tương lai. Hy vọng mang lại cho ta động lực.

4. Hy vọng là thứ đem lại sự khác biệt

Tôi vừa đọc xong cuốn tự truyện của Franklin và Eleanor Roosevelt trong thời kỳ Thế chiến thứ hai, được viết bởi Doris Keanrns Goodwin – cuốn *Không phải thời điểm bình thường* (No Ordinary Times). Cuốn sách dành rất nhiều trang để viết về nước Anh và sự lãnh đạo của Thủ tướng Anh Winston Churchill trong suốt những ngày đen tối chiến đấu với Đức quốc xã.

PDF Eraser Free

Churchill là vị lãnh tụ của niềm hy vọng đối với người dân nước ông. Khi quân Đức quốc xã quét qua Châu Âu và ném bom không thương tiếc nước Anh trong cuộc oanh kích Blitz, mục tiêu đánh bại Hitler và quân Đức quốc xã trở nên bất khả thi. Nhưng cho dù chiếm ưu thế thì quân đội Anh vẫn cứ vượt trội.

Vậy làm thế nào mà một quốc gia nhỏ bé, đứng đơn độc trong một thời gian dài có thể chống chọi lại sự tấn công dữ dội của Đức quốc xã? Khi Winston Churchill được hỏi về vũ khí tốt nhất mà người Anh dùng để đấu lại với quân Đức quốc xã, ông trả lời ngắn gọn: *hy vọng*.

Hy vọng là tài sản quý giá nhất và là vũ khí mạnh nhất mà ta có thể sử dụng trong cuộc chiến với những mất mát khi chúng đang có dấu hiệu leo thang. Nó đầy quyền lực và đó là lí do vì sao tôi lại gọi nó là thứ đem lại sự khác biệt. Vậy hy vọng mang lại cho chúng ta những gì?

- Hy vọng tìm kiếm bài học khi thất bại thay vì bỏ rơi ta chìm trong cảm giác thất bại.
- Hy vọng khám phá ra cái *có thể* làm thay vì cái *không thể* làm.
- Hy vọng xem các vấn đề, dù lớn hay nhỏ, là những cơ hội.
- Hy vọng thắp lên ngọn nến thay vì nguyền rủa bóng đêm.
- Hy vọng mở ra cánh cửa khi mà nỗi thất vọng đã đóng chúng lại.
- Hy vọng có được sức mạnh từ *điều có thể làm* thay vì *điều đã làm*.
- Hy vọng không nuôi ảo tưởng cũng như không đem lại hoài nghi.
- Với hy vọng, thất bại chỉ là một hòn đá được ném thia lia trên mặt nước. Khi không còn hy vọng, thất bại sẽ là tấm bia đá.

Nếu bạn muốn tìm ra động lực để học hỏi từ sự mất mát, để tiếp tục làm việc vì một ngày mai tươi sáng hơn, để với tới được những tiềm năng trong mình và hoàn thành tốt nhất mục tiêu, hãy biết sử dụng thứ tạo ra sự khác biệt đó, hãy nắm chặt lấy hy vọng.

Làm thế nào để nuôi dưỡng niềm hy vọng?

Bởi hy vọng là thứ đẹp đẽ đến vậy nên cần đặt ra câu hỏi là: “Ai cũng có thể có nó được không?”. Câu trả lời là có! Cho dù hoàn cảnh hiện tại, gia cảnh, tính cách, thời thơ ấu của bạn

thế nào thì bạn cũng vẫn có thể là một người tràn đầy hy vọng. Hãy thực hiện ba bước dưới đây để có thêm hy vọng:

PDF Eraser Free

1. Nhận thức được rằng Hy vọng là một lựa chọn

Nhà truyền giáo người Anh G. Campbell Morgan đã từng kể câu chuyện về một người đàn ông bị cháy trụi cửa hàng trong trận hỏa hoạn khủng khiếp ở Chicago năm 1871. Ngày hôm sau ông đi đến đống đổ nát đó, mang theo một chiếc bàn. Ông đặt chiếc bàn ngay giữa đống gạch vụn, phía trên bàn đặt một tấm biển viết dòng chữ: "Mất tất cả trừ vợ, con và niềm hy vọng. Sáng mai cửa hàng vẫn làm việc như bình thường."

Phản ứng của người đàn ông đó khiến tôi vô cùng ngưỡng mộ. Với mất mát lớn lao như vậy, ông đã lấy hy vọng từ đâu? Từ hoàn cảnh của ông lúc đó? Chắc chắn là không. Từ việc chọn thời điểm đúng lúc? Không. Từ những nạn nhân khác của đám cháy? Không có bằng chứng nào thể hiện điều đó. Có bao nhiêu người dám đối mặt với tương lai mà lại có được thái độ cương quyết tích cực như vậy? Nếu người đàn ông đó nhìn thấy tương lai rạng ngời cho mình và gia đình, đó là bởi ông đã đưa ra lựa chọn là phải hy vọng.

Hy vọng nằm trong ADN của tất cả mọi người, đàn ông lẫn đàn bà – những người biết học hỏi từ mất mát của mình. Khi rơi vào hoàn cảnh khó khăn, họ lựa chọn hy vọng, hiểu rằng hy vọng sẽ thúc đẩy họ học hỏi và biến họ từ nạn nhân trở thành người chiến thắng.

Một vài người nói rằng trong cuộc sống, lựa chọn hy vọng khó như hái sao trên trời. Họ khẳng định rằng đó là điều phi thực tế. Tôi không đồng ý. Trong cuốn *Chân giá trị của Sự khác biệt* (The Dignity of Difference), Jonathan Sacks đã viết rằng: "Một trong những điểm khác biệt quan trọng nhất mà tôi học được từ khóa nghiên cứu về lịch sử Do Thái đó là sự khác biệt giữa lạc quan và *hy vọng*. Lạc quan là niềm tin cho rằng tự mọi việc rồi sẽ tốt đẹp lên. Hy vọng là sự tin tưởng rằng cùng nhau ta có thể khiến mọi việc tốt đẹp lên. Lạc quan là đức tính mang tính thụ động, còn hy vọng lại mang tính chủ động. Có thể không cần tới lòng dũng cảm mà vẫn lạc quan được, nhưng để có hy vọng thì cần phải rất dũng cảm."

Tôi tin rằng ai cũng có thể lựa chọn hy vọng. Có cần lòng dũng cảm không? Có. Bởi hy vọng có thể khiến ta thất vọng. Nhưng tôi luôn tin rằng lòng dũng cảm lựa chọn hy vọng sẽ luôn được tưởng thưởng xứng đáng.

2. Thay đổi tư duy của bạn

"Rắc rối chính của sự tuyệt vọng là nó có khả năng trở thành hiện thực nếu ta cứ nghĩ đến nó."

– Norman Cousins

Thông thường ta sẽ có những gì ta mong đợi trong cuộc sống. Tôi không biết lý do vì sao nhưng sự thực là thế. Norman Cousins[(2)] đã nói rằng: "Rắc rối chính của sự tuyệt vọng là nó có khả năng trở thành hiện thực nếu ta cứ nghĩ đến nó. Những người hay sợ hãi nhất lại thường có xu hướng dễ bị thất vọng. Những người bước đi không dám ngẩng đầu lên sẽ chẳng thể nào nhìn được những điều mới lạ phía chân trời. Những người cạn kiệt năng lượng sẽ chẳng thể nào đứng dậy khi bị thất bại. Và cuối cùng, tình trạng dựa dẫm sẽ dẫn đến sự tuyệt vọng." Nếu những kỳ vọng vào cuộc đời của bạn mang tính tiêu cực, rồi bạn sẽ phải trải nghiệm rất nhiều chuyện tiêu cực. Và những tình huống tiêu cực đó sẽ kết hợp lại với nhau và trở nên vô cùng đau đớn, bởi những kỳ vọng tiêu cực sẽ khiến người đó không thể học hỏi từ mất mát của mình. Chúng ta sẽ trở thành người tiêu cực như thế này: "Nếu tôi có thể chết đi được thì tôi sẽ là kẻ hạnh phúc nhất trên cõi đời này!"

Ta đã hiểu thêm được chút ít nhưng tư duy tiêu cực thực sự không phải là vấn đề vui vẻ gì. Tin tốt đó là bạn không phải sống chung với nó. Bạn có thể thay đổi tư duy tiêu cực – cảm giác tuyệt vọng, không học hỏi từ những mất mát, dễ bỏ cuộc, sang tư duy tích cực – tin tưởng rằng mọi việc sẽ tốt đẹp lên, bạn học hỏi từ những sai lầm của mình và không bao giờ từ bỏ.

Tôi vừa gặp tác giả Bob Wosczyk vào lúc nghỉ giữa giờ của một trong những buổi hội thảo của tôi. Ông ấy đưa cho tôi cuốn sách do ông viết có tên *Ai nói bà béo sẽ phải hát?*(Who Says the Fat Lady Has to Sing). Hình ảnh này muốn nói tới người phụ nữ mập mạp trong buổi trình diễn opera, màn kết thúc của buổi opera thông thường sẽ do một giọng soprano thể hiện và người này thường có thân hình mập mạp. Khi cô ấy hát đoạn solo cuối đầy quyến rũ thì bạn biết rằng buổi opera đã kết thúc. Nhưng ngày nay hình ảnh đó lại được liên hệ trong mọi tình huống. Người ta nói "Chuyện còn chưa đi đến hồi kết đâu chừng nào bà béo còn chưa hát" để nói rằng vẫn còn thời gian để thay đổi kết quả. Bob phản đối việc chúng ta từ bỏ, nhất là từ bỏ giấc mơ của mình. Ông viết:

> Chúng ta có lẽ đã nghe đến câu nói: "Chuyện còn chưa đi đến hồi kết đâu chừng nào bà béo còn chưa hát". Nó hàm ý rằng khi bà béo hát thì cuộc chơi kết thúc và ý chí chiến đấu bị mất đi. Chúng ta chọn cách ngồi đó nhìn bức tranh cuộc đời, sợ hãi không dám đứng dậy và chơi thêm hiệp nữa bởi ta đã quá mỏi mệt, bị đánh gục đến nỗi không thể tiếp nhận một cú đánh nào nữa. Ta thà từ bỏ giấc mơ chứ không chịu đấu tranh trong sự đau đớn, không bao giờ biết điều gì đáng lẽ đã xảy ra.

"Ai đã lựa chọn việc từ bỏ?"

– Bob Wosczyk

> Nếu cuối cùng ta để cho "bà béo hát", ta sẽ mãi bị ám ảnh bởi bóng ma "Chuyện gì sẽ xảy ra

nếu…?" – "Chuyện gì sẽ xảy ra nếu tôi bỏ cuộc quá sớm?", "Chuyện gì sẽ xảy ra nếu tôi đang đi đúng hướng nhưng rồi lại từ bỏ quá sớm?", "Chuyện gì sẽ xảy ra nếu hành động tiếp theo đây của tôi thôi đáng lẽ đã là hành động bước ngoặt xoay chuyển tình thế rồi?", "Chuyện gì sẽ xảy ra nếu tôi sống cuộc sống mình hằng mong muốn chứ không phải cuộc sống mình tạm chấp thuận?"

PDF Eraser Free

Câu hỏi mà tôi đặt ra trong cuốn sách này đó là: Sao chuyện đó lại phải kết thúc…? Chuyện ta chấp nhận bỏ cuộc, nằm xuống, lăn lộn rồi cố ngủ để quên đi những vấn đề đang có, mất đi năng lượng và lòng nhiệt tình với cuộc đời là từ khi nào? Ai đã lựa chọn việc từ bỏ? Ai nói bà béo phải hát?

Cái ta không hiểu đó là hầu hết mọi người bỏ cuộc khi họ chỉ còn cách đích trong gang tấc. Họ không bao giờ nhận ra rằng thực sự mình đã gần đạt được giấc mơ như thế nào.

Vì sao mọi người lại bỏ cuộc như những gì Bob mô tả? Bởi họ mất hy vọng. Họ tư duy tiêu cực, đặt kỳ vọng ở mức thấp và không biết phải thoát ra khỏi những vấn đề đó như thế nào. Câu trả lời có thể không dễ dàng nhưng lại đơn giản. Họ phải thay đổi cách họ nghĩ về mình và những mất mát họ trải qua. Trong cuộc sống, ta sẽ gặp những điều mà ta chuẩn bị tâm lý sẵn. Đó là kết quả của cách ta tư duy. Cái ta thấy là cái ta có. Và nó quyết định kết quả trong rất nhiều việc ta làm.

Cầu thủ đánh bóng chày yêu thích của tôi là Tony Gwynn, chơi cho đội Padres khi tôi vẫn còn sống ở San Diego. Trong nhiều năm liền anh luôn là cầu thủ đánh bóng tốt nhất. Trong một lần tôi đến xem trận đấu với một người bạn của Tony, khi chúng tôi ngồi xem, đến lượt Tony đánh bóng, tôi đã nói với bạn của anh: "Tôi rất thích xem anh ấy đánh bóng. Anh nghĩ vì sao anh ấy thành công như vậy?"

Người bạn trả lời: "Cậu ấy nghĩ rằng mình sẽ đánh trúng bóng mỗi lần đánh."

Vậy có phải Tony *lúc nào* cũng đánh trúng không? Dĩ nhiên là không. Đó là điều không thể. Những cầu thủ đánh bóng xuất sắc nhất mọi thời đại cũng đánh hỏng sáu trên mười lượt đánh. Nhưng những cú đánh bóng hỏng đó không ảnh hưởng tới kỳ vọng của anh ấy. Anh ấy luôn tin tưởng vào bản thân và khả năng đánh trúng bóng của mình. Chúng ta nên học tập anh, bởi những giới hạn của ta lại thường xuất phát từ chính những kỳ vọng của ta.

Trong cuốn sách *Nhân tố tạo nên thành công* (The Making of Achiever), Allan Cox đã viết:

Người thành công sẽ nhìn xung quanh dự đoán xem có thêm những điều tốt đẹp nào đang chờ đợi anh ta không. Anh ta tin rằng tất cả những việc mình cần làm là thể hiện chút quyết tâm phải đến được đó. Anh ta bác bỏ ý niệm về sự "không thể". Và kết quả là anh ta có thể

mở ra nhiều cánh cửa hơn những người khác, xử lý tình huống tốt hơn, thu hút nhiều người làm việc cùng với anh ta hơn – những người tràn đầy năng lượng và tháo vát. Anh ta đặt ra tiêu chuẩn cao hơn và yêu cầu người khác giúp mình đạt được những tiêu chuẩn đó. Anh ta có được sự tự tin và khiến người khác cũng tràn đầy sức sống. Anh ta kỳ vọng sẽ thành công. Khi được kết hợp với niềm mong mỏi thì kỳ vọng sẽ tạo ra hy vọng. Và hy vọng sẽ khiến mọi chuyện trở nên khả thi. Sống và có kỳ vọng là một hành động khôn ngoan.

PDF Eraser Free

Như tôi đã nói, điều đó đơn giản nhưng không dễ dàng. Nếu bạn từng là một người hay suy nghĩ tiêu cực, trong động lực của bạn hiếm khi có bóng dáng của niềm hy vọng thì bạn cần phải đưa ra quyết định mỗi ngày – đó là cố gắng tái sinh niềm hy vọng, thay đổi lối tư duy cho phù hợp hơn và tin tưởng rằng những điều tốt lành có thể và sẽ đến với bạn. Thực hiện được những điều đó sẽ đem lại sự thay đổi cho cuộc đời bạn.

3. Giành các thắng lợi nhỏ

Nếu bạn có thể chạm tới niềm hy vọng của mình và suy nghĩ tích cực hơn, đó sẽ là một khởi đầu tuyệt vời. Nhưng thế thôi chưa đủ. Tư duy tích cực cần được tiếp bước bởi hành động tích cực. Nếu bạn muốn thành công lớn thì hãy bắt đầu thử với một thắng lợi nhỏ. Không gì có thể khuyến khích niềm hy vọng bằng thành công.

Nếu bạn giành được những thắng lợi nhỏ, nó sẽ khích lệ bạn. Nó giúp bạn tăng nhuệ khí. Khi đã trải qua cảm giác chiến thắng một lần, bạn sẽ bắt đầu hiểu được nó có tác dụng thế nào. Bạn thành thạo hơn trong việc thành công và sau khi giành được một số thắng lợi, bạn sẽ cảm nhận được rằng những thắng lợi lớn hơn đang nằm gần đây thôi, trong tầm với của bạn.

Tư duy tích cực cần được tiếp bước bởi hành động tích cực.

Tạo ra một môi trường tích cực với những trải nghiệm tích cực sẽ có tác dụng rất lớn trong việc khuyến khích bạn luôn hy vọng, cố gắng và học hỏi. Hãy cùng theo dõi sự khác biệt về những điều sẽ xảy ra khi một người cảm nhận được chiến thắng và một người cảm nhận được sự thất bại:

NGƯỜI CẢM NHẬN CHIẾN THẮNG

Họ hy sinh để thành công.

Họ tìm kiếm cách thức để thành công.

Họ trở nên tràn đầy năng lượng.

Họ làm theo kế hoạch của cuộc chơi.

Họ giúp đỡ các thành viên khác trong nhóm.

NGƯỜI CẢM NHẬN THẤT BẠI

PDF Eraser Free

Họ cho đi ít nhất có thể.

Họ tìm kiếm lời bào chữa.

Họ trở nên mệt mỏi.

Họ bỏ kế hoạch của cuộc chơi.

Họ làm tổn thương người khác.

Giành được những thắng lợi nhỏ có thể thay đổi toàn bộ nhân sinh quan của bạn. Neil Clark Warren – người sáng lập ra trang web hẹn hò trực tuyến eHarmony – khi mới lập nghiệp là người chuyên tư vấn cho các cặp đã kết hôn. Trong suốt thời gian đó, ông nhận ra rằng mục tiêu lớn nhất trong sự nghiệp tư vấn của ông là giúp các cặp vợ chồng cải thiện tình hình lên từng nấc nhỏ một, ngay cả với những cặp đang trải qua những rắc rối lớn nhất. Khi các đôi nhận thấy sự cải thiện dù nhỏ bé, có khi chỉ được 10 phần trăm, họ vẫn có thêm hy vọng. Và hy vọng là thứ vũ khí quyền lực có thể thúc đẩy sự thay đổi và tinh thần học hỏi.

Sức mạnh của Hy vọng

Một trong những thời khắc tràn đầy hy vọng nhất trong đời người là khi người ta chờ đón sự ra đời của một đứa trẻ. Thế giới của biết bao khả năng có thể xảy ra với đứa trẻ đó dường như vô tận, nhất là khi đứa trẻ được sinh ra ở một quốc gia tự do, như nước Mỹ, nơi đem lại cho chúng bao cơ hội. Cha mẹ của Jim Abbott tràn đầy niềm hy vọng, thậm chí họ còn lóng ngóng ngượng nghịu khi cậu bé Jim chào đời. Nhưng sự lạc quan của họ về Jim bị kích động mạnh khi họ phát hiện rằng đứa bé bẩm sinh bị thiếu mất bàn tay phải.

Cha mẹ của Jim – Mike và Kathy – luôn tìm kiếm câu trả lời về tình trạng khuyết tật bẩm sinh đó. Các bác sĩ cũng nỗ lực tìm kiếm. Nhưng họ chưa bao giờ tìm ra một câu trả lời cụ thể nào. Đó là một trong những trường hợp rất hiếm gặp và cặp cha mẹ trẻ tuổi đó phải tìm cách đối mặt.

Jim vẫn chơi đùa như một đứa trẻ bình thường và không hề có vẻ gì cảm thấy buồn phiền do thiếu một bàn tay. Nhưng khi lên năm, các chuyên gia đã khuyên Mike và Kathy đưa con trai tới bệnh viện hồi phục chức năng có tên Mary Free Bed Rehabilitation ở thành phố Grand Rapids, cách nhà họ tại thành phố Flint, Michigan hơn 150km, để tại đó họ có thể lắp cho cậu

bé chiếc tay giả và dạy cậu cách sử dụng nó. Vào thời điểm đó thì bàn tay giả có nghĩa là một cái móc.

PDF Eraser Free

Cha mẹ của Jim đã làm theo lời khuyên và người ta đưa cho Jim chiếc móc để cậu học cách sử dụng nó. Cậu bé cùng học với những đứa trẻ bị khuyết tật nặng khác, như một bé gái đang học cách dùng chân để đánh răng bởi cô bé không có tay. Nhưng vào một khoảnh khắc ở trong bệnh viện, họ đã nhận ra rằng thực sự Jim không thuộc về nơi này. Niềm hy vọng lớn nhất của họ đó là đối xử với cậu bé như một đứa trẻ bình thường. Họ quyết định đưa cậu ra khỏi bệnh viện và trở về nhà.

Trên quãng đường về nhà, Mike nói với Kathy: “Chúng ta không có vấn đề gì cả. Chỉ là một vạch nhiễu trên màn hình thôi. Ta có thể xử lý được. Ta có thể biến nó thành vấn đề nếu ta muốn nó trở thành vấn đề. Nhưng, giờ thì nó không còn là vấn đề nữa.” Sau này Jim đã viết lại rằng: “Trên quãng đường dài hai tiếng về Flint [từ bệnh viện trở về nhà], chúng tôi đã lấy lại được sức mạnh. Cha mẹ tôi lần đầu tiên cảm nhận được niềm hy vọng, thậm chí là sự lạc quan, họ bắt đầu tập trung vào những thứ tôi có chứ không phải thứ tôi thiếu.”

Hai trong số những điều mà Jim có đó chính là tình yêu dành cho thể thao và khả năng là một vận động viên giỏi. Khi Jim sáu tuổi, cha đã mua cho Jim một chiếc găng tay bóng chày. Cậu bé rất thích nó. Cậu dành hàng giờ ném quả bóng cao su nảy vào bức tường gạch, cố gắng cải thiện mục tiêu và sức mạnh của cánh tay, tìm cách đưa chiếc găng từ tay phải sang tay trái để có thể ném trả lại bóng vào sân khi nó nảy ngược trở lại. Khi đã tìm ra được cách, cậu bé liên tục cải thiện tốc độ và khả năng di chuyển của mình. Khi đã chơi giỏi hơn, cậu đứng gần bức tường hơn với mục đích phải di chuyển nhanh hơn để có thể bắt bóng.

Bóng chày không phải tình yêu duy nhất của Jim. Cậu chơi tất cả các môn thể thao. Cậu đi chơi với các cậu bé hàng xóm khác và là một phần của mọi trò chơi chọn thành viên nhóm. Ban đầu không ai chọn cậu. Có nhiều khi cậu bé trở về nhà đầy thất vọng và muốn bỏ cuộc. Nhưng cha cậu không cho phép làm vậy. Mike thường đưa cậu bé trở lại sân chơi để cậu tiếp tục cố gắng. Ông hy vọng vào Jim và muốn cậu bé học cách bền chí và vượt qua được những trắc trở. Ông đang giúp Jim chuẩn bị cho chặng đường dài phía trước.

Jim nói rằng: “Có một điều để nói về khuyết tật đó là nó không bao giờ kết thúc”. Nó không bỏ đi, vì vậy bạn phải học cách xử lý nó. Jim đã làm cách nào? Cậu bé chơi mọi môn thể thao và làm mọi thứ có thể để cải thiện chính bản thân mình. Và cậu bắt đầu được ghi nhận dần bởi cậu đã chơi tốt, thực tế thì chơi tốt đến nỗi cậu mơ một ngày nào đó mình chơi được bóng chày ở đẳng cấp cao nhất. Đó là nguyện vọng của Jim khi 12 tuổi, anh chia sẻ vào lần đầu tiên ra mắt công chúng. Jim giải thích: “Có vẻ có rất nhiều điều để hy vọng, nhưng tôi hy vọng rất

nhiều điều và nhận được rất nhiều sự trợ giúp.”

PDF Eraser Free

Hy vọng mang lại thành công

Jim nói rằng: “Tôi không phải người phi thường. Tôi bị loại khỏi đội bóng chày cho sinh viên năm nhất của trường trung học Trung tâm Flint. Tôi lập ra đội bóng nhưng lại không ghi được điểm nào trong cả mùa giải. Đó là cả một thời gian dài trước khi tôi tự tách mình khỏi những cậu bạn cùng tuổi trên sân bóng.” Nhưng anh đã thực sự tách biệt bản thân. Ở năm thứ hai đại học, anh chơi bóng chày cho đội đại diện trường đi thi đấu. Năm thứ ba đại học, huấn luyện viên nói rằng anh là cầu thủ xuất sắc nhất. Số điểm đập bóng trong năm đó của Jim là 367 và anh đã giúp đội mình giành nhiều chức vô địch của thành phố.

Năm đó huấn luyện viên cũng đã gọi anh vào đội tuyển bóng bầu dục cho vị trí tiền vệ dự bị. Lúc đó anh còn lần lữa nhưng vị huấn luyện viên vẫn kiên trì gọi. Cuối cùng Jim cũng đã chơi trong trận play-off quyết định và gần như đưa cả đội tới chiếc cúp của bang.

Năm cuối cấp đại học, Jim chơi trận đầu tiên, ném bóng (thắng 10 trận với số điểm ERA là 0.76) và đập bóng thành công (điểm trung bình 427 điểm). Đội của anh đã giành giải nhất của giải hiệp hội và đội Toronto Blue Jays của Canada đã gọi anh vào đội. Nhưng Jim chỉ muốn được chơi cho đội của Trường đại học Michigan, nơi anh đã chơi trong ba năm. Anh được chọn là thành viên của đội All-American[(3)], giành hai giải vô địch Big Ten. Và anh cũng chơi cho đội bóng chày dự thi Olympics. Vào kỳ Olympics Mùa hè 1988 ở Seoul, Hàn Quốc, anh chơi ở vị trí ném bóng và đội của anh đã giành được huy chương vàng.

Giấc mơ của Jim đã thành hiện thực khi một lần nữa anh lại được chọn vào đội tuyển, và lần này là đội California Angels. Anh là người thứ tám được chọn cho đợt tuyển chọn năm 1988. Anh dự định sẽ chơi lâu dài trong giải nhà nghề Minor League Baseball, rồi tiến bộ dần lên. Nhưng anh đã vô cùng kinh ngạc khi trong bảng phân công vị trí, anh đã được chơi trong giải Major League Baseball vào ngày đầu tiên của mùa giải trong năm đầu tiên anh chơi ở vị trí cầu thủ ném bóng đầu tiên.

Hy vọng tưởng thưởng xứng đáng

Jim chơi cho giải Major League Baseball trong 10 năm. Trong đó có vài mùa giải anh chơi đặc biệt xuất sắc, một vài mùa giải khác thì phải vật lộn với nó. Điểm ấn tượng nhất trong sự nghiệp chơi bóng chuyên nghiệp của anh đó là kỷ lục ném bóng mà đội bạn không đỡ được quả

nào tại Sân vận động Yankee năm 1993. Cũng có rất nhiều điều khi chơi cho giải Major League Baseball mà anh đã đánh giá lầm hoặc không lường trước được. Nhưng có một điều khiến anh ngạc nhiên nhất đó chính là anh được lũ trẻ chú ý – những đứa trẻ bị khuyết tật cũng giống như anh.

PDF Eraser Free

Jim nhớ lại niềm vui sướng tột độ của mình trước kia khi được gặp một cầu thủ chuyên nghiệp chơi cho giải Major League Baseball, vì vậy với anh việc lũ trẻ muốn được nói chuyện với anh hay có chữ ký của anh không bất ngờ mấy. Nhưng điều khiến anh ngạc nhiên lại chính là việc cha mẹ đưa những đứa trẻ không may mắn về thể chất đó tìm đến anh. Jim viết rằng:

> Tôi không biết là bạn trẻ đến, không biết số lượng người. Tôi không kỳ vọng những câu chuyện mà chúng kể hay khoảng cách mà chúng vượt qua để kể câu chuyện của mình, hay nỗi tuyệt vọng mà chúng thể hiện.
>
> Những đứa trẻ đó nhút nhát và xinh đẹp, chúng ồn ào và vui vẻ, và cũng như tôi, chúng có chút gì đó không lành lặn. Giống như tôi, chúng có bố mẹ gần bên, những người sẵn lòng tin tưởng rằng hoàn cảnh trớ trêu không phải là bản án chung thân và tinh thần ẩn trong những cơ thể nhỏ bé đó vĩ đại gấp nhiều lần tổng số tay chân của chúng cộng lại.

Jim đọc và trả lời mọi lá thư do những đứa trẻ đó hay cha mẹ chúng viết. Cho dù đang làm gì trong nhà tập anh đều dừng lại mỗi khi Tim Mead – sau này là quản lý PR cho câu lạc bộ Angels (và giờ là Phó chủ tịch thông tin của câu lạc bộ) ngoắc đầu và nói: "Này Jim, xin vài phút nhé?" thì anh luôn ra ngoài để gặp lũ trẻ và dành ra vài phút nói chuyện với chúng. Anh giúp xác định vị trí chơi của chúng, hỏi thăm xem chúng đánh bóng thế nào và yêu cầu chúng chỉ cho anh cách chúng xoay xở với chiếc găng bắt bóng. Rồi Jim ra nói chuyện với cha mẹ chúng:

> Tôi thường kể cho họ về cha mẹ tôi. Họ luôn khiến tôi cảm thấy mình đặc biệt vì là chính mình và họ vẫn luôn đối xử với tôi như thể tôi giống mọi đứa trẻ hàng xóm khác. Tôi kể cho cha mẹ về sự tức giận, thất vọng của tôi và họ nói rằng: "Đó là thứ ta phải trải qua". Tôi muốn các bậc cha mẹ đó thấy rằng những điều đó, và cả những điều khác nữa, đều có thể xảy ra, những điều tốt đẹp sẽ tới. Cha mẹ đã làm những điều đó cho tôi và họ cũng có thể làm điều tương tự với con trai của họ."

Jim nói rằng mình chưa bao giờ làm một đứa trẻ phải thất vọng, ngay cả khi anh đang vô cùng mệt mỏi, chán nản hoặc bận rộn. Vì sao? Bởi anh muốn mang hy vọng đến cho chúng! Anh muốn chúng hiểu rằng chúng có thể làm được rất nhiều điều. Jim nói: "Tôi hiểu lũ trẻ này và tôi biết một cậu nhóc hay một cô nhóc có thể tiến xa cỡ nào chỉ với một lời cam đoan dài 50 từ."

Jim nghỉ chơi bóng năm 1999. Trong sự nghiệp của mình, anh đã ném bóng trong tổng số

1.674 lượt đấu, loại 888 cầu thủ tấn công và thắng trong 87 trận đấu. Anh đã sống với giấc mơ của mình, giấc mơ mà rất ít người nghĩ rằng nó sẽ thành hiện thực. Anh trao đời mình cho bóng chày, và đổi lại bóng chày cũng đem lại cho anh rất nhiều điều. Jim đã tổng kết rằng: "Có thể món quà lớn nhất [mà bóng chày mang lại] đó là nó giúp tôi tìm lại cảm giác bình yên với gánh nặng của sự khác biệt mang lại". Nhưng anh cũng chỉ ra: "Và nó cũng là bài học cần rút ra từ sự mất mát và nỗi đau."

PDF Eraser Free

Jim Abbott đã học được từ những mất mát của mình bằng cách nào? Bởi anh có hy vọng. Anh luôn tin tưởng và nỗ lực. Niềm hy vọng mang lại cho anh động lực học hỏi. Và anh đã dùng động lực đó để học hỏi nhiều hơn và tiến xa hơn nhiều người tưởng tượng. Đó chính là sức mạnh của sự hy vọng.

PDF Eraser Free

Tinh thần ham học: Lộ trình của Học hỏi

Một đôi vợ chồng cùng đi đánh golf. Ở gậy thứ tư của lỗ thứ tám, người chồng câu bóng vào rừng. Ông ta giận dữ chuẩn bị dùng một gậy để đánh về đường lăn bóng.

"Đợi đã, anh yêu", vợ ông ta nói. "Anh có thấy cái chuồng nằm giữa anh và sân ở đằng kia không? Nếu em mở hai bên cửa ra vào, anh có thể đánh xuyên qua chuồng vào đường lăn bóng."

Bà ta mở cửa và người chồng đánh cây gậy thứ ba đáng sợ. Nó nẩy vào tường của khu chuồng và đập vào giữa mặt bà vợ, làm bà ta chết bất đắc kỳ tử.

Một năm sau, ông ta lại đi đánh golf cùng một người bạn. Tại lỗ thứ tám, ông lại câu bóng vào rừng. Khi ông sẵn sàng đánh vào đường bóng lăn, người bạn nọ ngăn cản.

"Đợi chút. Thứ duy nhất chắn lên đồi là cái chuồng kia. Nếu tôi mở hai bên cửa, anh chắc hẳn có thể bắn thẳng lên đồi, xuyên qua cái chuồng kia."

"Không đời nào!", người đàn ông hét lên. "Không. Tôi đã thử năm ngoái và mất đến bảy gậy!"

Tôi định nghĩa khả năng sẵn sàng học hỏi giống như có thái độ và hành vi chủ động để liên tục học hỏi và phát triển trong suốt cuộc đời.

Được rồi, tôi thừa nhận đó là một trò đùa khủng khiếp. Tôi trân trọng nó với tư cách của người đánh golf. Một số người có bài học, một số thì không. Và điều đó đưa chúng ta tới phẩm chất tiếp theo phân biệt giữa những người học được từ thất bại với những người khác. Mọi người thường hỏi tôi điều gì có vai trò quyết định khiến họ bộc lộ tiềm năng của mình. Câu trả lời là tinh thần sẵn sàng học hỏi.

Sẵn sàng học hỏi là gì? Tôi định nghĩa khả năng sẵn sàng học hỏi giống như có thái độ và hành vi chủ động để liên tục học hỏi và phát triển trong suốt cuộc đời. Một số người không có điều này. Louis Armstrong – nghệ sỹ chơi kèn trumpet và trưởng nhóm nhạc Jazz – từng mô tả về điều này như sau: "Có những người mà nếu họ không biết, bạn không thể dạy họ". Một vài người luôn cho rằng mình đúng, ngay cả khi họ không đúng. Hệ quả là cuộc sống đối với họ rất khó khăn. Họ không bao giờ tìm được con đường học hỏi hay tiếp thu được bài học mà cuộc sống mang lại cho những người có tinh thần sẵn sàng học hỏi.

"Không một khách thể hay một nhóm khách thể nào có thể thỏa mãn bạn trong tương lai gần,

hãy để cuộc sống còn lại của bạn được yên."

– John Naisbitt

PDF Erase Free

John Naisbitt – tác giả và thuyết giả theo thuyết vị lai – từng nói "Không một khách thể hay một nhóm khách thể nào có thể thỏa mãn bạn trong tương lai gần, hãy để cuộc sống còn lại của bạn được yên". Nói cách khác, thậm chí nếu bạn biết rõ một vấn đề, nó sẽ không giúp bạn làm mọi thứ. Sống với khả năng của mình yêu cầu bạn phải luôn học hỏi và mở rộng bản thân. Do vậy, bạn phải có tinh thần sẵn sàng học hỏi. Nếu không, tiềm năng của bạn sẽ sớm kết thúc trước khi bạn đi tới điểm cuối của cuộc đời.

Nếu muốn thành công ngày mai, bạn phải sẵn sàng học hỏi từ hôm nay. Điều gì từng mang bạn đến vị thế hôm nay sẽ không giữ bạn ở đó. Và nó chắc chắn sẽ không đưa bạn tới nơi bạn muốn đến. Bạn cần dành nhiều tâm trí cho việc học hỏi. Phần lớn **trái tim**bạn cần dành cho việc học hỏi. Đó là điều mà tinh thần sẵn sàng học hỏi trao tặng bạn.

Gần đây tôi có đọc một nghiên cứu của Mark Murphy – người sáng lập và là CEO của Leadership IQ. Tổ chức của ông đã theo dõi 20.000 nhân sự tuyển dụng mới trong ba năm và phát hiện ra rằng 46% trong số đó thất bại (bị sa thải, đánh giá nhận xét ở mức thấp, bị cảnh báo) trong 18 tháng làm việc đầu tiên. Nguyên nhân chính ở đây không phải do thiếu năng lực hay trình độ. Điểm yếu về vấn đề kỹ năng chỉ chiếm một phần mười. 90% vấn đề của họ hầu hết nằm ở thái độ. Nguyên nhân chính của sự thất bại là do thiếu tinh thần sẵn sàng học hỏi! Murphy viết rằng 26% trong số người thất bại đều không dễ tiếp thu. Họ thiếu "khả năng chấp nhận và thực thi góp ý từ sếp, đồng nghiệp, khách hàng và những người khác".

Điều đáng buồn nhất ở đây là thái độ là một sự lựa chọn. Khả năng sẵn sàng học hỏi cũng vậy. Chúng ta chọn cởi mở hay khép kín với ý tưởng mới, trải nghiệm mới, ý kiến của người khác và sự sẵn sàng thay đổi. Chúng ta có thể chọn con đường dẫn tới tương lai tốt đẹp hơn bằng cách phát triển tinh thần sẵn sàng học hỏi, hoặc chúng ta có thể phá hoại tương lai đó bằng cách giả bộ rằng chúng ta biết mọi thứ chúng ta cần để tiến lên phía trước trong cuộc đời – mà nhân tiện – đó là điều không thể với *bất kỳ ai*!

Đặc điểm của một người sẵn sàng học hỏi

Nếu bạn khao khát tìm ra con đường đi từ thất bại tới thành công, bạn cần trở thành người luôn sẵn sàng học hỏi. Bạn làm điều đó như thế nào? Bằng cách trau dồi năm đặc điểm sau đây:

1. Người sẵn sàng học hỏi có thái độ cởi mở với việc học hỏi

Thái độ mà ta mang theo trong cuộc đời sẽ định hình tính chất và định hướng cho mọi việc ta làm. Trong cuốn *Những bài học lớn nhất của cuộc đời* (Life's Greatest Lessons), Hal Urban đã viết:

PDF Eraser Free

> Người đánh golf biết rằng thành công của mình được quyết định bởi cách tiếp cận quả bóng. Phi công biết rằng phần quan trọng nhất của việc hạ cánh máy bay là quá trình tiếp cận mặt đất đúng đắn. Luật sư biết rằng cách thức họ tiếp cận bồi thẩm đoàn sẽ là nhân tố quyết định trong mỗi vụ xét xử. Tiếp cận có nghĩa là chuẩn bị sẵn sàng, thực hiện một số bước căn bản hướng tới một thành tích nào đó. Cách tiếp cận đúng đắn cho một vấn đề bất kỳ đặt nền móng cho việc tạo nên kết quả mà chúng ta mong đợi. Về bản chất, thái độ là cách thức chúng ta tiếp cận cuộc đời. Và cách thức chúng ta tiếp cận nó sẽ quyết định thành công hay thất bại của chúng ta.

Một người có tinh thần sẵn sàng học hỏi sẽ tiếp cận mỗi ngày như một cơ hội trải nghiệm học hỏi. Trái tim họ luôn rộng mở. Tâm trí họ luôn chú ý tới những điều mới mẻ. Họ luôn có thái độ háo hức. Họ biết rằng thành công gắn liền với lựa chọn học hỏi nhiều hơn là sở hữu tài tăng thiên bẩm.

Khi chúng ta còn trẻ, cha mẹ, giáo viên và hệ thống giáo dục có trách nhiệm chính trong việc học hỏi của chúng ta. Nhưng trách nhiệm và động lực từ bên ngoài đó dần nhường chỗ cho sự nghiệp giáo dục của chúng ta. Khi trưởng thành hơn, cụ thể là khi vào trung học hoặc cao hơn, một đường cắt dần xuất hiện giữa những người sẵn sàng học hỏi và những người từ chối học hỏi. Sự lựa chọn tại thời điểm đó rất trọng đại. Chúng ta có thể lựa chọn tiếp tục sẵn sàng học hỏi và tiếp nhiên liệu cho khao khát trong bản thân để tiếp tục định hướng phát triển. Hoặc chúng ta có thể lãnh đạm với các cơ hội mà chúng tự xuất hiện để ta có thể tiếp tục học hỏi.

Philip B. Crosby – tác giả cuốn *Chất lượng miễn phí* (Quality is Free) nói rằng con người có thể vô thức làm chậm sự phát triển của mình vì họ trở nên phụ thuộc vào các khuôn sáo và thói quen, thay vì trau dồi tinh thần sẵn sàng học hỏi. "Một khi đến độ tuổi thỏa mãn cá nhân trên thế giới", Crosby nói, "con người dừng học hỏi và suy nghĩ của họ nhàn rỗi trong những ngày còn lại. Họ có thể tiến bộ một cách có tổ chức, có thể háo hức và tham vọng, thậm chí có thể làm việc cả ngày và đêm. Nhưng họ không còn học hỏi nữa."

Có đến 85% thành công trong cuộc đời là do thái độ, trong khi chỉ 15% là do năng lực.

Sẵn sàng học hỏi phụ thuộc vào hai yếu tố: năng lực và thái độ. Năng lực của chúng ta có thể được thiết lập ở mức nào đó. Nhưng thái độ thì hoàn toàn do ta quyết định. Ta phải chủ động quyết định nắm lấy thái độ sẵn sàng học hỏi. Một nghiên cứu tại Harvard và một số trường đại học khác xác nhận tầm quan trọng của thái độ đối với thành công của con người. Thái độ được

coi là quan trọng hơn nhiều so với trí thông minh, giáo dục, năng lực chuyên môn hay sự may mắn. Theo thống kê thực tế, có tới 85% thành công trong cuộc đời là do thái độ, trong khi chỉ 15% là do năng lực. Những phát hiện này rất phù hợp với ý kiến của Mark Murphy.

PDF Eraser Free

Tôi hiếm khi gặp một người sẵn sàng học hỏi mà lại có cách tiếp cận tiêu cực với cuộc sống. Phần lớn những người có tinh thần sẵn sàng học hỏi và thái độ tích cực không cho phép các ý kiến tiêu cực điều khiển suy nghĩ của mình. Tại sao? Một ý thức khép kín sẽ không mở ra cánh cửa cơ hội. Một tư tưởng tràn đầy sự khan hiếm ít khi tạo ra sự phì nhiêu. Một thái độ tiêu cực hiếm khi tạo ra thay đổi tích cực.

Nếu bạn chưa trau dồi thái độ tích cực và tinh thần học hỏi, tôi khuyến khích bạn hãy bạn đấu tranh vì chúng. Bạn làm điều đó càng sớm càng tốt, vì khi tuổi nhiều lên, các suy nghĩ tiêu cực, thói quen xấu và đặc điểm tính cách yếu kém sẽ bám rễ sâu hơn. Nhiều tuổi hơn không có nghĩa là tốt hơn. Nó chỉ có nghĩa rằng bạn còn ít thời gian hơn để lựa chọn sẵn sàng học hỏi. Vì vậy, hãy lựa chọn là người sẵn sàng học hỏi ngay bây giờ.

2. Người sẵn sàng học hỏi sở hữu suy nghĩ của người mới bắt đầu

Hồi còn là một lãnh đạo trẻ, tôi muốn thành công và tôi dành nhiều thời gian trong những năm đầu sự nghiệp để tìm chìa khóa thành công. Trong thời gian đó, tôi có dịp tham dự một buổi trao đổi mà người điều hành ở đó đã đặt ra một câu hỏi: “Khi bạn nghĩ về phần lớn thành công của các CEO, nhà đầu tư và người sở hữu doanh nghiệp, bạn nghĩ họ sở hữu phẩm chất nào?”.

Chúng tôi trả lời với các từ như *tầm nhìn, trí tuệ, đam mê, tính quyết đoán* và *đam mê công việc*. Người điều hành đồng ý rằng tất cả những điều đó đều quan trọng, nhưng từ tốt nhất để mô tả các lãnh đạo hàng đầu là *khả năng sẵn sàng học hỏi*. Ông ta tiếp tục định nghĩa *khả năng sẵn sàng học hỏi* là năng lực và sự sẵn sàng cho việc học hỏi và đưa vào thực tiễn bất kỳ những gì cần thiết để đạt được mục tiêu của mình.

Là một lãnh đạo trẻ, tôi cảm thấy ngạc nhiên với nhận xét của ông. Tôi từng nghĩ những người thành công thường biết họ cần làm gì và bám chặt lấy nó. Những người thành công nhất mà tôi biết có thái độ kiểu như “từng ở đó, từng hoàn thành việc đó”. Họ hành động như đã biết trước tất cả. Khi trưởng thành và có nhiều kinh nghiệm hơn, tôi thấy rằng thái độ của họ chỉ đưa họ đi tới đó và rồi chững lại vì họ không còn tiếp tục phát triển. Tôi cũng nhận thấy rằng chưa bao giờ hay ở bất kỳ thời điểm nào trong đời mà tôi lại có thể hiểu được hết tất cả mọi thứ. Tôi luôn cần tiếp tục học hỏi. Tôi luôn cần trở nên tốt hơn. Người thành công luôn

tiếp tục học hỏi điều mới mẻ.

Cách tốt nhất để thực hiện điều đó là gì? Hãy có tư tưởng của một người mới bắt đầu. Erwin G. Hall từng phát hiện rằng: "Tư tưởng cởi mở là bước khởi đầu của việc tự khám phá và phát triển. Chúng ta không thể học hỏi điều mới cho đến khi chúng ta thừa nhận rằng mình không biết tất cả". Nếu muốn phát triển và học hỏi, bạn phải tiếp cận nhiều thứ với tư cách là một người mới, chứ không phải chuyên gia.

PDF Eraser Free

"Tư tưởng cởi mở là bước khởi đầu của việc tự khám phá và phát triển. Chúng ta không thể học hỏi điều mới cho đến khi chúng ta thừa nhận rằng không biết tất cả."

– Erwin G. Hall

Tất cả những người mới có điểm chung gì? Họ biết rằng họ không nắm được tất cả và điều đó hình thành nên cách họ tiếp cận mọi thứ. Nhìn chung, họ cởi mở và khiêm tốn, không cứng nhắc và thường đạt được thành tích. Như Thiền sư Shunryu Suzuki từng viết trong cuốn *Tâm thiền, Tâm của người mới* (Zen mind, Beginner's Mind): "Tâm của người mới có nhiều khả năng, nhưng tâm của chuyên gia thì ít".

Phần lớn mọi người đều thích làm chuyên gia. Trên thực tế, một số rất thích điều đó và cảm thấy không thoải mái khi là người mới đến mức họ làm việc chăm chỉ để tránh đưa bản thân vào những tình huống đó. Những người khác cởi mở hơn và thích học hỏi điều mới mẻ. Khi thực sự là người mới, họ thấy rất dễ có được cái tâm của người mới. Nhưng duy trì khả năng sẵn sàng học hỏi đó ngày càng trở nên khó khi bạn học hỏi nhiều và đạt được thành công nhất định. Đó là thách thức để tiếp tục tiếp thu và cởi mở trong mọi trường hợp và tình huống theo thời gian.

Tôi thường cố gắng duy trì tâm của một người mới, nhưng phải thừa nhận rằng điều đó thật khó. Để thực hiện điều này, tôi cố gắng luôn luôn giữ ba điều sau trong đầu:

1. Mỗi người đều có thứ để tôi học hỏi.
2. Mỗi ngày tôi đều phải học hỏi điều gì đó.
3. Mỗi lần tôi học được điều gì đó, tôi có lợi.

Một điều nữa tôi thường làm là tập trung đặt câu hỏi. Tôi đã dành ra rất nhiều năm để tập trung đưa ra câu trả lời. Là một lãnh đạo trẻ, lúc đó tôi cảm thấy rằng mọi người kỳ vọng điều đó ở tôi. Nhưng ngay khi bắt đầu vượt qua tình trạng bấp bênh của bản thân, tôi khám phá ra rằng việc đặt câu hỏi mang lại cho tôi sự phát triển nhiều hơn là trả lời chúng và thời khắc tôi chủ định đặt câu hỏi và bắt đầu lắng nghe, sự phát triển cá nhân và nghề nghiệp của tôi cất cánh. Việc đặt câu hỏi cũng có tác dụng tương tự với bạn.

3. Người sẵn sàng học hỏi nhìn sâu và lâu trong gương

PDF Eraser Free

Tiểu thuyết gia James Thom từng nhận xét: "Có thể người đàn ông thật thà, 'tự lập' nhất là người mà tôi từng nghe anh ta nói: 'Tôi đã vượt qua con đường khó khăn – chiến đấu với sự lười biếng và thiếu hiểu biết của bản thân theo mỗi bước trên đường đời.'" Bạn có thể liên hệ gì với lời khẳng định này không? Tôi thì chắn chắn là có thể. Tôi được biết tới với việc viết lách và diễn thuyết về lãnh đạo, nhưng người gặp nhiều khó khăn nhất mà tôi từng dẫn dắt là chính mình!

Trở thành và duy trì khả năng sẵn sàng học hỏi đòi hỏi con người phải liên tục đánh giá bản thân một cách trung thực và cởi mở. Bất kỳ khi nào đối mặt thách thức, mất mát hoặc khó khăn, điều đầu tiên bạn cần hỏi bản thân là: "Nguyên nhân có phải do tôi?" Đây là chìa khóa dẫn tới tinh thần sẵn sàng học hỏi. Nếu câu trả lời là có, bạn cần chuẩn bị sẵn sàng để thay đổi. Nếu không, bạn hãy chuẩn bị trải nghiệm thứ mà một người hài hước thường gọi là "de'jà-poo" – cảm giác bạn từng trải qua đống lộn xộn này.

Khi một người từ chối nhìn vào gương và thay vào đó là nhìn người khác hoặc hoàn cảnh để đổ lỗi, người đó sẽ tiếp tục nhận được kết quả tương tự hết lần này tới lần khác. Có lẽ mô tả tốt nhất về điều này mà tôi từng tìm được – và giải pháp – có trong bài thơ*Tự truyện trong năm chương ngắn* (Autobiography in Five Short Chapters) của Portia Nelson*:*

Chương Một

Tôi đi xuống phố

Có một hố sâu trên vỉa hè

Tôi rơi xuống.

Tôi mất tích... Tôi vô dụng.

Không phải lỗi của tôi

Mãi tôi mới thấy lối ra.

Chương Hai

Tôi lại xuống phố đó.

Có một hố sâu trên vỉa hè.

Tôi giả bộ không thấy nó.

Tôi lại rơi xuống.

Không thể tin tôi lại ở chỗ đó.

Nhưng đó không phải lỗi của tôi.

PDF Eraser Free

Một lúc lâu sau mới ra được.

Chương Ba

Tôi lại xuống phố đó.

Có một hố sâu trên vỉa hè.

Tôi thấy nó ở đó.

Tôi vẫn rơi vào… một thói quen... nhưng,

mắt tôi mở.

Tôi biết tôi ở đâu.

Đó là lỗi của tôi.

Tôi thoát ra ngay lập tức.

Chương Bốn

Tôi lại xuống phố đó.

Có một hố sâu bên vỉa hè.

Tôi đi vòng qua nó.

Chương Năm

Tôi đi xuống con phố khác.

"Thưa Chúa, hãy giúp con tránh xa người chưa bao giờ phạm sai lầm và người phạm cùng một sai lầm hai lần."

– William Mayo

Nhận biết trách nhiệm của mình trong các sai lầm, tìm kiếm giải pháp (cho dù có đau đớn thế nào) và làm việc chăm chỉ để khắc phục chúng là khả năng sẵn sàng học hỏi trong hành động. Và nó dẫn tới khả năng làm nên đổi thay, phát triển và tiến lên trong cuộc sống.

Nhà vật lý học William Mayo từng cầu nguyện: "Thưa Chúa, hãy giúp con tránh xa người chưa bao giờ phạm sai lầm và người phạm cùng một sai lầm hai lần." Phạm sai lầm không có gì sai, nhưng một số người lại mắc nhiều lần. Một tinh thần sẵn sàng học hỏi sẽ giúp tránh khỏi điều đó.

4. Người sẵn sàng học hỏi khuyến khích người khác nói về cuộc sống của mình

PDF Eraser Free

Một ngày nọ, một con cáo, một con sói và một con gấu đi săn cùng nhau. Sau khi mỗi con bắt được một con hươu, chúng bàn luận xem chia chiến lợi phẩm thế nào. Con gấu hỏi con sói xem nó muốn việc này được thực hiện như thế nào. Con sói nói rằng mỗi người nên được một con hươu. Đột nhiên con gấu ăn con sói.

Khi con gấu hỏi con cáo xem nó đề nghị chia chác thế nào. Con cáo đề nghị con gấu lấy con hươu của nó và nói rằng con gấu nên lấy phần của sói luôn.

"Sao mày đột nhiên thông minh vậy?", con gấu hỏi.

"Tao học từ con sói", con cáo trả lời.

Thật không may, phần lớn chúng ta rất giống con gấu. Chúng ta không thích mọi người nói về sự thật cuộc sống của mình và khi ai đó đủ dũng khí nói ra, chúng ta tấn công họ. Chúng ta cần cư xử khác đi.

Những người sẵn sàng học hỏi nên để bản thân họ tiếp xúc với những người hiểu rõ họ và nói về cuộc sống của họ một cách tình cảm và chân thực. Tuy nhiên, do nhiều lý do, điều này có thể là một thách thức. Đầu tiên, bạn phải sẵn sàng phát triển những mối quan hệ đủ mạnh với những người mà bạn có thể tin cậy và kể về cuộc sống của mình. Thứ hai, họ phải đủ can đảm và thành thật để nói chuyện thoải mái với bạn. Và thứ ba, bạn phải sẵn sàng chấp nhận những phê bình hay nhận xét của họ mà không tự bào chữa cho bản thân. Nếu không, bạn sẽ chỉ nhận được điều này một lần trong đời!

Quá trình đó sẽ ngày càng phức tạp khi bạn đạt được thành công. Khi bạn là người có tầm ảnh hưởng và được nhiều người kính trọng, người ta sẽ nói những điều bạn muốn nghe, chứ không phải điều bạn *cần* nghe. Họ tìm kiếm sự đồng ý của bạn hoặc nịnh bợ bạn. Điều đó không may lại khiến bạn xa rời hiện thực. Nếu bạn thấy mình trong tình huống đó, bạn cần cố gắng hơn nữa để những người xung quanh nói thật về cuộc sống của bạn. Và bạn phải trở nên chú ý lắng nghe và quan sát.

Mọi người cần ai đó sẵn sàng nói về cuộc sống. Lý tưởng nhất là ai đó có chức vụ cao hơn hoặc từng trải hơn bạn. Khi còn chủ trì một nhà thờ lớn tại San Diego, tôi từng nhận phản hồi và phê bình từ Steve Babby – người từng gặp qua hàng tá lãnh đạo nhà thờ tại Nam California. Ít nhất mỗi năm một lần, tôi đều hỏi Steve xem tôi làm sai những gì hoặc tôi có vấn đề gì về lãnh đạo mà ông ta cho rằng nguyên nhân là do tôi không. Một vài năm sau, Steve từng nói:

“John, cậu là người thành công nhất mà tôi từng gặp và vẫn là người duy nhất muốn nghe phê bình. Tại sao vậy?”

PDF Eraser Free

“Tôi không tin bất cứ ai chưa được kiểm chứng năng lực”, tôi trả lời. “Đặc biệt là bản thân tôi”.

Nhà văn Peter M. Leschak từng nói: “Tất cả chúng ta đều xem – tivi, thời gian, giao thông trên đường cao tốc – nhưng rất ít người chịu quan sát. Mọi người đều nhìn ngó, nhưng không phải ai cũng thấy.” Tìm kiếm các dấu vết mà bạn mất dấu và nhờ mọi người xác minh nghi ngờ của bạn. Họ có vẻ sẽ trao đổi thoải mái hơn nếu bạn đưa ra sự thiếu hụt của mình trước.

“Sự thông thái là phần thưởng bạn nhận được lúc bạn rất muốn nói , nhưng lại lắng nghe.”

– Doug Larson

Tôi phải thừa nhận rằng lắng nghe là kỹ năng tôi phải học hỏi trong cuộc đời mình. Bép xép phù hợp với tôi hơn. Mẹ tôi thường bảo với mọi người: “John bắt đầu nói từ lúc 6 tháng tuổi và nó không chịu ngừng lại.” Thật đó. Tôi không bao giờ thiếu từ để nói. Tôi muốn đem lại không khí cho một sự kiện. Tôi thích giải trí. Tôi thích dạy dỗ và chỉ giáo. Nhưng nói không phải là học hỏi, lắng nghe mới là học hỏi. Nhà bình luận Doug Larson từng nói: “Sự thông thái là phần thưởng bạn nhận được lúc bạn rất muốn nói, nhưng lại lắng nghe.” Tôi cố gắng ghi nhớ điều đó. Nếu thuộc tuýp nói nhiều, bạn nên thử như vậy.

5. Người có tinh thần học hỏi học điều mới mỗi ngày

Bí mật trong thành công của một người bất kỳ nằm ở lịch trình hàng ngày của người đó. Con người phát triển và cải thiện, không phải theo phạm vi hoặc biên độ lớn, mà từng thay đổi gia tăng nhỏ. Nhà hoạt động vì quyền lợi của trẻ em Marian Wright Edelman từng nói: “Chúng ta không nên cố gắng suy nghĩ làm thế nào để tạo ra khác biệt lớn mà bỏ qua những thay đổi nhỏ hàng ngày, theo thời gian, chính chúng sẽ tạo thành những khác biệt lớn mà chúng ta không thể thấy trước”. Marian hiểu rằng quá trình này phát triển theo từng ngày, từng chút một.

Người có tinh thần học hỏi cố gắng tác động đến sự thật này bằng cách học điều mới mỗi ngày. Mỗi ngày đủ để khiến chúng ta tiến xa hoặc thụt lùi một chút. Nhiều ngày hợp lại sẽ khiến chúng ta tiến lên hoặc thụt lùi lớn. Nếu chúng ta thực hiện điều đó mỗi ngày, ngày qua ngày, sẽ có sự thay đổi mạnh mẽ. Tác giả và diễn giả chuyên về động lực Dennis P. Kimbro đưa ra quan điểm của mình về điều này trong đoạn văn mà ông viết nhiều năm trước:

> Tôi thường xuyên đồng hành cùng bạn. Tôi là người giúp đỡ nhiều nhất hoặc phá hoại nặng nề nhất. Tôi sẽ đẩy bạn về phía trước hoặc kéo bạn xuống sai lầm. Tôi hoàn toàn nghe theo chỉ đạo của bạn. Một nửa những gì bạn làm, tôi cũng có thể chuyển sang tôi, và tôi có

thể hoàn thành chúng nhanh chóng và chính xác. Quản lý tôi rất dễ, nhưng bạn phải kiên quyết với tôi. Cho tôi thấy chính xác bạn muốn một thứ được hoàn thành như thế nào, và sau vài lần, tôi sẽ làm nó hoàn toàn tự động. Tôi là tôi tớ của những người vĩ đại; và chúa ơi, của tất cả những người thất bại nữa. Với những người thất bại, tôi tạo ra thất bại. Với những người vĩ đại, tôi tạo ra sự vĩ đại. Tôi không phải máy móc, mặc dù tôi làm việc với tất cả sự chính xác của máy móc, cộng thêm trí tuệ của con người. Bạn có thể sử dụng tôi để tạo ra lợi ích hoặc đổ vỡ – đối với tôi cũng không khác nhau mấy. Nắm lấy tôi, huấn luyện tôi, kiên nhẫn với tôi và tôi sẽ thay đổi thế giới dưới chân bạn. Dễ dãi với tôi và tôi sẽ hủy diệt bạn. Tôi là ai? Tôi là thói quen.

PDF Eraser Free

Thói quen hàng ngày sẽ giúp bạn hoặc hủy hoại bạn, Kimbro cho biết. Nếu bạn muốn trở thành người có tinh thần học hỏi, học từ thất bại, vậy hãy khiến học hỏi trở thành thói quen hàng ngày của bạn. Nó không thể thay đổi cuộc đời của bạn trong một ngày. Nhưng sẽ thay đổi bạn cả cuộc đời.

Luyện tập hàng ngày để sẵn sàng học hỏi

Nếu bạn tin vào việc cố gắng học hỏi điều mới mỗi ngày, nhưng không biết nên bắt đầu từ đâu là tốt nhất, tôi xin gợi ý ba bài tập dưới đây có thể thực hiện mỗi ngày.

1. Chuẩn bị

> "Khi cơ hội tới thì đã quá trễ để chuẩn bị."
>
> ***– John Wooden***

Nếu bạn muốn sẵn sàng với bất kỳ thách thức nào bạn gặp phải vào một ngày bất kỳ và học hỏi từ chúng, bạn cần sự chuẩn bị. Điều đó có nghĩa là thực hiện trước – mỗi ngày. Người thầy cũ của tôi, John Wooden vẫn thường nói: "Khi cơ hội tới thì đã quá trễ để chuẩn bị". Làm thế nào để tôi chuẩn bị cho một ngày để học hỏi từ nó? Tôi bắt đầu mỗi sáng bằng cách nhìn vào lịch trình của mình. Khi xem xét các nhiệm vụ trong ngày, tôi tự hỏi:

- Những khoảnh khắc học hỏi tiềm năng trong ngày có thể ở đâu?
- Tôi sẽ gặp ai? Và tôi có thể hỏi họ những gì?
- Tôi sẽ trải nghiệm điều gì và tôi có thể học gì từ đó?

Bằng cách xem xét những khoảnh khắc có thể học hỏi và chuẩn bị cho chúng, tôi khiến việc học hỏi trở nên khả thi hơn.

Lần đầu tiên gặp huấn luyện viên Wooden, tôi dành hàng giờ để chuẩn bị. Tôi viết hàng trang câu hỏi dành cho ông. Sau vài giờ đầu kiên nhẫn trả lời các câu hỏi của tôi, tôi hỏi ông xem liệu chúng ta có thể gặp lại trong tương lai hay không. Tôi sẽ không bao giờ quên câu trả lời của ông. Ông nói: "Có chứ, John, chúng ta có thể gặp lại. Tôi biết rằng cậu sẽ luôn chuẩn bị cho khoảng thời gian chúng ta gặp nhau." Một lời khen tuyệt vời. Đó là sự khởi đầu của những lần gặp mặt tuyệt vời khác. Mỗi lần tôi chào tạm biệt con người thông thái này, tôi đều thấy mình học hỏi được rất nhiều.

PDF Enhancer Free

Bạn không cần dành hàng giờ để chuẩn bị mỗi ngày, mặc dù có thể đôi khi, có những công việc trên lịch trình sẽ khiến bạn phải chuẩn bị như thế. Chỉ cần lên kế hoạch vài phút mỗi sáng hoặc buổi tối hôm trước để suy nghĩ xem ngày hôm đó của bạn sẽ như thế nào và cơ hội học hỏi dành cho bạn có thể nằm ở đâu. Bạn sẽ ngạc nhiên với cách mà bạn thường xuyên cải thiện bản thân chỉ với việc rút ra từ những con người và trải nghiệm là một phần trong cuộc sống hàng ngày của bạn.

2. Chiêm nghiệm

Bản thân thời gian là cần thiết cho việc học hỏi. Chiêm nghiệm cho phép mọi người quan sát và phản ánh những điều xảy ra trong cuộc sống và rút ra ý nghĩa từ chúng. Dừng lại và suy nghĩ cho phép chúng ta có được cái nhìn về cả thành công lẫn thất bại trong ngày để tìm được bài học bên trong chúng. Nó cũng cho phép bạn lên kế hoạch cải thiện bản thân trong tương lai.

Nên nhớ rằng có nhiều điều để học hỏi từ trải nghiệm tiêu cực. Trong khoa học, sai lầm luôn đi trước các phát minh.

Nên nhớ rằng có nhiều điều để học hỏi từ trải nghiệm tiêu cực. Trong khoa học, sai lầm luôn đi trước các phát minh. Không thể đưa ra phát minh mà không tích lũy sai lầm. Đối với một nhà khoa học, sai lầm không phải là thất bại – nó là phản hồi. Sử dụng phản hồi đó, một nhà khoa học không chỉ hỏi "Điều gì xảy ra?" mà còn "Nó có nghĩa là gì?". Điều này xuất phát từ việc sử dụng các kỹ năng tư duy phê phán. Không có chúng, chúng ta mất đi ý nghĩa của những việc xảy ra trong cuộc sống.

Khi các bài học được chúng ta đúc rút từ sai lầm, trước tiên ta phải quyết định xem sai lầm do thiếu hiểu biết hay ngớ ngẩn. Thiếu hiểu biết nghĩa là chúng ta không có thông tin cần thiết; ngớ ngẩn nghĩa là chúng ta đã có thông tin cần thiết nhưng dùng sai cách.

Khi bạn dành thời gian để chiêm nghiệm, hãy tự hỏi mình những câu hỏi sau:

- Tôi có thể học được gì từ những điều tôi đọc hôm nay?

- Tôi có thể học được gì từ những điều tôi thấy hôm nay?
- Tôi có thể học được gì từ những điều tôi nghe hôm nay?
- Tôi có thể học được gì từ những điều tôi trải nghiệm hôm nay?
- Tôi có thể học được gì từ những điều tôi làm sai hôm nay?
- Tôi có thể học được gì từ những người tôi gặp hôm nay?
- Tôi có thể học được gì từ những điều tôi trao đổi hôm nay?

PDF Eraser Free

Bạn hãy thử dành ra 30 phút cuối mỗi ngày để suy nghĩ về 24 giờ sau đó, chiêm nghiệm về việc đã xảy ra và điều bạn học được từ nó. Bạn không chỉ duy trì được tinh thần học hỏi mà còn học được điều gì đó mỗi ngày nhờ quá trình này.

3. Áp dụng

Giá trị thực sự của tinh thần học hỏi xuất hiện khi chúng ta áp dụng những gì mình học được. Chúng ta có thể học nhiều từ những sai lầm của mình nếu vẫn duy trì tinh thần học hỏi. Không phải ai cũng làm được điều đó. Khi phạm sai lầm, nhìn chung họ thường phản ứng theo một trong ba cách sau: Họ giải quyết để không bao giờ lặp lại lỗi đó, điều này là không thể. Họ cho phép sai lầm biến họ thành kẻ hèn nhát, đây chính là sự ngu ngốc. Hoặc họ quyết định học hỏi từ sai lầm và áp dụng bài học vào cuộc sống, điều này rất có lợi.

Những lúc khác, chúng ta học từ những điều tích cực và áp dụng chúng. Gần đây, trợ lý của tôi – Linda Eggers – hỏi liệu tôi có muốn xem danh sách của tất cả các cuốn sách mà tôi từng viết. Tôi đã rất ngạc nhiên trước số lượng sách: 71 cuốn! Tôi chưa bao giờ mơ rằng điều đó có thực. Tôi nhớ lại thời điểm viết cuốn sách đầu tiên. Nhiệm vụ đó quá nặng nề. Tôi bỏ dở nó hơn một năm và sau đó thậm chí tôi chỉ có thể viết thêm 120 trang. Thật không thể tin được.

Bài học mà tôi có được từ việc đó là gì? Nếu bạn tập trung vào một công việc trước mắt và tiếp tục thực hiện nó, ngày qua ngày, tuần qua tuần, năm qua năm, bạn có thể đạt được nhiều điều. Nhưng cũng có bài học khác. Lý do duy nhất tôi có thể viết nhiều sách như vậy là vì tôi tiếp cận với việc học hỏi theo cách cũng kỷ luật như vậy. Tôi cố gắng học điều mới mỗi ngày. Và bởi tôi làm vậy nên chiếc bể học vấn của tôi tiếp tục phát triển chứ không bị thu nhỏ lại. Một người bạn mới hỏi tôi rằng tôi định viết bao nhiêu cuốn sách. Tôi không có con số cụ thể. Câu trả lời sẽ được quyết định bởi việc tiếp tục học hỏi và áp dụng những gì tôi khám phá được. Chỉ cần vẫn còn học hỏi, tôi sẽ tiếp tục có điều để nói.

Khả năng học hỏi trong nghịch cảnh

Có thể vài người có xu hướng cho rằng khả năng học hỏi là dành cho những người có lợi thế và rằng với những người thiệt thòi về quyền lợi, gặp phải nghịch cảnh hoặc chịu đựng đau khổ sẽ khó duy trì tinh thần học hỏi hơn. Nhưng tôi không cho là như vậy. Tôi tin rằng khả năng học hỏi là một thái độ, một tư tưởng vững chắc mà những người có tinh thần học hỏi mang theo mình dù ở bất cứ đâu, trong bất cứ trải nghiệm nào.

PDF Eraser Free

Cuộc đời của Richard Wurmbrand là một ví dụ sâu sắc, ông sinh năm 1909 tại Romania. Ông lao vào kinh doanh khi còn trẻ. Theo thời gian, đến tuổi 25, ông kiếm được nhiều tiền và sống xa hoa. Năm 27 tuổi, ông nhiễm lao. Sức khỏe yếu khiến ông phải xem xét lại cuộc sống của mình và ông trở thành người có niềm tin mạnh mẽ. Một thời gian ngắn sau, vợ ông cũng vậy, Một vài năm sau, Wurmbarnd cảm thấy bắt buộc phải trở thành tổng thống.

Trong Thế chiến thứ hai, Romania phải chịu đựng Đức Quốc xã và Liên Xô. Wurmbrand nhớ lại rằng:

> Khi chiến tranh leo thang, nhiều dân tộc thiểu số theo Kito giáo… bị tàn sát hoặc đưa vào trại tập trung với người Do Thái. Toàn bộ gia đình của vợ tôi bị đưa đi và tôi không bao giờ được gặp lại họ nữa. Tôi bị Phát xít bắt ba lần; xét xử, thẩm vấn, đánh đập và cầm tù. Nên tôi đã chuẩn bị cho những gì sẽ trải qua dưới chế độ Cộng Sản.

Khát vọng học tập là động lực vĩ đại để tiếp tục sống, cho dù bạn là đứa trẻ lần đầu khám phá thế giới, một công nhân, một tù nhân hay một người già đang ở tháng 12 của cuộc đời. Nó giúp chúng ta trẻ trung, tồn tại và tràn đầy hy vọng. Đó là sức mạnh của việc duy trì tinh thần học hỏi.

PDF Eraser Free

Nghịch cảnh: Chất xúc tác của Học hỏi

Marshall Taylor sinh năm 1878 trong một gia đình khó khăn về tài chính ở Indianapolis, Indiana. Ông của Marshall từng là nô lệ. Khi Marshall chào đời cha cậu đứng về phe Liên minh trong cuộc nội chiến và sau đó làm người huấn luyện ngựa cho nhà Southards – một gia đình giàu có. Hồi nhỏ, Marshall thỉnh thoảng đi cùng cha tới nơi làm việc và tập với ngựa.

Nhà Southards quyết định chuyển tới Chicago khi Marshall 13 tuổi. Họ muốn đưa Marshall đi cùng, vì cậu là bạn thân của con trai họ. Thực tế, Marshall dành nhiều thời gian bên nhà Southards tới mức cậu được đối xử như thành viên của gia đình. Nhưng nhà Taylor không muốn di cư. Mẹ Marshall lại không chịu được việc con trai sẽ rời xa mình. Vậy nên Marshall ở lại, và sau một đêm cuộc sống của cậu từ thuận lợi trở thành nghịch cảnh. Về sau ông nhắc lại: "Tôi rơi từ cuộc sống hạnh phúc của một 'cậu bé triệu phú' xuống một chú bé chạy việc vặt bình thường, tất cả chỉ trong vài tuần."

Đạo đức nghề nghiệp mạnh mẽ

Marshall ngay lập tức lao vào kiếm tiền. Nhà Southards để lại cho cậu chiếc xe đạp, nên cậu bắt đầu dùng nó để giao báo. Lúc nghỉ ngơi, cậu tự học một số thủ thuật với xe đạp. Khi người chủ của một cửa hàng xe đạp địa phương biết về khả năng này, họ đã thuê Marshall. Họ đưa cho cậu một bộ đồng phục phong cách nhà binh để cậu biểu diễn thủ thuật và một số trò nguy hiểm trước cửa hàng. Vì bộ đồng phục này mà dân địa phương gọi cậu là "thiếu tá".

Lúc đó là đầu những năm 1890, xe đạp ở thời điểm đó đang là mốt thời thượng. Tại thời điểm chuyển giao thế kỷ, Hoa Kỳ có 75 triệu dân và 5.000 ô tô, nhưng có tới hơn 20 triệu xe đạp. Môn thể thao phổ biến nhất tại Hoa Kỳ và châu Âu là đua xe đạp. Người dân yêu các cuộc đua và có tới hàng chục nghìn người theo dõi, giống như việc mọi người xem bóng đá ngày nay vậy.

Có tất cả các loại hình đua xe đạp. Một số là đua nước rút trong khoảng một dặm. Một số khác đua đường dài. Có một số ít các cuộc đua dài ngày, các cua-rơ[(1)] chỉ ngủ khoảng một giờ cho mỗi tám giờ đạp xe. Những cuộc đua dài ngày khiến các cua-rơ mệt mỏi và thường dẫn đến chấn thương, đôi khi là cả cái chết. Hàng nghìn người theo dõi những cuộc đua này tại các

thành phố lớn trên toàn Hoa Kỳ và châu Âu. Một vài cua-rơ kiếm được rất nhiều tiền – gấp bốn lần một cầu thủ bóng rổ chuyên nghiệp.

PDF Eraser Free

Để quảng bá cửa hàng bán xe đạp trong một cuộc đua xe đạp phổ biến nhất, một trong số các chủ cửa hàng đã thuê Marshall tham gia một cuộc đua 10 dặm.

"Tôi biết cậu không thể đi hết chặng", ông ta nói với Marshall lúc này đang hồi hộp, "chỉ cần đi được một đoạn thôi cũng khiến đám đông hài lòng rồi, và cậu có thể quay về ngay khi cảm thấy mệt."

Ông ta không biết rằng Marshall đạp xe đi làm hàng ngày, với khoảng cách 25 dặm mỗi lượt. Cậu bé tăng tốc và trong sự choáng váng và thỏa mãn của người thuê cậu, không chỉ hoàn thành chặng đua, mà cậu còn chiến thắng! Mặc dù cuộc đua khiến cậu mệt gần chết, cậu đã đánh bại những tay đua trưởng thành giàu kinh nghiệm với khoảng cách sáu giây. Và lúc đó cậu mới 13 tuổi!

Chỉ là sự khởi đầu

Đó là ngày bắt đầu sự nghiệp cua-rơ khác thường của Marshall Taylor. Đó cũng là sự khởi đầu của một cuộc đời nhiều nghịch cảnh hơn. Nhiều cua-rơ địa phương không muốn mình bị đánh bại bởi một người không phải da trắng. Kết quả là, họ gây rất nhiều khó khăn cho cậu. Cậu thường bị đe dọa. Một nhóm cua-rơ da trắng đảm bảo rằng cậu sẽ không được phép tham dự bất kỳ câu lạc bộ đua xe địa phương nào. Và cuối cùng họ thậm chí còn thành công trong việc ngăn cản cậu tham dự các cuộc đua địa phương.

Họ nghi ngờ rằng Marshall giỏi hơn họ. Cậu đã chứng minh điều này khi 17 tuổi. Một người bạn và người thầy đã giúp Marshall được chấp nhận tham gia vào một cuộc thi mang tính trình diễn vì không có kết quả nào của cậu được coi là chính thức. Marshall tham gia vào cuộc đua dài một dặm và vượt xa kỷ lục lúc đó hơn tám giây. Sau đó cậu hoàn thành một chặng đua năm dặm và phá vỡ kỷ lục thế giới.

Hiểu rằng mình sẽ không bao giờ được chấp nhận ở Indianapolis, Marshall chuyển tới Massachusetts vì ban tổ chức giải League of American Wheelmen là nơi duy nhất đồng thuận không cấm các thành viên da đen tham gia tại lần họp trước. Cậu đã đến được đó, nhưng nhiều người vẫn không chấp nhận cậu. Cậu vẫn tiếp tục bị đe dọa. Các cua-rơ thường rủ nhau cô lập hoặc hãm hại cậu. Sau khi Marshall thắng một chặng đua, một cua-rơ khác đánh cậu và làm cậu ngạt thở tới gần chết. Và khi Marshall quyết định xuống phía Nam để tập luyện trong mùa

đông nọ và chuẩn bị thi đấu tại Savannah, Georgia, cậu chưa kịp ở đó lâu thì đã nhận được bức thư sau:

PDF Eraser Free

> Ngài Taylor thân mến,
> Nếu ngài không rời khỏi đây trong 48 giờ, ngài sẽ thấy hối tiếc. Chúng tôi đã nói rõ ý rồi đó – cuốn gói khỏi đây nếu ngài còn thấy mạng mình quý giá.
>
> Cuarơ – Da trắng

Một hộp sọ thô và hai khúc xương chéo được vẽ nguệch ngoạc ở cuối lá thư. Marshall quyết định trở lại miền Bắc.

Sự nghiệp của Marshall rất phi thường. Cơn Lốc Đen – biệt danh của ông – tham gia giải chuyên nghiệp khi còn ở tuổi thiếu niên. Trước khi 20 tuổi, ông đã đạt bảy kỷ lục thế giới, chiến thắng tại 29 trên 49 giải ông tham dự. Ông chiến thắng giải đua xe vô địch thế giới năm 1899. Năm 1910, ông nghỉ hưu ở tuổi 32.

Đáng tiếc, Marshall lại bị khánh kiệt do sự sụp đổ của thị trường chứng khoán và cuộc đại khủng hoảng kinh tế. Ông qua đời khi đang làm ăn mày năm 1932. Nhiều người đã quên câu chuyện dũng cảm vượt qua nghịch cảnh của ông, nhưng gia đình ông thì không. Cháu ông – Jan Brown – nói: "Phần hấp dẫn nhất trong cuộc đời ông là lúc ông đấu tranh với những hạn chế mà người khác áp đặt lên ông. Thực tế, bản thân việc ông vẫn giữ tập trung và tinh thần để xác định và theo đuổi mục tiêu của mình chính là một giải thưởng. Thực tế là ông đã thành công, và thực hiện theo cách rất kích động, giống như đổ đá xay lên bánh ngọt vậy."

Nhân tố *Nếu*

Nhà văn kiêm giáo sư Robertson Davies từng nói: "Những người phi thường tồn tại trong những hoàn cảnh ngặt nghèo nhất và rồi vì nó mà trở nên phi thường hơn". Điều này đặc biệt đúng với Marshall Taylor. Nỗi đau của nghịch cảnh luôn khiến ta thay đổi. Nó là chất xúc tác để thay đổi. Trong trường hợp của Marshall, ông không trở nên yếu đuối. Ông chỉ cố gắng mạnh mẽ hơn. Khi phát hiện các đối thủ muốn làm hại ông trong các cuộc đua, ông học cách vượt lên trước họ và đứng ở đó! Ông dùng nghịch cảnh để khiến mình thông minh và mạnh mẽ hơn.

> "Những người phi thường tồn tại trong những hoàn cảnh ngặt nghèo nhất và rồi vì nó mà trở nên phi thường hơn".
>
> ***– Robertson Davies***

Tôi cho rằng một trong những thời điểm người ta thay đổi là lúc họ nhận đủ đau thương và

thấy cần thay đổi. Nghịch cảnh tạo ra nỗi đau và là lời nhắc nhở cần thay đổi. Chúng ta gần như không thể chọn nghịch cảnh cho mình, nhưng luôn có thể chọn cách thức phản ứng với nó. *Nếu* chúng ta phản ứng tích cực với khó khăn, kết quả sẽ rất khả quan. *Nếu* chúng ta phản ứng tiêu cực, kết quả rất có thể sẽ tệ. Đó là lý do tôi gọi phản ứng của chúng ta là "nhân tố *nếu*".

PDF Erase Free

Có một câu chuyện về một phụ nữ trẻ than phiền với cha về cuộc đời mình và những điều khó khăn xảy đến với cô, nghịch cảnh cuộc đời áp đảo cô, và cô muốn từ bỏ.

Nghe xong, cha cô đổ đầy ba nồi nước và đem đun sôi trên bếp. Nồi đầu tiên ông bỏ cà rốt thái lát vào, nồi thứ hai ông cho vào vài quả trứng, và nồi thứ ba ông cho vài hạt cà phê. Ông đun nhỏ lửa trong vài phút rồi đặt cà rốt, trứng và hạt cà phê trong ba cái nồi đến trước mặt cô gái.

"Con nhìn thấy gì?", ông hỏi.

"Cà rốt, trứng và cà phê ạ", cô trả lời.

Ông yêu cầu cô sờ vào cà rốt. Cô cầm một mẩu lên và nó nát bét trong ngón tay cô. Sau đó ông yêu cầu cô kiểm tra mấy quả trứng. Cô nhặt một quả lên, bóc vỏ, và thấy lớp rắn chắc bên trong. Cuối cùng ông yêu cầu cô thử nhâm nhi cà phê. Cô mỉm cười, hương vị cà phê rất đậm đà.

"Nghĩa là sao ạ?", cô hỏi.

"Mỗi nguyên liệu đều cùng chịu một thứ – nước sôi – nhưng mỗi cái lại phản ứng khác nhau. Cà rốt ban đầu cứng, nhưng sau đó chúng mềm nhũn trong nước sôi. Trứng mong manh với lớp vỏ mỏng bên ngoài và chất lỏng bên trong, nhưng rồi nó trở nên cứng hơn. Mấy hạt cà phê chỉ thay đổi một chút, nhưng chúng làm cho nước có hương vị tuyệt vời hơn.

"Con là cái nào", ông hỏi. "Khi đối mặt nghịch cảnh, con phản ứng thế nào? Con là cà rốt, trứng hay cà phê?"

Cuộc sống đầy rẫy nghịch cảnh. Chúng ta có thể bị chúng đè bẹp. Chúng ta có thể để chúng giúp mình cứng cáp hơn. Hoặc chúng ta có thể làm tốt nhất, cải thiện tình hình. Như thủ tướng Anh Winston Churchill từng nói: "Tôi nhận được vô cùng nhiều lợi ích từ những lời chỉ trích trong suốt cuộc đời mình, và không lúc nào là tôi thiếu nó." Vì bạn sẽ phải đối mặt với nghịch cảnh, tại sao lại không làm tốt nhất?

Ưu điểm của nghịch cảnh

Nghịch cảnh là chất xúc tác cho việc học tập. Nó có thể tạo ra lợi ích thực tế cho bạn *nếu*bạn đối mặt nó với suy nghĩ đúng đắn. Tất cả tùy thuộc vào cách thức bạn phản ứng lại. Sau đây là điều tôi muốn nói.

PDF Eraser Free

1. Nghịch cảnh là cơ hội khám phá bản thân nếu chúng ta muốn hiểu thêm về chính mình

Nghịch cảnh là cơ hội để khám phá bản thân.

Nghịch cảnh luôn khiến ta chú ý, không thể bỏ qua nó. Nó khiến chúng ta dừng lại và xem xét tình hình. Nếu chúng ta can đảm, nghịch cảnh là cơ hội để khám phá bản thân. Như nhà lãnh đạo vĩ đại của Ai Cập Anwar el-Sadat từng nói: "Sự đau đớn tột cùng tạo nên một con người và giúp anh ta biết mình là ai." Tôi tin điều này – nếu chúng ta đi theo hướng đó.

Thật không may, nhiều người lại lựa chọn trốn tránh khi gặp nghịch cảnh. Họ xây thành lũy, nhắm mắt, bỏ chạy, tự trấn an bản thân, hoặc làm bất kỳ điều gì phải làm để tránh đối mặt với tình huống thực tại. Họ giống như Sergeant Schulz trong trương trình hài *Hogan's Heroes* trước đây trên ti vi. Bất kỳ khi nào có sự việc mà họ không muốn biết tới xảy ra, họ nói: "Tôi không biết gì. Tôi không thấy gì." Nếu đó là phản ứng của bạn với nghịch cảnh, bạn sẽ không bao giờ hiểu thực tại hoặc bản thân bạn.

Một trong số những cuốn sách yêu thích của tôi là *Khi người ta tư duy* (As a Man Thinketh) của James Allen. Cha tôi yêu cầu tôi đọc cuốn sách này hồi trung học. Một trong số những ý tưởng gây ấn tượng mạnh nhất trong tôi khi còn trẻ là: "Cơ hội không tạo nên con người; nó hé mở để một người tìm đến bản thân mình." Điều đó đúng, nhưng chỉ *khi* bạn cho phép như vậy.

Diễn giả Tony Robbins đối chiếu sự khác biệt giữa một người thắng giải xổ số và một người bị liệt từ cổ trở xuống trong một tai nạn. Ông nói ai là người hạnh phúc nhất sau ba năm? Người bị liệt. Tại sao? Người thắng xổ số hy vọng cuộc sống sẽ thay đổi nhưng lại dựa vào cơ hội. Ngược lại, người bại liệt lại biết đến với bản thân mình qua nghịch cảnh. Người đó đi lên từ những thách thức mà bản thân không ngờ sẽ gặp phải. Và người đó trân trọng những điều tốt đẹp trong cuộc đời, bao gồm cả các mối quan hệ, bởi người đó chưa từng có những thứ đó trước kia.

"Cuối cùng", Robbins nói, "khi ai đó nhìn vào cuộc đời và nghĩ xem điều gì khiến họ hạnh phúc, họ sẽ nghĩ đến người mình yêu, các thách thức họ gặp phải và vượt qua, khi định nghĩa sức mạnh bên trong họ. Những điều này là thứ mà họ tự hào và muốn ghi nhớ."

Nghịch cảnh đưa tôi đến với bản thân nhiều lần trong đời. Nó giúp tôi mở rộng tầm mắt. Nó

bơm thẳng vào sâu trong trái tim tôi. Nó kiểm tra sức mạnh của tôi và dạy tôi nhiều điều. Dưới đây là một số bài học mà tôi có được:

PDF Eraser Free

- Khi mất phương hướng và dường như lạc lối, tôi hiểu rằng con đường tới thành công không phải lúc nào cũng là một con đường.
- Khi tôi kiệt sức và nản lòng, tôi hiểu rằng đó là lúc phải tiếp tục cố gắng chứ không phải từ bỏ.
- Khi thấy thoái chí với tiến bộ của mình, tôi hiểu rằng đừng để việc mình làm có được tôi trước khi tôi có được nó.
- Khi thất bại, tôi hiểu rằng tôi sẽ không bị phán xét bởi số lần thất bại mà là số lần thành công.

"Hoàn cảnh là kẻ cai trị những người yếu đuối, nhưng lại là công cụ của kẻ khôn ngoan."

– Samuel Lover

Nghịch cảnh cho tôi biết sự kiên trì, sáng tạo, tập trung và nhiều điều tích cực khác giúp tôi quý trọng bản thân hơn. Tiểu thuyết gia kiêm nhạc sĩ Samuel Lover từng khẳng định: "Hoàn cảnh là kẻ cai trị những người yếu đuối, nhưng lại là công cụ của kẻ khôn ngoan"'. Nếu tôi phản ứng tiêu cực với hoàn cảnh của mình, chúng sẽ biến tôi thành nô lệ. Nếu tôi phản ứng một cách khôn ngoan, hoàn cảnh sẽ phục vụ tôi.

2. Nghịch cảnh là người thầy tốt hơn cả thành công nếu chúng ta muốn học hỏi từ nghịch cảnh

Nghịch cảnh giống như một công cụ giáo dục. Bạn có thể đã từng nghe câu nói sau: "Khi học sinh sẵn sàng, giáo viên sẽ tới". Điều đó không nhất thiết luôn đúng. Đối với nghịch cảnh, giáo viên sẽ tới cho dù học sinh có sẵn sàng hay không. Có nhiều người học hỏi từ giáo viên này, một số thì không.

Triết học gia, nhà văn Emmet Fox từng nói: "Nguyên tắc ở đây là nhiều khó khăn có thể xảy đến bất kỳ lúc nào, dù là vấn đề gì, bạn phải luôn chính xác là thứ bạn cần vào lúc đó, để giúp bạn tiếp bước về phía trước bằng cách vượt qua chúng. Điều không may duy nhất là, bi kịch thực sự chỉ xảy đến khi chúng ta chịu mất mát mà không rút ra được bài học." Điều then chốt để tránh khỏi bi kịch đó là *muốn* học hỏi từ những khó khăn của cuộc sống.

Một trong những điều tôi thích nhất trong những chuyến đi nghỉ với gia đình là khoảng thời gian mọi người nói chuyện với nhau. Qua nhiều năm, Margaret và tôi đã tham gia nhiều chuyến đi với anh trai Larry và chị dâu Anita. Chúng tôi ăn cùng nhau, cùng đến thăm các nơi.

Chúng tôi chia sẻ tiếng cười và đôi khi cả nước mắt. Có nhiều kỷ niệm từ nhiều nơi trên thế giới cùng những người mà ta yêu mến thật tuyệt vời.

PDF Eraser Free

Trước đây không lâu, chúng tôi nghỉ một tuần ở thành phố Viên, Áo. Một thành phố tuyệt vời, đầy ắp lịch sử và âm nhạc. Buổi tối, chúng tôi ngồi ở một quán cà phê, ở đó tôi chia sẻ với Larry và Anita rằng tôi đang viết cuốn sách này và nhờ họ cho ý kiến. Sau khi nghe giới thiệu về cuốn sách, Larry ngay lập tức trích dẫn bài thơ sau đây của Robert Browning Hamilton mà anh học khi còn nhỏ:

Tôi đi một dặm với niềm vui;
Nàng nói suốt cả chặng đường,
Nhưng để lại không gì ngoài thông thái,
Với tất cả những gì cần nói.

Tôi đi một dặm với nỗi buồn;
Và nàng không thốt ra một từ,
Than ôi những điều tôi học được,
Khi nỗi buồn đi cùng tôi.

> "Biến nỗi đau thành sự thông thái."

– Oprah Winfrey

Lời khuyên của Oprah Winfrey[(2)] "biến nỗi đau thành sự thông thái" có thể trở thành sự thật chỉ nếu chúng ta muốn học hỏi từ những nỗi đau. Điều này cần có suy nghĩ đúng đắn và ý chí kiên định tìm kiếm bài học trong mất mát. Nếu chúng ta không nắm chặt những thứ đó, cuối cùng tất cả những gì còn lại chỉ là những vết sẹo.

3. Nghịch cảnh mở ra cánh cửa tới những cơ hội mới nếu chúng ta muốn học hỏi

Một trong những bài học lớn nhất mà tôi có được trong vai trò lãnh đạo cho thấy nghịch cảnh thường là cánh cửa dẫn tới cơ hội. Những nhà đầu tư giỏi biết điều này theo bản năng, nhưng phần lớn con người lại được đào tạo để nhìn nhận nghịch cảnh theo hướng sai lệch. Là một diễn giả kiêm đồng sáng lập Rich Dad Company, Kim Kiyosaki nhận định: "Phần lớn chúng ta được dạy bảo, bắt đầu từ thời ở nhà trẻ, rằng sai lầm là không tốt. Bạn chắc vẫn nghe câu 'Đừng mắc sai lầm!'. Trong thực tế, chúng ta học hỏi bằng cách mắc sai lầm. Một sai lầm đơn giản cho thấy những điều bạn chưa biết. Bạn mắc sai lầm một lần, rồi bạn biết nó. Hãy nghĩ về lần đầu tiên bạn chạm vào bếp lò nóng (sai lầm). Từ việc tạo ra sai lầm, bạn biết được rằng bạn sẽ bị

bỏng nếu chạm vào bếp lò nóng. Phạm sai lầm không phải là xấu, mà là để dạy bạn một điều gì đó".

PDF Eraser Free

Khi đối mặt với nghịch cảnh, nhiều người để nó hạ gục mình. Thay vì như vậy, họ cần tìm kiếm lợi ích hoặc cơ hội. Một trong số các ví dụ ưa thích của tôi về điều này từng xảy ra với công ty Proctor and Gamble trong những năm 1870. Một ngày nọ tại nhà máy, một nhân viên đi ăn trưa và quên không tắt máy trộn xà phòng. Khi anh ta quay lại, xà phòng đã nở thành khối vì không khí bị cuốn vào đó. Thật là một sai sót! Anh ta nên làm gì? Anh ta không muốn vứt nó đi, nên đã đổ nó vào các khuôn. Xà phòng được cắt, đóng gói và chuyển đi, mặc dù anh ta đã làm hỏng nó.

Vài tuần sau, công ty đó bắt đầu nhận được thư từ khách hàng đặt hàng thêm loại xà phòng nổi được. Vì sao? Xà phòng được sử dụng trong các nhà máy. Sau khi kết thúc ca làm việc, công nhân phải lau rửa ở các thùng nước đã cáu bẩn. Các thanh xà phòng nổi sẽ dễ tìm hơn khi chúng rơi xuống nước. Từ một lỗi sản xuất thành một cơ hội, xà phòng Ivory được tạo ra, mà ngày nay vẫn được bán, từ hơn 100 năm trước.

"Bất kỳ sự thay đổi lớn nào trong kinh doanh đều là cơ hội cho một vụ kinh doanh mới."

– Muriel "Mickie" Siebert

Bạn không cần phải là một doanh nhân hoặc nhà đầu tư để tận dụng cơ hội do nghịch cảnh mang tới. Ví dụ như những tuần sau cuộc tấn công khủng bố ngày 11 tháng 9 năm 2001 tại New York, Rudy Guiliani và những người dân New York khác đã nhắc nhở mọi người rằng New York vẫn mở cửa buôn bán, vì có rất ít người tới thành phố này. Margaret và tôi thấy đây là cơ hội và chúng tôi tới New York trong khoảng một tuần. Bạn thử tưởng tượng thật tuyệt làm sao khi chúng tôi dễ dàng mua vé tham dự tất cả các vở kịch lớn nhất trên sân khấu Broadway và ăn tại bất kỳ nhà hàng nào chúng tôi muốn. Đó là chuyến đi chỉ có một lần trong đời!

Khi tôi viết cuốn sách này, kinh tế của Hoa Kỳ và nhiều nước khác trên thế giới đang bất ổn. Tuy vậy, nhiều cơ hội lại mở ra trong thời điểm kinh tế rơi tự do này. Lịch sử của giới kinh doanh luôn đầy ắp những ví dụ về sản phẩm và dịch vụ ra đời trong những thời điểm suy thoái kinh tế:

- Máy bay Boeing's 707 (1957)
- Dịch vụ giao nhận FedEx (1973)
- Hệ điều hành MS-DOS của Microsoft (1981)
- Máy nghe nhạc iPod của Apple (2001)

Như Muriel "Mickie" Siebert – Người phụ nữ Tài chính đầu tiên – từng nói: "Bất kỳ sự thay

đổi lớn nào trong kinh doanh đều là cơ hội cho một vụ kinh doanh mới".

Bạn có thấy cơ hội không? Bạn có đang tìm cách để tận dụng chúng? Giá cả bất động sản đang giảm: Đó là cơ hội. Tỷ lệ lãi suất giảm: Điều đó mang tới cơ hội. Kinh doanh đang thay đổi: Chúng mang đến vô số cơ hội. Nghịch cảnh mỗi ngày đều mang lại lợi thế. Bạn đang cố tận dụng nó tối đa? Hay bạn đang để nghịch cảnh đánh bại bạn?

PDF Eraser Free

4. Nghịch cảnh có thể là dấu hiệu của sự chuyển đổi tích cực nếu bạn phản ứng đúng đắn với nó.

Năm 1915, cuộc sống của người dân ở Coffee City, Alabama bị phá hủy khi cây bông bị phá hoại do mọt quả bông. Toàn bộ nền kinh tế tại đây đều dựa vào vải cotton. Họ sẽ làm gì? Nhà khoa học Geogre Washington Carver đã đề nghị nông dân ở đó trồng lạc.

Khi cây trồng này xuất hiện, Carver cho thấy lạc có thể sử dụng để làm ra các hóa chất cần thiết cho sản xuất xà phòng, mực, nhựa và mỹ phẩm. Nó mở ra nền kinh tế mới với các loại cây trồng và ý tưởng mới, cùng với một tương lai xán lạn. Mọi người thật may mắn vì Carver đã nhìn thấy cơ hội chuyển đổi mà nghịch cảnh đem lại.

Năm 1996, tôi thành lập EQUIP – một tổ chức phi lợi nhuận đào tạo các nhà lãnh đạo quốc tế. Đến nay, chúng tôi đã đào tạo hơn 5 triệu nhà lãnh đạo tại 173 nước. Nhưng EQUIP cũng hoạt động để hỗ trợ các lãnh đạo này trong thời gian khủng hoảng. Tại sao? Vì chúng tôi tin rằng khủng hoảng thường đem lại cơ hội học hỏi cho các lãnh đạo, tạo ra thay đổi và chuyển đổi tích cực để giúp đỡ người dân của họ. Ví dụ như khi các lãnh đạo của Ba Lan bị giết trong tai nạn máy bay nhiều năm trước, các lãnh đạo từ EQUIP đã tới Ba Lan, vì chúng tôi biết rằng phản ứng của các lãnh đạo trong thời gian chuyển đổi tiêu cực quyết định phản ứng của người dân.

> Cuộc đời của một người thành công bao gồm từng chuyển đổi nối tiếp nhau. Đứng yên không phải là lựa chọn trong cuộc sống. Thời gian luôn trôi đi. Chúng ta không thể dừng nó hay cản trở tác động của nó. Chúng ta cần thay đổi và nghịch cảnh thường là chất xúc tác. Tác giả James Allen từng viết: "Hãy cứ để một người vui mừng khi phải đối mặt với trở ngại, vì nó có nghĩa rằng anh ta đã đạt đến ngưỡng nhất định của sự thờ ơ hoặc điên rồ, và giờ được kêu gọi để triệu tập tất cả năng lượng và sức mạnh đang kêu gào bên trong anh ta để tìm kiếm tự do lớn hơn, rèn luyện và với phạm vi lớn hơn."

5. Nghịch cảnh mang lại lợi ích cũng như nỗi đau nếu ta kỳ vọng nó và lên kế hoạch cho nó

Trong phim *Diều hâu gãy cánh* (Black Hawk Down), một chiếc xe chở đầy lính Mỹ bị thương chòng chành đi tới chỗ đỗ ở giữa con phố mà đạn Somali đang bay tứ phía. Chỉ huy phụ trách ra lệnh một người lính lên xe và lái.

PDF Eraser Free

"Tôi không thể", người lính nói. "Tôi bị bắn mất."

"Tất cả chúng ta đều bị bắn", chỉ huy nói. "Leo lên và lái đi!"

Trong cuộc sống, tất cả chúng ta nên lường trước nỗi đau. Đó là một phần của cuộc sống. Một phần của mất mát. Câu hỏi ở đây là, liệu bạn có để nó ngăn cản điều mà bạn muốn và cần làm?

Không ai nói là "Phải giành huy chương bạc". Các vận động viên, huấn luyện viên và người hâm mộ luôn gào thét "Phải giành huy chương vàng!" Tại sao? Vì huy chương vàng nghĩa là giỏi nhất. Nếu bạn phải chịu đựng nỗi đau để cạnh tranh, tại sao không cạnh tranh để giành chiến thắng?

"Bạn không thể vô địch mà không phải chịu đau."

– Bob Richards

Người thành công kỳ vọng trải nghiệm nỗi đau khi họ đối mặt với nghịch cảnh. Họ lên kế hoạch cho nó. Và với việc lên kế hoạch cho nó, họ đặt mình vào lợi ích mà nó mang đến. Fred Smith từng nói: "Tôi từng nghe Bob Richards, huy chương vàng Olympic, phỏng vấn các vận động viên trẻ hơn đoạt huy chương vàng. Ông hỏi họ: 'Bạn làm gì khi bắt đầu thấy đau?'" Fred cho thấy rằng không một nhà vô địch Olympic nào ngạc nhiên với câu hỏi này. Họ kỳ vọng nỗi đau, và họ có chiến lược để đối mặt với nó. Như Bob Richards tổng kết, 'Bạn không thể vô địch mà không phải chịu đau'."

Một bài báo của Amy Wilkinson trên tờ *USA Today* mô tả tinh thần đầu tư của Hoa Kỳ, từng trở về xuất phát điểm và sau đó đơm hoa kết trái trong cuộc Cách mạng Hoa Kỳ. Wilkison viết:

> Số ít các cá nhân – những người thành lập ra Hoa Kỳ đều không xa lạ với rủi ro và sự đổi mới. George Washington đã xây dựng một trong số những nhà máy chưng cất rượu lớn nhất tại quốc gia mới này. Benjamin Franklin là một nhà phát minh – và Thomas Jefferson là một kiến trúc sư.

Nhưng các nhà đầu tư này đã thực hiện vụ đầu tư rủi ro nhất của mình [trong năm 1776] khi họ đặt nền móng cho một quốc gia dân chủ có tỷ lệ khác màu da vượt trội. Để thực hiện điều này, họ đặt ra tiền lệ cho sự táo bạo và trí tưởng tượng mà về sau định nghĩa cho Giấc mơ Mỹ.

Những con người lập quốc đó biết rằng họ sẽ phải đối mặt nghịch cảnh khi họ nổi dậy chống lại Anh. Họ biết sẽ phải chịu đau đớn. Nhưng vì họ đã chuẩn bị cho điều này, họ cũng gặt hái

được lợi ích từ nó. Những người dân Hoa Kỳ tiếp tục gặt hái lợi ích đó. Wilkinson tổng kết bài học bằng cách trích dẫn lời của Peter Thiel – đồng sáng lập PayPal: "Bài học rút ra, vấn đề là khó khăn, nhưng nếu bạn thật sự làm việc với nó, bạn có thể khiến nó có tác dụng." Đây là bài học mà tất cả những người thành công đều học và đưa vào thực tiễn.

PDF Eraser Free

6. Nghịch cảnh tạo nên cuộc đời ta và nếu ta phản ứng đúng đắn, cuộc đời sẽ tươi đẹp

Một vài người coi nghịch cảnh như bàn đạp, một số khác lại coi như hầm mộ. Sự khác biệt trong cách họ tiếp cận nó tùy thuộc vào cách họ nhìn nhận nó. Nhà tâm lý học hiệu suất Jim Loehr nói: "Các nhà vô địch dạy chúng ta cách tiếp nhận một trải nghiệm và về cơ bản viết lại câu chuyện về tác động của nó. Nếu bạn thấy sai lầm là một cơ hội để học hỏi và tiến lên, nó sẽ theo ý bạn. Nếu bạn coi nó là một cú đấm chết người, nó sẽ là như vậy. Theo cách đó, sức mạnh của câu chuyện còn quan trọng hơn bản thân trải nghiệm đó."

Đánh golf – một trò chơi của sự lên xuống không ngừng – là những ví dụ điển hình về điều này. Một số vận động viên đánh golf đứng dậy từ nghịch cảnh và hành động của họ mang đến một câu chuyện vĩ đại. Những người khác thì sụp đổ. Ví dụ năm 1982, lúc 46 tuổi, Jack Nicklaus thua ở giải Mỹ Mở rộng sau khi Tom Watson lốp bóng và dẫn đầu. Phần lớn mọi người nghĩ rằng sự nghiệp của Nicklaus đã kết thúc. Nhưng ông đã thắng giải Masters bốn năm sau. Đối lập với Tony Jacklin, người từng thua giải Anh mở rộng năm 1972 ở vị trí thứ ba, đặt trong cự ly gần sau cú hớt bóng của Lee Trevino. Jacklin sau đó nói: "Tôi thấy tim mình rụng rời. Tôi sẽ không bao giờ được như trước."

Nếu phản hồi đúng đắn với nghịch cảnh, bạn thấy nó có thể giúp bạn trở nên tốt hơn trước đây. Tôi từng đọc một bài thơ của James Casey nhiều năm trước tên là *Lên dốc*(Climb the Steep). Đoạn thứ nhất nói:

Với mỗi ngọn đồi tôi phải leo

Với mỗi hòn đá vấp phải chân

Với tất cả máu, mồ hôi và bụi bẩn

Với những cơn bão mờ mắt và nắng cháy đầu

Trái tim tôi hát không gì ngoài bài ca biết ơn

Đây là những thứ khiến trái tim tôi mạnh mẽ.

Nghịch cảnh là của chung, nhưng câu chuyện bạn viết ra là của riêng bạn.

Nghịch cảnh sẽ viết câu chuyện gì trong cuộc đời bạn? Sẽ giống Nicklaus hay Jacklin? Tôi hy vọng câu chuyện của bạn sẽ tích cực. Nghịch cảnh không có chiến thắng không phải là niềm cảm hứng mà là sự đè nén. Câu chuyện tiềm năng lớn trong nghịch cảnh đó là hy vọng và thành công. Nghịch cảnh là của chung, nhưng câu chuyện bạn viết ra là của riêng bạn. Ai cũng đều có cơ hội làm người hùng trong một câu chuyện vĩ đại. Một số đến được vị trí đó và một số thì không. Lựa chọn là do bạn.

PDF Eraser Free

Khi bạn xem xét có cho phép nghịch cảnh trở thành chất kích thích cho việc học hỏi trong cuộc đời, hãy xem xét lời cầu kinh của các thầy tu dòng Phran-xít:

> Xin Chúa ban phước cho bạn sự khó chịu với những câu trả lời dễ dãi, hời hợt và mối quan hệ nửa vời, để bạn có thể sống sâu trong tim mình.
>
> Xin Chúa ban phước cho bạn sự tức giận trước bất công, áp bức, và bóc lột con người, để bạn phục vụ công lý, tự do và hòa bình.
>
> Xin Chúa ban phước cho bạn nước mắt để rơi lệ với những người chịu đau đớn, ruồng bỏ, đói kém và chiến tranh, để bạn có thể đưa tay an ủi họ và biến nỗi đau thành niềm vui.
>
> Và xin Chúa ban phước cho bạn với đầy đủ sự ngu ngốc để tin rằng bạn có thể tạo nên sự khác biệt trên thế giới này, để bạn có thể làm điều mà người khác cho là không thể.

Đó là lời cầu nguyện tôi dành cho bản thân và nó cũng là hy vọng của tôi dành cho bạn.

PDF Eraser Free

Vấn đề: Cơ hội của Học hỏi

Bất cứ khi nào cảm thấy các vấn đề sắp nhấn chìm bản thân và đang bên bờ vực chán nản, tôi đều dừng lại và đọc một câu chuyện tình cờ phát hiện nhiều năm trước. Đó là câu chuyện giải thích những gì sẽ xảy ra ngày nay nếu Noah cố đóng một con thuyền.

Chúa nói với Noah rằng: "Trong sáu tháng, ta sẽ đổ mưa cho đến khi toàn bộ mặt đất bao phủ toàn nước và tất cả những kẻ xấu đều bị hủy diệt. Nhưng ta muốn giữ lại một vài người tốt, và hai con vật của mỗi loài đang sống trên mặt đất. Ta ra lệnh cho con xây cho ta một con thuyền lớn." Và trong nháy mắt ông nhận được bản thiết kế con thuyền.

"Vâng", Noah nói, run rẩy trong sợ hãi và dò dẫm bản thiết kế.

"Sáu tháng và trời sẽ mưa." Chúa bạo nộ: "Con cần hoàn thành con thuyền cho ta, hoặc con sẽ phải học cách bơi trong thời gian rất dài".

Sáu tháng trôi qua. Mây đen tích tụ trên bầu trời và mưa bắt đầu rơi xuống. Chúa thấy Noah đang ngồi trước sân khóc lóc, không có con thuyền nào cả.

"Noah", Chúa hét lên, "thuyền của ta đâu?" Một tia sét đánh vào mặt đất bên cạnh Noah.

"Thưa Chúa, xin hãy tha thứ cho con!", Noah cầu xin. "Con đã cố hết sức, nhưng có nhiều vấn đề lớn. Đầu tiên con phải lấy giấy phép xây dựng cho dự án xây dựng thuyền và thiết kế của Người không phù hợp quy định. Do đó con phải thuê kỹ sư vẽ lại thiết kế. Sau đó con gặp phải tranh luận gay gắt xem con thuyền có cần hệ thống phòng cháy chữa cháy không. Hàng xóm của con bị ảnh hưởng, khiếu nại rằng con vi phạm quy hoạch khi đóng con thuyền lớn như vậy ở sân trước, nên con đã có xích mích với ủy ban quy hoạch thành phố."

"Sau đó, con gặp phải vấn đề thu thập gỗ đóng thuyền, vì có lệnh cấm chặt cây để cứu loài cú mới được phát hiện. Con đã phải thuyết phục Hội Cá và Động vật hoang dã Hoa Kỳ rằng con cần gỗ để cứu loài cú. Nhưng họ không để con bắt cú, nên không có cú."

"Sau đó đám thợ mộc hình thành liên minh và đình công. Con phải đàm phán thỏa hiệp với Ban Quan hệ Lao động Quốc gia trước khi ai đó nổi loạn. Bây giờ con có 16 thợ mộc trên thuyền mà vẫn không có con cú nào."

"Sau đó con bắt đầu thu thập động vật và bị kiện bởi một tổ chức bảo vệ động vật. Họ phản

đối việc chỉ mang hai con của mỗi loài. Ngay khi vụ kiện vừa qua, EPA thông báo rằng con không thể hoàn thành cái thuyền mà không điền vào bản báo cáo tác động do cơn lũ mà con đề xuất. Họ không hiểu khái niệm rằng họ không có quyền hạn đối với hành động của một Tồn tại Siêu nhiên. Sau đó nhóm Kỹ sư Quân đội yêu cầu bản đồ của cơn lũ được đề xuất. Con gửi họ bản đồ thế giới."

PDF Eraser Free

"Ngay bây giờ con vẫn đang cố xử lý khiếu nại từ Ủy ban Cơ hội Việc làm Bình đẳng về việc con định thuê bao nhiêu người, IRS đã tịch thu tất cả tài sản của con và khiếu nại rằng con đang cố trốn thuế bằng cách rời khỏi đất nước, và con vừa nhận được thông báo về việc nợ một khoản thuế nào đó. Con thực sự không nghĩ con có thể hoàn thành thuyền trong ít nhất năm năm nữa!"

Bầu trời trở nên quang đãng. Mặt trời sáng trở lại. Cầu vồng xuất hiện dọc bầu trời. Noah nhìn lên và mỉm cười. "Vậy là Người sẽ không hủy diệt mặt đất nữa?", ông hỏi tràn trề hy vọng.

"Không." Chúa buồn bã nói, "Chính phủ đã làm rồi."

Cơn lũ vấn đề của tôi

Tôi thích câu chuyện trên đơn giản vì nó quá mãnh liệt. Không ai có thể đối mặt với những vấn đề như vậy trong cuộc sống, đúng không nào? Có lẽ, bạn sẽ ngạc nhiên khi biết rằng trải nghiệm khi làm lãnh đạo của tôi khá giống với Noah khi tôi còn lãnh đạo nhà thờ tại La Mesa, California. Tôi tiếp nhận công việc vào năm 1981, nhưng rất nhanh sau đó nhận ra rằng chúng tôi có hai vấn đề lớn: Chúng tôi ở vị trí không đẹp và cơ sở vật chất thì khá là lạc hậu.

Tôi biết mình cần làm điều gì đó, nên tôi bắt đầu dịch chuyển mọi người theo hướng thay đổi. Mặc dù mọi người khá gắn bó với vị trí và cơ sở vật chất lúc đó, họ vẫn quyết định chuyển chỗ vào năm 1983. Tôi từng xây một số tòa nhà ở hai địa điểm trước và chuyển mọi người tới một trong số đó, nên tôi cho rằng mình đã biết điều gì đang chờ đợi phía trước. Tôi đã nhầm. Hóa ra đây lại là thử thách lớn nhất của tôi khi làm lãnh đạo và là nguồn gốc của các vấn đề nối tiếp nhau.

Chúng tôi đã rất phấn khích khi mua được lô đất 130 mẫu Anh với giá 1,8 triệu đôla. Đó là một thách thức, nhưng chúng tôi vẫn vượt qua được. Với sự hưởng ứng và hy vọng tràn trề, chúng tôi bắt đầu lên kế hoạch. Vấn đề đầu tiên phát sinh là vị trí đặt tòa nhà chính, ngay trên đỉnh đồi của khu đất. Đặt như vậy, tòa nhà sẽ có hướng nhìn tốt tới toàn khu vực và mọi người sẽ chú ý đến chúng tôi. Nhưng quan chức địa phương lại cho rằng như vậy là xâm phạm

nghiêm trọng tới cộng đồng. Thật đáng thất vọng, nhưng chúng tôi không muốn xa lánh hàng xóm xung quanh, nên đã điều chỉnh.

PDF Eraser Free

Nếu muốn xây dựng tại California, bạn phải trả tiền cho các nghiên cứu về môi trường. Khu đất này cũng vậy. Và chúng tôi tuân thủ. Trong quá trình nghiên cứu, người ta phát hiện một đôi chim sẻ đuôi đen thỉnh thoảng sinh sống trong khu đất. Bạn vẫn thường thấy động vật sống trong các khu đất hoang nên đó có vẻ không phải là vấn đề lớn. Chỉ có một vấn đề: Loài chim đó có nguy cơ tuyệt chủng. Và kết quả là trong thời gian sáu tháng sinh sản của chúng, chúng tôi không được phép làm bất cứ điều gì gây phiền hà cho chúng. Điều đó ảnh hưởng rất lớn tới thời gian xây dựng dự tính của chúng tôi.

Sau đó, họ phát hiện cây xô thơm ven biển mọc trên khu đất này. Bạn thử đoán xem? Lại một vấn đề khác. Chúng tôi không được phép xây dựng ở bất cứ khu nào có cây xô thơm mọc. Nên một lần nữa chúng tôi phải thay đổi thiết kế xây dựng.

Chúng tôi sửa xong bản vẽ thì biết rằng Đường Quốc lộ 94 sắp mở rộng. Đoán tiếp nhé? Chạy xuyên qua khu xây dựng mà chúng tôi đề xuất. Một lần nữa chúng tôi phải dịch chuyển.

Sau đó, một người nọ tìm thấy tảng đá đen trong khu đất. Chúng tôi không nghĩ có gì bất thường. Trước khi khu San Diego trở nên phát triển, mọi người thường cắm trại và lái những chiếc xe máy cũ ngang bờ đông của hạt. Nhưng có vấn đề: Một chuyên gia tin rằng tảng đá này là lò nấu ăn được sử dụng bởi cư dân vùng này khoảng 2000 năm trước. Chúng tôi phải trả 120.000 đôla cho một cuộc khai quật khảo cổ.

Vì chi phí xây dựng một tòa nhà sẽ rất lớn, chúng tôi quyết định bán một phần của mảnh đất ở phía trước đường quốc lộ để gây quỹ. Điều này sẽ giúp rất nhiều cho chi phí xây dựng. Nhưng lại có vấn đề. Hạt tuyên bố rằng phần đất sắp bán phải được coi là đất mở vì có một loài chim khác: Sơn ca Bắc Mỹ.

Khi chúng tôi nhận ra rằng địa hình của khu đất rất khó đậu xe, chúng tôi mua thêm 8 mẫu Anh với giá 250.000 đôla. Mặc dù khá đắt nhưng chúng tôi biết việc này sẽ cung cấp không gian cho 600 chỗ đỗ xe. Nhưng lại có vấn đề. Hạt quyết định rằng mảnh đất đó cần được sử dụng vào việc "kết nối có tính môi trường" cho động vật hoang dã. Một phần tư triệu đôla ra đi.

Lúc này, chúng tôi đã chi hàng triệu đôla và gần một thập kỷ để hoàn thành các thủ tục quan liêu và chúng tôi vẫn chưa được cấp phép xây dựng! Chúng tôi định phát triển 25 trên tổng số 138 mẫu Anh đã mua. Nhưng… đoán xem? Lại có vấn đề khác. Các quan chức quyết định rằng chúng tôi sẽ gây quá nhiều tổn hại tới môi trường nếu chúng tôi phát triển khu đất đó và chỉ để lại 113 mẫu Anh cho động vật hoang dã. Để giảm thiểu tổn hại, chúng tôi được yêu cầu mua 25

mẫu khác trên núi với giá 150.000 đôla và giao chứng từ khu đất đó để hoàn thành trách nhiệm môi trường.

PDF Eraser Free

Sau – và chỉ sau – 12 năm, chúng tôi mới nhận được giấy phép từ Ban giám sát Hạt. Cuối cùng chúng tôi có thể bắt đầu thi công. Vào lúc này, Jim Garlow – người kế nhiệm tôi – phụ trách dự án. Và bạn đoán tiếp đi? Chúng tôi vẫn chưa thoát khỏi rắc rối. Vẫn còn các vấn đề khác.

Chúng tôi luôn biết rằng có đá granite trong khu đất, và đã chuẩn bị chi 38.000 đôla để nổ mìn. Nhưng cho đến khi người ta dọn dẹp bụi bẩn để chuẩn bị, hóa ra đây lại là đá granite xanh, rắn chắc hơn bê tông gấp sáu lần; chi phí nổ mìn tăng gấp 10 lần dự kiến. Trong khi hai ống dẫn nước cần thiết đang được lắp đặt trên khu đất, các công nhân gặp phải nhiều đá granite xanh hơn dự kiến, và phải mất thêm 192.000 đôla vào chi phí và quá trình thi công phải kéo dài thêm hai năm rưỡi.

Trong quá trình xây dựng, đoạn đường chạy dọc theo khu đất được quyết định chuyển thành đường quốc lộ. Hạt San Diego đồng ý trả 1 triệu đô cho việc xây dựng và nhà thờ được ra lệnh phải trả 1,1 triệu đôla. Và do có thay đổi trong yêu cầu xây dựng liên quan đến an toàn động đất, phải bổ sung khối lượng thép và bê tông trong mỗi tòa nhà với chi phí 856.000 đôla.

Cuối cùng cũng xong, cơn lũ rắc rối tưởng chừng không bao giờ kết thúc. Nhưng *cuối cùng thì* vào cuối tuần ngày 15 - 16 tháng Tư năm 2000, theo lời mời của Jim, tôi bước vào khu cơ sở hạ tầng mới với hơn 5000 người khác và tất cả cùng ăn mừng. Mất tổng cộng 17 năm và chi thêm hàng triệu đôla, nhiệm vụ cuối cùng cũng thành công!

Bác sĩ tâm thần M. Scott Peck từng nói: “Cuộc sống là một chuỗi vấn đề. Chúng ta muốn kêu ca hay giải quyết chúng?”. Tôi đã cố giải quyết các vấn đề đó, nhưng tôi phải thừa nhận rằng tôi cũng đã kêu ca rất nhiều về chúng. Tôi thậm chí không biết liệu Noah có thể chịu đựng tất cả hay không! Nhưng tôi thấy biết ơn rằng chúng tôi cuối cùng cũng thành công.

Khi đối mặt với các vấn đề khó khăn, tôi thấy chúng ta giống như Charles Schultz – người từng phát biểu: “Đôi khi tôi thao thức trong đêm và tự hỏi, ‘Tôi sai từ đâu?’ Sau đó tôi nghe thấy giọng ai đó nói với tôi, ‘Sẽ phải mất hơn một đêm’.”

Điều quan trọng cần ghi nhớ là mỗi người đều có vấn đề cho dù địa vị của họ trong xã hội ra sao. Đôi khi chúng ta nhìn vào cuộc sống của người khác và nếu thấy họ đều rất thành công, ta lại cho rằng họ không gặp phải vấn đề gì cả. Hoặc chúng ta tin rằng vấn đề của những người đó dễ xử lý hơn của chúng ta. Đó là một niềm tin sai lầm. Ví dụ như Jeff Immelt, CEO của General Electric, ông có vị trí mà hầu hết các lãnh đạo trên thế giới đều nể phục. Và họ có thể nghĩ rằng

vị trí cao ngất của Immelt sẽ bảo vệ ông khỏi các vấn đề. Nhưng Immelt từng phát biểu như thế này sau cuộc tấn công ngày 11 tháng 9: "Ngày làm việc thứ hai với cương vị chủ tịch của tôi, một máy bay mà tôi cho thuê, bay với động cơ mà tôi chế tạo, đâm vào tòa nhà mà tôi ký hợp đồng bảo hiểm và nó nằm trong mạng lưới mà tôi quản lý." Đó là một ngày có rất nhiều vấn đề.

PDF Eraser Free

Đừng làm...

Điều then chốt để vượt qua các vấn đề và học hỏi từ chúng là tiếp cận chúng theo cách đúng đắn. Qua nhiều năm, tôi học được rằng vấn đề trở nên tốt hơn hoặc xấu đi tùy thuộc vào điều bạn làm hoặc không làm khi đối mặt với chúng. Trước tiên, để tôi chia sẻ những điều không nên làm:

1. Đừng đánh giá thấp vấn đề

Đây chắc chắn là bài học mà tôi rất vất vả mới học được từ chính trải nghiệm của mình. Sai lầm lớn nhất của tôi khi cố gắng xây cơ sở hạ tầng tại San Diego hiển nhiên là đánh giá thấp vấn đề. Tôi đã ngây thơ và đánh giá cao quá mức kinh nghiệm xây dựng trước đó của mình. Xây dựng một tòa nhà nhỏ ở vùng nông thôn Indiana hoặc thị trấn nhỏ ở Ohio không hề giống với việc lèo lái qua sự quan liêu của Nam California! Giống như một cầu thủ bóng rổ trung học được yêu cầu quản lý một đội chơi ở giải Thế giới vậy.

Rất nhiều vấn đề không được giải quyết hoặc quản lý không hiệu quả do chúng ta không nghiêm túc xử lý chúng. Nhiều năm trước tôi từng đọc cuốn sách rất hay của Rober H. Schuller có tựa đề *Thời gian khó khăn không kéo dài nhưng người mạnh mẽ thì có*(Tough Times Don't Last But Tough People Do). Đoạn văn sau từng giúp tôi – lúc còn là lãnh đạo trẻ – tìm thấy một góc nhìn thực tế hơn về bản thân và các vấn đề của mình:

> Không bao giờ đánh giá thấp một vấn đề hoặc sức mạnh của bạn để đối phó với nó. Nhận ra rằng vấn đề bạn đang đối mặt đã được xử lý bởi hàng triệu người khác. Bạn có tiềm năng chưa được khai thác để giải quyết một vấn đề nếu bạn nghiêm túc xử lý vấn đề và sức mạnh chưa được phát triển, đào sâu của bạn. Phản ứng của bạn với một vấn đề sẽ quyết định kết quả. Tôi từng thấy nhiều người đối mặt những vấn đề nghiêm trọng nhất với thái độ tinh thần tích cực, biến vấn đề của họ thành trải nghiệm sáng tạo. Họ khiến những vết sẹo biết tỏa sáng!

Ngay lần đầu đọc đoạn đó, tôi đã trở nên phấn khích. Nó khiến tôi tin rằng chuẩn mực của một người quan trọng hơn mức độ của vấn đề.

Quan điểm của chúng ta đối với vấn đề cũng quan trọng. Shug Jordan, cựu huấn luyện viên bóng rổ và bóng bầu dục tại Đại học Auburn, từng giải thích với một trong những huấn luyện viên mới về cách chiêu mộ tuyển thủ mới về đội như sau: "Chúng ta có muốn một tuyển thủ mà khi bị đánh ngã nhưng không thể đứng dậy hay không?"

PDF Eraser Free

"Không", huấn luyện viên mới nói, "chúng ta không muốn anh ta."

"Chúng ta có muốn tuyển thủ mà khi bị đánh ngã, đứng dậy, bị đánh ngã, đứng dậy, bị đánh ngã, rồi lại đứng dậy?"

"Có", huấn luyện viên mới nói, "chúng ta muốn anh ta!"

"Không, chúng ta không muốn", Jordan nói, "Chúng ta muốn một anh chàng luôn đánh ngã những kẻ khác!". Con người càng vĩ đại, vấn đề càng nhỏ.

2. Đừng đánh giá quá cao vấn đề

Một vài người trải nghiệm một vấn đề đôi ba lần hoặc nhiều hơn. Họ trải nghiệm vấn đề lần đầu tiên khi cảm thấy lo lắng về nó. Họ trải nghiệm nó lần thứ hai khi nó thực sự xảy ra. Và họ trải nghiệm thêm một lần nữa khi họ thực hiện đi thực hiện lại nó! Tôi đã làm thế. Bạn thì sao? Khi đối mặt với một vấn đề, bản năng đầu tiên của tôi thường là phóng đại tác động của nó. Làm như thế và bạn có thể bị tiêu diệt trước khi vấn đề thực sự xảy ra!

Cy Young là một trong số những vận động viên phát bóng vĩ đại nhất trong giải Major League Baseball. Khi kết thúc sự nghiệp, ông nhận xét về xu hướng đẩy những cầu thủ mới ra ngoài sân của các quản lý mà không đưa ra gợi ý nhỏ nhất để xử lý vấn đề. Ông nhận định: "Thời của tôi, khi một cầu thủ phát bóng gặp vấn đề trong trận đấu, thay vì đuổi anh ta, quản lý sẽ để anh ta lại và chỉ cho anh ta cách vượt qua vấn đề." Đôi khi vấn đề không lớn như chúng ta dự đoán và bằng việc giải quyết nó, ta đã thu nhỏ nó lại.

Trong một lần phỏng vấn, chuyên gia kiêm tác giả về tinh thần lãnh đạo John Kotter từng nói rằng một trong những học viên đưa cho ông một lá thư gồm hai trang mà CEO của cậu ta gửi tới. Phần Một ghi rằng: "Chúng tôi gặp rắc rối. Không thể chối bỏ điều này. Dưới đây là một số thống kê về điều đó."

Phần Hai ghi rằng: "Nhìn lại quá khứ đúng là có ích. 30 năm trước, công ty này còn gặp rắc rối tồi tệ hơn. Nhìn lại chúng tôi ở thì hiện tại. Chúng tôi lớn hơn gấp 10 lần. Kinh tế Mỹ suy thoái mạnh sau mỗi 20 năm trong thế kỷ XIX. Và chúng ta ở đây – quốc gia hùng mạnh nhất trên thế giới."

Phần Ba ghi rằng: “Chúng ta phải nắm tay nhau cùng xử lý vấn đề này, bắt đầu từ tôi. Tôi sẽ cố ‘hết sức bình sinh’ để tìm hiểu (1) vì sao việc này không làm hại chúng ta và (2) chúng ta có thể tìm thấy cơ hội gì trong lần này. Bởi cơ hội luôn có ở đó.”

PDF Erase Free

Phần cuối ghi rằng: “Đây là những gì tôi sắp làm và đây là những gì tôi cần các anh giúp.” Đoạn cuối cùng đó đầy niềm hy vọng nhưng không ngây thơ.

Đối với tôi, vị CEO này đang làm hết sức để không đánh giá quá thấp hay quá cao vấn đề mà công ty gặp phải, mà là nhìn nó một cách thực tế và giải quyết nó.

3. Đừng chờ đợi vấn đề tự giải quyết

Đây là bài học thứ hai tôi học từ các vấn đề. Bạn không thể đợi chúng tự giải quyết. Kiên nhẫn là đức tính tốt để giải quyết vấn đề nếu bạn đang làm tất cả những gì có thể để cải thiện tình hình. Nhưng nó không phải là đức tính tốt nếu bạn đang chờ đợi, hy vọng rằng vấn đề sẽ tự giải quyết hoặc biến mất.

Vấn đề đòi hỏi chúng ta phải chú ý tới. Vì sao? Vì mặc kệ sẽ khiến chúng trở nên tồi tệ hơn. Nina DiSesa – người đứng đầu công ty quảng cáo McCann Erickson những năm 1990 – nhận định rằng: “Khi rơi vào tình huống nghịch cảnh, bạn có thể chắc chắn giả định bốn điều sau: tinh thần xuống thấp, sợ hãi dâng cao, người tốt gần như rời đi và những kẻ lười biếng đang trốn tránh”. Những điều này sẽ không tự cải thiện. Chúng yêu cầu một tinh thần lãnh đạo chủ động và tích cực giải quyết vấn đề.

4. Đừng làm vấn đề trầm trọng thêm

Vấn đề không chỉ không tự giải quyết, mà chúng ta còn có thể khiến chúng tồi tệ hơn bằng cách chúng ta phản ứng. Một trong số những điều mà tôi vẫn nói với nhân viên trong nhiều năm là vấn đề giống như ngọn lửa và mỗi người đều có hai cái xô. Một xô nước và một xô xăng. Khi gặp phải vấn đề, bạn có thể dùng xô nước để dập lửa. Hoặc bạn có thể đổ xăng để nó nổ tung. Cùng một vấn đề nhưng hai kết quả khác nhau.

Xử lý một tình huống có khả năng biến động và làm nó tồi tệ hơn chỉ là một cách để làm trầm trọng một vấn đề. Chúng ta cũng có thể khiến vấn đề tồi tệ hơn khi phản ứng với chúng một cách không phù hợp. Một trong số những cách dẫn đến điều này bao gồm:

- Mất quan điểm
- Từ bỏ những giá trị và ưu tiên quan trọng
- Đánh mất tính hài hước

- Cảm thấy có lỗi về bản thân
- Đổ lỗi cho người khác

PDF Eraser Free

"Suy nghĩ tích cực là cách bạn nghĩ về một vấn đề. Hăng hái là cách bạn cảm nhận về một vấn đề. Hai điều này gộp lại quyết định điều mà bạn làm đối với một vấn đề."

– Norman Vincent Peale

Thay vào đó, chúng ta cần duy trì sự tích cực. Tác giả Norman Vincent Peale từng khẳng định: "Suy nghĩ tích cực là cách bạn nghĩ về một vấn đề. Hăng hái là cách bạn cảm nhận về một vấn đề. Hai điều này gộp lại quyết định điều mà bạn làm đối với một vấn đề."

Hãy làm…

Nếu bạn muốn vượt qua vấn đề và biến chúng thành cơ hội học hỏi, tôi khuyên bạn thực hiện những điều sau:

1. Hãy lường trước vấn đề

Người ta thường nói rằng cú đấm hạ gục bạn không nhất thiết là cú đấm mạnh nhất, mà là cú đấm mà bạn không lường trước. Tôi từng đọc về một tù nhân tại Sydney, Australia, người đã vượt ngục thành công. Anh ta trốn vào một trong những ống trụ của xe tải chở đồ vừa đỗ lại một lúc ở gian nhà kho của nhà tù. Anh ta bám trụ một cách tuyệt vọng khi xe tải rời khỏi nhà tù. Một lúc sau, khi xe tải dừng lại, anh ta tụt xuống đất và lăn ra ngoài hướng về tự do. Thật không may, anh ta phát hiện ra rằng mình đang ở trong sân của một nhà tù khác cách đó năm dặm. Anh ta chắc hẳn không lường trước được điều này.

Tất nhiên, việc lường trước vấn đề không có nghĩa là luôn lo lắng về mọi vấn đề có thể xảy ra. Tôi thích câu chuyện và một người đàn ông bị vợ đánh thức. Bà vợ cho rằng đã nghe thấy tiếng tên trộm dưới nhà. Ông ta từ từ ra khỏi giường, gắt gỏng đi xuống cầu thang và thấy một kẻ đang cầm súng. Tên trộm yêu cầu ông giao tất cả đồ có giá trị rồi rời đi. Người chồng cản hắn lại. "Trước khi anh đi", ông ta nói, "tôi muốn anh lên lầu và gặp vợ tôi. Bà ấy đã chờ anh từng đêm trong suốt hơn 30 năm nay rồi."

2. Hãy truyền tải vấn đề

"Đừng kể vấn đề của bạn với người khác! Vì 80% không quan tâm và 20% còn lại vui mừng vì bạn có vấn đề."

– Lou Holtz

Cựu huấn luyện viên trưởng bóng bầu dục Lou Holtz châm biếm: "Đừng kể vấn đề của bạn với người khác! Vì 80% không quan tâm và 20% còn lại vui mừng vì bạn có vấn đề." Tôi thường cười mỗi khi nghĩ đến câu này, vì phần lớn trong đó là sự thật. Nói cách khác, nếu làm việc với người khác, chúng ta *phải* truyền tải vấn đề của chúng ta với người cũng bị ảnh hưởng. Chúng ta nợ họ điều đó. Ngoài ra, giải pháp thường nằm ở việc nhận giúp đỡ từ những người có thể giúp chúng ta giải quyết vấn đề.

Việc không truyền tải hoặc giao tiếp kém không chỉ cản trở chúng ta giải quyết vấn đề, chúng cũng có thể tự tạo ra vấn đề. Bernd Pischetsrieder – cựu chủ tịch Volkswagen – từng nói: "Tôi biết rằng các mâu thuẫn chính mà tôi từng trải qua luôn có một nguyên nhân đơn giản: truyền tải sai. Không chỉ tôi không hiểu điều mà người khác muốn nói, họ cũng không hiểu điều tôi muốn nói. Sở dĩ có những mâu thuẫn này là do thiếu giao tiếp và không chỉ đơn thuần là hiểu lầm lời nói của ai đó, mà còn hiểu lầm ý định của họ và nền tảng mà người đó hình thành quan điểm."

Bất cứ khi nào chuẩn bị truyền tải một vấn đề, tôi luôn cố gắng thu thập thông tin và tìm hiểu về kinh nghiệm và quan điểm của mọi người trước tiên. Quá trình đó giúp tôi hiểu rõ hơn chuyện gì đang diễn ra và xuất phát điểm của mọi người từ hướng nào. Trước kia tôi thấy rằng vấn đề chúng ta có không phải là thứ mà tôi nghĩ. Thỉnh thoảng, tôi khám phá ra rằng vấn đề mà tôi vẫn lo lắng thực ra không tồn tại. Hoặc mọi người trong nhóm đã xử lý vấn đề đó. Nhưng dù sao đi nữa, dù đó là gia đình, bạn bè, nhân viên hay đồng đội, khi bạn đối mặt với vấn đề, điều cốt yếu là tất cả cùng đồng lòng và xử lý vấn đề cùng nhau.

3. Hãy đánh giá vấn đề

Đừng bao giờ mở một lon đựng giun trừ phi bạn chuẩn bị đi câu cá. Tôi thì lại thường xuyên nhanh nhẹn mở cái lon đó mà không suy nghĩ trước tình hình. Lẽ ra tôi nên cố gắng đánh giá tình hình trước.

Đừng bao giờ mở một lon đựng giun trừ phi bạn chuẩn bị đi câu cá.

Bạn làm như thế nào? Trước tiên, bạn cần tự hỏi bản thân: *Vấn đề ở đây là gì?* Nếu ai đó nói Mặt Trăng cách Trái Đất hàng trăm dặm, không vấn đề gì. Kệ nó. Trừ phi bạn là nhà khoa học, không thì chẳng sao cả. Nếu ai đó sắp ăn chỗ thức ăn bị nhiễm độc, cần xử lý nó ngay lập tức. Bạn phải điều chỉnh mức độ của vấn đề. Đôi khi rất khó thực hiện điều này, đặc biệt là với những người luôn muốn nhảy xổ vào những thứ nhỏ nhất. Để nhắc mình không làm như vậy, trong nhiều năm tôi dán một mẩu giấy trên bàn làm việc ghi rằng: "Liệu nó có THỰC SỰ QUAN TRỌNG?". Nó giúp tôi giữ quan điểm đối với một vấn đề được thảo luận.

Câu hỏi thứ hai bạn cần hỏi là: *Ai là người có liên quan*? Thông thường vấn đề sẽ là vấn đề vì những người ở trong đó. Một số lại giống như Charlie Brown trong chương trình truyền hình kinh điển *Đậu phộng* (Peanuts), tập *A Charlie Brown Christmas.* Khi không thể có được tinh thần ngày lễ Giáng Sinh, Linus nói với anh ta: "Cậu là người duy nhất mà tớ biết có thể biến một mùa tuyệt vời như Giáng sinh thành một vấn đề". Khi bạn đánh giá vấn đề, cố gắng duy trì quan điểm và luôn giữ mục đích trong đầu. Một số điều tôi từng thấy hồi còn ở miền Nam Indiana miêu tả chính xác điều này. Đó là một ký hiệu trên hàng rào nông trại nói rằng: "Nếu băng qua cánh đồng này tốt nhất bạn nên đi trong 9,8 giây, bởi con bò tót có thể chạy trong 10 giây".

PDF Eraser Free

4. Hãy trân trọng vấn đề

Trân trọng một vấn đề có thể là điều bị mọi người phản đối. Phần lớn mọi người coi vấn đề là sự phiền toái và muốn tránh nó. Tuy nhiên, nếu có thái độ đúng đắn và trân trọng một vấn đề, chúng ta sẽ không chỉ làm việc chăm chỉ hơn để xử lý nó mà còn học hỏi và trưởng thành từ nó. Vấn đề luôn mang tới cơ hội, và cơ hội luôn mang theo vấn đề. Chúng luôn đồng hành. Nếu có thể học cách trân trọng sự thật này, chúng ta sẽ có lợi thế thực sự trong cuộc sống. Một ví dụ tuyệt vời về lợi ích của nghịch cảnh có thể thấy trong cách mà đại bàng đối mặt với thách thức từ gió xoáy.

- ***Gió xoáy khiến đại bàng bay cao hơn.*** Lớp khí nóng phía trên gió xoáy có sức nâng cực lớn. Tầng trên này khiến đại bàng đạt được độ cao khi nó bay liệng với chúng.
- ***Gió xoáy khiến đại bàng có tầm nhìn lớn hơn.*** Đại bàng bay càng cao, tầm nhìn với mặt đất phía dưới càng rộng lớn. Từ vị trí cao hơn, đôi mắt sắc bén của đại bàng có thể thấy được nhiều hơn.
- ***Gió xoáy giúp đại bàng tránh các rắc rối.*** Ở độ cao thấp, đại bàng thường bị quấy rối bởi những con quạ đáng ngờ, những con diều hâu bất mãn và một số loài chim nhỏ khác. Khi đại bàng bay cao hơn, nó để lại phía sau mọi rắc rối này.
- ***Gió xoáy cho phép đại bàng tốn ít sức hơn.*** Cánh của đại bàng được thiết kế để lướt trong gió. Cấu trúc lông giúp tránh chao đảo, giảm độ xoáy và tạo ra đường bay tương đối trơn tru và tốn ít sức nhất – thậm chí trong gió mạnh.
- ***Gió xoáy cho phép đại bàng bay lâu hơn.*** Đại bàng dùng gió để sải cánh và lượn trong khoảng thời gian dài. Trong gió, đại bàng trước tiên lướt nhẹ thành những vòng tròn nông dài xuống phía dưới và sau đó bay vút lên với lực đẩy khí mạnh.

- ***Gió xoáy cho phép đại bàng bay nhanh hơn.*** Thông thường, đại bàng bay với tốc độ khoảng 50 dặm một giờ. Tuy nhiên, khi lượn trong gió xoáy, tốc độ vượt quá 100 dặm mỗi giờ không phải là hiếm.

PDF Eraser Free

Vấn đề không thực sự là một vấn đề trừ phi bạn cho phép nó là một vấn đề. Một vấn đề thực tế là một cơ hội. Nếu bạn có thể nhìn nhận theo cách này, mỗi lần đối mặt với vấn đề, bạn sẽ nhận thấy rằng mình đang thực sự đối mặt với cơ hội. Ít nhất, nó là cơ hội để học hỏi. Thậm chí còn có thể là nhiều hơn nếu bạn theo đuổi việc xử lý nó với một thái độ đúng đắn.

Năm 1960, khi John F. Kenedy còn là thượng nghị sỹ tranh cử ghế tổng thống, ông đã có một bài diễn thuyết thành công tại Alamo ở San Antonio, Texas, nơi từng diễn ra trận chiến lịch sử khi một nhóm nhỏ người hùng nước Mỹ bị tiêu diệt bởi quân đội Mexico. Khi Kennedy phát biểu xong, ông muốn nhanh chóng rời khỏi đó nên đã nói với Maury Mathers – một nhà chính trị địa phương: "Maury, rời khỏi đây thôi. Cửa sau ở đâu?"

"Thượng nghị sĩ này", Maury trả lời, "nếu có cửa sau tới Alamo, sẽ không có anh hùng nào cả."

Nếu bạn và tôi muốn có đầy đủ lợi ích từ mỗi vấn đề, thách thức và mất mát, chúng ta cần dừng việc tìm kiếm cửa sau lại và đối mặt với khó khăn bằng quyết tâm đạt được đều gì đó từ chúng. Làm như vậy, bạn có thể trở thành người hùng trong cuộc sống của chính mình.

PDF Eraser Free

Trải nghiệm xấu: Nhận thức của Học hỏi

Nếu như vụ khẩu súng ở sân bay là sai lầm ngớ ngẩn duy nhất tôi từng làm trong đời thì quá tuyệt. Đáng tiếc, sự thực không như vậy. Đó là lần tồi tệ nhất, nhưng tôi còn nhiều lần hành xử ngốc nghếch khác.

Một vụ khác từng xảy ra năm 2000. Lúc đó, tôi đang viết cuốn *17 Quy tắc không thể chối cãi khi làm việc nhóm* (The 17 Indisputable Laws of Teamwork). Khoảng một tháng trước khi tới hạn nộp bản thảo, tôi có lịch đi diễn thuyết 2 tuần tại châu Phi. *Đây là cơ hội để hoàn thành việc viết sách*, tôi nghĩ vậy. Và đúng là thế. Tôi vẫn nhớ cảm giác thỏa mãn tại thác Victoria khi hoàn thành cuốn sách, ngay sát ngày tôi trở lại Hoa Kỳ. Với cảm giác tuyệt vời của sự mãn nguyện khi hoàn thành, tôi cất bản thảo vào cặp và về nhà.

Khi về đến Hoa Kỳ, cậu con rể Steve đón tôi tại sân bay Atlanta. Steve sẽ lái xe thẳng tới Highlands, North Carolina vì Margaret và Elizabeth, con gái tôi – vợ của Steve, đang ở đó đợi chúng tôi. Chuyến bay dài khiến tôi cảm thấy đói. Chúng tôi dừng lại kiếm ít đồ ăn Mexico trên đường rời Atlanta, và rồi chúng tôi khởi hành.

Khi Steve lái xe, tôi ngồi ở ghế sau và chuẩn bị ăn, nhưng lại làm rơi cái nĩa. Tôi cố cúi xuống nhặt, nhưng không được. “Steve, dừng lại một chút được không?”, Tôi nói. Đã quen với tật xấu này của tôi, Steve dừng lại bên lề đường để tôi bắt đầu công cuộc tìm kiếm. Tôi bước ra khỏi xe, nhìn xung quanh, nhưng vẫn không tìm được. Cuối cùng, tôi nhấc cái cặp vẫn đặt cạnh mình sang chỗ khác, và cái nĩa ở đó. Tuyệt vời! Ăn thôi! Tôi vào lại xe và chúng tôi khởi hành.

Ôi không!

Khoảng 20 phút sau, sau khi ăn xong, tôi nhìn xung quanh và hỏi: “Cái cặp của ba đâu?”. Lúc đó tôi mới chợt nhớ ra mình đã đặt cái cặp ở bên đường khi tìm nĩa. *Và tôi vẫn chưa để nó lại vào trongxe!*

Mất cái cặp đã đủ tệ hại rồi, nhưng bạn phải hiểu rằng tôi không dùng máy tính khi viết. Tôi viết tất cả lên bản ghi chép tay với bút chì bốn màu và vẽ vời các trích dẫn, hình ảnh minh họa lên giấy. Không có bản dự phòng. Chỉ có một bản duy nhất và nó tiêu tốn hàng tháng làm việc của tôi.

Cho đến khi tôi nhận ra mình đã làm gì, chúng tôi đã đi được 20 dặm. Chúng tôi quay lại ngay lúc đó. Trong lúc quay lại, tôi gọi cho Linda – trợ lý của tôi. Cô ấy sống cách chỗ tôi để bản thảo khoảng năm dặm, và có thể tới đó nhanh hơn.

PDF Eraser Free

Một vài phút sau, chuông điện thoại kêu. Tôi trả lời với hy vọng ngập tràn, nhưng tim tôi như rụng xuống khi được Linda thông báo rằng cô không thấy cái cặp đâu cả! Khi Steve và tôi đến nơi, Linda đang ở đó. Cô ấy chắc chắn đã tìm đúng chỗ, nhưng không có dấu hiệu nào của cái cặp. Tôi thấy toàn thân rã rời.

Tôi để ý thấy có vài cửa tiệm gần đó và chúng tôi tới hỏi từng của hàng xem có ai nhặt cái cặp và mang tới đó không. Thật không may. Cái cặp và bản thảo đã biến mất!

Trong nhiều ngày sau, lòng tôi tràn ngập cảm xúc. Tôi cảm thấy:

- ***Ngu ngốc:*** Tôi tự hỏi làm thế nào mà một người đủ thông minh để viết một cuốn sách lại đủ ngu ngốc để vứt nó ở bên đường.
- ***Lo âu:*** Việc tìm thấy cái cặp là vô vọng, nên tôi đã dành nhiều giờ viết lại tất cả những gì có thể nhớ được trong bản thảo. Sau vài ngày, tôi kết luận mình có thể viết lại cuốn sách đó, nhưng sẽ phải mất ít nhất sáu tháng. Và vì lúc đó tâm trạng tôi rất tệ, tôi cảm thấy chắc chắn rằng nó sẽ không được hay như bản đầu tiên.
- ***Áp lực:*** Không có cách nào để kịp thời hạn của nhà xuất bản. Tôi đã lãng phí quá nhiều thời gian. Giá mà tôi đã làm một bản dự phòng.
- ***Tuyệt vọng:*** Tôi bắt đầu nghi ngờ bản thân. Nếu tôi không thể viết lại cuốn sách này thì sao? Tôi tự hỏi.

Lúc đó, tôi nhớ tới bài thơ *Miền đất Bắt đầu lại* (The land of Beginning Again) của Louisa Fletcher Tarkington:

Tôi ước rằng có một nơi tuyệt vời

Gọi là Miền đất Bắt đầu lại

Nơi tất cả lỗi lầm và sầu muộn,

Và tất cả nỗi thống khổ ích kỷ đáng thương

Sẽ bị bỏ lại, như chiếc áo khoác cũ treo ngoàicửa,

Không bao giờ phải mặc lại.

Khi tôi cảm thấy chán nản, Linda lại không hề nản chí. Cô ấy gọi tới trụ sở cảnh sát địa

phương để kiểm tra xem họ có nhận được cái cặp bị thất lạc hay không. Tới ngày thứ tư, Linda đã gặp may. Cái cặp được chuyển tới đồn cảnh sát. Hơn thế nữa, mọi thứ vẫn ở đó – bao gồm cả bản thảo. Tất cả chúng tôi đều vui mừng, cuốn sách được xuất bản, mọi thứ đều ổn. Tuy nhiên, tới tận bây giờ, bất cứ khi nào cầm cuốn *17 Quy tắc không thể chối cãi khi làm việc nhóm* (The 17 Indisputable Laws of Teamwork), tôi lại nghĩ về trải nghiệm xấu đã qua và bài học mà mình có được.

PDF Erase Free

Biến mất mát thành nhận thức

Hiển nhiên là không ai muốn có trải nghiệm xấu cả. Nhưng sự thực là các trải nghiệm tiêu cực lại có tác dụng tích cực, nếu chúng ta sẵn lòng tiếp nhận. Nếu bạn có một trải nghiệm xấu trong tương lai, hãy để nó giúp bạn:

1. Chấp nhận rằng bạn cũng chỉ là con người

Cho dù cố gắng thế nào, tài năng ra sao, các tiêu chuẩn có cao đến đâu, chúng ta vẫn sẽ mắc sai lầm. Vì sao? Vì chúng ta là con người. Không có ai hoàn hảo, và khi chúng ta có trải nghiệm xấu, chúng ta phải cho phép điều đó để nhắc nhở bản thân rằng chúng ta cần thừa nhận sự không hoàn hảo trong mỗi người.

Tôi từng đọc một bài báo của Larry Libby viết về Tổng thống George H. W. Bush. Bài báo nhắc nhở tôi rằng mỗi người đều có một ngày tồi tệ, dù là tổng thống. Libby viết:

> Ông mong chờ một khoảnh khắc sáng chói duy nhất. Một hành động quyết định trong sự nghiệp dài được ngợi ca của mình. Đó là một bữa tối trọng thể tại Tokyo. Các tướng quân chính trị và kinh tế của Nhật Bản ngồi quanh một chiếc bàn lấp lánh lụa trắng, đồ dùng bằng vàng và hoa trang trí lộng lẫy. Các thế lực kinh doanh từ Hoa Kỳ cũng ở đó, lặng lẽ giúp đỡ lãnh đạo của họ ném trả tất cả những nụ cười chiếu cố vào mặt những người chủ nhà. Giới truyền thông bu lấy phía sau hội trường, microphone chĩa ra, camera ghi hình quay lia lịa. Vấn đề là, cả sáng nay trong người ông cảm thấy hơi kỳ lạ. Một chút choáng váng. Một chút run rẩy. Nhưng đây là một trong số những lần mà nhu cầu cá nhân phải bị gạt sang một bên. Những buổi gặp mặt này – ngay bữa tối này – có ý nghĩa rất lớn với nền thương mại của Hoa Kỳ và kinh tế thế giới.
>
> Ông chỉ cần đứng ở đỉnh cao nhất, chỉ cần tạo một ấn tượng chỉ huy. Ông mới vừa ăn xong món thứ hai – cá hồi sống và trứng cá muối – và đang nhìn chằm chằm đầy nghi ngại vào món thứ ba – thịt bò nướng sốt tiêu. Ông quay sang trái, gật đầu với vị chủ nhà đang mỉm cười – Thủ tướng Kiichi Miyazawa. Rồi ông nôn vào lòng Thủ tướng và ngã ra sàn. Khi

phu nhân, các nhân viên an ninh và bác sỹ riêng hoảng sợ quỳ lên sàn nhà cạnh ông, ông rên rỉ: "Hãy đẩy tôi vào dưới bàn cho đến khi bữa tối kết thúc". Nằm đó trên tấm thảm phương đông cao cấp, Tổng thống George Bush có thể đang nghĩ về cuốn băng ghi hình. Ông có thể hình dung ra CNN đang phát lại toàn bộ sự việc. Phát đi phát lại. Trong hầu hết thời gian. Quay chậm. Đầy màu sắc. Và ông đã đúng.

PDF Eraser Free

Một lúc sau, khi Trợ lý Báo chí Marlin Fitzwater đứng trước đám truyền thông hỗn loạn phương Tây, ông phải nói ra điều đã trở nên hiển nhiên với mọi người.

"Tổng thống," ông phát biểu, "cũng là một con người. Và cũng bị cúm giống như những người khác."

Khi bạn có một trải nghiệm xấu, tôi hy vọng bạn sẽ tự khoan dung cho bản thân ở mức nào đó – cho dù nó vượt quá tầm kiểm soát của bạn hay do lỗi của bạn. Bạn chỉ là một con người và bạn không nên kỳ vọng sự hoàn hảo ở bản thân.

2. Học cách mỉm cười với bản thân và cuộc sống

Tiếng cười giống như việc thay tã cho em bé – nó không giải quyết vĩnh viễn vấn đề, nhưng nó khiến mọi thứ trở nên chấp nhận được trong một khoảng thời gian.

Tôi phát hiện ra rằng nếu tôi sẵn lòng nhìn nhận sự hài hước trong trải nghiệm xấu của mình, tôi sẽ không bao giờ thiếu cái để cười. Liệu cười có thể khắc phục mọi thứ? Có thể không. Nhưng nó có tác dụng. Tiếng cười giống như việc thay tã cho em bé – nó không giải quyết vĩnh viễn vấn đề, nhưng nó khiến mọi thứ trở nên chấp nhận được trong một khoảng thời gian.

Một trong số những câu chuyện ưa thích của tôi liên quan tới trải nghiệm xấu kể về một người đàn ông đặt hàng gửi hoa chúc mừng người bạn doanh nhân vào ngày khai trương của anh ta. Tuy nhiên, cửa hàng hoa đã xử lý ẩu, và doanh nhân đó nhận được một bó hoa vốn chỉ dành cho đám tang. Nó được đính kèm một tấm thiệp ghi rằng: "Xin gửi gắm sự cảm thông sâu sắc của tôi trong thời điểm đau buồn này".

Khi anh ta gọi điện cho bạn để chúc may mắn, người doanh nhân đó vô cùng bối rối. "Thế quái nào mà anh lại tặng tôi hoa chia buồn?" người doanh nhân hỏi.

Người tặng hoa ngay lập tức yêu cầu người bán hoa đưa ra lời giải thích.

"Tôi thực sự xin lỗi về sự nhầm lẫn này", người bán hoa nói, hiển nhiên rất đau khổ, "nhưng tôi hy vọng ông thông cảm. Tình hình của ông cũng không tệ hơn người đang ở chỗ nhà tang lễ đâu. Những người thân đó nhận được hoa của ông cùng với tấm thiệp "Dành tặng anh những lời chúc tốt lành nhất ở vị trí mới".

Tổng thống Abraham Lincoln, từng lãnh đạo Hoa Kỳ qua những thời khắc đen tối nhất, nổi tiếng với việc tìm cách cười chính mình và những tình huống khó khăn phải đối mặt. Ông bị chỉ trích vì việc này, nhưng không vì vậy mà ông dừng lại. Phát biểu trước một nhóm các nhà phê bình, ông nói: "Thưa các vị, tại sao các vị không cười? Với sự căng thẳng sợ hãi tôi phải chịu đựng cả ngày lẫn đêm, nếu không cười được, tôi sẽ chết mất."

PDF Eraser Free

Đôi khi, rất khó để tìm thấy sự hài hước trong một trải nghiệm khó khăn. Tôi thường tự nhủ rằng: "Hôm nay chẳng vui vẻ gì, nhưng ngày mai có lẽ sẽ khác". Đó là trường hợp tôi mang khẩu súng tới sân bay. Hôm đó, tôi vô cùng xấu hổ và nhục nhã. Nhưng chỉ vài ngày sau, tôi thấy rằng hành động của mình thật là hài hước và phi lý. Bạn sẽ cảm thấy nhẹ nhõm hơn nhiều nếu bạn tìm cách để cười khi phải đối mặt với trải nghiệm xấu.

3. Duy trì quan điểm đúng đắn

Khi bạn có một trải nghiệm xấu, trong số những câu sau đây, câu nào đại diện cho suy nghĩ của bạn?

- Tôi chưa bao giờ muốn thực hiện công việc đó ngay từ đầu, ai quan tâm chứ?
- Tôi là một sai lầm, cuộc đời tôi thế là tiêu rồi.
- Tôi muốn từ bỏ và không bao giờ thử lại nữa.
- Tôi đang có thêm kinh nghiệm từ sai lầm của mình; tôi tự hỏi liệu có ai giúp được mình không.
- Tôi đã biết được ba cách không hiệu quả, tôi sẽ thử lại lần nữa.

"Sai lầm gây đau đớn khi chúng xảy ra, nhưng nhiều năm sau, một bộ sưu tập những sai lầm sẽ được gọi là kinh nghiệm."

– Denis Waitley

Câu trả lời sẽ cho bạn thấy rõ hơn về quan điểm của mình, chứ không phải trải nghiệm xấu. Đó là lý do vì sao các phản ứng cho cùng một trải nghiệm xấu có thể rất khác nhau.

Tác giả kiêm diễn giả Denis Waitley nói rằng: "Sai lầm gây đau đớn khi chúng xảy ra, nhưng nhiều năm sau, một bộ sưu tập những sai lầm được gọi là kinh nghiệm." Thấy được khó khăn là kinh nghiệm chính là một vấn đề của quan điểm. Nó giống như sự khác biệt khi đi ra biển lúc bạn còn nhỏ và lúc trưởng thành. Khi còn nhỏ, những cơn sóng thật khổng lồ, và bạn sợ rằng chúng sẽ đè bẹp bạn.

Khi đối mặt với khó khăn, việc duy trì quan điểm không hề dễ dàng, nhưng rất đáng giá để đấu tranh. Khi bạn làm việc để duy trì quan điểm đúng đắn, hãy ghi nhớ ba điều sau trong đầu.

Đừng đặt giá trị bản thân vào một trải nghiệm xấu

PDF Eraser Free

Bạn không phải là kết quả lao động của mình. Và bạn không cần phải định nghĩa bản thân theo những khoảnh khắc tồi tệ nhất. Vì vậy đừng đặt hình ảnh của mình vào những điều đó, mà hãy hiểu và chấp nhận giá trị của mình như là một con người. Nếu bạn thất bại, đừng bao giờ tự nhủ: "Tôi thật thất bại". Thay vào đó, hãy giữ quan điểm và nói rằng: "Tôi có thể lỡ cơ hội đó, nhưng tôi vẫn ổn. Tôi vẫn có thể là người chiến thắng!"

Đừng hối tiếc cho bản thân

Một trong những điều tồi tệ nhất bạn có thể làm là đánh mất quan điểm khi bắt đầu hối tiếc cho bản thân. Được rồi, nếu có trải nghiệm xấu, bạn có thể thấy hối tiếc cho chính mình trong 24 giờ, nhưng sau đó phải tự nâng mình dậy và tiếp tục. Vì nếu bạn đắm mình vào đó, bạn sẽ chỉ gặp khó khăn mà thôi.

Bác sỹ tâm thần học Frederick Flach đề cập trong cuốn *Sức bật* (Resilience) của mình rằng những người tồn tại trong trải nghiệm xấu không để những điều tiêu cực định hình cuộc sống của họ, và họ không đắm chìm trong hối tiếc. Họ không tin những trải nghiệm xấu đó là điều tồi tệ nhất trên đời. Thay vào đó, họ cho rằng *Những điều xảy ra với tôi có thể xấu, nhưng với người khác còn tồi tệ hơn. Tôi sẽ không kêu ca.*

Nếu bạn thấy mình là hậu quả của một trải nghiệm xấu, hãy cố nhớ rằng nếu bạn vẫn hít thở được, sự việc đáng lẽ còn có thể tồi tệ hơn. Hãy cố tập trung vào điều tốt mà bạn có thể thực hiện trong lúc khó khăn. Vì với trải nghiệm có được, bạn thậm chí có thể giúp những người khác từng trải qua khó khăn tương tự.

Hãy coi sai lầm là một quá trình để học hỏi và tiến bộ

Khi chúng ta sai lầm hoặc có trải nghiệm xấu, chúng ta cần học hỏi các nhà khoa học và nhà phát minh. Khi nghiên cứu của họ không thành công, họ gọi đó là một thí nghiệm không hiệu quả, một giả thiết, hoặc là thu thập dữ liệu. Họ giữ quan điểm của mình, không xem xét nó với quan điểm cá nhân, học hỏi từ nó, và tận dụng nó cho thành công trong tương lai. Thật là một cách tuyệt vời để nhìn nhận sự việc.

"Đôi khi bạn sẽ thất bại. Lúc đó, hãy thua một cách xứng đáng."

– Casey Stengel

Bác sỹ tâm lý học Joyce Brothers quả quyết rằng: "Người yêu thành công phải học cách nhìn nhận sai lầm là một phần có lợi và không thể tránh được của quá trình đi tới thành công." Hoặc

nói cách khác, như người quản lý đội bóng chày lâu năm Casey Stengel từng nói: “Đôi khi bạn sẽ thất bại. Lúc đó, hãy thua một cách xứng đáng.”

PDF Eraser Free

4. Đừng từ bỏ

Vận động viên bơi lội Eric Shanteau từng gọi những vòng đấu loại môn bơi để được thi đấu tại Olympic của Hoa Kỳ năm 2004 là “trải nghiệm khủng khiếp nhất trong đời tôi”. Đó là một lời tuyên bố hùng hồn, khi mà anh được chẩn đoán ung thư vào năm 2008. Điều gì khiến những lần thi chọn đội tuyển Olympic đó khó khăn như vậy? Anh về thứ ba, và chỉ hai vị trí đầu tiên được chọn vào đội tuyển Olympic. Trong thực tế, điều này xảy ra hai lần. Anh mất vị trí thứ hai ở cự ly 400 mét cá nhân với chỉ 0,99 giây và 200 mét cá nhân với chỉ 0,34 giây. Shanteau nhớ lại:

> Phản ứng ban đầu là giận dữ. Lúc đó tôi đang đi xuống sàn trong tâm trạng cực kỳ thất vọng. Bạn thấy một mục tiêu dài hạn trượt khỏi tầm tay trong 5 mét cuối và nó vô cùng tàn bạo. Rất, rất khó khăn. Tôi không muốn thấy bất kỳ thứ gì liên quan tới môn thể thao này trong bảy tuần sau đó. Về đích thứ ba trong cuộc thi đó cũng chẳng khác gì về bét.

Anh đã muốn từ bỏ, nhưng lại không làm vậy. Anh trở lại bể bơi và tập luyện thêm bốn năm. Thành quả là, vào năm 2008, anh vào đội tuyển ở nội dung 200 mét bơi ếch. Mặc dù không đạt được huy chương tại Bắc Kinh, anh đã bơi hết sức mình. Anh tiếp tục luyện tập và trở lại đại hội Olympic 2012 ở London. Anh đoạt huy chương vàng với kiểu bơi ếch ở nội dung 400 mét tiếp sức hỗn hợp.

Shanteau biết gì về trải nghiệm xấu mà phần lớn mọi người không biết? Anh biết rằng:

- Sai lầm là cái giá của việc tìm kiếm thách thức mới.
- 90% những người sai lầm không thực sự bị đánh bại, đơn giản là họ từ bỏ.
- Có hai loại người liên quan tới thất bại: người ở dạng lỏng, họ rơi xuống đáy, tan ra, và ở lại dưới đáy; và người đàn hồi, họ đập vào đáy, kết hợp và bật ngược trở lại.
- Thành công nằm ở nỗ lực bỏ ra; thất bại nghĩa là chưa bao giờ cố gắng.
- Phần lớn những người thất bại có thói quen bào chữa.

Nếu muốn thành công trong cuộc sống, bạn không được từ bỏ.

Tác giả kiêm diễn giả Og Mandino – tác phẩm của ông có ảnh hưởng rất lớn với tôi – từng nói rằng: “Bất cứ khi nào bạn mắc sai lầm hoặc bị cuộc sống đánh ngã, đừng nhìn lại quá lâu. Sai lầm là cách thức cuộc sống dạy bảo bạn. Khả năng thường xuyên mắc sai lầm ngớ ngẩn của bạn

không thể tách rời khả năng đạt được mục tiêu của bạn. Không ai luôn chiến thắng, và sai lầm mà bạn mắc phải chỉ là một phần trong quá trình trưởng thành. Hãy thoát khỏi những sai lầm ngớ ngẩn đó. Làm sao bạn có thể biết được hạn chế của mình mà không có một sai lầm ngẫu nhiên?" Ông nói tiếp: "Rồi sẽ tới lượt bạn." Thật là một lời khuyên tuyệt vời!

PDF Eraser Free

5. Đừng để trải nghiệm xấu trở thành những trải nghiệm tồi tệ hơn

Trở lại thời điểm mà cách duy nhất để xem thể thao là trên tivi (trừ phi bạn trực tiếp tham dự sự kiện), chương trình hàng đầu lúc đó là *ABC's Wide World of Sports*. Trong suốt ba thập kỷ rưỡi, chương trình này được bắt đầu với nhiều hình ảnh thể thao khác nhau và lời giới thiệu "Mang đến cho bạn tin tức thể thao đa dạng trên toàn cầu… sự hồi hộp của chiến thắng… nỗi đau của thất bại." Sau đó, để minh họa, chương trình luôn phát hình ảnh một vận động viên nhảy trượt tuyết đang lao xuống dốc, và rồi đột nhiên lao vọt lên, xoay tròn, đâm qua cấu trúc hỗ trợ, và sau đó đập lên mặt đất. Giống như một vụ tai nạn khủng khiếp.

Phần lớn mọi người không biết rằng cú rơi đó không phải là một tai nạn bất thường. Anh ta chọn rơi thay vì hoàn thành cú nhảy. Là một vận động viên giàu kinh nghiệm, anh nhận ra rằng đoạn dốc đã phủ băng, anh ta có thể sẽ rơi xuống ở vị trí xa hơn khu dốc hạ cánh và đập xuống đất, điều này có thể sẽ giết chết anh. Nên thay vào đó, anh đã đổi hướng. Thứ trông giống như một tai nạn vô cùng đau đớn thảm khốc hóa ra lại chỉ gây chút đau đầu, trong khi thứ trông có vẻ như một cú nhảy đẹp có thể gây chết người.

Bài học rút ra ở đây là gì? Một trong số những điều tồi tệ hơn cả một trải nghiệm xấu chính là để trải nghiệm xấu đó trở nên tồi tệ hơn – nếu bạn đủ sức để ngăn chặn nó. Làm thế nào để bạn đủ sức nhận biết khi nào thì một trải nghiệm từ xấu trở nên tồi tệ hơn?

Nếu bạn thấy mình đang có trải nghiệm xấu, điều đầu tiên bạn cần cố gắng thực hiện là xác định xem trải nghiệm xấu đó có phải do sự thiếu hiểu biết hay sự ngu dốt. Thiếu hiểu biết nghĩa là bạn không có đủ nhận thức để thực hiện điều đó một cách đúng đắn. Khó mà có thể đổ lỗi cho một người vì điều đó. Ngu dốt là kết quả của việc biết phải làm gì, nhưng không hành động theo sự hiểu biết đó.

Trải nghiệm xấu do thiếu hiểu biết

"Tôi không biết rõ, nên tôi làm như vậy."

"Tôi không biết rõ, nên tôi không làm như vậy."

Trải nghiệm xấu do ngu dốt

"Tôi biết rõ, nhưng tôi vẫn làm."

PDF Eraser Free

"Tôi biết rõ, nhưng tôi vẫn không làm."

Trải nghiệm xấu do thiếu hiểu biết yêu cầu học hỏi. Nếu bạn có tinh thần học hỏi, như đã trao đổi ở Chương 7, bạn không chỉ có thể ngăn trải nghiệm xấu trở nên tồi tệ hơn, mà còn có thể làm cho nó tốt hơn. Mặt khác, trải nghiệm xấu do sự ngu dốt thường do thiếu kỷ luật và lựa chọn cẩu thả. Thay đổi những điều này không chỉ cần tinh thần học hỏi mà còn phải thay đổi hành vi. Nếu bạn không thực hiện những thay đổi này, trải nghiệm xấu sẽ tiếp tục tới và trở nên tồi tệ hơn.

6. Hãy để trải nghiệm xấu đưa bạn tới một trải nghiệm tốt

Mỗi người đều có trải nghiệm xấu trong đời. Nhưng không phải ai cũng hành động để biến trải nghiệm xấu thành tốt. Điều này trở nên khả thi chỉ khi chúng ta biến mất mát thành học hỏi kinh nghiệm. Bạn chỉ cần nhớ rằng những trải nghiệm xấu là xấu chỉ khi chúng ta không học hỏi từ chúng. Và những trải nghiệm tốt gần như luôn là kết quả của những trải nghiệm xấu trước đó.

Tôi là một người sưu tập bút mực lâu năm. Có thể là do trong thực tế tôi dùng bút máy để viết chứ không phải máy tính. Khi tìm kiếm những chiếc bút máy hay ho, tôi tình cờ biết được câu chuyện về một nhân viên bán bảo hiểm trẻ tuổi đã phải mất rất nhiều thời gian để dành được một khách hàng. Cuối cùng, anh ta thành công và thuyết phục được người đàn ông đó và đưa ra một ý tưởng quan trọng.

Nhân viên đó đi tới văn phòng của khách hàng tiềm năng nọ với hợp đồng đã sẵn sàng để ký. Anh ta đặt nó lên bàn của người đàn ông và đưa một chiếc bút máy. Nhưng khi anh ta tháo nắp bút, mực văng ra khắp bản hợp đồng và làm hỏng nó.

Nhân viên đó chuẩn bị bản hợp đồng khác nhanh nhất có thể, nhưng khi anh ta quay lại, cơ hội đã đóng lại. Người đáng-lẽ-sẽ-là khách hàng đã thay đổi quyết định và từ chối thương vụ này với chàng nhân viên.

Anh rất phẫn nộ với cây bút và vấn đề nó gây ra đã khiến anh ta dành thời gian để chế tạo ra một cây bút đáng tin cậy. Chàng nhân viên trẻ đó là Lewis E. Waterman, và công ty của ông đã hoạt động trong ngành sản xuất bút mực chất lượng cao trong 120 năm. Ông không chỉ nắm lấy trải nghiệm xấu và biến nó thành trải nghiệm tốt, mà còn tạo ra một công việc kinh doanh sinh lợi và có uy tín từ nó.

Tôi bắt đầu chương này với câu chuyện về trải nghiệm tồi của tôi, để lạc mất cặp và bản thảo trong đó. Làm thế nào để tôi nắm lấy trải nghiệm xấu đó và làm nó trở nên tốt hơn? Từ hôm đó, tôi quyết định bất kỳ thứ gì tôi viết ra đều sẽ có bản sao đi kèm với bản chính đang giữ. Tôi cũng học được rằng mình nên đưa tất cả những gì mình tạo ra cho Linda, trợ lý của tôi, quản lý ngay khi tôi vừa hoàn thành, cho dù nó là một chương trong cuốn sách hay bài giảng mà tôi đang viết. Và tôi không bao giờ mang một bản thảo hoàn chỉnh trong cặp.

Liệu tôi có làm thất lạc tài liệu viết lách của mình trong tương lai? Có thể. Tôi không cẩn thận cho lắm. Tài liệu mà tôi sẽ thất lạc chỉ có một bản sao duy nhất? Không bao giờ! Đó là nhận thức mà tôi có được từ trải nghiệm xấu.

Trải nghiệm xấu là thuốc kích thích cho thành công

Khi đối mặt trải nghiệm xấu, điều quan trọng là bạn phải nhớ rằng bạn hiếm khi thấy được lợi ích khi bạn đang chịu cảnh khó khăn. Bạn thường có được nhận thức sau khi vượt qua nó. Điều đó chắc chắn đúng với Giuseppe, người được đặt tên theo cha mình, một người nhập cư gốc Ý định cư ở California. Khi sống ở Mỹ, gia đình gọi cậu là Joe. Nhưng người cha lại đặt biệt danh cho cậu ta là: Vô-tích-sự. Tại sao Giuseppe lại bị gọi như vậy? Vì Joe ghét câu cá. Đó là điều tồi tệ đối với cha cậu, vì ông ấy làm nghề đánh cá. Ông ấy yêu việc đánh cá. Và tất cả những người con khác cũng vậy, trừ Joe. Cậu bé không thích ở trên thuyền, mùi cá khiến cậu khó chịu.

Cậu muốn được làm việc trong văn phòng hoặc phụ trách sửa lưới, nhưng bố cậu vì thế mà tức giận và nói rằng cậu vô tích sự.

Joe không ngại lao động vất vả, đi giao báo và đánh giày kiếm tiền cho gia đình, nhưng lại không chịu đánh bắt cá, nên cậu vẫn bị người lớn coi là vô tích sự.

Joe ghét câu cá, nhưng thích bóng rổ. Anh trai cậu thường chơi bóng ở khu đất trống, và Joe thường đi theo anh. Joe chơi giỏi – một kiểu huyền thoại trong số đám bạn cùng chơi. Khi Joe lên mười sáu, cậu quyết định bỏ học làm vận động viên bóng rổ. Khi hoàn thành sự nghiệp bóng rổ, Joe trở thành huyền thoại. Ông được đặt tên thánh là Giuseppe, nhưng cả nước lại biết đến cậu với cái tên Joe DiMaggio, vận động viên toàn diện nhất ở thế hệ đó.

Cha cậu nghĩ gì về chuyện này? Mặc dù ông muốn tất cả con trai tham gia việc kinh doanh của gia đình, cuối cùng ông vẫn tự hào về Joe và trân trọng những gì mà cậu đạt được. Làm sao mà không tự hào cho được? Joe đã nắm lấy trải nghiệm xấu và biến chúng thành trải nghiệm tốt thông qua nhận thức về việc học hỏi.

PDF Eraser Free

PDF Eraser Free

Thay đổi: Cái giá của Học hỏi

Nếu bạn lớn lên trong khoảng thời gian giữa những năm 1950 và 1990, chắc hẳn bạn sẽ nhớ tới chiếc máy ảnh hiệu Polaroid. Trong thời đại ảnh kỹ thuật số ngày nay, gần như không một ai cho rằng việc chụp ảnh lấy ngay là vấn đề khó khăn, nhưng ở thời điểm đó, đây là một cuộc cách mạng. Để tôi giải thích cho bạn rõ hơn về bối cảnh. Trong những ngày đầu của lịch sử nhiếp ảnh những năm 1800, chỉ những người có đầy đủ những chiếc máy ảnh đắt tiền, buồng tối, một kho hóa chất và một số kỹ năng kỹ thuật nhất định mới có thể tạo nên một bức ảnh.

Năm 1888, Kodak đưa ra các cải tiến về máy ảnh và phim chụp, kéo nhiếp ảnh lại gần tầm với của nhiều người. Khẩu hiệu của họ là "Bạn chỉ việc bấm nút, phần còn lại cứ để chúng tôi". Tin tốt là bất cứ ai cũng có thể làm nhiếp ảnh gia; tin xấu là anh ta phải gửi máy ảnh và phim đã chụp tới một nhà máy để xử lý, và phải đợi vài ngày hoặc vài tuần mới nhận được ảnh chụp. Thậm chí ở thế kỷ XX, khi mà phim chụp được sản xuất để bất kỳ ai cũng có thể tự tháo lắp vào máy ảnh, việc xem được ảnh chụp vẫn là bài tập cho tính kiên nhẫn.

Đổi mới đến từ sự thay đổi

Edwin Land đã thay đổi tất cả. Sinh năm 1909, ông là con trai của một người buôn phế liệu, sắt vụn. Lúc còn nhỏ, ông bắt đầu đam mê vật lý ánh sáng sau khi đọc cuốn *Quang học vật lý* (Physical Optics) của Robert W. Wood, một trong số ít những cuốn sách có trong nhà. Ông được nhận vào Harvard và ở đó một thời gian ngắn trước khi bỏ ra ngoài làm thí nghiệm tại phòng thí nghiệm tự tạo của ông, trong một căn hộ ở thành phố New York.

Land được trao bằng sáng chế đầu tiên vào năm 1929 khi phát triển được quy trình giúp phân cực có thể dùng trong thương mại. Nghiên cứu ban đầu đó dẫn lối cho việc hình thành các loại kính mát giảm chói, kính phi công trong quân đội, hệ thống lọc trong nhiếp ảnh và hệ thống xem phim 3-D đầu tiên. Nhờ sự giúp đỡ của một nhà đầu tư, Land mở công ty năm 1937. Tới năm 1940, công ty đổi tên thành Polaroid Corporation. Trong Thế chiến thứ II, công ty phát triển thịnh vượng. Tuy nhiên, Land được biết đến với khả năng "sáng chế theo yêu cầu". Một vị tướng Không quân từng triệu tập Land để được tư vấn về một vấn đề của ống ngắm bắn. Một đồng nghiệp của Land nhớ lại: "Land trả lời rằng ông sẽ bay tới Washington ngày hôm sau để mô tả về giải pháp. 'Hả, cậu có cách xử lý à?' vị Tướng hỏi. Và Land trả lời: 'Không, nhưng tới

lúc đó sẽ có.' Và đúng như vậy."

Khả năng phát minh đó được cho là đã dẫn lối cho sự ra đời công nghệ chụp ảnh lấy ngay. Một ngày hè năm 1943, trong kỳ nghỉ, Land đang chụp ảnh cho con gái và cô bé hỏi: "Tại sao con không xem được ảnh luôn?" Với thiên phú giải quyết vấn đề và sáng chế của Land, các bánh răng tinh thần bắt đầu chuyển động. Ông tìm ra cách để tạo ra một cái máy ảnh và phim chụp có thể tạo ra giấy ảnh ngay tại chỗ. Christopher Bonanos, tác giả cuốn *Lấy ngay: Câu chuyện về Polaroid* (Instant: The story of Polaroid), viết rằng: "Tất cả những điều cậu ấy học được trước đây – về bộ lọc, tạo ra những tinh thể cực nhỏ và lớp phim mỏng, về quang học, thậm chí là sản xuất và sản xuất theo đặt hàng – bắt đầu có tác dụng to lớn." Về sau, Land nói rằng ông đã phác thảo ra các chi tiết của hệ thống này trong vài giờ, ông nói: "ngoại trừ những thứ phải mất từ năm 1943 cho tới 1972 mới giải quyết xong."

PDF Eraser Free

Chiếc máy ảnh Land đầu tiên của hãng Polaroid được bán ra vào tháng 11 năm 1948. Nó tạo ra một bức ảnh tông màu nâu đỏ trong sáu mươi giây. Vào thời điểm đó, đây là một sự đổi mới công nghệ vượt trội. Vấn đề ở đây là ai sẽ mua nó? Các đồng nghiệp của Land cho rằng ông quá lạc quan với kỳ vọng 50.000 máy ảnh một năm. Nhưng Land đã đúng. Mọi người thích nó. Lần đầu tiên xuất hiện trên thị trường, toàn bộ số lượng máy ảnh bán hết trong vài giờ. Tới năm 1953, số lượng mà hãng Polaroid bán ra đã là 900.000 cái.

Trong hai thập kỷ sau, Polaroid tiếp tục thay đổi và cải tiến. Họ loại bỏ phim tông nâu đỏ và phát triển một loại phim đen trắng chất lượng cao, đây được coi là nhiệm vụ khó khăn nhất mà công ty từng đối mặt. Họ chiêu mộ nhiếp ảnh gia huyền thoại Ansel Adams làm tư vấn viên kiêm người dùng máy ảnh. Bất kỳ lúc nào gặp vấn đề kỹ thuật, chẳng hạn khi ảnh bị mờ, họ sẽ khắc phục nó. Rồi họ tìm ra cách chụp ảnh màu lấy ngay. Họ học hỏi từ sai lầm và tiếp tục phát triển.

Polaroid được thành lập để thay đổi. Họ dành khoản tài chính khổng lồ cho nghiên cứu và phát triển, tạo ra sản phẩm và quy trình mới. Những chiếc máy ảnh đời đầu của họ có thiết kế thanh lịch, dưới sự sáng tạo của các nghệ sỹ công nghiệp. Họ liên tục đổi mới. Trong những năm 1970, giới nhiếp ảnh đã chụp *một tỷ* tấm ảnh bằng máy Polaroid mỗi năm.

Điểm kết của sự đổi mới

Tới giữa những năm 1970, Polaroid đã kiện Kodak – một công ty cho ra mắt máy ảnh chụp lấy ngay mà Land tin rằng đã vi phạm bằng sáng chế của Polaroid. Cuộc chiến kéo dài hơn mười bốn năm và tới năm 1990 mới được giải quyết. Nhưng vào lúc đó, Land đã nghỉ hưu (năm

1980), và Polaroid gặp rắc rối lớn. Khách hàng không còn mua sản phẩm của họ nữa. Bonanos viết:

PDF Eraser Free

> Hãy hỏi người của Polaroid xem mọi việc bắt đầu đi sai hướng từ đâu? Từ những năm 1980? Trước đó? Sau đó? Mỗi người sẽ có câu trả lời khác nhau. Người thì đổ lỗi cho các kỹ sư kém linh hoạt, người thì nói do các bước đi tài chính sai lầm... Tuy nhiên, rõ ràng là không ai có thể nhận thấy sự xuống dốc bắt đầu từ lúc nào. Năm 1978, Polaroid có hơn 20.000 nhân viên... Tới năm 1991 là 5.000 nhân viên... Một thập kỷ sau, cho dù đã nhận được của trời cho rất tuyệt vời [gần một tỷ đôla từ vụ kiện Kodak], Polaroid phá sản.

Thực tế, từ năm 2001 tới 2009, Polaroid từng tuyên bố phá sản hai lần và được bán lại ba lần.

Chuyện gì đã xảy ra? Một công ty được thành lập trên sự đổi mới và phát đạt chính nhờ sự thay đổi đã ngừng đầu tư cho việc học hỏi. Một công ty nơi mà những bộ não tài giỏi nhất từng dành thời gian đưa ra những giải pháp mang tính cách tân cho các vấn đề và cho ra mắt các sản phẩm có tính cách mạng mà chính công chúng cũng không biết rằng họ muốn có nó, yêu thích nó, thì giờ đây lại chỉ tập trung sửa lại sản phẩm cũ với những cập nhật hoa lá nhỏ nhặt. Công ty dưới thời của Edwin Land từng dành nhiều tài nguyên nhất cho việc nghiên cứu và phát triển đồng thời vẫn sản xuất theo đặt hàng, nhưng về sau họ lại chuyển sang tập trung sản xuất và cắt giảm chi phí. Những tháng ngày của sự đổi mới và thay đổi đã qua, và bước vào thời kỳ mà nhiếp ảnh trải qua sự thay đổi chóng mặt nhất.

Trớ trêu thay, Polaroid lại có đóng góp trong việc ra mắt máy ảnh kỹ thuật số thời kỳ đầu. Theo ý tưởng lúc đó, người dẫn đầu trong lĩnh vực chụp ảnh lấy ngay sẽ là người người dẫn đầu về "tạo ảnh" ngay lập tức, nhưng rồi họ từ bỏ dự án này vì nó không hỗ trợ cho doanh thu định kỳ của việc bán phim cho máy ảnh cơ. Họ cũng là người tiên phong trong công nghệ in phun. Nhưng khi quản lý cấp cao quyết định rằng chất lượng của công nghệ này "sẽ không bao giờ như ảnh chụp", họ đã hủy dự án.

Nếu Land vẫn còn lãnh đạo công ty, ông chắc hẳn sẽ tiếp tục đấu tranh cho giải pháp này, đầu tư để *sáng chế* ra cách tạo ảnh chất lượng đủ cao. Đó là điều mà trước đây ông vẫn luôn thực hiện. Tuy vậy, sau khi đổi lãnh đạo, Polaroid dần trượt về con số không. Đó là điều xảy ra khi người ta không đầu tư cho việc học hỏi bằng cách sẵn sàng thay đổi.

Tại sao con người chống lại sự thay đổi?

Hầu hết mọi người không chấp nhận sự thay đổi. Tôi từng cho rằng người làm lãnh đạo thích thay đổi và những người khác thì không. Sau vài chục năm đầu tư và giảng dạy cho các lãnh

đạo, tôi bắt đầu nhận ra rằng giới lãnh đạo cũng chống lại sự thay đổi như những người theo họ - trừ phi sự thay đổi đó là ý kiến của họ! Sự thật là mọi người đều chống lại sự thay đổi. Vì sao? Là bởi...

PDF Eraser Free

Thay đổi mang lại cảm giác mất mát

George V. Denny Jr. – người dẫn chương trình radio đầu tiên – từng kể câu chuyện về một phóng viên của tờ New York City được gửi tới Maine để phỏng vấn một cụ già sắp tới sinh nhật thứ 100 của mình. Phóng viên nọ lịch sự tiến lại gần cụ già và nói: "Thưa ông, ông chắc hẳn đã chứng kiến nhiều thay đổi lớn lao trong suốt một trăm năm qua."

Người đàn ông chăm chú nhìn phóng viên. "Đúng," ông trả lời, "và tôi chống lại tất cả những thay đổi đó!"

"Một người không thể khám phá vùng đất mới nếu không chịu đi xa bờ một thời gian dài."

– Andre Gide

Tiểu thuyết gia Andre Gide nhận xét, "Một người không thể khám phá vùng đất mới nếu không chịu đi xa bờ một thời gian dài." Mất mát đó có thể rất đáng sợ, và đôi khi giống như một mất mát cá nhân. Nó khiến bạn tự hỏi liệu ông cụ trong câu chuyện có cảm thấy những thay đổi mà ông liên tục trải qua giống như một sự sỉ nhục cá nhân! Sự thực là dù thay đổi *cảm giác* như của một cá thể, nhưng không phải như vậy. Thế giới luôn thay đổi và tác động tới mọi người, cho dù họ có thích nó hay không.

Không có thay đổi thì không có phát triển.

Nhà thơ kiêm triết học gia Ralph Waldo Emerson từng có trải nghiệm sâu sắc về điều này. Ông khẳng định: "Với mỗi thứ chúng ta đạt được, chúng ta lại mất một thứ." Chúng ta thích lợi ích nhưng không muốn mất mát. Chúng ta muốn có cái này mà không muốn cái kia. Nhưng cuộc sống không như vậy. Khởi đầu của một việc luôn là kết thúc của việc khác. Mỗi kết thúc bắt đầu một điều mới. Chúng ta luôn thực hiện sự trao đổi trong cuộc đời. Thật không may, nếu bạn chống lại sự thay đổi, bạn đang trao đổi tiềm năng phát triển để lấy sự tiện nghi, thỏa mãn. Không có thay đổi thì không có phát triển.

Thay đổi tạo cảm giác không thoải mái

Thay đổi luôn tạo cảm giác khác lạ. Vì nó không quen thuộc, làm người ta cảm thấy không phù hợp. Để tôi cho bạn một ví dụ. Ngay bây giờ, hãy dành ít phút và nắm chặt hai bàn tay của bạn với các ngón đan chéo nhau. Bạn sẽ cảm thấy rất thoải mái. Tại sao? Vì theo lẽ tự nhiên, bạn sẽ đặt tay và các ngón tay theo một cách nhất định, ngón cái này chồng lên ngón cái kia.

Bây giờ hãy nắm chặt tay một lần nữa theo hướng ngược lại bằng cách thay đổi vị trí hai ngón cái và dịch các ngón lên trên một ngón. Bạn cảm thấy thế nào? Chắc hẳn là không thoải mái rồi. Bạn chưa bao giờ nắm tay kiểu như vậy.

PDF Eraser Free

Nắm tay theo cách khác liệu có phải là sai? Không. Một cách nắm chặt tay hèn mọn? Không. Chỉ là nó khác thôi. Và cái khác đó cảm thấy không thoải mái. Nhưng bạn *có thể* quen với nó. Không tin à? Mỗi ngày trong hai tuần kế tiếp, hãy nắm chặt tay của bạn ngược lại cách mà bạn vẫn thực hiện. Sau đó, bạn sẽ thấy nó cũng thoải mái chả khác gì cách bạn vẫn dùng.

Tôi từng trải nghiệm sự không thoải mái này khi chơi golf vì tôi tự học cách chơi môn này. Do không có hướng dẫn, tôi sợ rằng mình có thể đã tạo ra nhiều thói quen xấu. Cuối cùng, tôi tìm tới một người đánh golf chuyên nghiệp để học hỏi, anh ta nói: "Anh chỉ có một vấn đề duy nhất." Tôi thấy nhẹ nhõm được giây lát. Rồi anh ta nói tiếp: "Anh đứng quá gần quả bóng sau khi đánh nó!".

Để trở nên tốt hơn nghĩa là tôi phải thay đổi mọi thứ: cách cầm, thế đứng, tư thế, cách đưa gậy. Mỗi thứ đều có cảm giác không thoải mái. Và điều thực sự nản lòng là tôi không thấy mình chơi tốt lên ngay lập tức. Có những lúc tôi thấy đè nén tới mức muốn quay lại cách đưa gậy cũ. Tôi biết như vậy là không đúng nhưng nó mang lại cảm giác an toàn. Tôi lại muốn cái không tốt thay vì cái tốt mà tôi chưa làm chủ được. Tôi phải vượt qua sự không thoải mái đó để cải thiện lối chơi, và sau nhiều năm cố gắng, tôi đã thành công.

Thay đổi đi ngược lại truyền thống

Khi nhận vị trí lãnh đạo đầu tiên ở một tổ chức, tôi không thể nhớ đã bao nhiêu lần nghe được câu "Chúng tôi chưa từng làm việc đó như vậy trước đây". Nó giống như mỗi lần tôi muốn cải tổ, ai đó sẽ ca tụng những mặt tốt của việc không thay đổi. Không thể diễn tả tôi đã bực bội đến mức nào, đặc biệt là khi người nói điều đó lại không thể đưa ra *lý do* vì sao việc đó lại phải thực hiện theo cách cũ.

Một vị công tước xứ Cambrigde từng trích dẫn rằng: "Một thay đổi bất kỳ tại một thời điểm bất kỳ đều đáng bị lên án." Tại sao ông ta lại tuyên bố như vậy? Có thể do ông quá trân trọng truyền thống. Truyền thống không có gì là không ổn, chỉ cần người ta không trở thành nô lệ của nó. Một người khăng khăng sử dụng cách thức của ngày hôm qua trong thế giới ngày nay sẽ không thể sống trong thế giới của ngày mai.

Một người khăng khăng sử dụng cách thức của ngày hôm qua trong thế giới ngày nay sẽ không thể sống trong thế giới của ngày mai.

Một số người tin rằng không nên làm bất cứ điều gì cho đến khi mọi người đều cho rằng nó cần được thực hiện. Vấn đề là sẽ mất rất nhiều thời gian để thuyết phục mọi người, và cho tới khi tất cả mọi người đều đồng ý thay đổi thì đã là lúc cần thực hiện cái tiếp theo khác rồi. Rất dễ hiểu vì sao một số người cho rằng tiến bộ nghĩa là dần trở nên lạc hậu. Họ biến cuộc sống thành một câu chuyện khó hiểu: Cần bao nhiêu người theo chủ nghĩa truyền thống để thay một cái bóng đèn? Câu trả lời: Bốn. Một người thay bóng và ba người còn lại để nói cho bạn biết cái bóng cũ đã tuyệt vời đến thế nào.

PDF Eraser Free

Cách mọi người phản ứng với thay đổi

Do mọi người không thích thay đổi nên hầu hết đều phản ứng không được tích cực cho lắm. Điều này khiến họ gặp thêm nhiều rắc rối. Dưới đây là một số lý do:

Phần lớn mọi người thay đổi vừa đủ để không gặp rắc rối, nhưng không đủ để xử lý chúng

Phần lớn mọi người muốn thay đổi hoàn cảnh để cải thiện cuộc sống chứ không phải thay đổi bản thân để cải thiện hoàn cảnh..

Từng giảng dạy và tư vấn cho mọi người trong nhiều năm, tôi đúc kết được rằng con người giống cô bé Lucy trong bộ truyện tranh *Đậu Phộng* (Peanuts). Trong một trang truyện, Lucy nói: “Nhóc, chị thấy khó chịu quá.”

Linus – em trai của cô bé trả lời rằng: “Em có thể giúp chị. Chị ra ngồi chỗ em xem TV nhé, để em làm cho chị món ăn nhẹ thật ngon lành. Đôi khi tất cả những gì chúng ta cần là được nuông chiều một chút để cảm thấy tốt hơn”.

Linus quay lại cùng một chiếc sandwich, bánh quy vụn sô-cô-la và một cốc sữa. Cậu nói, “Rồi, em còn giúp được gì nữa không? Em còn quên cái gì không nhỉ?”

“Có, có một thứ em chưa nghĩ tới.” Lucy trả lời trong khi đỡ lấy cái khay. “Chị không muốn cảm thấy tốt hơn!”

Phần lớn mọi người muốn thay đổi hoàn cảnh để cải thiện cuộc sống chứ không phải thay đổi bản thân để cải thiện hoàn cảnh. Họ nỗ lực vừa đủ để giữ mình khỏi các rắc rối của bản thân mà không bao giờ cố gắng truy đuổi tới gốc rễ vấn đề, cái mà chỉ có thể tìm thấy trong chính bản thân họ. Vì họ không muốn thay đổi nguồn gốc các vấn đề của mình nên các vấn đề đó luôn quay lại với họ.

Thay đổi tích cực và sẵn sàng học hỏi là trách nhiệm mang tính cá nhân. Tôi đồng ý với ý kiến của bạn tôi, Julio Melara, rằng: "Nếu muốn cải thiện sự nghiệp, hôn nhân, nghề nghiệp và cuộc sống của bạn, bạn phải thay đổi. Bạn đang nhìn thấy vấn đề và giải pháp cho chính nó khi nhìn vào gương. Nó bắt đầu khi bạn đưa ra quyết định. Những người có tiềm lực, dù học vấn hoặc chuyên môn như thế nào đi chăng nữa, đều nghĩ về việc cải thiện."

PDF Eraser Free

Phần lớn mọi người làm cùng một việc theo cùng một cách, nhưng kỳ vọng kết quả khác nhau

Một bức thư bị trả về bưu điện. Trên bì thư có ghi "Ông ta đã chết". Sau khi xem xét, lá thư này lại được gửi tới địa chỉ đó. Nó lại bị trả về với ghi chú: "Ông ta vẫn chết". Chúng ta thường giống nhân viên bưu điện, gửi lại lá thư đó nhưng kỳ vọng kết quả khác đi. Bất cứ khi nào chúng ta thử làm một việc và thất bại, tại sao chúng ta luôn cố thử lại theo cách giống hệt cách cũ nhưng vẫn kỳ vọng kết quả khác đi? Điều đó thật vô nghĩa. Chúng ta muốn thay đổi cái gì? May mắn? Các định luật vật lý? Làm sao cuộc sống có thể tốt hơn nếu chúng ta không thay đổi? Làm sao chúng ta có thể trở nên tốt hơn nếu chúng ta không đối diện với những cơ hội và những người có thể giúp chúng ta phát triển?

Cuộc sống giống như bạn lên kế hoạch cho chuyến đi tới một thành phố xa xôi. Chúng ta chỉ ra đích đến, vạch ra tuyến đường và khởi hành. Nhưng chúng ta cần biết rằng sẽ có đường vòng và trở ngại phía trước. Liệu chúng ta có bỏ qua và coi như chúng không tồn tại? Chúng ta sẽ thành công đến đâu nếu nghĩ rằng *Những trở ngại và hoàn cảnh sẽ phải điều chỉnh theo tôi vì tôi sẽ không đời nào thay đổi đâu*? Không khả thi lắm. Chúng ta cần sẵn sàng thực hiện điều chỉnh.

Những khám phá vĩ đại nhất trong đời được phát hiện khi chúng ta sẵn sàng rời bỏ đường cái, bằng cách thử những điều bản thân chưa từng làm. Trong cuốn sách nói *Tâm lý học thành tựu* (The Psychology of Achievement) của mình, Brian Tracy kể câu chuyện về bốn người đàn ông cực kỳ thành công ở tuổi 35. Tính trung bình, mỗi người đã tham gia vào mười bảy vụ đầu tư trước khi tìm ra một thương vụ tạo nên thành công. Nếu họ bắt đầu công việc kinh doanh đầu tiên và nói rằng: "Cho dù có chuyện gì xảy ra, tôi cũng sẽ không từ bỏ công việc này", họ sẽ mắc kẹt. Kiên trì là phẩm chất tuyệt vời. Nhưng kiên trì mà không sẵn sàng thay đổi và thực hiện các điều chỉnh cần thiết sẽ trở thành giáo điều và đi vào ngõ cụt.

"Để phát triển, bạn phải sẵn lòng để cho hiện tại và tương lai khác hoàn toàn với quá khứ. Quá khứ không phải định mệnh của bạn."

– Alan Cohen

Nhà đầu tư Alan Cohen từng nói: "Để phát triển, bạn phải sẵn lòng để cho hiện tại và tương

lai khác hoàn toàn với quá khứ. Quá khứ không phải định mệnh của bạn." Tư tưởng đó cho thấy sự linh hoạt trong tâm và sự sẵn sàng thay đổi, đây chính là cái giá của sự học hỏi.

PDF Eraser Free

Phần lớn mọi người coi thay đổi như một sự cần thiết đầy đau đớn chứ không phải cơ hội có ích

Hãy đối mặt với thực tế: Thay đổi luôn lộn xộn. Chuyên gia quản lý Peter Drucker nhận định: "Mỗi giám đốc điều hành đều biết rằng không có cái mới nào dễ dàng. Nó luôn có rắc rối." Khó khăn và cảm giác rắc rối đó khiến mọi người không muốn thay đổi. Nhưng cuộc sống là đổi thay. Sinh nở luôn đi kèm nỗi đau. Học ăn luôn vung vãi. Học đi luôn khó khăn và đau đớn. Những điều bạn cần học để tồn tại trong cuộc sống thực ra đều khó khăn. Nhưng lúc đó bạn không biết gì khác, bạn chỉ làm điều bạn cần để học hỏi và phát triển. Khi trưởng thành, bạn có lựa chọn. Bạn muốn né tránh nỗi đau đầy tiềm năng hay chịu đựng nó và theo đuổi cơ hội?

Chuyên gia về lãnh đạo Max De Pree thường sử dụng cụm từ "món quà của sự thay đổi". Một cách nhìn vĩ đại. Thật không may, hầu hết mọi người không coi thay đổi là quà. Nhưng nó lại chính là quà. Mỗi lần bạn chấp nhận thay đổi là một lần bạn có cơ hội để đi theo hướng tích cực, cải thiện bản thân, từ bỏ thói quen xấu và cách thức suy nghĩ lạc hậu. Thay đổi cho phép bạn kiểm tra các giả định của mình, tư duy lại chiến lược và xây dựng các mối quan hệ. Không có thay đổi sẽ không có đổi mới, sáng tạo hoặc cải thiện. Nếu bạn sẵn sàng thay đổi, bạn sẽ có cơ hội lớn hơn để quản lý thay đổi – điều mà không ai có thể tránh khỏi trong đời.

Phần lớn mọi người không phải trả giá ngay lập tức để thay đổi nhưng cuối cùng lại phải trả cái giá cao nhất do không thay đổi

Cha tôi thường nói như sau mỗi lần tôi phải đưa ra một quyết định cần có tính kỷ luật: "John, hãy trả giá ngay bây giờ để sau này con được chơi thoải mái". Bài học đó lànội dung xuyên suốt trong cuộc sống khi tôi trưởng thành. Tại sao? Vì tôi luôn muốn được chơi! Đó là bản chất của tôi. Nhưng cha luôn bảo: "Con có thể chơi lúc này hay lúc khác, hoặc con có thể trả lúc này hay lúc khác. Nhưng nên nhớ: con vẫn sẽ phải trả. Và con đợi càng lâu, con sẽ càng phải trả nhiều, vì trả chậm luôn đi kèm lãi suất".

Thay đổi luôn yêu cầu chúng ta một điều gì đó. Chúng ta phải trả một cái giá cho nó. Việc liên tục thay đổi và cải thiện, trong thực tế, sẽ khiến chúng ta liên tục phải thanh toán. Nhưng quá trình này bắt đầu bằng lần thanh toán *đầu tiên*. Lần thanh toán đó khởi đầu cho quá trình phát

triển. Nếu khoản đầu tiên đó chưa được trả, sẽ không có phát triển hay học hỏi. Và cuối cùng bạn phải trả giá những gì? Bạn mất đi tiềm lực và nhận được sự hối hận.

PDF Eraser Free

Khi lớn lên, tôi nhận ra rằng phần lớn sự hối hận không phải là kết quả của những gì chúng ta làm. Nó xuất hiện do những gì chúng ta có thể và nên làm nhưng đã không thực hiện. Cái giá cuối cùng chúng ta phải trả được gọi là cơ hội bị bỏ lỡ, và đó là một cái giá lớn.

Phần lớn mọi người chỉ thay đổi khi bị thúc đẩy bởi một trong ba điều

Cuối cùng, vì con người chống đối nó quá nhiều, thay đổi chỉ xảy ra dưới một số điều kiện nhất định. Theo kinh nghiệm của tôi, người ta sẽ thay đổi khi:

Họ thấy đau đớn đủ để cảm thấy phải thay đổi

Họ học hỏi đủ để muốn thay đổi

Họ nhận đủ để có khả năng thay đổi

Nếu một trong ba điều trên chưa xảy ra thì người ta chưa chịu thay đổi. Đôi khi có người đòi hỏi cả ba phải xảy ra trước khi họ sẵn lòng thay đổi.

Nhiều năm trước, nhà xuất bản từng đề nghị tôi bắt đầu sử dụng mạng xã hội để kết nối với mọi người. Tôi không có khiếu về kỹ thuật nên không để tâm lắm tới ý tưởng. Nhưng họ vẫn kiên trì và cuối cùng tôi bắt đầu đề cập vấn đề này với nhóm làm việc. Nhưng nói thật, tôi vẫn không hiểu nó lắm.

Rồi một tối nọ, tôi ăn tối với anh bạn Norwood Davis, hiện đang là CFO của công ty tôi, và tôi có nhắc đến Twitter với anh ta và rằng tôi không thể hiểu dùng nó để làm gì.

“Để tôi cho anh xem”, Norwood vừa nói vừa lôi điện thoại ra. Khi tôi đang ăn phần bít tết của mình, Norwood đã đăng tin nhắn rằng anh ta đang ăn tối với tôi. Trong vài phút, Norwood nhận được hàng tá lời bình luận và tin nhắn từ những người khuyến khích hoặc nhờ anh ta chuyển tin nhắn cho tôi. Và cuối cùng tôi đã hiểu ra. Twitter là cách kết nối với mọi người và giao tiếp với họ gần như ngay lập tức.

Cuối cùng tôi học hỏi đủ để muốn thay đổi. Nhưng vì tôi không biết kỹ thuật, tôi vẫn cần nhận đủ để có khả năng thay đổi. Tôi nhận được điều đó nhờ sự giúp đỡ của Stephanie Wetzel. Cô ấy lập tài khoản Twitter cho tôi, đưa tôi lên Facebook và lập trang blog của tôi. Bây giờ tôi có thể bổ sung giá trị cho hơn nửa triệu người bất kỳ lúc nào, bất kỳ ngày nào trong tuần. Và thử nghĩ xem: Tôi hơn sáu mươi lăm tuổi và mù kỹ thuật, và tôi vẫn tham gia được vào kỷ

nguyên truyền thông điện tử. Đó là bằng chứng cho việc*bất kỳ ai* cũng có thể thay đổi nếu họ muốn làm như vậy.

PDF Eraser Free

Thay đổi hiếm khi xảy ra ngay lập tức

Khi viết chương này, tôi đang ở thành phố Johannesburg, Nam Phi. Chỉ vài phút trước, anh bạn Collin Sewell của tôi – người sở hữu một số mảng kinh doanh của Ford tại Texas, nhắn cho tôi câu sau, trích dẫn từ câu nói của Mark Batterson: "Chỉ cần thiếu một quyết định đúng đắn, bạn và tôi sẽ có một cuộc sống hoàn toàn khác." Tôi tin rằng quyết định đúng đắn đó là tinh thần sẵn sàng học hỏi.

> "Chỉ cần thiếu một quyết định đúng đắn, bạn và tôi sẽ có một cuộc sống hoàn toàn khác."
>
> ***– Mark Batterson***

Quyết định thay đổi – và tiếp tục thay đổi – không chỉ đơn thuần là hành động của ý chí. Nó là một quá trình, là thứ cần được khởi động và quản lý. Quá trình và sự tiến bộ của mỗi người là khác nhau. Tuy nhiên, chúng có một số điểm tương đồng và thường tuân theo mô hình như sau:

- ***Thông tin mới được chấp nhận.*** Nhìn chung, quá trình này sẽ không bắt đầu cho đến khi một loại thông tin nào đó được đưa ra và chấp nhận. Nó làm thay đổi quan điểm của con người đến nỗi họ sẽ có cách nhìn mới về sự việc.
- ***Một thái độ mới được lựa chọn.*** Khi quan điểm của một người phải chịu thử thách và rồi bị thay đổi, nó gần như sẽ kéo theo những phản ứng tâm lý. Đây là thời điểm quan trọng. Nếu thái độ đó là tích cực, người đó sẽ bước thêm một bước. Nếu không, họ có thể sẽ phải vật lộn để vượt qua thời điểm khó khăn đó.
- ***Thói quen mới được tập luyện.*** Khi người ta tin vào điều gì đó và cảm thấy thoải mái với nó, họ bắt đầu cư xử khác đi. Họ đưa ra các lựa chọn các nhau, hành động và phát triển những thói quen mới.
- ***Lời thuyết phục tác động được tới người khác.*** Khi người ta thay đổi, họ tạo ra những lời thuyết phục mới. Khi cá nhân thay đổi đó giữ vị trí lãnh đạo, họ tác động tới những người khác thông qua sự đầu tư và quyền sở hữu với tầm nhìn mới của mình.

Là một lãnh đạo, tôi thấy bước cuối cùng trong quá trình trên là thú vị nhất. Nó có thể là khởi điểm cho những điều tuyệt vời trong một nhóm hoặc một tổ chức. Nó có thể thiết lập hướng đi mới, thay đổi nền văn hóa và tạo dựng động lực. Nếu bạn là người lãnh đạo thì có thể bạn cũng

sẽ thích nó. Nhưng điều quan trọng là bạn phải hiểu rằng không phải tất cả mọi người đều làm chủ được sự thay đổi tới một mức độ mà họ sẵn sàng và có khả năng là người truyền tải và mang đến tầm nhìn. Nhưng khi họ càng cố gắng thực hiện bao nhiêu thì sự thay đổi sẽ xảy ra sớm hơn và ổn định hơn bấy nhiêu.

PDF Eraser Free

Tạo ra thay đổi có giá trị

Nếu bạn muốn tối đa hóa khả năng trả giá cho việc học hỏi của mình và thiết lập bản thân để thay đổi, cải thiện và phát triển, bạn cần thực hiện năm điều sau:

1. Thay đổi bản thân

Trở lại thời điểm làm tư vấn cho các cặp hôn nhân, tôi từng phát hiện rằng phần lớn mọi người đều có xu hướng chú ý vào sự thay đổi của người khác. Tôi tin rằng đây là một phần của bản tính con người: tìm kiếm sai lầm của người khác mà thu nhỏ hết cỡ sai lầm của mình. Nhưng đó không phải là cách để bạn cải thiện mối quan hệ.

Anh bạn Tony Evans của tôi viết rằng:

Nếu bạn muốn thế giới tốt đẹp hơn,

Gồm những quốc gia hùng mạnh hơn,

Nơi đó có những bang tốt hơn,

Và với những quận hạt tốt hơn,

Tạo nên bởi những thành phố xinh đẹp hơn,

Có những người hàng xóm đáng mến hơn,

Được khai sáng bởi những nhà thờ tốt hơn,

Có những gia đình hạnh phúc hơn,

Thì bạn phải bắt đầu trở thành

Một con người hoàn thiện hơn.

Nếu bạn muốn thấy thay đổi tích cực trong hôn nhân, hãy ngừng tìm kiếm người tốt hơn mà hãy trở thành người tốt hơn. Nếu bạn muốn thấy thay đổi tích cực trong sự nghiệp, hãy ngừng tìm kiếm ông chủ tốt hơn mà hãy trở thành nhân viên tốt hơn. Trong cuộc sống, nếu bạn muốn điều gì, bạn phải trở thành điều đó.

Nếu thay đổi bản thân có vẻ quá sức, hãy bắt đầu từng bước nhỏ một. Howard Markman, chuyên gia tâm lý tại Đại học Denver nói rằng: "Phần lớn các cặp đôi đang có vấn đề đều cho rằng để cải thiện mọi việc thì cần thực hiện những thay đổi cực kỳ to lớn, nếu không sẽ phải có một phép màu thì mới thành công." Điều đó không đúng. Markman nói: "Sự đột phá xảy đến khi chúng ta nhận ra rằng bằng cách tạo ra những thay đổi nhỏ với bản thân, ta có thể tác động lên những thay đổi tích cực và to lớn." Nguyên tắc đó cũng đúng với các cá nhân mong muốn thay đổi. Vì vậy nếu bạn muốn thực hiện những thay đổi to lớn, hãy bắt đầu với những thay đổi nhỏ.

PDF Eraser Free

2. Thay đổi thái độ

Nhiều năm trước, tôi từng đọc một lời phát biểu của học giả kiêm nhà thơ Samuel Johnson, từ đó hình thành nên nền tảng cho thái độ và sự phát triển của tôi, có đoạn là: "Anh, người có rất ít hiểu biết về bản chất con người, khi muốn kiếm tìm niềm vui bằng cách thay đổi mọi thứ ngoại trừ tâm tính của bản thân, sẽ lãng phí cuộc đời trong những nỗ lực vô ích, và làm sinh sôi những nỗi sầu khổ mà anh muốn loại bỏ."

Cố gắng thay đổi người khác là một hành động vô ích. Không ai có thể thay đổi người khác. Tôi từng không hiểu điều này. Trong nhiều năm, cuộc đời tôi đầy những thất vọng vì sự không sẵn sàng phát triển của người khác. Trong nhiều năm, tôi đã chờ đợi họ, hy vọng họ tiến bộ. Đã rất nhiều lần tôi hy vọng tình hình sẽ thay đổi, để rồi bị thất vọng. Nếu bạn muốn thay đổi bất kỳ điều gì nằm ngoài tầm kiểm soát, bạn sẽ thất vọng. Tệ hơn nữa là tôi phát hiện ra rằng khi cố gắng thay đổi những điều ngoài tầm kiểm soát, tôi bắt đầu mất kiểm soát chính những điều đó, những thứ ở trong tầm tay mà tôi có thể thay đổi, bởi tôi đã tập trung sai chỗ. Đó là cái bẫy cần tránh.

Giải pháp là gì? Thay đổi thái độ. Điều đó hoàn toàn nằm trong kiểm soát của tôi, và mặt tốt của nó là sự thay đổi này có thể là tác nhân chính trong việc thay đổi cuộc đời tôi theo hướng tích cực. Khi kiểm soát thái độ của chính mình và lựa chọn suy nghĩ đúng đắn, tôi có thể giảm thiểu các ảnh hưởng tiêu cực của những người có thái độ xấu xung quanh. Tôi có thể thấy những cơ hội ở những nơi tôi từng coi là vật cản. Và điều tuyệt nhất ở đây là, như tác giả kiêm diễn giả Wayne Dyer nói: "Khi bạn thay đổi cách nhìn nhận mọi thứ, mọi thứ bạn thấy sẽ bắt đầu thay đổi".

3. Thay đổi những người bạn không phát triển

Trong suốt cuộc đời mình, tôi luôn yêu thương mọi người và trân trọng các mối quan hệ.

Nhưng từ lâu tôi đã nhận ra rằng phần lớn bạn bè mình không đi chung con đường mà tôi chọn. Sau khi phát hiện tác động của sự phát triển cá nhân lên cuộc sống của một người, tôi bắt đầu chú trọng vào sự phát triển. Những người bạn của tôi lại không như vậy. Khi thấy được điều này, tôi nhận ra rằng mình phải lựa chọn giữa tương lai và bạn bè. Đó là một lựa chọn khó khăn, nhưng tôi chọn tương lai.

PDF Eraser Free

Mẹ tôi thường nhắc nhở rằng "Ngưu tầm ngưu, mã tầm mã". Bà hay nói như vậy vì bà muốn tôi nhận thức được bất kỳ ảnh hưởng tiêu cực nào trong cuộc sống khi tôi còn nhỏ. Nhưng những ảnh hưởng tích cực cũng có tầm quan trọng không kém. Nếu bạn muốn làm một người trưởng thành, bạn cần dành thời gian với những người trưởng thành. Nếu bạn muốn trở thành ai đó nắm bắt được sự thay đổi tích cực, bạn cần gặp gỡ với những người học hỏi tích cực.

Có câu thành ngữ thế này: "Chiếc gương phản chiếu khuôn mặt con người, nhưng kiểu bạn bè mà họ chọn mới thể hiện con người của họ." Bạn bè sẽ kéo dài tầm nhìn của bạn hoặc bóp nghẹt giấc mơ của bạn. Một số sẽ khơi nguồn để bạn lên tầm cao hơn. Một số khác sẽ muốn bạn gia nhập với họ trên chiếc trường kỷ của cuộc đời, nơi mà họ cố gắng ít nhất. Bạn có muốn để những người đang không trưởng thành kéo bạn xuống? Hay bạn muốn tiếp tục tiến bước? Đây có thể là một lựa chọn đau đớn và khó khăn, nhưng nó có thể làm cuộc sống của bạn thay đổi theo hướng tốt hơn.

Tôi phải thừa nhận mình rất tâm huyết với điều này, vì tôi biết nó quan trọng với thành công của một người như thế nào. Hãy nghĩ về tác động tiêu cực có thể xảy ra khi bạn dành thời gian với những người không phù hợp:

- Bạn nhận được loại hình tư vấn nào khi tìm kiếm nó từ những người làm việc không hiệu quả?
- Điều gì xảy ra khi bạn trao đổi về khó khăn với ai đó không thể đóng góp chút giải pháp?
- Điều gì xảy ra khi bạn đi theo một người chẳng đi tới đâu cả?
- Bạn sẽ đi tới đâu nếu hỏi đường từ một người lạc đường?

Mỗi phút bạn dành cho những người không phù hợp sẽ làm giảm thời gian bạn có thể dành cho những người phù hợp.

Có rất nhiều con đường trong đời dẫn tới ngõ cụt. Và có nhiều người sẽ mời bạn đi theo họ tới đó. Người khôn ngoan củng cố cuộc đời bằng những mối quan hệ bạn bè đúng đắn. Mỗi phút bạn dành cho những người không phù hợp sẽ làm giảm thời gian bạn có thể dành cho những người phù hợp. Hãy thay đổi cho hợp lý.

4. Quyết định sống khác với người bình thường

PDF Eraser Free

Một trong số những câu hỏi quan trọng trong đời là "Tôi là ai?" Nhưng nó không quan trọng bằng "Tôi đang trở thành ai?".

Một trong số những câu hỏi quan trọng trong đời là "Tôi là ai?".Nhưng nó không quan trọng bằng "Tôi đang trở thành ai?". Để trả lời câu hỏi đó một cách hài lòng, chúng ta cần sử dụng một mắt xem mình đang ở đâu và mắt còn lại xem mình sẽ ở đâu. Hầu hết mọi người không làm như vậy. Họ để một mắt xem mình từng ở đâu và một mắt khác xem họ đang ở đâu. Điều đó cho họ biết họ là ai. (Một số thậm chí còn không kiểm tra bản thân *nhiều như vậy*). Tuy nhiên, để biết mình sẽ đi tới đâu, bạn không chỉ phải biết mình đang ở đâu mà còn phải biết bạn sẽ đi đâu và cần thay đổi như thế nào để tới được đó.

Nếu bạn quyết định thay đổi và sống một cuộc sống cao hơn mức trung bình, bạn cần làm mọi việc một cách khác biệt khi bạn nhìn về phía trước. Bạn phải...

Tư duy khác biệt

Người thành công luôn thực tế về các vấn đề của họ và tìm những cách tích cực để tiếp cận thời gian. Họ biết rằng hy vọng không phải là một chiến lược.

Xử lý cảm xúc một cách khác biệt

Những người thành công không cho phép cảm xúc quyết định hành vi. Họ xử lý cảm xúc theo cách của họ với mục đích phát triển và tiếp tục tiến lên phía trước.

Hành động khác biệt

Người thành công làm hai điều mà nhiều người khác không làm: họ bắt đầu hành động và họ hoàn thành những gì họ bắt đầu. Kết quả là họ tạo thành thói quen làm mọi việc mà những người chưa thành công không làm được.

Bạn chắc hẳn đã nghe câu nói "Nếu bạn muốn điều gì đó mà bạn chưa từng có, bạn phải làm điều gì đó bản thân chưa từng làm". Điều đó cũng đúng với trường hợp nếu bạn muốn trở thành ai đó bạn chưa trở thành, bạn phải làm những việc mà bạn chưa từng làm. Điều đó nghĩa là thay đổi những việc bạn làm hàng ngày. Bí mật của thành công có thể tìm thấy trong những việc bạn thường làm mỗi ngày. Những người bình thường không làm việc thêm mỗi ngày để tiếp tục trưởng thành và thay đổi.

5. Gạt bỏ những gì bạn biết để học những điều bạn chưa biết

Cầu thủ bóng chày chuyên nghiệp Satchel Paige từng nói: "Không phải những gì bạn không biết làm bạn tổn thương mà là những gì bạn biết mới không làm bạn tổn thương." Điều đó rất đúng. Có rất nhiều điều mà mỗi chúng ta học được lại không phù hợp, và chúng ta phải học cách từ bỏ chúng nếu muốn tốt hơn. Gạt bỏ những điều này có thể rất khó, nhưng đó là một cái giá khác mà chúng ta phải trả nếu muốn trưởng thành.

PDF Eraser Free

Gần đây, tôi đọc một bài báo của chuyên gia huấn luyện lãnh đạo Lance Secretan mà trong đó mô tả quá trình ông làm việc với các vận động viên trượt tuyết cấp độ trung, và vào một ngày ông dạy cho họ kỹ thuật trượt nâng cao trên các ụ tuyết và các cung đườngkim cương đen đúp (kỹ thuật chỉ dành cho dân chuyên nghiệp). Ông nói rằng thực hiện được các kỹ thuật một cách nhanh chóng như vậy có thể khiến nhiều tay trượt chuyên nghiệp bối rối. Nhưng Secretan nói rằng bí mật không nằm ở việc giúp người trượt học kỹ thuật mới mà là ở việc giúp họ *gạt bỏ* đi một số thứ mà họ đang có. Ông viết:

Khi sợ hãi, bạn "vôi hóa" thái độ và niềm tin của mình – bạn dựa vào những điều quen thuộc và khép kín tâm trí. Học thêm cái mới là không thể và tính hiệu quả bị suy yếu. Một vận động viên trượt tuyết cấp độ trung, đối mặt với đoạn dốc 60 độ, sẽ tìm tới thói quen cũ – kỹ thuật *snowplow* (ván trượt được tạo thành hình chữ V để giảm tốc độ) hoặc *side slipping* (ván trược được đặt 90 độ so với độ nghiêng của dốc). Chừng nào họ chưa gạt được các thói quen cũ sang một bên, họ chưa thể tiến bộ.

Việc gạt bỏ là điều kiện tiên quyết để trưởng thành. Gạt bỏ giống như nhìn thế giới bằng con mắt mới. Để gạt bỏ, bạn phải: 1) thừa nhận rằng một thực tế, niềm tin hoặc thái độ cũ không thể xử lý vấn đề hiện tại và việc tiếp tục sử dụng sẽ không dẫn tới kết quả mong muốn; 2) khai mở tâm trí – nhường đường cho quan điểm rằng có những cách thay thế khác đối với cách thức bạn luôn thực hiện cho đến tận lúc này; 3) chuyển đổi từ việc *cố gắng hợp lý hóa việc sử dụng các biện pháp ưa thích* sang *đặt các câu hỏi làm thế nào để thay đổi, học hỏi và trưởng thành,* 4) cam kết hủy bỏ cách cũ mãi mãi; và 5) luyện tập và hoàn thiện cách mới.

"Đừng bao giờ từ bỏ quyền phạm sai lầm, vì khi đó bạn sẽ mất khả năng học hỏi điều mới và tiến lên phía trước trong cuộc đời".

– David Burns

Gạt bỏ những cách làm lạc hậu hoặc sai lầm có thể rất khó khăn. Chúng ta có xu hướng ỷ lại vào những gì mình biết, thậm chí cho dù nó không phải là tốt nhất cho chúng ta. Đây là bí mật cho phép bạn mắc sai lầm và sẵn sàng thay đổi để tốt hơn. Nhà tâm lý học David Burns nói như thế này: "Đừng bao giờ từ bỏ quyền phạm sai lầm, vì khi đó bạn sẽ mất khả năng học hỏi điều mới và tiến lên phía trước trong cuộc đời."

Thay đổi luôn khó khăn với tất cả chúng ta nhưng nó là yếu tố thiết yếu nếu chúng ta muốn biến mất mát thành lợi ích. Đó là cái giá bạn phải trả để học hỏi. Và đừng để bất kỳ ai bảo bạn là "Tre già khó uốn" hay "Bạn không thể dạy trò mới cho con chó già". Nhiều người huấn luyện chó đã chứng minh câu nói này sai. Ngoài ra, các quan điểm trong chương này không dành để nói về những con chó già và cũng chẳng có trò nào cả. Chúng dành cho những người như tôi và bạn, những người muốn thay đổi, học hỏi và trưởng thành. Và chúng ta làm được – nếu sẵn sàng trả giá.

PDF Eraser Free

Trưởng thành: Giá trị của Học hỏi

Bạn sẽ nhận được gì nếu thực hiện theo tất cả các ý mà tôi thảo luận trong cuốn sách này? Liệu có phải là một hũ vàng ở chân cầu vồng? Điều gì sẽ xảy ra nếu bạn:

- Tu dưỡng khiêm tốn: Tinh thần của học hỏi
- Đối mặt hiện thực: Nền tảng của học hỏi
- Trách nhiệm: Bước đầu tiên của học hỏi
- Tìm kiếm sự cải thiện: Tâm điểm của học hỏi
- Nuôi dưỡng hy vọng: Động cơ của học hỏi
- Phát triển tinh thần ham học: Lộ trình học hỏi
- Vượt qua nghịch cảnh: Chất xúc tác của học hỏi
- Biết cách tận dụng vấn đề: Cơ hội của học hỏi
- Chịu đựng trải nghiệm xấu: Quan điểm của học hỏi
- Nắm bắt sự thay đổi: Cái giá của học hỏi

Chuyện gì sẽ xảy ra? Bạn có được Trưởng thành – Giá trị của học hỏi!

"Người giỏi là người có được tri thức từ thất bại. Chúng ta nhận được rất ít tri thức từ thành công."

– William Saroyan

Tôi nói *trưởng thành* ở đây không phải là tuổi tác. Nhiều người cho rằng trưởng thành là kết quả tất yếu khi nhiều tuổi. Khi gặp một người chưa trưởng thành, người ta thường nói "Vài năm nữa rồi anh ta sẽ trưởng thành." Không hẳn vậy. Trưởng thành không phải lúc nào cũng đi kèm tuổi tác. Đôi khi, tuổi tác đi một mình! Không, đối với tôi, một người trưởng thành thường học hỏi từ mất mát, có được trí tuệ, và sở hữu tinh thần mạnh mẽ cũng như tâm lý ổn định khi đối mặt với khó khăn trong cuộc sống.

Tác giả William Saroyan nhận định: "Người giỏi là người có được tri thức từ thất bại. Bạn biết đấy, chúng ta nhận được rất ít tri thức từ thành công." Thứ mà Saroyan mô tả chính là loại trưởng thành này. Đối với một số người, phẩm chất này có từ rất sớm. Còn một số người khác, nó không bao giờ tồn tại.

Geogre Reedy – trước đây là trợ lý báo chí của Tổng thống Lyndon Johnson – từng thuyết

phục tổng thống rằng ông không cần bất kỳ trợ lý nào dưới 40 tuổi và chưa từng chịu đựng thất vọng nào lớn trong đời. Tại sao? Vì họ được cho là chưa đủ trưởng thành để tư vấn cho tổng thống. Những người chưa từng trải qua mất mát lớn thường hay cho rằng họ bất khả xâm phạm. Họ bắt đầu tin rằng bản thân tốt hơn những gì họ thực tế đang có và thường có xu hướng lạm dụng quyền lực. Bất kỳ ai có đóng góp lớn trong cuộc sống đều biết mắc sai lầm là như thế nào.

PDFEraser.Free

Fred Smith, người thầy của tôi trong nhiều năm, thường nói rằng: "Tôi không nghĩ Chúa quan tâm tới thành công của chúng ta vì Người có trong sự trưởng thành của chúng ta." Đó là một lời đánh giá khiêm tốn, nhưng tôi đồng ý với câu nói đó. Sự trưởng thành thường hay có được trong thất bại chứ không phải chiến thắng. Nhưng chúng ta đối mặt với thất bại *thế nào* mới là vấn đề thực sự. Mọi người lúc nào cũng sợ hãi thất bại, mắc sai lầm và chịu đựng trải nghiệm xấu mà không phát triển sự trưởng thành.

Nguồn gốc của sự trưởng thành

Nếu bạn muốn có được giá trị thực sự của việc học hỏi tới từ sự trưởng thành, hãy ghi nhớ những nguyên tắc sau:

1. Trưởng thành là kết quả của kiếm tìm lợi ích từ thất bại

Trước hết, bạn phải *học hỏi* từ sai lầm và thất bại. Đó là đề tài chung của cuốn sách này. Học hỏi là điều mà nhà đầu tư Warren Buffet thường làm. Mọi người biết ông là một trong số những người giàu nhất thế giới. Vị chuyên gia cao tuổi này được kính trọng bởi kỹ năng và sự am hiểu về tài chính, nhưng các phẩm chất đó có được nhờ học hỏi từ thất bại. Ông thường nói: "Tôi mắc phải nhiều sai lầm và tôi sẽ còn mắc nhiều sai lầm hơn nữa. Đó là một phần của cuộc chơi. Bạn chỉ cần đảm bảo rằng những điều đúng đắn sẽ còn lại sau những sai lầm".

Các sai lầm của Buffet bao gồm việc trả quá nhiều tiền để mua các công ty (Conoco Phillips và USAir), mua lại các doanh nghiệp đang xuống dốc (Blue Chip Stamp), bỏ lỡ các cơ hội lớn (Capital Cities Broadcasting), thuê người điều hành kém và tự điều hành hoạt động trong khi đáng ra không nên làm như vậy. Tuy nhiên một trong số những lý do ông thành công khi đối mặt với thất bại là học hỏi từ những sai lầm chứ không day dứt vì chúng. Tôi cho rằng chìa khóa dẫn tới sự giải thoát khỏi bóng ma của những sai lầm và thất bại trong quá khứ là học được bài học và quên đi chi tiết. Điều đó không chỉ làm tinh thần trở nên mạnh mẽ mà còn giải phóng cảm xúc.

Học hỏi từ sai lầm rất tuyệt vời, nhưng tác dụng sẽ rất nhỏ bé nếu bạn không biết cách biến bài học thành *lợi ích*. Điều này xảy đến khi bạn đem những gì học được áp dụng vào các hành động trong tương lai. Đó là điều tôi luôn cố thực hiện, dù nó khiến tôi mất nhiều thời gian để học được cách làm. Dưới đây là một vài ví dụ về các khó khăn mà tôi từng đối mặt, chúng đã ảnh hưởng tới tinh thần của tôi như thế nào, và tôi đã cố thay đổi lối tư duy rồi tìm kiếm lợi ích từ trải nghiệm ra sao:

PDF Eraser Free

- **Khi tôi đã quá sức để viết một bài chú giải về*Kinh Thánh*:** Tôi cảm thấy chán nản, muốn từ bỏ, và tôi tự cho rằng mình mềm yếu. Tuy nhiên, tôi vẫn tiếp tục thực hiện, nhận được giúp đỡ và có được một số cách thức mới để học hỏi. Hai năm sau, tôi hoàn thành dự án. Lợi ích từ trải nghiệm này: Tôi định nghĩa lại bản thân là một người ngoan cường. Và tôi không bao giờ cho phép các khó khăn của một dự án viết lách ngăn cản tôi hoàn thành nó một lần nữa.
- **Khi tôi bị đau tim:** Tôi nhận ra rằng mình đang đánh đổi sức khỏe. Tôi tự cho mình là người vô kỷ luật và lo lắng về tương lai của mình. Nhưng tôi cho phép trải nghiệm này thay đổi cách mà tôi ăn uống và luyện tập. Tôi bắt đầu tập bơi mỗi ngày. Lần đầu tiên trong đời tôi định nghĩa lại bản thân là người có kỷ luật về lĩnh vực này. Lợi ích: Tôi đang sống khỏe mạnh mỗi ngày để có thêm vài năm cùng Margaret và con cháu của mình.
- **Khi mẹ tôi qua đời:** Tôi mất đi người đã cho tôi tình yêu vô bờ bến mỗi ngày trong suốt sáu mươi năm cuộc đời. Tôi mất tinh thần. Tôi thấy mất mát. Bao nhiêu người có được một người như vậy trong đời? Và rồi mất đi! Nhưng rồi tôi nhận ra rằng bà là một món quà, và tôi thấy biết ơn. Lợi ích: Tôi quyết định yêu thương mọi người xung quanh mình hơn nữa.
- **Khi tôi mất một triệu đôla từ một quyết định kinh doanh:** Tôi thấy chán nản vì phải bán một số khoản đầu tư để bù đắp thiệt hại, và chúng tôi không thể chịu được việc này. Tôi trừng phạt chính mình vì đã quá bất cẩn. Lợi ích: Tôi thực hiện một số thay đổi cần thiết trong quy trình ra quyết định của mình, và cảm thấy khôn ngoan hơn nhờ trải nghiệm này.

Những trải nghiệm then chốt này đã thay đổi tôi. Chúng cho tôi các bài học, và tôi được lợi khi áp dụng các bài học đó. Hồi còn trẻ, tôi từng hiểu sai rằng khi tôi già hơn và có nhiều trải nghiệm, tôi sẽ mắc phải ít sai lầm và chịu ít tổn thất hơn. Điều đó không đúng. Tôi khám phá ra rằng mình vẫn mắc sai lầm và đối mặt với thất bại, nhưng học hỏi nhanh hơn từ những thất bại đó và có thể tiếp tục nhanh chóng hơn xét về mặt tâm lý.

Nếu bạn muốn có được lợi ích từ thất bại và sai lầm, đừng để chúng giam hãm cảm xúc của bạn. Giám đốc ngân hàng kiêm diễn giả Herbert V. Procknow nhận định: "Người chưa bao giờ mắc sai lầm thường nhận lệnh từ một người mắc sai lầm." Vì sao? Bởi một người có sự nghiệp phát triển phải đối mặt với rủi ro, sai lầm, học hỏi và áp dụng bài học đó để đạt được lợi ích. Hãy quan sát một người thành công, bạn sẽ thấy người đó không coi sai lầm là kẻ thù. Nếu bạn có bất kỳ sự hối hận nào, chúng sẽ giống như điều mà nữ diễn viên Tallulah Bankhead nói: "Nếu tôi có cơ hội sống lại cuộc đời mình, tôi sẽ mắc lại những sai lầm đó, nhưng sớm hơn".

PDF Eraser Free

2. Trưởng thành là kết quả của học hỏi để bồi dưỡng cảm xúc đúng đắn

Nhiều năm trước, tôi tình cờ đọc được một đoạn thơ, mà theo tôi, mô tả chính xác trạng thái của con người.

Hai bản chất đấu tranh trong ngực tôi

Một là xấu xa, một là may mắn.

Cái này tình yêu, cái kia căm thù,

Cái tôi cảm thấy sẽ chiến thắng.

Tôi tin rằng cảm xúc tốt và xấu luôn tồn tại trong mỗi người. Có những người luôn nói rằng chúng ta nên cố gắng loại bỏ mọi cảm xúc tiêu cực khỏi cuộc sống, nhưng tôi chưa bao giờ làm được điều đó. Tôi đã cố, nhưng phát hiện ra rằng đơn giản là không thể. Tuy nhiên, điều tôi *có thể* làm là trau dồi suy nghĩ tích cực cho tới khi chúng lấn át những suy nghĩ tiêu cực.

Tướng George Patton, chiến binh can đảm của Quân đội Hoa Kỳ trong Thế chiến thứ hai, được cho là một người vô cùng dũng cảm. Khi một quan chức ca ngợi hành động anh hùng của ông, Patton trả lời như sau: "Thưa ngài, tôi không phải là người dũng cảm. Sự thật là trái tim tôi luôn hèn nhát. Trong suốt cuộc đời, tôi chưa bao giờ nghe tiếng súng hoặc thấy cảnh đánh nhau mà không sợ hãi. Tôi luôn đổ mồ hôi tay và cảm thấy nghẹn họng." Làm sao một người hèn nhát lại có thể can đảm như vậy? Ông đã trau dồi những cảm xúc đúng đắn. Hoặc như Patton nói về mình: "Tôi học hỏi từ rất sớm trong đời để không chú ý tới nỗi sợ hãi của bản thân."

"Trưởng thành là thực hiện điều bạn cần làm, vào thời điểm cần thực hiện, dù cảm xúc của bạn lúc đó như thế nào."

– Dorm Capers

Tôi luôn cố gắng tự mình trau dồi cảm xúc đúng đắn bằng cách *hành động* theo cảm xúc mà tôi muốn chiến thắng. Như Mark Twain từng nói: "Mỗi ngày, hãy làm điều gì đó mà bạn không muốn làm." Đây là quy tắc vàng để đạt được thói quen thực hiện công việc mà không đau đớn." Hành động với cảm xúc đúng đắn sẽ đưa bạn tới thành công. Hành động với cảm xúc sai lệch sẽ kéo bạn tới sai lầm.

PDF Erase Free

Tôi từng có dịp ăn trưa với Dom Capers, huấn luyện viên của đội NFL danh tiếng. Đây là một trong số những điều ông đề cập trong buổi nói chuyện, "Trưởng thành là thực hiện điều bạn cần làm, vào thời điểm cần thực hiện, dù cảm xúc của bạn lúc đó như thế nào". Đó là sự thật. Chìa khóa tới thành công là hành động. Chúng ta luôn muốn đem cảm xúc vào hành động, trong khi thực tế cần biến hành động thành cảm xúc. Nếu thực hiện đúng đắn, chúng ta sẽ có cảm xúc đúng đắn.

3. Trưởng thành là kết quả của học hỏi để phát triển thói quen tốt

Og Mandino, tác giả cuốn *Người bán hàngvĩ đại nhất thế giới* (The Greatest Salesman in the World) từng nói: "Thực ra, khác biệt duy nhất giữa những người thất bại và thành công nằm ở thói quen của họ." Hãy đẩy mạnh những cảm xúc đúng đắn trong chúng ta thông qua những hành động tích cực trong một khoảng thời gian dài, chúng ta có thể thực sự hình thành thói quen hành động đúng đắn. Và điều này thường dẫn tới kết quả tích cực. Như nhà thơ John Dryden từng nói: "Chúng ta tạo nên thói quen và thói quen sẽ tạo nên chúng ta."

Trong cuốn *Những bài học lớn nhất của cuộc sống* (Life's Greatest Lessons), Hal Urban viết về sức mạnh của thói quen tốt như sau:

> Ý nghĩa ban đầu của *thói quen* là "áo quần" hoặc "mảnh vải". Và với những bộ quần áo này, chúng ta mặc thói quen mỗi ngày. Tính cách của mỗi người thực tế là sự tổng hòa của thái độ, thói quen và vẻ bề ngoài. Nói cách khác, tính cách mỗi người là những đặc điểm mà chúng ta được người khác nhìn nhận, những điều trong con người mà ta phản ánh ra bên ngoài. Giống như với quần áo, mọi thói quen đều không có sẵn. Chúng ta không sinh ra cùng quần áo. Chúng ta học hỏi chúng, giống như học hỏi thái độ của bản thân. Chúng phát triển theo thời gian và được củng cố khi thực hiện lặp đi lặp lại.

Thói quen tốt cần kỷ luật và thời gian để phát triển. Urban tiếp tục miêu tả cách thức mà Benjamin Franklin[(1)] phát triển những thói quen mà ông cho là có lợi cho bản thân. Franklin liệt kê mười ba phẩm chất ông mong muốn có được, xếp hạng theo tầm quan trọng, và mỗi phẩm chất được ghi vào một trang trong cuốn sổ tay của mình. Ông tập trung vào một phẩm

chất mỗi tuần, ghi chép vào sổ tay. Theo đúng kế hoạch, ông phát triển được các phẩm chất mà mình ngưỡng mộ, và thay đổi bản thân thành kiểu người mà ông mong muốn.

PDF Eraser Free

Những người có sự nghiệp áp lực cao thường sớm có được bài học này, hoặc họ sẽ không đạt được thành công ở mức cao nhất. Ví dụ, đối với môn trượt băng chuyên nghiệp, họ gọi nó là "đang được lập trình". Khi một vận động viên trượt băng làm theo thường lệ, nếu anh ta mắc sai lầm hoặc bị ngã, anh ta sẽ đứng dậy ngay lập tức và thực hiện chương trình của mình – cho dù anh ta đang thi đấu tại giải Olympics trước những con mắt tinh tường như diều hâu của các vị giám khảo và hàng triệu khán giả truyền hình hay đang tự luyện tập vào sáng sớm. Điều này yêu cầu sự tập trung và thái độ sống trọn cho từng khoảnh khắc cuộc đời. Tại sao lại quan trọng như vậy? Vì nếu muốn thành công ở tầm cao, bạn không thể để thách thức khiến bạn lệch hướng. Bạn cần trau dồi thói quen thực hiện và hoàn thành.

"Bạn chưa thành công? Hãy tiếp tục! Vẫn chưa thành công? Hãy tiếp tục!"

– Fridtjof Nansen

Nếu muốn có được giá trị của học hỏi, chúng ta cần có thói quen thực hiện ở mức độ cao, mưa hay nắng, thành công hay thất bại, bế tắc hay vượt qua. Chúng ta cần chú ý lời khuyên của Fridtjof Nansen, người từng đoạt giải Nobel Hòa Bình: "Bạn chưa thành công? Hãy tiếp tục! Vẫn chưa thành công? Hãy tiếp tục!"

4. Trưởng thành là kết quả của việc học cách hy sinh ngày hôm nay cho thành công của ngày mai

Tôi từng đề cập điều này, nhưng vẫn phải nhắc lại. Giữa thành công và sự sẵn lòng hy sinh của một người có mối quan hệ nhất định. Nhà văn Arthur C. Brooks từng có bài đánh giá trên tờ *Wall Street Journal* về chủ đề này. Trong đó, Brooks khẳng định rằng: "Một người không thể trì hoãn sự hài lòng trước mắt sẽ có xu hướng thất bại, còn hy sinh chính nó là một phần của thành công trong kinh doanh". Ông trích dẫn một nghiên cứu từ năm 1972 của nhà tâm lý học tại Stanford, Walter Mischel, về trẻ con và kẹo dẻo. Các nhà nghiên cứu đưa cho bọn trẻ một chiếc kẹo dẻo và nói rằng chúng có thể nhận thêm một cái nữa nếu đợi được 15 phút trước khi ăn cái đầu tiên. Hai phần ba trong số bọn trẻ không thể đợi được.

Điều hấp dẫn nhất của nghiên cứu này chính là điều mà họ khám phá ra sau đó. Khi theo dõi những đứa trẻ để xem cuộc sống của chúng biến chuyển ra sao, họ thấy rằng những đứa trẻ có khả năng trì hoãn sự thèm muốn làm được trung bình hơn 210 điểm trong bài thi SAT, trượt đại học ít hơn, có thu nhập cao hơn và có ít vấn đề về ma túy và rượu hơn.

Để giải thích một số tác động của nghiên cứu này, Brooks viết:

> Bằng chứng này còn phát hiện ra rằng những người có thể trì hoãn sự ham muốn nói chung sẽ thành công hơn.

PDF Eraser Free

> Khi chúng ta nghe kể về những nhà đầu tư thành công, ta cảm thấy như thể họ là những ông vua Midas, chạm vào đâu cũng ra vàng. Một sinh viên trẻ mặt đầy trứng cá mơ mộng về một công ty Internet trong giờ học tẻ nhạt tại đại học Harvard, và ngay trước bữa trưa, cậu đã là tỷ phú. Cuộc sống thực tế lại không như vậy. Steven Rogers, chuyên gia tại Đại học Northwestern, đã chỉ ra rằng các nhà đầu tư trung bình phải trải qua bốn lần thất bại trước khi đạt được thành công.
>
> Khi được hỏi về thành công sau cùng, các nhà đầu tư lại kể về tầm quan trọng của các thử thách mà họ gặp phải. Khi tôi hỏi một nhà sáng lập công ty đầu tư huyền thoại Charles Schwab về thành công của tập đoàn trị giá 15 tỷ USD của ông, ông đã kể câu chuyện về việc phải đem văn tự thế chấp thứ hai ra khỏi nhà chỉ để làm bảng lương trong những năm đầu.
>
> Tại sao phải chú trọng vào cố gắng? Các nhà đầu tư biết rằng khi họ hy sinh, họ đang học hỏi và tiến bộ, đó chính xác là điều họ cần để tìm được thành công từ chiến tích của mình. Mỗi hy sinh và thỏa mãn được trì hoãn khiến họ khôn ngoan hơn và tốt hơn, cho họ thấy rằng không có gì là miễn phí. Khi thành công sau cùng xuất hiện, họ sẽ không đổi những ngày trước đó cho bất kỳ điều gì, thậm chí cho dù có cảm thấy tệ hại vào lúc đó.

Nếu bạn muốn trở nên trưởng thành và có được giá trị của việc học hỏi, bạn cần học cách từ bỏ một số điều của hôm nay để đạt được lợi ích lớn hơn vào ngày mai.

Sẵn sàng để hy sinh không hề dễ dàng. Về bản chất, con người có xu hướng thích nghi với các thói quen khiến họ cảm thấy thoải mái. Mọi người đều thích thoải mái, tiện nghi, tiêu khiển và có xu hướng muốn trải nghiệm lại chúng. Nếu lặp đi lặp lại việc này, chúng ta có thể bị "nghiện" hoặc buồn chán, và rồi tìm tới những thỏa mãn lớn hơn. Đối với một số người, đây là mục tiêu để theo đuổi cả đời. Tuy nhiên, đây lại là vấn đề. Một người không thể hy sinh sẽ không bao giờ thuộc về chính mình. Anh ta thuộc về bất kỳ điều gì mà bản thân anh ta không thể từ bỏ. Nếu bạn muốn trở nên trưởng thành và có được giá trị của việc học hỏi, bạn cần học cách từ bỏ một số điều của hôm nay để đạt được lợi ích lớn hơn vào ngày mai.

5. Trưởng thành là kết quả của việc học hỏi để có được sự tôn trọng với bản thân và người khác

Bọn trẻ nhà tôi đã lớn, kết hôn và có gia đình riêng. Nhưng khi chúng còn nhỏ, Margaret và tôi đôi khi phải tìm tới lời khuyên của một người bạn. Chúng tôi đều cảm thấy gánh nặng trong

trách nhiệm của bậc làm cha mẹ, và chúng tôi có được lợi ích từ lời khuyên của cô. Trong những lần thảo luận đó, cô từng mắng tôi rằng: "Anh đang quá tích cực với bọn trẻ, muốn giúp chúng quá nhanh khi chúng đang gặp rắc rối."

PDF Eraser Free

Tôi đã ngạc nhiên bởi câu nói đó và trở nên bảo thủ. "Sao lại có thể *quá* tích cực được cơ chứ?" Tôi hỏi. "Và tại sao cha mẹ không nên giúp đỡ con mình khi chúng gặp rắc rối?"

Cô ấy biết rằng, đối với tôi, sự nhìn nhận tích cực về giá trị bản thân là vô cùng quan trọng trong cuộc sống của một người. Cô ấy cũng biết rằng tôi muốn hỗ trợ cho bọn trẻ. Nhưng cô ấy lo lắng rằng tôi đang nuôi dưỡng không đúng cách về lòng tự trọng cho bọn trẻ.

"Nghe này," cô nói: "Anh có thể bảo bọn trẻ cả ngày rằng chúng rất tuyệt, dù có đúng như vậy hay không, và điều đó có thể khiến chúng cảm thấy vui vẻ. Nhưng rồi chúng sẽ bước ra đời thực với kỳ vọng nhận được sự đối xử tương tự như vậy từ người khác, và chúng sẽ bị chà đạp." Lời của cô đã cảnh tỉnh tôi. Cô nói tiếp: "Cách tốt nhất để nâng cao lòng tự trọng trong cuộc sống của bọn trẻ là cho chúng công cụ để có thể khiến cuộc sống tốt hơn".

Lời khuyên của cô được Margaret tán thành. Sự thật là tôi đã muốn che chắn gia đình khỏi những rắc rối. Từ ngày đó, tôi cố hết sức để thay đổi. Tôi nhận ra rằng mình không thể cho bọn trẻ lòng tự trọng. Tôi có thể yêu chúng vô điều kiện nhưng chúng phải tự tìm kiếm lòng tự trọng qua hành động và lựa chọn của mình. (Nhân đây, nếu bạn lớn lên cùng bậc cha mẹ tích cực, hãy biết ơn, nhưng hãy quyết định thực hiện một cách xuất sắc, chịu trách nhiệm về bản thân khi bạn không thành công, và học hỏi từ sai lầm mà không bảo thủ.)

Từ *quý trọng* nghĩa là "đánh giá cao thứ xứng đáng, giữ lấy với lòng yêu mến sâu sắc, có sự tôn trọng chân thành". Vì vậy *tự trọng* nghĩa là "tự tôn trọng". Nó xuất phát từ nhân cách của chúng ta. Chúng ta cảm thấy hài lòng về bản thân khi đưa ra lựa chọn đúng đắn trong bất kỳ hoàn cảnh nào. Trong thực tế, nếu thói quen của chúng ta là tích cực khi đối mặt với hoàn cảnh tiêu cực, nó sẽ xây dựng nên nhân cách và lòng tự trọng. Điều này xuất phát từ bên trong mỗi chúng ta. Càng chuẩn bị tốt để đối mặt với khó khăn, chúng ta càng có cơ hội học hỏi và trở nên trưởng thành hơn.

Nhà văn kiêm diễn giả Brian Tracy từng nói: "Tự trọng là danh tiếng của bạn với chính mình." Nếu bạn muốn nó được vững chắc và lâu dài, bạn cần tích lũy và xác nhận nó từng ngày. Điều này diễn biến từ trong bản thân rồi thể hiện ra ngoài. Và một khi đã vững chắc, các tác động đối nghịch từ bên ngoài sẽ không thể lay chuyển được nó. Bạn sống đúng với cốt lõi bản thân, học hỏi từ sai lầm và tiếp tục tiến lên phía trước.

50 năm học hỏi, con đường gian khó

PDF Eraser Free

Trong hơn 50 năm, Gail Borden Jr. chưa từng thành công, dù không thiếu nỗ lực. Sinh năm 1801, tuổi thơ của Borden lớn lên tại New York, Indianna và Mississippi. Ông không nhận được nhiều nền giáo dục chính thống, chỉ tới trường trong hai năm ở tuổi thiếu niên. Ông học nghề khảo sát và vào khoảng năm 25 tuổi, ông trở thành cán bộ khảo sát ở Amite, Mississippi. Ở đó, ông trưởng thành và nỗ lực không ngừng nghỉ, và năm 28 tuổi ông theo cha và anh trai chuyển tới Texas. Trong một thời gian ngắn, ông làm nông trại và chăn nuôi gia súc, nhưng đó cũng không phải việc cuối cùng ông muốn làm. Vì vậy khi có cơ hội thay thế anh trai – một cán bộ khảo sát chính thức, vùng thuộc địa của Stephen F. Austin, có trụ sở ở San Felipe – ông đã nhận vị trí này. Nhưng công việc cũng không kéo dài lâu.

Khi đã ngoài 30, Borden tham gia hợp tác với anh trai và một người khác lập ra một tờ báo – dù không ai trong số họ có kinh nghiệm về báo chí. Họ xuất bản ấn phẩm đầu tiên chỉ vài ngày sau khi cuộc Cách mạng Texas nổ ra. Họ xuất bản danh sách đầu tiên về những người Texas đã chết trong trận chiến Alamo, và họ truyền bá lời kêu gọi "Tưởng nhớ Alamo".

Trong suốt cuộc Cách mạng Texas, họ chạy trốn khỏi quân đội Mexico với cái máy in của mình, nhưng máy in vẫn bị giữ lại. Bọn lính ném máy in xuống sông Buffalo Bayou. Ngay sau khi cuộc cách mạng kết thúc, Borden thế chấp mảnh đất của mình để mua một chiếc máy in mới. Nhưng do các khó khăn tài chính, cuối cùng ông phải bán cổ phần của mình trong tờ báo.

Đó là lúc Borden sử dụng các mối quan hệ chính trị để đảm bảo một chân trong chính phủ. Sam Houston chỉ định Borden làm nhân viên thu phí hải quan tại Galveston. Dù có được thành công nhất định ở vị trí này, Borden vẫn bị cho ra rìa bởi người kế nhiệm Sam Houston. Vì vậy, ông cố gắng nhúng tay vào bất động sản.

Đối với một số người, trưởng thành tới trễ hơn

Đối với lòng tin của mình, Borden không bao giờ từ bỏ. Ông cho thấy sự bền bỉ tuyệt vời. Nhưng một trong số những chỉ trích mạnh mẽ nhất về ông đó là ông mất đi sự hứng thú với các nỗ lực của mình quá nhanh và sẽ nhào tới điều hứng thú mới. Khi tới tuổi năm mươi, một mức độ trưởng thành cuối cùng có vẻ như đã được thiết lập. Trong những năm 1840, ông bắt đầu sáng chế. Khi được biết về Cơn sốt vàng California[(2)], ông dành toàn bộ chú ý vào các loại thực phẩm tích lũy để chúng có thể được bảo quản trong một thời gian dài. Borden từng nói: "Tôi có ý định đặt một củ khoai tây vào hộp đựng thuốc, một quả bí ngô vào muỗng canh, và một quả chanh lên đĩa."

Nỗ lực đầu tiên của Borden có tên là bánh quy thịt. Ông chiết xuất tất cả dinh dưỡng từ thịt bò bằng cách đun sôi. Sau đó, ông lọc chất lỏng này và cô đặc thành một loại si-rô, thứ mà ông trộn với bột mì và nướng thành bích quy khô. Cuối cùng, ông cũng có được bằng sáng chế cho quy trình này và đủ thành công để nhận một hợp đồng sản xuất bánh quy cho Quân đội Hoa Kỳ. Ông cũng nhận được huy chương của Hội đồng thành phố tại triển lãm mang tên Great Exhibition ở London năm 1851. Tuy vậy đóng góp lớn nhất của ông đối với xã hội lại là sản phẩm khác.

PDF Eraser Free

Trong chuyến tàu trở về từ Anh Quốc, Borden thấy lũ trẻ bị chết do uống phải sữa nhiễm độc. Ông đã thề tìm cách lọc sữa và bảo quản để sữa trở nên an toàn cho người sử dụng.

Ban đầu, ông tiếp cận công việc này theo cách tương tự như bánh quy thịt. Ông đổ sữa vào ấm đun và đun sôi nước, nhưng quá trình này thất bại. Sữa bị khét. Ông cố thử vài cách khác, nhưng phải cho tới khi nhìn thấy loại đường keo được cô đọng trong một cái chảo chân không được bịt kín, ông mới tìm ra được quá trình có tác dụng. Ông đã thành công, nhưng lúc đó ông gần như đã khánh kiệt. Vì vậy ông tìm tới một số đối tác. Với sự giúp đỡ của họ, ông mở một nhà máy tại Connecticut năm 1856. Tuy nhiên, hoạt động này không đem lại lợi nhuận ngay tức khắc, các nhà đầu tư tháo chạy và cơ sở bị đóng cửa. Với sự giúp đỡ của một nhà đầu tư khác, Borden mở một cơ sở khác. Nhưng nó cũng bị đóng cửa do khủng hoảng kinh tế trên toàn quốc.

Nhiều người có lẽ đã từ bỏ ở thời điểm này. Thực ra, nếu những sự kiện này xảy ra sớm hơn trong cuộc đời Borden, có lẽ ông sẽ từ bỏ. Nhưng lúc này, ông đã có đủ trưởng thành để học hỏi từ thất bại và nắm bắt cơ hội khi nó tự xuất hiện. Khi Borden gặp nhà tài phiệt Jeremiah Milbank trên một chuyến tàu, Borden đã thuyết phục được ông ta trở thành đối tác. Họ lập ra Công ty Sữa đặc New York năm 1857, một công ty thành công. Sau này, công ty được đổi tên thành Công ty Borden. Khoản đầu tư 100.000 đôla Mỹ của Milbank được cho là có giá trị 8 triệu đôla khi ông mất năm 1884.

Sữa đặc trở thành phương tiện làm giàu của Borden. Ông phát triển hàng loạt quy trình khác để bảo quản thực phẩm, kiểu như các loại nước ép trái cây dạng đặc. Nhưng sản phẩm sữa đặc của ông sẽ luôn được người ta nhớ tới. Cuộc đời của ông là minh chứng cho giá trị của việc học hỏi khi một người đã có đủ trưởng thành và thu được các bài học từ thất bại, sai lầm và mất mát. Đó là bài học mà Borden đã học hỏi rất nhiều. Trên bia mộ của mình, ông yêu cầu được ghi dòng chữ sau: “Tôi đã cố gắng và thất bại. Tôi lại cố gắng và thành công”. Còn có thể kỳ vọng một người làm được gì nhiều hơn như vậy nữa không?

PDF Eraser Free

Không phải chiến thắng, Học hỏi mới là tất cả

Tôi nhớ từng đọc một mẩu truyện tranh *Khi thịnh vượng cũng như lúc gian nan* (For better or worse) kể về một cậu bé chơi cờ với ông mình. "Ôi, không! Lại thế rồi!", cậu bé hét lên, "Ông nội, ông cứ thắng suốt!"

"Cháu muốn ta làm gì nào," ông cậu bé hỏi, "cố tình thua? Cháu sẽ chẳng học được gì nếu ông làm thế."

"Cháu không muốn học gì hết", cậu bé phàn nàn, "Cháu chỉ muốn thắng!"

Cũng như bất kỳ điều gì tôi từng thấy, câu chuyện này nắm bắt chính xác cách mà hầu hết chúng ta cảm nhận. Chúng ta chỉ muốn thắng! Thực ra, không phải chiến thắng mà học hỏi mới là tất cả.

Kết luận về học hỏi

Nhà văn Doug Adams từng nói: "Bạn sống và học hỏi. Dù bạn giàu hay nghèo." Bạn có thể chiến thắng mà không học hỏi. Tuy nhiên, đối với một người đặt chiến thắng lên trên học hỏi, cuộc sống sẽ trở nên khó khăn.

Mục đích của tôi khi viết cuốn sách này là để giúp bạn biết cách học hỏi – từ thất bại, sai lầm, mất mát, thách thức và những trải nghiệm xấu. Tôi muốn bạn trở thành người luôn chiến thắng với tư cách là một người có thói quen học hỏi. Để giúp bạn, tôi muốn chia sẻ một vài suy nghĩ sau cùng về việc học hỏi để phần nào hướng dẫn bạn bước tiếp về phía trước.

1. Học hỏi thường giảm sút khi có nhiều chiến thắng

"Thành công là một giáo viên tồi. Nó khiến người thông minh cho rằng họ không thể thất bại."

– Bill Gates

Trong bữa tối nhiều năm trước tại Odessa, Texas, tôi có dịp trò chuyện với Jim Collins, tác giả cuốn *Từ tốt tới vĩ đại* (From Good to Great). Jim là người có tư duy tốt và tôi thích thảo luận về tinh thần lãnh đạo với ông. Lúc đó, kinh tế rất nhộn nhịp và tỷ lệ thất nghiệp chỉ ở mức dưới 4%. Chúng tôi nói chuyện về mối nguy hại của sự tự mãn khi người ta đang chiến thắng. Họ bị cám dỗ để thư giãn và dừng lại khi mọi thứ đang trôi chảy. Và Jim đặt ra câu hỏi: "Làm thế nào

để chúng ta tiếp tục phát triển, tiến bộ và tốt hơn nữa, khi những gì chúng ta có đã khá tốt rồi?"

Sự tự mãn là mối nguy mà bất kỳ người thành công nào cũng gặp phải. Bill Gates, người sáng lập Microsoft, từng nhận định: "Thành công là một giáo viên tồi. Nó khiến người thông minh cho rằng họ không thể thất bại". Nó cũng khiến họ nghĩ rằng họkhông cần học hỏi.

PDF Eraser Free

Tổn thất lớn nhất với thành công ngày mai chính là thành công của hôm nay. Ta có thể thấy rõ vấn đề này bằng nhiều cách. Dưới đây là một số cách mà tôi thấy phổ biến nhất:

- ***Từng ở đó, từng làm điều này*:** Một vài người chạm được đến cột mốc quan trọng và họ biến nó thành hầm mộ. Họ thấy nhàm chán, mất đi sự tò mò và dừng lại. Đừng để điều đó xảy ra với bạn.
- ***Tiệc ăn mừng:*** Khi bạn thành công, mọi người muốn nghe bạn kể chuyện. Tuy nhiên, điều thực sự đáng ngại ở đây là bạn có thể thay hành động bằng lời nói. Chuyên gia tư vấn Gail Cooper khuyên rằng: "Khi bạn giành được giải thưởng, hãy đặt nó ở hành lang và quay trở lại làm việc."
- ***Thành công đảm bảo thành công:*** Chỉ vì bạn có thể làm tốt việc gì đó không có nghĩa bạn có thể làm tốt mọi việc. Khi bạn chiến thắng, hãy duy trì quan điểm của mình.
- ***Truyện thần thoại về "lấy đà":*** Khuynh hướng tự nhiên của con người sau mỗi chiến thắng là nghỉ ngơi. Đây là ý tưởng tồi. Khi bạn chiến thắng, hãy lợi dụng bước đà này. Bạn sẽ làm được những điều tưởng như không thể.
- ***Những kỳ quan "một lần":*** Bạn đã bao giờ nghe kể về ai đó từng thành công*một lần* và vẫn đang bay bổng vì điều đó? *Lấy nền tảng* dựa trên ngày hôm qua là một ý tưởng tốt, nhưng *sống* trong hôm qua thì thật tồi tệ.
- ***Tư tưởng quyền lực:*** Người được thừa hưởng thứ gì đó mà họ không thực sự đấu tranh giành lấy nó thì thường cho rằng họ đáng được nhiều hơn. Đó là lý do vì sao nhiều công việc kinh doanh được thừa kế thường *lụn bại*. Để tiếp tục chiến thắng, bạn cần duy trì niềm đam mê và tiếp tục học hỏi.
- ***Chơi không phải để thua:*** Sau khi chiến thắng, người ta trở nên thận trọng và bảo thủ. Họ lo lắng khi đứng trên đỉnh cao. Do không muốn làm điều gì đó ngu ngốc, họ lại làm điều ngớ ngẩn; họ tập trung cho việc không bị thua thay vì để chiến thắng.
- ***Bước tới đỉnh cao:*** Một vài người quá tập trung vào một mục tiêu cụ thể tới mức dừng lại khi đạt được nó, vì họ tin rằng họ đã làm được. Tư tưởng đó có sức mạnh khiến họ không thực hiện được.

Bất kỳ thái độ sai lầm nào ở trên đều có thể nhanh chóng biến người chiến thắng thành kẻ thất bại. Bạn có thể đã nghe câu "Nguyên tắc số một của chiến thắng là không tự đánh bại mình!" Có một số cách phổ biến mà người ta thường lạc bước khi đạt được thành công nhất định. Tiểu thuyết gia John Steinbeck đã đưa ra bình luận sâu sắc về lý do điều này xảy ra. Trong lá thư gửi Adlai Stevenson được xuất bản trên tờ *Washington Post* ngày 28 tháng 1 năm 1960, Steinbeck viết: "Chúng ta là giống loài kỳ lạ. Chúng ta có thể chịu được bất kỳ thứ gì Chúa và thiên nhiên ném cho chúng ta và chỉ lưu lại sự sung túc. Nếu tôi muốn hủy hoại một quốc gia, tôi sẽ cho nó thật nhiều và sẽ khiến nó phải quỳ gối: đau khổ, tham lam và bệnh tật."

PDFelement Free

Nguyên tắc số một của chiến thắng là không tự đánh bại mình!

Nếu bạn muốn tiếp tục học hỏi và phát triển, bạn cần duy trì niềm đam mê. Tùy thuộc vào cá tính của bạn, chiến thắng có thể xóa sổ một số ham muốn chiến thắng thêm lần nữa của bạn. Vậy nên thay vào đó, hãy duy trì ham muốn học hỏi. Khi đó, dù bạn chiến thắng hay thất bại, bạn sẽ luôn trở nên tốt hơn.

2. Học hỏi chỉ khả thi khi tư duy của bạn thay đổi

Bạn đã bao giờ tự hỏi vì sao những người trúng số thường mất hết tiền bạc? Nó vẫn luôn xảy ra. Một ngày nọ họ nắm trong tay tấm séc hàng triệu đôla và vài năm sau họ mất tất cả. Tại sao vậy? Lý do họ mất tiền là vì không chịu thay đổi tư duy. Họ có thể nhận khoản tiền mới nhưng vẫn giữ lối tư duy cũ. Những gì chúng ta có không quyết định thành công của chúng ta, mà là cách thức tư duy của chúng ta. Nếu họ từ bỏ tư duy của mình, họ có thể nắm giữ được của cải.

Tôi thấy có ba mô hình tư duy tích cực đặc thù của người luôn học hỏi. Hãy làm theo và bạn sẽ có khả năng luôn thay đổi lối tư duy theo cách liên tục học hỏi:

Đừng để điều bạn biết khiến bạn nghĩ rằng mình "biết tuốt"

Nhà văn kiêm triết học gia J. Krishnamurti từng nhận định: "Biết là để lãng quên. Không biết là khởi đầu của sự khôn ngoan". Khi bạn chiến thắng, học hỏi và phát triển, bạn đối mặt với suy nghĩ thực sự nguy hiểm rằng bạn biết tất cả. Đừng để điều đó xảy ra! Bạn đơn giản là không thể học hỏi điều mà bạn cho rằng mình đã biết.

"Biết là để lãng quên. Không biết là khởi đầu của sự khôn ngoan."

– J. Krishnamurti

Tôi phải rất cố gắng để bản thân không rơi vào cái bẫy này. Tôi bắt đầu đam mê nghiên cứu về lãnh đạo từ năm 1974. Trong gần bốn thập kỷ sau đó, tôi đọc hàng nghìn bài báo và cuốn sách viết về lãnh đạo, gặp hàng nghìn nhà lãnh đạo, tham dự hàng trăm sự kiện về lãnh đạo,

liên tục xử lý các vấn đề về lãnh đạo, viết hàng trăm bài học về lãnh đạo, diễn thuyết trước hàng triệu người về chủ đề này và đã viết hơn bảy mươi cuốn sách. Tôi đã tới đích? Chưa! Tôi vẫn là một sinh viên học hỏi tinh thần lãnh đạo và vẫn chịu thách thức để trở thành nhà lãnh đạo tài giỏi hơn.

PDF Eraser Free

Một trong số những điều giúp tôi luôn thích thú học hỏi các suy nghĩ mới về lãnh đạo chính là đam mê của tôi về chủ đề này. Tôi vẫn đặt câu hỏi với các nhà lãnh đạo khác về việc lãnh đạo. Tôi vẫn tìm tòi. Tôi chưa tới mức biết mọi thứ về nó, và không bao giờ nghĩ rằng mình sẽ được như vậy. Tôi không muốn dừng bước. Bạn nên đam mê một điều gì đó bất kỳ như thể bạn được sinh ra trên trái đất này là để thực hiện điều đó. Nếu bạn có thể duy trì tư tưởng của một người mới bắt đầu cho đến phút cuối, tư duy của bạn sẽ luôn thay đổi và bạn sẽ luôn phát triển.

Duy trì thái độ tinh thần tích cực

Nhà văn kiêm nhà tư tưởng G. K. Chesterton từng nói: "Cách thức chúng ta tư duy khi thất bại quyết định chúng ta sẽ mất bao lâu để thành công." Tôi cho rằng phần then chốt của lối tư duy đúng đắn tới từ việc duy trì sự tích cực. Bạn làm điều đó bằng cách nào? Bằng cách luôn trau dồi các suy nghĩ tích cực trong tâm trí cộng với việc đọc những cuốn sách tích cực, thu thập những lời trích dẫn tích cực và lắng nghe những thông điệp tích cực. Làm như vậy, bạn cung cấp nguyên liệu tích cực cho tư duy của mình, và bạn luôn tập trung tinh thần vào những điều khuyến khích bạn.

Duy trì thái độ tích cực một cách nhất quán chính là đồng minh lớn nhất cho việc phát triển và học hỏi.

Khi những ý kiến tiêu cực và suy nghĩ chán nản muốn nhảy vào và biến bạn thành kẻ tiêu cực, bạn đã có sẵn hàng rào ngăn cách chúng. Tư duy theo lối tích cực đủ lâu sẽ giúp những suy nghĩ tích cực mạnh mẽ hơn suy nghĩ tiêu cực cả về chất lượng lẫn số lượng.

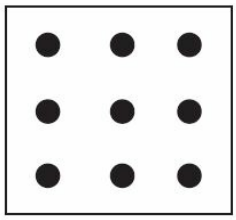
Duy trì thái độ tích cực một cách nhất quán chính là đồng minh lớn nhất cho việc phát triển và học hỏi. Nếu bạn có thể duy trì tính tích cực, thậm chí khi mọi việc không ổn thỏa, bạn sẽ không phải đổ một giọt mồ hôi nào. Thái độ của bạn chính là: *Điều tồi tệ nhất có thể xảy ra với tôi hôm nay cũng có khả năng dẫn tới điều tốt đẹp nhất xảy ra ngày hôm nay.*

Nắm bắt sáng tạo trong mỗi tình huống

Có một câu đố kinh điển thử thách trí não cho thấy sức mạnh của suy nghĩ sáng tạo mà tôi đôi khi chia sẻ với mọi người trong khi giảng dạy. Đó là: hãy dùng bốn đường thẳng để nối chín

điểm bên dưới mà không đi qua bất kỳ điểm nào hai lần hoặc không cần nhấc bút khỏi giấy lần nào.

PDF Eraser Free

Bạn đã thử chưa? Phần lớn mọi người đều gặp khó khăn khi lần đầu gặp câu đố này. Bí mật nằm ở việc bạn phải *Suy nghĩ vượt khuôn khổ!* (Nếu bạn vẫn không chắc làm thế nào để giải câu đố, lời giải nằm ở cuối chương này.)

Suy nghĩ vượt khuôn khổ là chìa khóa dẫn tới suy nghĩ sáng tạo, có thể giúp bạn duy trì sự phát triển và học hỏi. Vấn đề là phần lớn chúng ta *cho rằng* bản thân phải ở trong khuôn khổ, duy trì trong các giới hạn, và tiếp tục như vậy. Ai nói vậy? Không có giới hạn nào đối với cách thức ta tư duy hay cách thức ta tiếp cận và xử lý vấn đề.

Sáng tạo là khả năng giải phóng bản thân khỏi các rào chắn tưởng tượng để thấy được các mối liên hệ mới, khám phá thêm nhiều lựa chọn mới để có thể đạt được nhiều điều giá trị hơn. Thứ khiến con người không thể đạt được điều này chính là vì họ cho phép "rào chắn tưởng tượng" đó cầm tù suy nghĩ và hành động của mình. Thật tuyệt, các lựa chọn hiệu quả là phần thưởng cho việc trở nên sáng tạo hơn. Học hỏi tốt hơn xuất phát từ tư duy tốt hơn. Điều đó đòi hỏi chúng ta phải thay đổi.

3. Học hỏi được định nghĩa là sự thay đổi hành vi

Danh hài Will Rogers từng nói: "Có ba loại người. Một loại học hỏi bằng cách đọc, một số khác học bằng cách quan sát, và còn lại là những người tè bậy lên hàng rào điện và tự cảm nhận." Oái. Đau quá. Hãy đối mặt với điều này: Một số người chỉ học mọi thứ theo cách đau khổ.

Tôi từng nghe Ken Blanchard, tác giả kiêm chuyên gia tư vấn nói rằng: "Bạn chưa học hỏi bất kỳ điều gì cho tới khi bạn hành động và sử dụng nó". Theo tôi, đó là quan điểm đúng đắn về học hỏi. Nó được cân đo bởi hành động cụ thể. Đó là lý do mà huấn luyện viên John Wooden thường nói với các cầu thủ của mình rằng: "Đừng nói với tôi các anh định làm gì, hãy cho tôi thấy các anh sẽ làm gì."

Khoảng cách lớn nhất trong cuộc sống là giữa biết và thực hiện. Tôi không thể đếm được mình đã gặp bao nhiêu người *biết* họ cần phải làm gì nhưng vẫn không chịu hành động. Đôi khi là do sợ hãi. Số khác là do lười. Một số khác do rối loạn chức năng tình cảm. Vấn đề là biết phải

làm gì nhưng *không* thực hiện sẽ chẳng tốt hơn so với không biết phải làm gì là mấy. Nó cho cùng một kết quả: sự đình trệ. Bạn không thực sự học hỏi điều gì đó cho tới khi bạn đem nó vào cuộc sống. Hoặc như nhà thơ Ralph Waldo Emerson từng nói: "Cuộc sống là một chuỗi các bài học nối tiếp nhau mà bạn phải đem vào cuộc sống mới hiểu được."

PDF Eraser Free

Anh bạn Dave Ramsey của tôi, một chuyên gia tài chính, từng viết sách, giảng dạy trong các buổi hội thảo, và dẫn một chương trình phát thanh của nghiệp đoàn, đánh giá rất cao việc hành động trong những bài giảng và tư vấn cho mọi người về tài chính và tiền bạc. Trong một lần phỏng vấn, anh nói rằng: "Tôi thấy rằng vấn đề tài chính cá nhân có tới 80% là do hành vi. Mọi người cố gắng khắc phục các vấn đề tài chính bằng toán học. Nhưng nó không phải là vấn đề về toán học hay nhận thức, mà là hành vi. Vấn đề đối với tiền của tôi chính là thằng ngốc cùng tôi cạo râu mỗi sáng. Nếu tôi không thể khiến anh chàng trong gương cư xử cho đúng đắn, anh ta có thể gầy nhom và giàu có. Chả có gì kỳ diệu." Đúng vậy. Biến học hỏi thành thay đổi hành vi không cần tới phép màu. Nhưng bản thân nó là một phép màu. Nó có thể thay đổi cuộc đời bạn.

4. Liên tục thành công là kết quả của việc liên tục thất bại và học hỏi

> "Nếu bạn không thể mắc sai lầm, bạn chẳng thể làm được gì."
>
> ***– Marva Collins***

Marva Collins – giáo viên ở Chicago đã nói rằng: "Nếu bạn không thể mắc sai lầm, bạn chẳng thể làm được gì." Quá đúng. Nếu bạn muốn thành công, bạn phải sẵn sàng thất bại, và bạn phải có ý định học hỏi từ thất bại đó. Nếu bạn sẵn sàng lặp lại quá trình thất bại và học hỏi, bạn sẽ trở nên mạnh mẽ hơn và tốt hơn trước.

Trong cuốn sách *Những bài học lớn nhất của cuộcsống* (Life's Greatest Lessons), Hal Urban đã mô tả quá trình này. Ông gọi nó là "Mạnh mẽ ở những thời điểm suy sụp?". Urban viết:

> Gần cuối cuốn *Giã từ vũ khí* (A Farewell to Arms), Ernest Hemingway viết trong cuốn tiểu thuyết nổi tiếng của mình về Thế chiến thứ nhất rằng: "Thế giới làm mọi người suy sụp và sau đó nhiều người trở nên mạnh mẽ tại những thời điểm có thể khiến người ta suy sụp". Thế giới thực sự làm mọi người suy sụp, và không chỉ một lần. Giống như những mảnh xương gãy trở nên mạnh mẽ hơn sau khi hồi phục, chúng ta cũng vậy. Tất cả tùy thuộc vào thái độ và lựa chọn của chúng ta. Ta có thể trở nên mạnh mẽ hơn tại những thời điểm suy sụp nếu lựa chọn học hỏi từ sai lầm, chỉnh lại hướng đi và cố gắng thêm lần nữa. Các thất bại trong đời mặc dù rất đau đớn nhưng có thể là những trải nghiệm học hỏi giá trị nhất và

là suối nguồn lớn nhất để chúng ta làm mới sức mạnh của mình. Như tướng George S. Patton từng nói: “Thành công là cách mà bạn bật dậy sau khi bị đánh ngã”.

PDF Eraser Free

“Nếu bạn sẵn sàng chấp nhận thất bại và học hỏi từ nó, nếu bạn sẵn sàng coi thất bại là ngụy trang của phước lành và biết bật dậy, bạn có thể làm chủ được một trong những lực lượng thành công mạnh mẽ nhất.”

– Joseph Sugarman

Tôi hy vọng bạn sẽ bật dậy thật nhanh – và tiếp tục như vậy. Với mỗi lần bật dậy tiếp theo, bạn sẽ tiến bước cao hơn và xa hơn. Thành công trong cuộc sống chính là: khả năng học hỏi để tiếp tục bật dậy. Như tác giả kiêm nhà đầu tư Joseph Sugarman từng nói: “Nếu bạn sẵn sàng chấp nhận thất bại và học hỏi từ nó, nếu bạn sẵn sàng coi thất bại là ngụy trang của phước lành và biết bật dậy, bạn có thể làm chủ được một trong những lực lượng thành công mạnh mẽ nhất.”

Tập trung và mạo hiểm khi bạn chiến thắng thất bại, và học hỏi

Khi bạn bước tiếp trong cuộc đời và lao động để đạt được thành công, hãy nhớ rằng quá trình này đi kèm rủi ro, dẫn tới thất bại, và đem lại nhiều cơ hội học hỏi. Bất kỳ lúc nào bạn thử điều gì đó mới mẻ, bạn phải mạo hiểm. Đó là một phần của học hỏi. Nhưng có một thứ nghệ thuật kiểm soát được rủi ro đó, và nó xuất phát từ việc kết hợp thành công hai vùng sau đây để có được thành công trong cuộc sống: vùng sức mạnh - nơi mà bạn làm việc tốt nhất; và vùng thoải mái - nơi bạn cảm thấy an toàn.

Để tối đa hóa thành công, bạn phải tạo nên nhiều thành công và thất bại nhất. Để làm vậy, bạn cần bước vào vùng sức mạnh nhưng ra khỏi vùng thoải mái. Dưới đây là cách mà nó hoạt động:

VÙNG SỨC MẠNH

Ngoài vùng Sức mạnh của bạn

Ngoài vùng Sức mạnh của bạn

Trong vùng Sức mạnh của bạn

Trong vùng Sức mạnh của bạn

VÙNG THOẢI MÁI

Ngoài vùng thoải mái của bạn

Trong vùng thoải mái của bạn

Trong vùng thoải mái của bạn

PDF Eraser Free

Ngoài vùng thoải mái của bạn

KẾT QUẢ

Hiệu suất thấp – Không thể chiến thắng

Hiệu suất Trung bình – Không thể chiến thắng

Hiệu suất tốt – Có thể chiến thắng

Hiệu suất tuyệt vời – Luôn chiến thắng

Nói thật nhé, sự khôn ngoan và tập trung vào giáo dục truyền thống là để vực dậy điểm yếu của bạn. Nhưng không phải là nơi bạn làm việc tốt nhất. Người ta không thành công nếu họ tập trung thời gian và sức lực ở ngoài vùng sức mạnh. Bạn phải có được phần lớn sức mạnh của mình. Đó là nơi cư trú cho năng suất của bạn. Nghiên cứu gần đây của tổ chức Gallup đã chỉ ra điều này và được thảo luận rộng rãi trong các cuốn sách *Công cụ kiếm tìm thế mạnh* (Strengths Finder) và các công cụ kiểm nghiệm mà họ phát hành.

Khi mà thành công lớn nhất của bạn nằm trong vùng sức mạnh, thất bại lớn nhất của bạn cũng xảy ra ở đó. Tại sao tôi nói vậy? Vì bạn sẽ hồi phục nhanh nhất và học hỏi nhiều nhất ở nơi mà tài năng và kỹ năng của bạn mạnh mẽ nhất. Giả sử tôi thử một điều mới khi lên bục diễn thuyết cho khán giả, và nó thất bại thảm hại. Tôi chắc chắn rất nhanh sẽ tìm ra chỗ sai ở đâu. Tôi thậm chí có thể chẩn đoán được vấn đề và thực hiện các điều chỉnh cần thiết khi vẫn đang diễn thuyết. Và vì tôi làm việc trong vùng sức mạnh của mình, tôi hiểu được vấn đề và sẽ không lặp lại lỗi đã mắc.

Ngược lại, giả sử tôi có vấn đề với cái ô tô của mình. Tôi đang lái trên đường và nó ngừng hoạt động. Điều duy nhất tôi biết phải làm là kiểm tra bình xăng. Nếu đó không phải là vấn đề, tôi chắc chắn không biết phải làm thế nào để xử lý nó. Điều duy nhất tôi có thể làm trong tình huống đó là gọi thợ sửa. Và thậm chí nếu anh ta có giải thích *chính xác* lỗi ở đâu, tôi sẽ vẫn không thể làm gì nếu vấn đề này lại xảy ra trong tương lai. Tại sao? Vì nó hoàn toàn nằm ngoài vùng sức mạnh của tôi.

Tôi chắc chắn rằng quá trình này cũng tương tự đối với bạn. Nếu bạn nằm ngoài vùng sức mạnh, vấn đề là một điều bí ẩn. Nếu bạn trong vùng sức mạnh, vấn đề là một thách thức, một trải nghiệm học hỏi và một lối đi để tiến bộ. Đó là lý do bạn cần ra khỏi vùng thoải mái bằng

cách thực hiện mạo hiểm trong khi vẫn hoạt động trong vùng sức mạnh. Khi bạn chấp nhận mạo hiểm, bạn học hỏi mọi thứ nhanh hơn người khác. Bạn trải nghiệm. Bạn học hỏi được điều gì có hiệu quả và điều gì không. Bạn vượt qua chướng ngại nhanh hơn người chơi an toàn và có thể phát triển từ những trải nghiệm đó.

PDF Eraser Free

Nhà lý luận chính trị Benjamin Barber từng nói: "Tôi chia thế giới thành những người học hỏi và những người không học hỏi. Có những người học hỏi, mở cửa với những điều xảy ra quanh họ, lắng nghe, tiếp nhận bài học. Khi họ làm điều ngu ngốc, họ sẽ không lặp lại điều đó. Và khi họ làm được điều gì có chút hiệu quả, họ thậm chí sẽ làm tốt hơn và chăm chỉ hơn trong lần tiếp theo. Câu hỏi đặt ra không phải là bạn đang thành công hay thất bại, mà là bạn có đang học hỏi hay không."

Tiếp tục leo cao

Nền giáo dục vĩ đại nhất bạn từng nhận được sẽ tới từ những mạo hiểm trong vùng sức mạnh của bạn. Mạo hiểm mà không có kỹ năng sẽ khiến bạn nản lòng hơn và liên tục thất bại. Mạo hiểm có kỹ năng sẽ dẫn bạn tới việc tăng cường học hỏi và thành công.

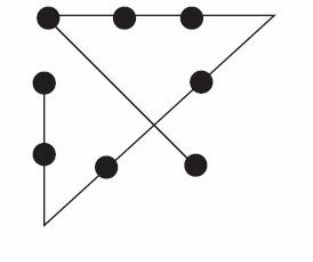
Tôi không biết đỉnh Everest trong cá nhân bạn là cái gì – bạn được sinh ra để làm gì. Mỗi người đều khác nhau. Nhưng tôi biết điều này: thành công hay thất bại, bạn cần cố gắng lên tới đỉnh. Nếu không, bạn sẽ luôn hối hận vì điều này. Khi già hơn, bạn sẽ thấy bản thân càng thất vọng hơn về những việc bạn không làm chứ không phải những việc bạn đã cố gắng nhưng thất bại. Sau đây là tin tốt nhất. Mỗi bước leo tới đỉnh đều có điều để học hỏi. Bạn đang theo học toàn thời gian tại một trường học không chính thức có tên là cuộc sống. Ở đó, không có sai lầm nào, chỉ có bài học. Trưởng thành là một quá trình của thử nghiệm và thất bại, trải nghiệm và tiến bộ. Những trải nghiệm thất bại cũng nhiều như những trải nghiệm thành công trong quá trình đó.

Những bài học bạn có cơ hội học hỏi được ban tặng dưới nhiều hình dạng khác nhau. Thất bại trong việc học hỏi và bạn sẽ bế tắc, không thể bước tiếp. Học hỏi bài học và tiến về phía trước, đi tới bài học tiếp theo. Và nếu bạn thực hiện đúng, quá trình này sẽ không bao giờ kết thúc. Cuộc đời không lúc nào không có bài học. Nếu bạn vẫn tồn tại, nghĩa là bạn vẫn có cơ hội tiến lên phía trước để học hỏi. Bạn chỉ cần sẵn sàng giải quyết chúng. Bạn có tất cả các công cụ và nguồn lực cần thiết. Lựa chọn là do bạn. Những người khác sẽ tư vấn cho bạn. Một số có thể có ích cho bạn, nhưng bạn phải kiểm nghiệm trước. Đôi khi bạn sẽ chiến thắng. Đôi khi bạn thất bại. Nhưng mỗi lần như vậy, bạn sẽ có cơ hội tự hỏi mình: "Tôi đã làm gì?". Nếu bạn luôn

có câu trả lời cho câu hỏi này, bạn có thể tiến xa. Và bạn sẽ yêu thích chuyến đi này.

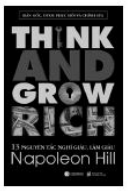
Lời giải cho câu đố trang 243:

PDF Eraser Free

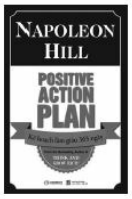
PDF Eraser Free

Think and Grow Rich – 13 nguyên tắc nghĩ giàu, làm giàu

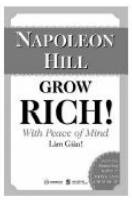
Là tác phẩm kinh điển nhất trong các tác phẩm kinh điển, *Think and Grow Rich – 13 nguyên tắc nghĩ giàu, làm giàu* đề cập đến các bí quyết kiếm tiền, bí quyết thành công như một công thức đã giúp 500 người nổi tiếng trở nên giàu có. Những ý tưởng trong cuốn sách này bắt nguồn từ những động lực tốt đẹp: "Thành công Cá nhân" và “Thái độ Tích cực”, vì thế hãy đọc và thành công như những người đã thành công.

Positive action plan – Kế hoạch làm giàu 365 ngày

Cuốn sách là 365 lời khuyên cho 365 ngày trong năm để người đọc có được những cách thức đạt được sự thịnh vượng, sức khỏe và thành công. Với bất cứ ai quyết tâm đạt được thành công, nguồn cảm hứng, động lực và ý tưởng vô giá trong cuốn sách này sẽ giúp bạn phát triển sự hiểu biết của mình về những gì bạn thật sự muốn trong cuộc sống, về tình yêu và mang lại cho bạn những công cụ thiết thực hàng ngày để đạt được những mục tiêu tuyệt vời đó.

Grow Rich! With Peace of Mind – Làm giàu

Trong *Grow Rich! With Peace of Mind – Làm giàu!*, Napoleon Hill chỉ rõ Bí mật Siêu phàm để mang lại thành công và sự bình an. Với giải pháp đó, tự nó, sẽ trao cho bạn đôi chút bình yên trong tâm hồn... Napoleon Hill là một người nhìn xa trông rộng, ông quan tâm đến cả triết lý, đạo đức lẫn việc nhận ra tiềm năng của con người. Đọc *Grow Rich! With Peace of Mind - Làm giàu!* để khám phá ra những ý tưởng làm giàu bình an.

PDF Eraser Free

Chiến thắng con quỷ trong bạn

Cuốn sách chứa đựng những giải đáp cho những vấn đề kinh tế hiện tại, và cung cấp những cách thức để mỗi chúng ta chiến đấu chống lại những "Con quỷ" trong cuộc sống thường ngày. Cuốn sách là cẩm nang giúp bạn vạch ra một chiến lược để làm giàu và thành công.